

HOTĂRÂRE

Privind aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Municipiului Oradea

Analizând Raportul de specialitate înregistrat sub nr.170.403 din 23.05.2017 prin care Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională propune Consiliul Local al Municipiului Oradea aprobarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană.

Ținând cont de prevederile art. 44 al. (1) Legii 273/2006 privind finanțele publice locale cu modificările și completările ulterioare;

Văzând proiectul de hotărâre și avizul Comisiei de specialitate a Consiliului Local,

Ținând cont de prevederile art. 36 alin. (2) lit. b), lit. d), alin. (4) lit. a), d), 6 lit. a) pct. 11 și art. 45 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 215/2001 privind administrația publică locală republicată și actualizată.

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI ORADEA

hotărâște:

Art.1. Se aprobă Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Oradea, conform anexei.

Art.2. Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se încredințează Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională din cadrul Primăriei Municipiului Oradea.

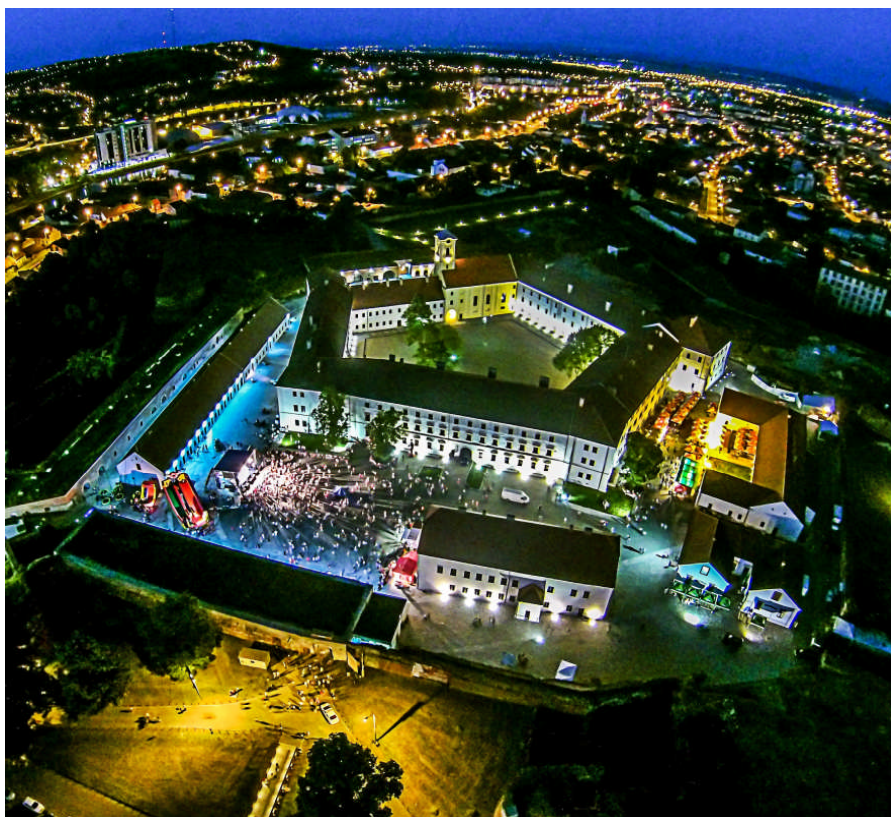
Art.3. Prezenta hotărâre se comunică cu:

- Primarul Municipiului Oradea
- Instituția Prefectului Jud. Bihor
- Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională din cadrul Primăriei Municipiului Oradea
- Direcția Economică din cadrul Primăriei Municipiului Oradea
- Direcția Juridică din cadrul Primăriei Municipiului Oradea
- Direcția Tehnică din cadrul Primăriei Municipiului Oradea
- Zona Metropolitană Oradea
- Se publică în Monitorul Oficial al Județului Bihor
- Se afișează pe pagina web a Municipiului Oradea.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
Dulca Camelia Mariana

Oradea, 25 mai 2017
Nr. 410

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR
Ionel Vila

SIDU Oradea 2017 – 2023

VERSIUNE 24.05.2017

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului ORADEA

CUPRINS

.....	1
CAPITOLUL I. CONTEXT. IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI LA NIVEL LOCAL	5
I.1. CONTEXT EUROPEAN	5
I.2. CONTEXT LOCAL.....	8
I.3. CADRUL GENERAL.....	10
I.3.1. SCURT ISTORIC.....	10
I.3.2. AȘEZARE GEOGRAFICĂ.....	15
I.3.3. ORGANIZARE ADMINISTRATIVĂ	17
I.3.4. STRUCTURI DE SPRIJIN AL DEZVOLTĂRII URBANE INTEGRATE	19
I.4. CONTEXT POLITIC ȘI LEGISLATIV	27
CAPITOLUL II. METODOLOGIA DE ELABORARE SIDU A ORADEA	29
CAPITOLUL III. ANALIZA DIAGNOSTIC	32
III.1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE	32
III.1.1. DEMOGRAFIE	32
III.1.2. TERENURI ȘI LOCUINȚE.....	35
III.1.3. INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE	38
III.1.4. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	105
III.2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SURSE DE POLUARE.....	123
III.3 SCHIMBĂRI CLIMATICE	128
III.4 ABORDARE INTEGRATĂ – CORELAREA PROVOCĂRIILOR SPECIFICE CONTEXTULUI ACTUAL CU STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ (SIDU) A MUNICIPIULUI ORADEA.....	133
CAPITOLUL IV DEZVOLTARE METROPOLITANĂ	148
IV.1 ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ ZONA METROPOLITANĂ ORADEA	148
IV.2 IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	149
CAPITOLUL V. ANALIZA SWOT	161
CAPITOLUL VI. VIZIUNE. MISIUNE. OBIECTIV GENERAL & OBIECTIVE STRATEGICE.....	173
CAPITOLUL VII. POLITICI ȘI PROGRAME	175
VII.1 CORELARE CU ALTE DOCUMENTE PROGRAMATICE Abordarea strategică pentru 2017 - 2023.....	178
VII.2. PORTOFOLIU DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2017 – 2023	179
CAPITOLUL VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII SIDU ORADEA.....	188
VIII.1. ANALIZA IMPACTULUI FINANCIAR.....	188
VIII.2. SELECTARE PROIECTE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE STRATEGIE	190
ANEXE.....	203

ABREVIERI

ADI	- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
ADLO	- Agenția Pentru Dezvoltare Locală Oradea
ASCO	- Administrația Socială Comunitară Oradea
AU	- Autoritate Urbană
CLMO	- Consiliul Local al Primăriei Municipiului Oradea
DMPFI	- Departamentul de Management al Proiectelor cu Finanțare Internațională
EBP	- Eurobusiness Parc Oradea - Parcul Industrial Oradea
FZMAUR	- Federației Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România
HURO	- Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria – România
P+T	- Proiectare + Execuție
PATN	- Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PMO	- Primăria Municipiului Oradea
PO	- Program Operațional
POAPD	- Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate
POAS	- Programul Operațional Asistență Tehnică
POC	- Programul Operațional Competitivitate
POCU	- Programul Operațional Capital Uman
POIM	- Programul Operațional Infrastructură Mare
POR	- Programul Operational Regional
PT	- Proiect Tehnic
ROHU	- Programul de Cooperare Transfrontalieră România - Ungaria
SIDU	- Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană
SF	- Studiu de Fezabilitate
SPF	- Studiu de Prefezabilitate
UAT	- Unitate Administrativ-Teritorială
UO	- Universitatea Oradea
ZMO	- Zona Metropolitană Oradea

Cuvânt înainte

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) Oradea, este un document de planificare strategică, cu caracter director, ce abordează provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale de la nivelul Municipiului Oradea, trasează principalele direcții prioritare de dezvoltare urbană, reprezintă cadrul pentru selectarea operațiunilor (proiectelor) individuale de dezvoltare urbană și asigură corelarea, respectiv integrarea diferitelor investiții publice, în cadrul perioadei de programare 2014 – 2020, respectiv 2023.

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) Oradea urmărește să contribuie la creșterea standardului de viață al cetățenilor orașului nostru și prioritizează principalele direcții de dezvoltare de la nivelul Municipiului Oradea.

Ne dorim ca Oradea să fie în continuare un oraș care se dezvoltă, în care primăria creează condiții pentru dezvoltare, prin realizarea investițiilor publice necesare. Ținta noastră este să menținem un buget de investiții coerent, bazat pe finanțări de tip european, guvernamental sau parteneriate publice-private.

CAPITOLUL I. CONTEXT. IDENTIFICAREA PRINCIPALELOR PROBLEME ȘI PROVOCĂRI LA NIVEL LOCAL

I.1. CONTEXT EUROPEAN

“Carta de la Leipzig pentru Orașe Europene Durabile”

Aprobată cu ocazia reuniunii informale a miniștrilor europeni responsabili cu dezvoltarea urbană și coeziunea teritorială, în mai 2007, “Carta de la Leipzig pentru Orașe Europene Durabile” reprezintă un document al Statelor Membre, întocmit cu o largă și transparentă participare din partea tuturor părților europene interesate.

Cunoscând provocările și oportunitățile precum și diversele parcursuri istorice, economice, sociale și de mediu ale orașelor europene, miniștrii Statelor Membre responsabili cu Dezvoltarea Urbană au convenit asupra unor principii și strategii comune pentru politica de dezvoltare urbană, asumând:

- ✓ inițierea unei dezbateri politice în țările lor despre modalitățile de integrare a principiilor și strategiilor Cartei de la Leipzig pentru Orașe Europene Durabile, în cadrul politicilor de dezvoltare de la nivel național, regional și local;
- ✓ folosirea instrumentului dezvoltării urbane integrate și utilizarea instrumentelor de guvernare adaptate, stabilind în acest scop cadrul necesar la nivel național și
- ✓ promovarea organizării teritoriale echilibrate, bazate pe o structură europeană urbană policentrică.

Orașele noastre posedă calități culturale și arhitecturale unice, forțe puternice de incluziune socială și posibilități excepționale de dezvoltare economică. Orașele sunt centre de cunoaștere și surse de creștere și inovație, dar se confruntă în același timp cu probleme demografice, inechitate socială, excluziune socială a unor anumite grupuri de populații, lipsa de locuințe de calitate accesibile ca preț și probleme de mediu.

Pe termen lung, orașele nu vor putea să-și îndeplinească funcția de motoare ale progresului social și creșterii economice, așa cum este descrisă aceasta în Strategia de la Lisabona, dacă nu vom reuși să menținem echilibrul social în cadrul orașelor și între orașe, asigurând diversitatea culturală și stabilind standarde înalte de calitate în domeniile design-ului urban, arhitecturii și mediului.

Avem din ce în ce mai mare nevoie de strategii integrate și de acțiuni coordonate ale tuturor persoanelor și instituțiilor implicate în procesul dezvoltării urbane, cu o influență mai generală decât numai asupra orașelor luate în mod individual. Este nevoie de responsabilitate pentru viitorul orașelor noastre, la fiecare nivel de guvernare – locală, regională, națională, europeană. Pentru a face cu adevărat eficientă această guvernare pe mai multe niveluri, este necesară îmbunătățirea și coordonarea diverselor arii de politici sectoriale, dar și un nou simț al responsabilității pentru abordarea conceptului de dezvoltare urbană integrată.

Pentru a atinge obiectivul politicii integrate de dezvoltare urbană, Carta de la Leipzig promovează următoarele recomandări:

a. Folosirea mai frecventă a abordărilor integrate în dezvoltarea urbană

Politica de dezvoltare urbană integrată implică și factori din afara administrației și permite cetățenilor să joace un rol activ în modelarea mediului lor de viață. Instrumentele de planificare orientate spre implementare trebuie să îndeplinească următoarele roluri:

- să descrie calitățile și defectele orașelor și cartierelor, bazându-se pe o analiză a situației existente;
- să definească obiective realiste de dezvoltare pentru zona urbană și să dezvolte o viziune coerentă asupra orașului;
- să coordoneze planuri și politici tehnice și sectoriale legate de diversele zone ale orașului și să se asigure că investițiile planificate vor ajuta la promovarea unei dezvoltări echilibrate a orașului și a ariei din jurul acestuia;
- să coordoneze și să concentreze din punct de vedere al spațiului folosirea fondurilor de către actorii urbani din sectorul public și privat și coordonarea lor la nivel local și regional;
- să implice cetățenii și alți parteneri care pot contribui substanțial la modelarea calitativă a viitorului economic, social, cultural și ecologic al fiecărei zone.

b. Crearea și asigurarea unor spații publice de bună calitate

Calitatea spațiilor publice, peisajele urbane antropice, arhitectura și dezvoltarea urbană, joacă un rol important în condițiile de viață ale cetățenilor orașelor. Aceste caracteristici locale sunt importante atât pentru a atrage afaceri din domeniul industriei cunoașterii, cât și pentru formarea unei forțe de muncă creative și calificate și pentru turism. Crearea și păstrarea în siguranță a unor spații urbane, infrastructuri și servicii funcționale și bine proiectate, reprezintă o cerință ce trebuie abordată în comun de către autorități locale, regionale și naționale precum și de către cetățeni și companii.

c. Modernizarea rețelilor de infrastructură și creșterea eficienței energetice

O contribuție esențială pentru îmbunătățirea condițiilor de viață, a calității mediului și pentru crearea de factori favorabili locațiilor comerciale, poate fi asigurată printr-un transport urban durabil, accesibil și la preț rezonabil, cu legături coordonate către rețelele de transport urban și regional. O atenție deosebită trebuie acordată gestionării traficului și interconectării modurilor de transport, inclusiv infrastructurii pentru cicliști și pietoni. Infrastructura tehnică, în special alimentarea cu apă, rețeaua de canalizare și alte rețele urbane, trebuie să fie îmbunătățite și adaptate unor nevoi în schimbare, pentru a putea întâmpina cerințele viitoare și a asigura o locuire urbană de calitate. Orașele noastre trebuie să fie capabile să se adapteze amenințării reprezentate de schimbările climatice. O dezvoltare urbană bine proiectată și planificată corespunzător, poate îmbunătăți calitatea mediului și poate reduce emisiile de carbon.

d. Inovație proactivă și politici educaționale

Orașele sunt locuri unde se creează și se împărtășește cunoașterea. Exploatarea la maxim a potențialului de cunoaștere într-un oraș, depinde de calitatea educației preșcolare și școlare, de transferul de oportunități oferite de sistemele de educație și formare, precum și de rețelele sociale și culturale, de oportunitățile pentru pregătirea pe tot parcursul vieții, de caracterul de excelență a învățământului universitar și a institutelor de cercetare, precum și de rețeaua de transfer existentă între industrie, sectorul de afaceri și comunitatea științifică.

e. Acordarea unei atenții deosebite pentru zonele defavorizate în contextul orașului ca un tot unitar

În cadrul unui oraș pot exista diferențe considerabile din punct de vedere al oportunităților economice și sociale, dar și în termeni de calitate a mediului între diversele zone / cartiere. În plus, inegalitățile sociale și diferențele între nivelurile de dezvoltare economică ale zonelor continuă să crească, ceea ce contribuie la accentuarea dezechilibrelor. O politică de integrare socială care contribuie la reducerea inegalităților și prevenirea excluziunii sociale, va fi cea mai bună garanție pentru menținerea siguranței în orașele noastre. Sunt cruciale următoarele strategii de acțiune, incluse într-o politică de dezvoltare urbană integrată, pentru zonele urbane defavorizate:

- ✓ Urmărirea unor strategii de dezvoltare a cadrului fizic
- ✓ Consolidarea economiei locale și a politicii locale legată de piața forței de muncă
- ✓ Politici de educație proactivă și pregătire pentru copii și tineri
- ✓ Promovarea unui transport urban eficient și ieftin

Orașele noastre au nevoie de acțiuni de suficientă amploare pentru a răspunde cerințelor locale într-o manieră responsabilă și cu o bază financiară solidă, care să aducă stabilitate pe termen lung. Din acest motiv este important ca statele membre să aibă oportunitatea de a folosi fondurile structurale europene pentru programe importante de dezvoltare urbană integrată. Folosirea acestor fonduri ar trebui să fie concentrată pe dificultățile specifice și potențialul specific fiecărui oraș și trebuie să fie luate în considerare oportunitățile, dificultățile și elementele specifice fiecărui stat membru.

Autoritățile locale trebuie să dezvolte abilitățile și eficiența necesare pentru a implementa politici de dezvoltare urbană integrată, pentru atingerea unor standarde de calitate și pentru durabilitatea mediului construit.

* * * * *

Regulamentul (Uniunii Europene) nr. 1301/2013 precizează faptul că Fondul European de Dezvoltare Regională sprijină dezvoltarea urbană durabilă prin strategii care stabilesc acțiuni integrate pentru a aborda provocări economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează zonele urbane și ținând seama de nevoia de a promova legăturile dintre zonele urbane și cele rurale.

În acest context, elementul central al dezvoltării urbane durabile îl constituie finanțarea proiectelor de dezvoltare în baza unor **strategii integrate de dezvoltare urbană (SIDU)**, ce abordează provocările economice, de mediu, climatice, demografice și sociale din orașe.

Existența unei strategii integrate de dezvoltare urbană constituie și condiția de bază pentru acordarea unei finanțări prin intermediul **Axei Prioritare 4 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, a Programului Operațional Regional 2014 - 2020**, context în care SIDU trebuie, în mod obligatoriu, să cuprindă un minim de elemente specifice unui document strategic de dezvoltare locală, în concordanță cu cerințele minime menționate de Regulamentul Uniunii Europene nr. 1301/2013 în această privință.

În conformitate cu prevederile **Acordului de Parteneriat 2014 - 2020**, în funcție de nevoile locale specifice, proiectele de dezvoltare urbană durabilă finanțate prin intermediul Axei prioritare 4 a POR 2014 - 2020 vor fi completate cu investiții efectuate în cadrul altor axe prioritare POR 2014-2020 sau al altor programe operaționale, pe baza unui mecanism de corelare a investițiilor și de

prioritizare la finanțare a proiectelor ce fac parte din SIDU, în cadrul Documentului Justificativ pentru finanțarea investițiilor din Fonduri ESI 2014 - 2020.

I.2. CONTEXT LOCAL

SIDU Oradea urmărește să contribuie la creșterea standardului de viață al cetățenilor orașului nostru. Datorită faptului că Oradea va deveni un oraș mai conectat, mai competitiv, mai inteligent, cu un sistem educațional, servicii publice și turism de calitate, se prioritizează principalele 5 direcții de dezvoltare de la nivelul Municipiului:

1. Oradea CONECTATĂ

- Conectarea rutieră la autostrăzile europene
- Realizarea terminalului intermodal de mărfuri din Episcopia Bihor
- Electrificarea și reabilitarea liniei de cale ferată Cluj Napoca – Episcopia Bihor
- Operarea mai eficientă a Aeroportului Oradea
- Drumuri și legături mai bune între Oradea și comunele din jur
- Circulație fluidizată în oraș

2. Oradea COMPETITIVĂ

- Dezvoltarea cartierului de blocuri din zona Peța – Ceyrat
- Racordarea sistemului de învățământ la economia locală
- Consolidarea reputației orașului privind guvernarea sa eficientă și serviciile publice bune pe care le asigură

3. Oradea SPAȚIILOR PUBLICE DE CALITATE

- Controlul extinderii urbane
- Suprafețele mari de terenuri neutilizate, reconvertite
- Un centru de oraș distinctiv european
- Finalizarea asfaltării străzilor din orașul vechi
- Cartiere de blocuri reabilite și îngrijite
- Parcuri în fiecare cartier - *Oradea verde*

4. Oradea - ORAȘUL INTELIGENT

- Orașul universitar
- Programul lumină & trafic și mobilitate
- Infrastructura digitală
- Exploatarea durabilă a apei geotermale

5. Oradea TURISTICĂ

- Reamenajarea zonei Crișului Repede
- Muzeele orașului
- Sala de sport polivalentă
- Evenimente – *Orașul viu*

Având în vedere faptul că la nivelul Municipiului Oradea există o *Strategie de Dezvoltare Locală* aprobată în anul 2015 și luând în considerare Programul Operațional Regional și prevederile Ghidului privind Condiții Generale de implementare a dezvoltării urbane durabile - Axa Prioritară 4 Sprijinirea Dezvoltării Urbane Durabile, elaborat de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene, prin demersul actual se trece la actualizarea documentului strategic existent, urmărindu-se următoarele elemente:

a. Contextul urban și identificarea principalelor probleme și provocări la nivel local, secțiune care se referă la:

- prezentarea datelor statistice și a analizelor relevante pentru definirea contextului urban și a provocărilor cu care acesta se confruntă, cu trimitere obligatorie la cele cinci provocări specificate în articolul 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013: economice, sociale, climatice, demografice și de mediu. Astfel, se realizează o descriere a problemelor cu care se confruntă spațiul urban, pe baza statisticilor și a studiilor privind populația, demografia, șomajul, structura ocupării forței de muncă, condițiile de locuire, infrastructura socială și educațională, condițiile climatice și de mediu, situația transportului public local, facilități urbane, situația infrastructurii urbane, situația spațiilor verzi, zone urbane marginalizate etc;
- prezentarea pe scurt a strategiilor și politicilor sectoriale existente relevante (la nivel local, regional și național) pe care se bazează elaborarea SIDU (de exemplu, *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă - PMUD*);
- identificarea și analizarea nevoilor și a problemelor, precum și a opțiunilor pentru soluțiile aferente acestora;
- analiza SWOT - analiza integrată a rezultatelor obținute prin diagnosticarea situației existente și a tendințelor dezvoltării.

b. Viziunea de dezvoltare și obiectivele SIDU:

- prezentarea viziunii de dezvoltare și identificarea obiectivului/obiectivelor generale;
- prezentarea obiectivelor cheie specifice, măsurabile, realizabile, realiste și delimitate în timp - SMART, cu referire inclusiv la cele 5 problematici menționate în articolul 7 al Regulamentului (UE) nr. 1301/2013.

c. Portofoliu de proiecte. Calendar de activități pentru implementarea SIDU:

- prezentarea activităților/acțiunilor/operațiunilor orientative ce vor fi elaborate și realizate în vederea îndeplinirii obiectivelor cheie ale SIDU, precum și orizontul de timp în care aceste activități se vor realiza, inclusiv măsuri de atenuare a eventualelor riscuri pe parcursul implementării;
- prezentarea modului în care activitățile propuse pentru îndeplinirea obiectivelor cheie au identificat ca surse de finanțare programele operaționale pentru perioada 2014 - 2020 (și, de asemenea, alte inițiative europene, cum ar fi Orizont 2020 etc);
- elaborarea portofoliului de proiecte (lista lungă de proiecte), inclusiv potențialele surse de finanțare ce pot contribui la realizarea viziunii și la atingerea obiectivelor SIDU, precum și descrierea sinergiilor și a caracterului integrat al proiectelor. Elaborarea listei lungi de proiecte va ține cont de toate sursele de finanțare și/sau de tipul solicitantului/beneficiarului. Obligatoriu, lista de proiecte va include proiecte aferente cel puțin pentru 2 OT-uri (2 priorități de investiție), din care obligatoriu OT 4 (PI 4.1. – mobilitate urbană durabilă);
- hărți cu localizarea proiectelor individuale din portofoliul SIDU.

d. Implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU

- prezentarea pe scurt a contextului instituțional – rolurile și responsabilitățile diferitelor structuri la nivel urban/regional/național, care vor pune în aplicare SIDU;
- realizarea unui plan de acțiune pentru implementarea SIDU, în care se vor stabili activitățile, resursele necesare pentru a implementa strategia, direcțiile / departamentele și/sau persoanele responsabile pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea SIDU;
- definirea unor indicatori cuantificabili (în măsura în care este posibil), relevanți pentru a monitoriza și evalua SIDU pe parcursul orizontului de implementare.

e. Cadrul partenerial pentru elaborarea și implementarea SIDU

- stabilirea cadrului partenerial utilizat pentru elaborarea și implementarea SIDU, inclusiv descrierea procesului de consultare publică.

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Oradea fundamentează SIDU în domeniul mobilității urbane durabile, scopul central al PMUD fiind îmbunătățirea accesibilității zonelor urbane și furnizarea unui transport și mobilități de înaltă clasă și sustenabile prin și în mediul urban. Acest lucru se regăsește în Politica II din SIDU- *Infrastructura locală*, Programul *Dezvoltarea Infrastructurii de transport. Mobilitate urbană*, cu măsurile aferente. De asemenea, la elaborarea PMUD s-a pornit de la **Planul Urbanistic General (PUG)** al municipiului Oradea, care, la capitolul Mobilitate, subliniază necesitatea organizării de ansamblu a circulației, susține crearea de artere noi, dimensionarea și configurarea profilelor legături pietonale, precum și depășirea barierelor urbane.

De asemenea, SIDU este în concordanță cu **Planul de Amenajare al Teritoriului Județean Bihor** - obiectiv 1: Protecția mediului, obiectiv 2: Dezvoltarea infrastructurii tehnice, (transport, reabilitare, urbană, utilități publice), obiectiv 3: Sprijinirea afacerilor, creșterea ocupării, dezvoltarea resurse umane, obiectiv 5: Dezvoltarea turismului, obiectiv 6: Sănătate și asistență socială.

I.3. CADRUL GENERAL

I.3.1. SCURT ISTORIC

Apariția omului pe teritoriul actual al orașului Oradea datează încă de la sfârșitul paleoliticului mijlociu (50.000 - 35.000 î.Hr.). La începutul secolului XX (anul 1909) în perimetrul fostei cărămidării Knapp a fost descoperit un depozit de oseminte care îngloba 17 piese datând din paleoliticul superior. Această descoperire a convins cercetătorii de prezența lui Homo Sapiens pe actualul teritoriu al orașului Oradea.

Oradea a fost atestată documentar în anul 1113, într-o diplomă a abației benedictine din Zobor. Atacurile repetate ale prințului morav Svatopluk, în calitate sa de aliat al împăratului german Henric al IV-lea, asupra unui număr însemnat din așezările de pe Valea Vahului și a Nitrei (din Slovacia de astăzi), au reprezentat contextul în care s-a utilizat pentru prima dată toponimul Oradea – denumită **Varadinum**.

De-a lungul timpului Oradea a trecut prin numeroase evenimente importante. Între anii 1241 – 1242, în marea invazie mongolă, o parte din armata de invadatori s-a îndreptat spre cetatea de la Oradea, o supune unui asediu, o cucerește și o arde. Evenimentul este destul de bine cunoscut

datorită scrierii călugărului italian Rogerius, prezent atunci la Oradea, autor, mai apoi, al scrierii *Carmen Miserabile* (Cântec de jale).

Începând cu sfârșitul secolului al XV-lea, orașul va începe să primească din partea regalității mai multe privilegii care se vor reflecta consistent în evoluția sa de ansamblu. Primul a fost cel determinat de rapida incursiune otomană asupra orașului, din 7 februarie 1474, când oștile lui Ali Oglu Malcovici, Begul de Semendria, au atacat Oradea, profitând de absența lui Matei Corvin din țară. Deoarece orașul a fost distrus într-o proporție destul de mare, regele a hotărât să-l repopuleze și să-l readucă la starea de normalitate, cât mai grabnic. Astfel, la 16 aprilie 1474, acordă cetățenilor din Olosig, Vadkert (Sfântul Laurențiu) și Velența scutirea de plata tricesimei (taxă vamală luată după mărfurile introduse în târg), pe tot teritoriul Ungariei și din toate categoriile de produse - ulterior documentul va fi reîntărit de către regele Ferdinand I de Habsburg, la 18 mai 1553.

Dezvoltarea economică a orașului va fi însoțită și de înflorirea vieții culturale, resimțită mai ales prin pătrunderea primilor germeni ai Umanismului și Renașterii, aduși din Italia încă din timpul lui Carol Robert de Anjou și Ludovic cel Mare. Renașterea de factură italiană a fost mult încurajată la Oradea și de faptul că unii episcopi și înalți prelați ai bisericii catolice erau originari din peninsula italică. Dintre aceștia se va remarca mai cu seamă Andrea Scolari (1409 - 1426) considerat a fi „o perfectă încarnare a spiritului renaștător”. În timpul episcopatului său a atras la curte un mare număr de artiști italieni, a zidit capele, a ridicat altare, a construit un spațiu pentru înființarea unei biblioteci etc. Bogata sa activitate va fi continuată cu succes de urmașii imediați, între care se va remarca Ioan Vitez de Zredna, „cea mai impresionantă personalitate a Renașterii din Europa centrală”, între altele îndrumător al primilor pași ai lui Matei Corvin. A beneficiat de prietenia marelui umanist Enea Silvio Piccolomini (1405 - 1464), ajuns papă sub numele de Pius al II-lea.

Dincolo de prestigiul cultural, Oradea devine și un important centru științific, lucru dovedit de pildă de ridicarea aici de către celebrul astronom Georg Puerbach (1423 - 1461) a unui observator astronomic și de punere a meridianului zero în urbea de pe malurile Crișului Repede, pe baza căruia va calcula apoi momentul aparițiilor eclipselor solare și lunare, înscrise în așa numitele „tabele orădene” - *tabulas varadiensis*.

Un ultim mare episcop orădean, înainte de triumful Reformei, a fost Giorgio Martinuzzi (1534 - 1551). Sârb după tată și italian după mamă, acesta a fost un mare admirator al arhitecturii Renașterii, o fire deosebit de energică și, totodată, controversată. Disparația sa în 1551 a coincis cu sfârșitul perioadei de prosperitate pe care Oradea a cunoscut-o încă din a doua parte a secolului al XIV-lea.

Nici începutul secolului al XVI-lea nu este mai puțin tumultuos, Oradea fiind marcată de bătălia de la Mohacs din 1526, în urma căreia trupele turcești au reușit să obțină o victorie zdrobitoare asupra oștilor aparținând regatului maghiar - însuși regele Ludovic al II-lea va cădea pe câmpul de luptă.

Un moment esențial în evoluția urbei îl reprezintă constituirea voievodatului Transilvaniei ca și principat independent. Pusă în situația de a alege fie ralierea la Ungaria habsburgică a lui Ferdinand, fie la noul Principat, Oradea își declară inițial atașamentul față de habsburgi, pentru ca în cele din urmă să decidă, în 1544, alipirea la Transilvania.

Epoca modernă

Operațiunile militare dintre anii 1691 - 1692 au supus orașul și localitățile învecinate unui serios efort, provocând daune majore, pe care noua administrație austriacă se va grăbi să le repare. Alături de reîntărirea acelor părți ale Cetății care avuseseră de suferit, s-a trecut și la recensarea imobilelor care mai stăteau încă în picioare (în Olosig au fost numărate 114 case, dintre care mai puteau fi locuite doar 21, iar în Oradea și Velența nu a mai fost găsită nici o clădire întreagă).

Viața locuitorilor a fost iarăși grav afectată cu prilejul mișcării antihabsburgice dintre 1703 – 1711, condusă de Francisc Rákóczi al II-lea. Localitățile din jurul cetății au devenit câmpuri de bătălie între garnizoana imperială din cetate și trupele de răsculați, iar cetatea a fost supusă unui lung asediu. Semnarea păcii de la Satu Mare, din anul 1711, avea să aducă și recunoașterea de către imperiali a meritelor orădenilor în sprijinirea garnizoanei imperiale. Astfel, la 27 noiembrie 1712, Carol al VI-lea a semnat un decret imperial prin care orădenilor le-au fost recunoscute privilegiile anterior acordate lor, dându-li-se în plus și dreptul de a folosi sigiliul și stema orașului.

Încetarea confruntărilor armate a dus la o dezvoltare susținută a vieții economice a orașului, dominată aproape în egală măsură de activități agricole și neagricole. De altfel, într-un mercurial din anul 1722, întocmit de consiliul local orădean, au fost identificate nu mai puțin de 15 categorii de meșteșugari: măcelari, cizmari, sumănari, croitori de târg, croitori micști, cojocari, curelari, săpunari, năsturari, funari, lăcătuși, rotari, tâmplari, orfevrari și dogari.

Din punct de vedere cultural au fost consemnate o serie de progrese notabile mai cu seamă în a doua parte a secolului al XVIII-lea și în prima parte a secolului al XIX-lea. Mare parte s-au datorat reprezentanților bisericii, dintre cele mai reprezentative personalități ale acestei perioade remarcându-se episcopii Ignatie Darabant și Samuil Vulcan.

În lupta pentru drepturi politice și naționale pentru populația românească din Transilvania, alături de alți fruntași români, se va remarca episcopul Ignatie Darabant, considerat de mulți cercetători drept unul dintre autorii documentului *Supplex Libellus Valachorum*, înaintat împăratului Leopold al II-lea, în martie 1791. Din culise, episcopul va participa și la întocmirea și înaintarea celui de-al doilea *Supplex*, datat în 30 martie 1792.

Ideile Iluminismului vor îmbrăca în urbea de pe malurile Crișului Repede forma unei constante preocupări pentru organizarea unei rețele școlare cât mai vaste și a tipăririi unui număr cât mai mare de cărți necesare școlilor, sau prin care se urmărea publicarea unor lucrări științifice de trebuință generală. În consonanță cu această stare de fapt, în penultimul deceniu al secolului al XVIII-lea, la Oradea a apărut pentru întâia oară și o instituție școlară de grad superior, respectiv Academia Regală, înființată, în urma propunerii din 25 decembrie 1776 a directorului circumscripției școlare orădene, contele Károlyi Antal. Debutul propriu-zis al cursurilor va fi consemnat la 1 noiembrie 1780, cu un curs de filosofie, întregit în 1788 cu studii de drept.

Personalitatea care a impus liniile de dezvoltare ale vieții spirituale orădene de la începutul secolului al XIX-lea, a fost episcopul greco-catolic Samuil Vulcan (între 1806 și 1839). Acesta a fost un energic continuator al programului de înființare de noi școli și de tipărire a unui mare număr de cărți românești, la Tipografia din Buda, ocupându-se în paralel de punerea bazelor unei biblioteci care să adune un număr cât mai vast de lucrări. A fost, de asemenea, un fidel colaborator cu alte personalități de seamă ale Iluminismului românesc din vremea sa, printre colaboratorii săi numărându-se Ioan Corneli, Gheorghe Șincai sau Petru Maior (opera istorică a acestuia va fi tipărită cu ajutorul înaltului prelat orădean).

La jumătatea secolului al XIX-lea are loc și unificarea celor 4 orașele din jurul Cetății (Oradea-Olosig, Oradea-Orașul Nou, Oradea-Subcetate și Oradea-Velența) sub o singură administrație.

Epoca contemporană

Viața social-politică a orașului pe timpul și imediat după terminarea primului război mondial, a cunoscut o înrăutățire evidentă, fapt ce a făcut posibilă dezvoltarea curentului de stânga. Deoarece situația din oraș devenise critică, urmare a confruntărilor dintre „roșii” (comuniști) și „albi” (anticomuniști), în noaptea de 19 spre 20 aprilie 1919, noua conducere a orașului, în frunte cu primarul Rimler Károly, a apelat la comandamentul român al Diviziei 6 de la Tileagd, solicitându-i să intre în oraș și să instaureze pacea. Pe data de 20 aprilie 1919, în prima zi de Paști, locuitorii români ai orașului Oradea prezenți în cele două biserici din centrul orașului, Biserica cu Lună și Catedrala Greco-Catolică, au ieșit în stradă să-l întâmpine pe Generalul Moșoiu, avându-i în fruntea lor pe vicarul - viitor episcop, Roman Ciorogariu.

Prin decretul regal nr. 2465 din **25 septembrie 1925**, orașul Oradea a fost declarat municipiu, iar în 1930 Comisia Consultativă de Heraldică a stabilit stema Municipiului Oradea, cu următoarea înfățișare: pe un scut albastru, o cruce latină argintie ținută în stânga de un arhanghel înaripat nimbă cu aur, iar în dreapta de un leu auriu, încoronat, ridicat în două labe, cu coada bifurcată și limba roșie. Scutul este timbrat de o coroană murală cu șapte turnuri.

Declanșarea celui de-al doilea război mondial va aduce orașului Oradea grave prejudicii, pe care populația le va resimți deosebit de acut. Din cauza presiunilor diplomatice la adresa României, în vara anului 1940 partea de nord-vest a Transilvaniei (inclusiv Oradea) este cedată Ungariei. Patru ani mai târziu însă, evenimentele din cursul verii anului 1944 au creat României condițiile favorabile eliberării nord-vestului Transilvaniei. Astfel, la 11 martie 1944 în întreaga Transilvanie de nord-vest s-a instaurat administrația militară sovietică, iar la 9 martie 1945, după instaurarea guvernului Groza, a fost restabilită administrația română, inaugurându-se astfel perioada comunismului stalinist.

Printre realizările din perioada comunistă se cuvine să menționăm: deschiderea șantierului de construcție a uzinei Alumina, deschiderea a numeroase întreprinderi de industrie ușoară (Solidaritatea, Arta, Crișul, Crișana), punerea în funcțiune a Întreprinderilor Agricole de Stat Sere și Avicola, construirea a numeroase blocuri, spitale etc.

În ceea ce privește politica de industrializare forțată, aceasta a avut și multiple efecte negative, conducând în cele din urmă la o adevărată criză economică – cu implicații profunde în toate sectoarele vieții publice, lipsurile și privațiunile de tot felul îngreunând viața locuitorilor care în decembrie 1989 și-au manifestat nemulțumirea prin ample proteste îndreptate împotriva regimului comunist.

Tendința de dezvoltare a orașului Oradea după 1990, este influențată de mai mulți factori, cu impact mai mult sau mai puțin direct. Nivelul european își spune cuvântul cu precădere după începerea procesului de integrare europeană a României, în mod special din punct de vedere legislativ și al politicilor și strategiilor de dezvoltare, influențând pe verticală nivelele național, regional și local, dar și din punctul de vedere al libertății de circulație, al libertății de inițiativă sau al investițiilor externe.

Până în anul 2013 regiunile au avut rol mai mult în dezvoltarea de strategii, fără a influența în mod direct dezvoltarea la nivel local. Având în vedere faptul că politicile naționale și regionale au fost destul de generale din 1990 până în 2016, iar întârzierea cu care unele proiecte de dezvoltare sunt puse în practică – ex. realizarea Autostrăzii Transilvania, a cărei construcție se derulează lent în momentul de față, îmbunătățirea drumurilor naționale din județul Bihor sau modernizarea rețelei de cale ferată - posibilitățile de dezvoltare a centrelor urbane importante au fost limitate, ceea ce, în condițiile restructurării economice, a avut ca efect, printre altele, regresul demografic și economic.

În anii ce au urmat revoluției din 1989, modificările structurale au vizat în primul rând extinderea spațiului locativ. Aceasta s-a realizat în primul rând prin construirea de locuințe unifamiliale dar nu numai. O altă evoluție este reprezentată de integrarea unor activități economice în structura urbană, atât în construcțiile existente dar și prin construcții noi.

O bună perioadă de timp, extinderea cartierelor rezidențiale nu a făcut parte dintr-o strategie de dezvoltare a orașului Oradea, fapt pentru care infrastructura urbană corespunzătoare s-a dezvoltat cu întârziere, multe dintre arealele deja locuite fiind încă lipsite de drumuri modernizate sau de alte facilități. O parte dintre aceste areale sunt ocupate de clădiri oprite în diverse stadii de execuție, fără perspectiva de a fi continuate în perioada imediat următoare. Construcția organizată de locuințe își face locul de-abia prin a doua jumătate a anilor 2000, însă este frânată în scurt timp de criza financiară. Majoritatea cartierelor astfel construite sunt de locuințe colective, precum cartierele Prima, Luceafărul, Soarelui și unele construcții din cartierul loșia, dar se dezvoltă și unele cartiere de locuințe individuale, precum cartierul Europa, Tineretului și Grigorescu.

În afara activităților comerciale mici, dezvoltate în interiorul orașului, majoritatea centrelor comerciale mari s-au dezvoltat la marginea orașului. Dintre acestea pot fi amintite: Metro, Praktiker, Selgros, Auchan, Real Episcopia Bihor, Era, Oradea Shopping City etc. Ca excepție pot fi amintite: Lotus Centre în cartierul Nufărul și Oradea Plaza în Centrul Civic, Prima Shops in Rogerius, profilul lor fiind adaptat amplasării.

Din punctul de vedere al infrastructurii, cea mai importantă evoluție o reprezintă construirea drumului de centură, ce a eliminat traficul greu din interiorul orașului. Singurul sector ce nu a fost construit încă este cel nordic dar, cu toate acestea, principalele drumuri sunt acum conectate între ele: E60/DN1 dinspre Borș și înspre Cluj- Napoca, E671/DN79 înspre Satu-Mare și înspre Arad și E79/DN76, care leagă Oradea de Băile 1 Mai și Băile Felix, respectiv orașul Beiuș.

În ultimii ani, eforturile au fost direcționate înspre îmbunătățirea nivelului de trai, atât prin dezvoltarea sectorului economic, cât și prin îmbunătățirea tuturor aspectelor legate de un spațiu urban apropiat omului, cetățeanului. Mare parte a intervențiilor s-a axat pe crearea condițiilor necesare în vederea atragerii de investiții directe la nivelul parcurilor industriale, pe modernizarea infrastructurii aferente serviciilor publice de termoficare, alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, transport public local, dezvoltarea infrastructurii rutiere și de transport nemotorizat, dezvoltarea infrastructurii de turism și agrement (ex. AquaPark), reabilitarea fațadelor clădirilor monument-istoric, investiții în infrastructura educațională.

Aceste investiții au permis deschiderea unor noi piste de dezvoltare la nivelul orașului, care, coroborate cu îmbunătățirea gradului de conectivitate a Municipiului Oradea pe termen scurt și mediu, vor permite o dezvoltare a profilului competitiv al orașului, cu beneficii directe în ceea ce privește diversificarea economiei locale, crearea de locuri de muncă și menținerea unui nivel ridicat al calității vieții, în comparație cu celelalte orașe din România.

I.3.2. AȘEZARE GEOGRAFICĂ

Municipiul Oradea este amplasat în zona central – vestică a județului Bihor, în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest. Având o poziționare centrală în cadrul Zonei Metropolitane Oradea, se învecinează la nord cu comuna Biharia, la est cu comunele Paleu și cu Oșorhei, la sud cu comunele Sînmartin și Nojorid, iar la vest cu comunele Sîntandrei și Borș. Față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km. În funcție de principalele puncte cardinale, orașul se află la intersecția paralelei de 47°03' latitudine nordică, cu meridianul de 21°55' longitudine estică.

Poziționarea în nord – vestul țării face ca distanța dintre Oradea și majoritatea orașelor importante din România să fie mai mare, însă o plasează favorabil în raport cu marile metropole europene. Astfel, distanța dintre Municipiul Oradea și alte importante centre urbane din țară și din străinătate este următoarea:

▪	→ București	– 584 km
▪	→ Iași	– 573 km
▪	→ Constanța	– 815 km
▪	→ Brașov	– 418 km
▪	→ Craiova	– 439 km
▪	→ Timișoara	– 170 km
▪	→ Cluj – Napoca	– 160 km
▪	→ Budapesta	– 309 km
▪	→ Viena	– 554 km
▪	→ Bratislava	– 511 km
▪	→ Varșovia	– 760 km

Hidrografia Prin Municipiul Oradea trec râul Crișul Repede, pârâul termal Pețea, precum și pârâurile Paris, Sălbatic, Adona, Crișul Mic, toți afluenți ai Crișului Repede. Acesta străbate orașul, creând o luncă în centrul istoric.

Relief Municipiul Oradea este situat între dealurile ce despart Câmpia Crișurilor de terminațiile cu aspect deluros ale Munților Apuseni. Situat pe malurile râului Crișul Repede, râu ce desparte orașul în aproape două jumătăți egale, Oradea se află la o altitudine de 126 m deasupra nivelului mării, în zona de deschidere a văii Crișului Repede spre arealul câmpiei joase.

Flora și fauna Flora și fauna din Municipiul Oradea sunt specifice zonei temperat continentale, cu influențe oceanice. Râul Crișul Repede a creat în mai multe zone o luncă, unde vegetația și fauna sunt tipice acestui relief (șopârle, șerpi de apă, iepuri de câmp, popândăi, fazani

etc). În apele Crișului Repede trăiesc mai multe specii de pești cum ar fi: avat, biban, caras, crap, lin, roșioară, somn, șalău, știucă, clean ș.a. Animalele sălbatice lipsesc aproape în totalitate, existând totuși grupuri de rozătoare și mamifere mici, precum și căprioare, mai ales în pădurea Felix de lângă oraș.

Clima Topoclimatul Municipiului Oradea este determinat de persistența acțiunii vânturilor de vest. Avem de-a face așadar cu o climă temperat-continentală cu influențe oceanice. Temperatura medie multianuală este de 10,4°C. Pentru luna iulie media este de aproximativ 21°C, în timp ce în ianuarie se înregistrează o medie de -1,4°C. Precipitațiile sunt relativ bogate, înregistrându-se o medie anuală de aproximativ 585,4 mm. Ele sunt repartizate în mod variabil pe întreg parcursul anului, neputându-se delimita tranșant arii temporale de maxim sau de minim al precipitațiilor.

Resurse naturale Municipiul Oradea dispune de resurse naturale (regenerabile și neregenerabile). De pe terasa Crișului Repede, în apropierea cartierului Episcopia Bihor, se extrage nisip și pietriș. De asemenea, Municipiul Oradea se numără, alături de localitățile Borș, Săcuieni, Marghita, Ciumeghiu, Cighid, Beiuș, Livada, Sîntandrei și Toboliu, în rândul localităților cu resurse de ape geotermale. În ceea ce privește fondul funciar, aproximativ jumătate din suprafața Municipiului Oradea este destinată utilizării agricole (45,83%).

În Municipiul Oradea există mai multe situri comunitare Natura 2000:

- ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea (se întinde pe localitățile Aleșd, Aștileu, Aușeu, Ineu, Lugașu de Jos, Măgești, Oradea, Oșorhei, Săcădat, Țețchea, Tileagd, Vadu Crișului)
- ROSCI0098 Lacul Pețea (se întinde pe localitățile Oradea și Sînmartin)
- ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede (se întinde pe localitățile Borș, Girișu de Criș, Oradea, Sîntandrei)
- ROSCI0267 Valea Roșie (se întinde pe localitățile Ineu, Oradea, Paleu)

În situl Crișul Repede amonte de Oradea se întâlnește habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*. Aria este o zonă importantă pentru conservarea speciilor de Scoică de râu (*Unio crassus*), Boartă (*Rhodeus sericeus amarus*) și Zglăvoacă (*Cottus gobio*), ce aici prezintă populații stabile. Situl Crișul Repede amonte de Oradea este format în proporție de aproape 80% din râuri și lacuri. Situl Lacul Pețea se impune la nivel național prin apele termale din Transilvania, acoperite de lotus (drețe). Nufărul termal – *Nymphaea lotus* L. Var. *Thermalis* - reprezintă o relictă terțiară unică în Europa.

Situl comunitar Natura 2000 ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede, este recunoscut pentru habitatul de Zăvoaie cu *Salix alba* și *Populus alba*, fiind format în proporție de 36% de râuri și lacuri, 26% de culturi (teren arabil), 21% de pășuni, 15% de mlaștini și turbării și 2% de alte terenuri arabile. Între cele mai importante specii din cadrul Luncii Inferioare a Crișului Repede, amintim: buhaiul de baltă, porcușorul de șes, boarca, dunarița, zvârluga, răspăr, pietrar, fusar mic etc.

Situl Valea Roșie (se întinde pe comuna Ineu, comuna Paleu și Municipiul Oradea) este reprezentativ pentru pădurile de fag de tip Asperulo-Fagetum, parte din zonă fiind cuprinsă și în Rezervația Naturală Fâneața Valea Roșie.

Resurse antropice Din punct de vedere economic, Municipiul Oradea se remarcă drept o localitate cu o economie diversificată. Există unități economice din domenii variate, precum: construcții, mase plastice, activități profesionale, științifice și tehnice, industria prelucrătoare, transport și depozitare, hoteluri și restaurante, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, informații și comunicații, tranzacții imobiliare, sănătate și asistență socială, agricultură, silvicultură și pescuit etc.

Conform Institutului Național de Statistică, Municipiul Oradea dispune de **72** de unități educaționale dintre care **4** unități de învățământ superior (1 instituție de învățământ superior public și 3 unități de învățământ superior privat). Universitatea Oradea integrează un număr de 15 facultăți.

Municipiul Oradea este destul de bine dezvoltat și în ceea ce privește infrastructura sanitară, deținând **6** spitale dintre care 4 unități publice și 2 unități private. Totodată, există numeroase cabinete stomatologice, farmacii, cabinete medicale de specialitate, policlinici etc.

În ceea ce privește sectorul turistic, Oradea se remarcă atât prin infrastructura turistică de cazare și alimentație publică, precum și prin obiectivele turistice cultural-istorice.

Nu mai puțin de **85** de monumente din Oradea sunt incluse în Lista monumentelor elaborată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice.

I.3.3. ORGANIZARE ADMINISTRATIVĂ

Organizarea administrativă a aparatului tehnico-operațional din cadrul **Primăriei Municipiului Oradea**:

În directă subordine a **primarului** se află următoarele direcții, servicii, birouri și compartimente:

- Cabinetul Primarului
- Instituția Arhitectului Șef
- Direcția Patrimoniu Imobiliar
- Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor
- Biroul Resurse Umane
- Compartimentul Audit Public Intern
- Compartimentul de Presă

În directă subordine a **Administratorului Public (City Manager)** se află următoarele direcții, servicii, birouri și compartimente:

- Direcția Economică
- Direcția Monitorizare Cheltuieli de Funcționare și Organizare Evenimente
- Serviciul Relații cu Publicul (Ghișeu Unic)
- Biroul Achiziții Publice
- Compartimentul Management Spitale

Figura 1. Localizarea Municipiului Oradea, în ZMO, în județ, în țară

În directă subordine a **viceprimarilor** se află următoarele direcții, servicii, birouri și compartimente:

- Direcția Tehnică
- Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională
- Direcția Juridică

Fiecare entitate ce face parte din organizarea administrativă a Primăriei Municipiului Oradea, are propriul rol, propriile atribuții, sarcini și responsabilități cu privire la implementarea strategiei integrate de dezvoltare urbană a orașului. Este însă relevant faptul ca o parte dintre direcții și departamente își asumă în acest sens o mai mare responsabilitate.

DIRECȚIA MANAGEMENT PROIECTE CU FINANȚARE INTERNAȚIONALĂ – DMPFI – a luat naștere în 2008 și este formată din 2 servicii (Serviciul Dezvoltare Infrastructură și Serviciul Asistență Tehnică), un birou (Biroul Turism, Cultură, Regenerare Urbană) și un compartiment. Principalul obiectiv constă în atragerea de fonduri nerambursabile, europene sau guvernamentale. În structura sa sunt angrenați 14 angajați proveniți din mai multe compartimente

ale vechii structuri, dar în special din Administrația Imobiliară Oradea, Serviciul Management Programe și Relații cu Investitorii și IMM-urile.

Ca și delimitare administrativ-teritorială, în momentul de față, există, la nivel de propunere, o structurare a Municipiului Oradea în **30** de cartiere, delimitate - pe criterii istorice și zonale, de către reprezentanții Instituției Arhitectului Șef din cadrul Primăriei Oradea, împreună cu Direcția de Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Bihor. Subiectul este încă în dezbatere, urmând ca, după finalizare, să se ia o decizie printr-o Hotărâre a Consiliului Local.

Accesibilitate Accesul în Municipiul Oradea se realizează atât prin mijloace rutiere, cât și prin căi feroviare și aeriene. Principalele trasee rutiere prin care se poate ajunge în Oradea sunt:

- E 60 (DN1) – București – Brașov – Sibiu – Cluj-Napoca – Oradea – Borș – Budapesta
- E 79 (DN 76) – Deva – Brad – Beiuș - Oradea – Borș
- E 671 (DN 79) – Arad – Chișineu-Criș – Salonta – Oradea – Satu Mare

În ceea ce privește accesul prin căile feroviare, în Municipiul Oradea există patru stații CFR: Stația Oradea, Stația Oradea Est, Stația Oradea Vest și Stația Episcopioara Bihor. Infrastructura feroviară din regiune asigură conexiunea Municipiului Oradea cu mai multe localități:

- Magistrala feroviară 300: București – Brașov – Mediaș – Cluj-Napoca – Oradea
- Calea ferată 314: Vașcău – Beiuș – Holod – Oradea
- Calea ferată 310: Arad – Sântana – Chișineu-Criș – Salonta – Oradea
- Calea ferată 402: Satu Mare – Carei – Valea lui Mihai – Săcuieni – Oradea

Din Gara Mare sunt legături zilnice cu trenuri Intercity către destinațiile: Timișoara Nord, Cluj Napoca, București Nord, Brașov, Arad, Satu Mare, Baia Mare, Suceava, Iași, Ploiești Vest, Miercurea Ciuc, Constanța, precum și legături zilnice internaționale: Brașov – Budapesta Est (și retur) și Cluj Napoca – Budapesta Est (și retur).

Aeroportul Internațional Oradea facilitează, de asemenea, accesul în și din Municipiul Oradea, existând curse regulate interne și externe. Până în momentul de față, trei companii aeriene operează pe aeroportul orădean, Tarom, Blue Air și Ryan Air.

Suprafață Municipiul Oradea are o suprafață de 115,56 km², deținând o pondere de 1,6% din teritoriul județului Bihor. În cadrul Zonei Metropolitane Oradea, Municipiul Oradea este a doua localitate ca suprafață, după comuna Nojorid (125,57 km²). Suprafața intravilană a Municipiului Oradea este de 77,15 km², reprezentând 67,5% din totalul fondului funciar.

I.3.4. STRUCTURI DE SPRIJIN AL DEZVOLTĂRII URBANE INTEGRATE

Toate entitățile / structurile descrise în această secțiune au participat activ la procesul de consultare publică și au contribuit la elaborarea SIDU Oradea. În egală măsură, mare parte dintre ele vor fi direct implicate în implementarea activităților menite să ducă la îndeplinirea obiectivelor asumate prin acest document strategic.

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bihor

CCIBH este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, care sprijină înființarea și dezvoltarea afacerilor în județul Bihor, punând la dispoziția celor interesați o gamă largă de servicii specializate:

- asistență pentru înființarea unei afaceri și întocmirea documentației necesare
- informații referitoare la surse de finanțare a afacerilor și la modul de accesare a acestora
- întocmirea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, proiecte pentru obținerea de finanțări nerambursabile și rambursabile
- promovarea potențialului economic al firmelor din județ pe piața națională și internațională
- găsirea de parteneri de afaceri și medierea contactelor de afaceri
- informații referitoare la firmele din județ
- eliberarea de certificate de origine a mărfurilor, a certificatelor de forță majoră, vizarea facturilor și a altor documente comerciale
- eliberarea de recomandări și certificate de bonitate
- consultanță de afaceri, financiar-contabilă, juridică
- asistență juridică la încheierea și derularea contractelor comerciale
- organizarea de târguri și expoziții, misiuni economice, parteneriate de afaceri, în țară și în străinătate
- programe de pregătire profesională, programe de instruire în domeniul afacerilor, seminarii
- acces la biblioteca instituției
- arbitraj comercial
- înscrierea gajurilor în arhiva electronică de garanții reale mobiliare

Camera de Comerț și Industrie Bihor este cea mai puternică asociație a mediului de afaceri a județului, reunind în rândurile sale întreaga rețea de societăți implicate în comerț și industrie, camere de comerț bilaterale și asociații profesionale. C.C.I. Bihor acționează pentru crearea unui mediu de afaceri stabil, coerent și propice dezvoltării sectorului privat, a unei economii de piață reale, durabile și deschise spre exterior.

Oficiul Registrului Comerțului Bihor

Oficiul Registrului Comerțului este instituția abilitată prin lege să efectueze înregistrarea firmelor în județul Bihor. Pe lângă activitatea de înregistrare propriu-zisă, această instituție oferă și servicii de consiliere pentru înființarea unei afaceri, de întocmire a actelor necesare și reprezentare în fața instanțelor competente să autorizeze înființarea firmei, precum și de obținere a avizelor necesare desfășurării activității. Etapele ce trebuie parcurse pentru înființarea unei afaceri sunt: rezervarea denumirii; întocmirea actului constitutiv; alcătuirea dosarului de înmatriculare; obținerea avizelor; înmatricularea societății.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest - Biroul Județean Bihor

ADRNV acționează în județul Bihor prin intermediul Biroului Județean, în scopul implementării la nivel local a politicii de dezvoltare regională. Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest,

organism executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională, prin competențele sale de planificare strategică, este forța motrice a dezvoltării durabile a regiunii.

Agenția susține dezvoltarea și interesele de dezvoltare ale comunităților locale, fiind puntea de legătură între acestea, autoritățile naționale și instituțiile europene relevante. Urmărește implementarea politicilor de coeziune economică și socială la nivelul regiunii, promovează și implementează programe de dezvoltare și asigură serviciile necesare comunităților și investitorilor pentru maximizarea beneficiilor economice și sociale la nivelul regiunii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor

Piața muncii a suferit schimbări puternice în ultimul deceniu. Modificările apărute au creat nevoia unei noi instituții. Una modernă, flexibilă cu capacitatea de a răspunde acestor provocări. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) are în subordine Agenția Municipiului București, 41 de agenții județene (în cadrul cărora funcționează 70 de agenții locale și 141 puncte de lucru), 8 centre județene de formare profesională a șomerilor, 8 centre regionale de formare profesională a adulților, precum și Centrul Național pentru Formarea Profesională a Personalului Propriu Râșnov. Serviciile sale se adresează șomerilor și agenților economici. Obiectivele principale ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă sunt:

- Instituționalizarea dialogului social în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea strategiilor în domeniul ocupării și formării profesionale;
- Aplicarea măsurilor de protecție socială a persoanelor neîncadrate în muncă.

La nivelul județului Bihor, AJOFM oferă angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă următoarele servicii:

- măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă prin creșterea șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- măsuri pentru stimularea angajatorilor în vederea încadrării în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Direcția Județeană de Statistică Bihor

Direcția Județeană de Statistică Bihor este organizată și funcționează în baza prevederilor Legii nr. 226/2009 privind organizarea statisticii oficiale în România, republicată, cu modificările și completările ulterioare și a Hotărârii Guvernului Nr. 957/2005 privind organizarea și funcționarea Institutului Național de Statistică, ca unitate teritorială subordonată acesteia. D.J.S. Bihor are următoarea structură organizatorică:

- Serviciul de producție statistică;
- Serviciul de coordonare anchete, gestiune resurse umane și financiare
- Compartimentul de analiză, sinteză, diseminare date statistice și exploatare aplicații informatice;
- Compartimentul Intrastat.

Direcția Județeană de Statistică (D.J.S.) are ca obiect de activitate culegerea, prelucrarea, stocarea, analiza, difuzarea rezultatelor cercetărilor statistice cuprinse în "Programul Cercetărilor

Statistice infraanuale și anuale” stabilit de I.N.S. conform PSNA, constituirea fondului teritorial de date statistice cu caracter economic, financiar, social, demografic, juridic necesar elaborării politicii economice și sociale respectiv publicarea și diseminarea datelor statistice. Direcția Județeană de Statistică este subordonată Institutului Național de Statistică și are relații cu toate direcțiile generale și direcțiile din I.N.S., respectiv direcțiile generale de statistică regionale și direcțiile județene de statistică din țară. Direcția Județeană de Statistică Bihor, serviciu de statistică oficială, în subordinea Institutului Național de Statistică, organizează și întreține sistemul informațional statistic în profil teritorial. D.J.S. Bihor are relații de colaborare cu organele administrației publice locale și cu serviciile deconcentrate ale administrației publice centrale. În realizarea obiectului său de activitate, D.J.S. Bihor are următoarele atribuții:

- asigură culegerea, verificarea, prelucrarea și analiza datelor statistice de la operatorii economici și sociali;
- organizează și efectuează cercetări statistice cu caracter special cum ar fi: recensăminte, anchete selective, lucrări finanțate din fondurile externe nerambursabile și alte cercetări statistice pe baza dispozițiilor primite de la I.N.S., din inițiativă proprie și la cererea administrației publice locale;
- organizează instruirii, îndrumă și acordă asistență metodologică operatorilor economici și sociali pentru completarea formularelor;
- participă la evaluarea eficienței și definitivarea metodologiilor statistice elaborate de I.N.S.
- propune soluții pentru îmbunătățirea sistemului de indicatori, a formularelor de colectare a datelor statistice precum și a metodologiei de organizare și realizare a cercetărilor asupra operatorilor economici sau asupra gospodăriilor populației;
- asigură aplicarea normelor legale și a celor stabilite de I.N.S. cu privire la determinarea și publicarea indicatorilor statistici;
- furnizează către I.N.S. datele și informațiile statistice la perioadele și termenele prevăzute în graficul anual de cercetări statistice;
- informează din proprie inițiativă administrația publică locală și la solicitarea acesteia, asupra evoluției principalilor indicatori de dezvoltare economico-socială și a principalelor aspecte ce intervin în economia județului;
- prezintă semestrial I.N.S.-ului informări asupra activității desfășurate;
- elaborează/proiectează anuare, breviare, buletine, culegeri de date statistice și alte publicații la nivelul județului, spre a fi publicate;
- îndeplinește orice alte atribuții stabilite de I.N.S. prin acte normative pentru domeniul său de activitate.

Federația Patronilor Bihor

Federația Patronilor Bihor (FPB) este o organizație autonomă, neguvernamentală și apolitică. FPB promovează interesele antreprenorilor în domeniul economic și social, în condițiile economiei de piață, prin participarea ca partener la negocierea contractelor colective de muncă, la asanarea conflictelor sociale și asigurarea egalității de șanse întreprinzătorilor, legalitatea și corectitudinea profesională în activitățile economice și relațiile dintre membrii săi, intervine la organele în cauză pentru promovarea unor politici economice, fiscale, comerciale, judiciare, vamale și salariale corecte, precum și pentru combaterea concurenței neloiale.

Într-un mediu concurențial, pe o piață globală, singura modalitate a unui business de a rezista, este de a se dedica excelenței. În acest context, Federația Patronilor Bihor, prima organizație

patronală județeană din țară, promovează excelența și relațiile bazate pe onestitate pentru a crea un mediu de afaceri curat și eficient. În cei 25 de ani de existență, Federația Patronilor Bihor și-a luat în serios misiunea de a fi liderul mișcării patronale realizând o forță antreprenorială competentă și puternică, atât în interiorul Federației Patronilor Bihor cât și în întreaga comunitate de afaceri locală, prin servicii de calitate și orientate către creșterea competitivității și a rezultatelor afacerii. Cele peste 600 de companii membre, contribuie cu mai mult de jumătate la produsul intern brut al județului promovând cultura muncii, inovarea, integritatea și răspunderea prin competența profesională.

Ordinul "*Vulturul Negru al Cetății Oradea*" lansat de FPB, reprezintă forma cea mai eficientă de promovare a capitalei bihorene prin intermediul personalităților care sunt onorate de înmânarea acestei distincții acordate în mod excepțional, în fiecare an, doar unui bihorean care a contribuit semnificativ la imaginea județului.

Asociația Firmelor Bihorene

AFB este o organizație patronală ce își propune să reprezinte în mod real cele peste 30.000 de societăți comerciale active din județul Bihor. La inițiativa înființării AFB au subscris, ca membri fondatori, managerii celor mai importante 50 de firme din județul Bihor. Printre obiectivele strategice urmărite de AFB:

- ✓ Dezvoltarea și promovarea culturii antreprenoriale;
- ✓ Satisfacerea necesităților specifice activității societăților comerciale și a întreprinzătorilor independenți, prin activități de reprezentare, asistență, consultanță și instruire;
- ✓ Crearea unui mediu favorabil activităților economice private și stimulativ pentru investițiile autohtone și străine;
- ✓ Sprijinirea consolidării și dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii;
- ✓ Creșterea competitivității mediului de afaceri prin stimularea accesului la inovație și cercetare;
- ✓ Dezvoltarea întreprinderilor private în concordanță cu principiile dezvoltării durabile;
- ✓ Dezvoltarea capitalului uman în economie;
- ✓ Modernizarea rolului autorităților administrației publice centrale și locale, în sensul orientării către organizații, firme și cetățeni și creșterii eficienței activității.

Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și Regiune (APTOR)

Această asociație a fost constituită în scopul promovării și dezvoltării turismului din Oradea și din regiune. Membrii fondatori ai APTOR sunt S.C. Eurobusiness Parc S.A. (în prezent SC Agenția de Dezvoltare Locală Oradea SA), Societatea Lotus Center, Societatea Calipso S.A.- Double Tree by Hilton Oradea, Societatea Aba Turism S.A., Ramada Oradea, Societatea Continental Forum Oradea S.A., Societatea Aqua President S.R.L. și Societatea Turism Felix S.A. Obiectivele asociației se regăsesc în scopul stimulării și sprijinirii dezvoltării locale, regionale și naționale prin inițiative, activități și măsuri care să crească numărul de turiști, să dezvolte și să promoveze turismul din Oradea și din regiune, în totalitatea diversității sale, atât în țară, cât și în străinătate, precum și să realizeze sau să acorde suportul necesar elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare a turismului local, regional și național, ținând cont de principiile turismului durabil. Asociația întreține relații de colaborare cu mai multe structuri ce contribuie sau participă la dezvoltarea turismului.

La nivel național, APTOR face parte, din anul 2015, din Federația Asociațiilor de Promovare Turistică din România (FAPT). Federația Asociațiilor de Promovare Turistică are ca scop dezvoltarea turismului în destinațiile turistice pe care le reprezintă asociațiile și promovarea acestora pe plan național și internațional. FAPT își propune să contribuie la o îmbunătățire a activităților de marketing și de branding a destinațiilor și a produselor turistice pe care acestea le oferă. Promovarea eficientă a oricărei destinații turistice trebuie să aibă ca principal rezultat și indicator de rezultat, creșterea numărului de turiști la nivelul maxim pe care infrastructura sau contextul local îl poate oferi. De asemenea, aceste date pot oferi noi direcții de dezvoltare sau puncte slabe ale activității actuale, care pot fi remediate.

Datele statistice oficiale de care dispunem în acest moment în domeniul turismului, ne sunt furnizate prin portalul web al INS și se referă la Municipiul Oradea și la comuna Sînmartin. Acestea sunt:

1. Sosiri ale turiștilor în structuri de primire turistică – numărul de turiști
2. Capacitate de cazare – numărul total al locurilor de cazare
3. Structuri de primire turistică, cu funcțiuni de cazare turistică – numărul de unități de cazare
4. Înnoptari în structuri de primire turistică
5. Capacitatea de cazare turistică lunară în funcțiune/locuri*zile

Incubatorul de Afaceri Euroregional Oradea

Incubatorul de Afaceri Euroregional Oradea este un proiect inițiat de Consiliul Județean Bihor și realizat cu finanțare de la Uniunea Europeană, având ca obiectiv specific promovarea și sprijinirea cooperării pe linie economică între tinerii întreprinzători din județele Bihor și Hajdu Bihar (Ungaria). Incubatorul de afaceri are rolul de a oferi servicii specializate unor anumite categorii de întreprinzători, acționând ca un factor complementar față de organizațiile existente de sprijinire a dezvoltării întreprinzători mici și mijlocii private. Se oferă o gamă complexă de servicii profesionale de asistență, instruire și consultanță destinate potențialilor întreprinzători, cât și întreprinderilor mici și mijlocii din Euroregiune - și nu numai. Incubatorul de afaceri asigură lansarea și dezvoltarea unor activități economice transfrontaliere ce contribuie la creșterea coerenței între structurile autorităților locale și cele ale sectorului privat.

Parcul Industrial Borș

Parcul Industrial Borș este situat pe teritoriul comunei Borș, pe o suprafață de 25 ha, la circa 2 km de punctul vamal Borș, cel mai important punct de trecere al frontierei româno-ungare și la o distanță de 16 km de municipiul Oradea. De asemenea, datorită trecerii în imediata apropiere a căii ferate Cluj-Napoca – Oradea – Biharkerestes – Budapesta, transportul pe calea ferată este ușor accesibil.

Prin realizarea Parcului Industrial Borș s-a urmărit dezvoltarea economică a zonei limitrofe și atragerea de investitori romani și străini. Parcul industrial este administrat de Consiliul Local al comunei Borș. Așezarea Parcului Industrial Borș este foarte favorabilă investitorilor prin amplasamentul său și asigură condiții favorabile pentru dezvoltarea inițiativelor investitorilor care doresc să beneficieze de avantajele ce decurg din situarea sa pe drumul european și la granița de vest a țării. Parcul Industrial, în afara activităților industriale și industriei alimentare tradiționale, poate prelua și tehnologii moderne. Pregătirea profesională a forței de muncă, serviciile,

dezvoltarea transporturilor, cu programe bine corelate, toate deservesc interesele investitorilor parcului industrial.

Agenția de Dezvoltare Locală Oradea (ADLO)

La sfârșitul anului 2016 **Agenția de Dezvoltare Locală Oradea SA (ADLO)** deținea trei titluri de parc industrial pentru cele trei amplasamente situate pe Calea Borșului (130,02 ha) – Parcul Industrial Oradea I, strada Ogorului (83,5 ha) – Parcul Industrial Oradea II, respectiv strada Uzinelor- Parcul Industrial Oradea III (15 ha).

În iunie 2016 Parcul Industrial I situat pe Calea Borșului s-a extins cu 8,7 hectare, iar titlul de parc industrial a fost obținut prin Ordinul Ministrului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice numărul 902, astfel că suprafața actuală a parcului este de 130 de hectare.

Totalul investițiilor private atrase în parcurile industriale la sfârșitul anului 2016 este de 285 milioane euro, acestea urmând a genera un număr de 6.000 locuri de muncă până în anul 2020. La sfârșitul anului 2016 în parcurile industriale din Oradea lucrau 4860 de angajați.

Parcul Industrial reprezintă zone delimitate, în care se desfășoară activități economice, cercetare, producție industrială și servicii cu scopul dezvoltării și valorificării resurselor naturale și umane ale zonei. Oferta de teren în parc este în conformitate cu Regulamentul Parcului Industrial. Facilități fiscale oferite în parc sunt:

- scutire de la impozitul pe clădiri și teren;
- scutire taxe pentru scoaterea terenului din circuitul agricol.

Gradul actual de ocupare este de aprox. 95% iar valoarea investițiilor asumate este de 221 mil. Euro. În prezent, în Parcul I există 43 de rezidenți.

Parcul Industrial II este situat în Oradea, pe strada Ogorului, în apropierea DN 79 Oradea –Arad și DN 76 Oradea - Deva și deține o suprafață totală de 83 de hectare. Valoarea investițiilor asumate de către cei 22 de rezidenți este de 24 milioane euro. În prezent, în Parcul II își desfășoară activitatea aproximativ 100 de angajați însă companiile și-au asumat crearea a peste 900 de locuri de muncă. Gradul de ocupare este de aproximativ 20%.

Parcul Industrial III din Oradea este situat pe strada Uzinelor, la aproximativ 8 kilometri de vama Borș și are o suprafață de 15 hectare. Investițiile asumate de cei 9 rezidenți se ridică la 30 milioane euro, iar gradul de ocupare este de 80%.

Școala Profesională Eurobusiness Oradea

Această inițiativă are ca scop crearea unui cadru optim pentru susținerea învățământului profesional și a performanței în învățământul preuniversitar din județul Bihor. Membrii fondatori sunt Primăria Municipiului Oradea, Agenția de Dezvoltare Locală SA, Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Colegiul Tehnic Traian Vuia, parteneri media și companii private, ce reprezintă cei mai mari angajatori pe piața forței de muncă locală. În mod specific, acest parteneriat urmărește pregătirea forței de muncă locale în conformitate cu cerințele mediului de afaceri, fiind în mare măsură dedicat pregătirii elevilor în meseriile și calificările profesionale cerute de marii angajatori localizați în Parcurile Industriale și în Municipiul Oradea.

Misiunea asumată urmărește pregătirea elevilor capabili de performanță prin activități extrașcolare în cadrul grupelor de excelență, în concordanță cu standardele Uniunii Europene și cu specificul societății românești, promovarea învățământului profesional și creșterea atractivității acestuia în rândul elevilor cu pregătire medie. Activitățile urmărite la nivelul învățământului profesional sunt:

- Elaborarea de materiale didactice, manuale și adaptarea curriculumului școlar la cerințele reale ale mediului de producție privat;
- Asigurarea accesului elevilor la practică în cadrul companiilor;
- Organizarea unor campanii media, apariții TV, comunicate de presă, filme de promovare etc.
- Preselecția și evaluarea elevilor înscriși, în vederea selectării bursierilor;
- Susținerea financiară a profesorilor, maiștrilor și tutorilor de practică din cadrul companiilor, prin acordarea de bonificații trimestriale;
- Dezvoltarea activității educaționale și de pregătire profesională prin organizarea de colocvii, dezbateri, conferințe, cursuri, tabere și vizite la companii din străinătate, inclusiv prin intermediul unor programe externe;
- Sprijin pentru organizarea, derularea, premiarea elevilor participanți la olimpiadele și concursurile școlare, precum și pentru deplasarea lor la olimpiade și concursuri școlare în condiții de confort;
- Editarea, tipărirea de materiale și publicații care au legătură cu preocupările cadrelor didactice pentru o specialitate sau metodică predării disciplinei.

În anul 2016 a fost creat campusul tehnic Traian Vuia din Oradea, în care a fost integrată și Școala Profesională Eurobusiness cu toate specializările. Pentru anul școlar 2016 – 2017, la Școala Profesională Eurobusiness au fost disponibile 224 de locuri.

Fundația pentru Protejarea Monumentelor Istorice din Județul Bihor

Este o organizație neguvernamentală, cu scop nonprofit și nepatrimonial și fără caracter politic, având ca fondatori Consiliul Local Oradea și Consiliul Județean Bihor. Obiectivele principale ale Fundației sunt legate atât de elaborarea și punerea în practică a programelor speciale de prevenire a degradării monumentelor din municipiu și din județul Bihor, cât și de derularea activității de execuție a unor lucrări de protejare, conservare, restaurare, respectiv de promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție și a ansamblurilor istorice.

Activități implementate sau în curs de implementare:

- Administrarea obiectivelor turistice - Turnul Primăriei Oradea, Casa *Darvas La Roche* și Sinagoga *Zion*
- Implementarea Programului Multianual pentru realizarea lucrărilor de protejare și intervenție asupra clădirilor cu valoare cultural arhitecturală situate în "Ansamblul Urban - Centrul Istoric Oradea", aprobat și derulat de Primăria Municipiului Oradea
- Coordonarea elaborării notelor tehnice de constatare, conform reglementărilor tehnice în vigoare din domeniul construcțiilor, în scopul stabilirii stării tehnice a clădirilor, conform Legii 153/2011 cu modificările și completările ulterioare

- Contractarea și derularea bugetară a întocmirii documentației tehnice necesare obținerii autorizației de construire, pentru executarea lucrărilor de protejare și intervenție conform Programului Multianual al Municipiului Oradea
- Informarea proprietarilor în cadrul dezbaterilor asupra obligațiilor ce le revin pentru întreținerea anvelopei clădirilor, precum și sancțiunile prevăzute de legislația în vigoare dacă nu le îndeplinesc sau dacă le îndeplinesc necorespunzător
- Prezentarea modului de accesare a contribuției în vederea executării lucrărilor, încheierea contractului de finanțare, modul de plată, detalii privind constituirea garanției imobiliare
- Organizarea de evenimente cu diferite ocazii: Școala Altfel, Ziua Internațională a Copilului 1 Iunie, expoziții tematice
- Activități în colaborare cu instituții publice, diverse societăți/regii autonome și entități non profit pentru promovarea patrimoniului cultural și architectural
- Corespondență pentru activitățile editoriale și de mediatizare cu Asociația Rețelei Art Nouveau de la Bruxelles, Ruta Europeană Art Nouveau - Barcelona Muzeul și Muzeul de Arte Plastice *Musée de l'Ecole de Nancy*.

I.4. CONTEXT POLITIC ȘI LEGISLATIV

Un prim factor de ordin politic ce afectează sau poate afecta dezvoltarea comunității se referă la legătura dintre formațiunile politice aflate la guvernare și apartenența politică a persoanelor care administrează / reprezintă interesele Municipiului Oradea.

La nivelul județului Bihor, după alegerile din anul 2016, președintele Consiliului Județean este reprezentant al UDMR, un vicepreședinte este din partea PSD și un vicepreședinte din partea ALDE, iar componența politică a Consiliului Județean este următoarea: 17 consilieri PNL, 9 consilieri PSD, 7 consilieri UDMR și 2 consilieri ALDE.

La nivelul Municipiului Oradea, primarul și cei doi viceprimari sunt reprezentanți ai PNL, iar componența Consiliului Local Oradea este următoarea: 18 consilieri PNL, 5 consilieri PSD și 4 consilieri UDMR.

Un alt factor politic ce poate influența dezvoltarea județului Bihor și a Municipiului Oradea, este reprezentat de efectul crizei politice ce caracterizează România în ultima perioadă. Corelațiile acesteia cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedelor europene și americane și nu numai. Alte probleme ce pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investițiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor și a obiectivelor guvernamentale.

Alți factori politici ce pot afecta dezvoltarea județului Bihor și a Municipiului Oradea: grupurile de presiune (lobby) naționale și internaționale, conflictele militare, aderarea României la spațiul Schengen, calitatea de membru a României în diverse alianțe sau organizații internaționale etc.

Din punct de vedere legislativ, odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislația europeană în vigoare reprezintă o constrângere ce trebuie luată în considerare și de către țara noastră. Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaționale, legislația în

vigoare, dar și actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Dintre cele mai importante documente ce trebuie avute în vedere, menționăm: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatul Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam etc).

Un alt factor juridic cu impact asupra județului Bihor și asupra Municipiului Oradea este reprezentat de legislația națională, cu modificările și completările care pot apărea.

Spre exemplu, un element cu potențial impact semnificativ asupra dezvoltării socioeconomice, este legea parteneriatelor de tip public-privat. Acestea sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice și, mai mult decât atât, aplicarea ei poate crește numărul investitorilor și, implicit, poate consolida mediul de afaceri local, cu precădere în mediul rural unde este puțin reprezentat.

Legea parteneriatului public-privat nr. 187/2010 a fost abrogată la data de 26.05.2016 prin Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și servicii. La sfârșitul anului 2016 a fost publicată în Monitorul Oficial o lege foarte importantă pentru investițiile pe termen lung din sectorul public - *Legea parteneriatului public-privat*. Legea nr. 233/2016 aplică procedura de derulare a unui parteneriat public-privat ce are ca obiect realizarea, reabilitarea sau extinderea unui bun sau a unor bunuri destinate prestării unui serviciu public sau operării unui serviciu public.

Un act normativ foarte important este reprezentat de OUG 13/2010, cu modificările ulterioare, ce vizează îndeplinirea recomandărilor Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii și ale altor foruri internaționale și europene, de a elabora și aplica măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă prin sprijinirea creării de locuri de muncă și de menținere a preocupărilor pentru diminuarea incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată.

Unul dintre cele mai importante acte legislative ce vizează dezvoltarea economică este Legea nr. 346/2004, cu modificările ulterioare, privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor.

La nivel legislativ, din punct de vedere al protecției mediului, prevederile Legii nr. 211/2011, inclusiv ale modificărilor ulterioare, privind regimul deșeurilor, au un impact major asupra sistemului de evidență a gestiunii deșeurilor producătorilor. Activitatea de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerări, precum și a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale (industria agroalimentară) este reglementată prin actul normativ Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenești.

CAPITOLUL II. METODOLOGIA DE ELABORARE SIDU A ORADEA

Metodologia de elaborare și fundamentare a strategiilor cuprinde ansamblul etapelor, tehnicilor, metodelor și modelelor folosite în vederea fundamentării strategiilor.

Pentru conceperea strategiilor este necesară cunoașterea și luarea în considerare a următoarelor elemente esențiale:

1. Diferențierea strategiei în funcție de faza de dezvoltare a orașului. Adaptarea la cerințele și exigențele mediului, dobândește valențe diferite.
2. Luarea în considerare a factorilor endogeni și exogeni.
3. Asigurarea continuității elaborării și aplicării strategiilor și politicilor micro economice.
4. Multidimensionalitatea strategiei globale, premisa ce are în vedere faptul că, în fundamentarea strategiei, este necesară luarea în considerare a unor aspecte de natură economică, tehnică, managerială, socio-umană, juridică.
5. Abordarea sistematică a elaborării și implementării strategiei.
6. Flexibilitatea strategiei. Strategia trebuie abordată flexibil, să fie susceptibilă la modificări, să se adopte în funcție de modificările ce intervin în unii parametri dimensionali și funcționali. Dat fiind faptul că intervalul de timp de la elaborare până la aplicarea efectivă a strategiei este adesea destul de mare, pot apare unele nesincronizări ce reclamă modificarea parțială a conținutului său. Așadar, se impune elaborarea unei strategii flexibile.

În contextul elaborării SIDU Oradea, metodologia aplicată se bazează pe implementarea a trei etape:

1. etapa de fundamentare
2. etapa de derulare a procesului de activare a planificării
3. etapa de finalizare și livrare a SIDU Oradea

În **prima etapă**, s-au utilizat diferite metode de analiză, în scopul conturării unei imagini clare asupra nivelului de dezvoltare teritorială:

- Cercetarea de birou - consultarea rapoartelor / revizuirea studiilor de caz și a literaturii consolidate, analiza spațială, analiza datelor statistice
- Cercetarea pe teren (interviuri cu actorii relevanți și beneficiarii politicilor urbane, schimb de experiență cu planificatorii locali)
- Analize operaționale prin intermediul evenimentelor participative

A doua etapă stabilește și organizează toți actorii locali în cadrul unui proces de planificare locală care structurează proiectarea Strategiei Integrate de Dezvoltare. Faza de programare urbană conține organizarea de **grupuri de lucru și aplicarea de chestionare**, în scopul de a identifica și discuta problemele urbane locale și a identifica soluții, ulterior dezvoltate de către echipa de lucru.

Iar cea de **a treia etapă** constă în finalizarea SIDU, prin evaluarea rezultatelor primelor două etape, definirea scenariilor de planificare, prioritizarea proiectelor selectate și proiectarea unui plan de acțiune.

Pentru îndeplinirea acestor obiective s-a realizat o analiză completă și realistă a situației existente la nivel local, metropolitan, județean, regional, național și global, ținându-se cont de asocierile și reglementările la care România a aderat și pe care s-a angajat să le respecte.

Lista de proiecte inclusă în acest document este rezultatul activităților din ședințele interne, din grupurile de lucru, ca urmare a dezbaterii publice, pornind de la investițiile deja realizate în exercițiul financiar anterior și având în vedere principiile de analiză a oportunității, suportabilității financiare și generării de valoare adăugată.

Au fost colectate, analizate și interpretate date de la nivelul Municipiului Oradea, atât ca și unitate teritorială distinctă, cât și ca nucleu urban principal al Zonei Metropolitane Oradea, corelate cu situația specifică din județul Bihor și din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest. Datele, analiza și interpretarea lor, au contribuit la identificarea problemelor existente și a măsurilor ce trebuie adoptate.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională în administrația publică locală, Primăria Municipiului Oradea a lansat, pentru perioada 08.02.2017 - 22.03.2017, **procesul de consultare publică** pe tema elaborării SIDU Oradea. Demersul s-a încadrat și în prevederile *DOCUMENTULUI CADRU DE IMPLEMENTARE*, respectând criteriile prevăzute în Anexa 5 – Grila de verificare a admisibilității SIDU – și anume criteriul de conformitate 7 și criteriul de admisibilitate 11, ce solicită ca SIDU în forma depusă la ADR NV să fi fost supusă procesului de consultare publică, să se prezinte în detaliu parcurgerea acestui proces de consultare publică, precum și implicarea în elaborarea SIDU a partenerilor relevanți de la nivel local (de exemplu ONG-uri, universități, mediul privat, consiliul județean, instituții publice, alte UAT din Zona Funcțională Urbană etc).

Procesul de consultare publică a cuprins o serie de 5 grupuri tematice de lucru, la care au participat direct aproape 200 de persoane, iar dezbaterea publică a avut loc în data de 31 Martie 2017, în Sala Mare a Primăriei Municipiului Oradea.

Materialele relevante au fost disponibile cu 7 zile înainte de primul grup de lucru, pe pagina de web: www.oradea.ro, la secțiunea: <http://www.oradea.ro/dezbateri-publice/dezbatere-sidu> (*draft SIDU Oradea, Lista de proiecte, calendarul grupelor de lucru, lista de proiecte propuse de PMO, structura SIDU Oradea 2017-2023* și alte documente relevate precum *Strategia Municipiului Oradea din 2015, Documentul Cadru de Implementare al POR* etc). Propunerile de completare trimise în scris din partea persoanelor fizice și juridice s-au primit până la data de 22.03.2017, pe adresa de e-mail: sidu@oradea.ro, sau la tel./fax: 0259408821, la secretariatul Zonei Metropolitane Oradea. Fiecare grup de lucru a avut, conform agendei stabilite, următoarea structură:

- o parte introductivă, pregătită și susținută de către echipa ADIZMO
- o secțiune dedicată prezentărilor susținute de participanții care și-au anunțat această intenție
- o secțiune alocată discuțiilor libere, intervențiilor participanților cu propuneri de proiecte, idei, parteneriate etc.

În egală măsură, participanții au contribuit la actualizarea strategiei și prin completarea a două documente, un chestionar de priorități la nivel de comunitate și o analiza SWOT la nivel de tematică de grup. Documentul strategic actualizat prin implicarea și contribuția tuturor celor interesați – persoane fizice, departamente și structuri din cadrul Primăriei Municipiului Oradea,

regii, alte instituții publice, structuri asociative, organizații patronale, a fost supus dezbaterii publice în data de 31 martie 2017.

NR. GL	TEMATICA	DATA / ORA / LOCAȚIE	PRINCIPALELE TEME DE DISCUȚII	ENTITĂȚI PREZENTE
GL 1	DEZVOLTARE ECONOMICĂ & DEZVOLTARE METROPOLITANĂ	15.02.2017 Ora:14.00 Sala Mare PMO	Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local Atragerea forței de muncă din ZMO în Municipiul Oradea Dezvoltare industrială Conectivitate metropolitană	UNIVERSITATEA ORADEA DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BIHOR CCIB CNIPMMR AJOFM BIHOR CJ BIHOR FEDERAȚIA PATRONILOR BIHOR FIRME PRIVATE ADLO CCIRM CARPATHIA
GL 2	INFRASTRUCTURĂ LOCALĂ & ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ	17.02.2017 Ora:14.00 Sala Mare PMO	Dezvoltarea infrastructurii de transport. Mobilitate urbană Dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare Amenajarea urbanistică Îmbunătățirea calității serviciilor publice Oraș Inteligent - Smart City Creșterea gradului de transparență al administrației publice locale	OTL BIHOR CCIRM CARPATHIA UNIVERSITATEA ORADEA PREFECTURA BIHOR ASOCIAȚII & FUNDAȚII FIRME PRIVATE CJ BIHOR RA AEROPORT ORADEA ELECTRICA SDEC ORADEA
GL 3	EFICIENȚĂ ENERGETICĂ & MEDIU & SĂNĂTATE	20.02.2017 Ora:14.00 Sala Mare PMO	Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical Dezvoltarea asistenței medicale Dezvoltarea resursei umane din sistemul de sănătate Îmbunătățirea managementului deșeurilor Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu Creșterea eficienței consumului energetic Creșterea ponderii utilizării energiei regenerabile	TERMOFICARE SA FEDERAȚIA PATRONILOR BIHOR CJ BIHOR UNIVERSITATEA ORADEA DISTRIGAZ VEST ASOCIAȚII & FUNDAȚII SC LUXTEN SA SPITALUL MUNICIPAL ORADEA DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BIHOR FIRME PRIVATE
GL 4	TURISM & CULTURĂ & SPORT	22.02.2017 Ora:14.00 Sala Mare PMO	Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local Crearea de noi atracții turistice Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive Valorificarea superioară a resurselor culturale existente Dezvoltarea de oferte turistice și culturale la nivel metropolitan	UNIVERSITATEA ORADEA FIRME PRIVATE APTOR CCIRM CARPATHIA INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR CSM ORDEA MUZEUL CETĂȚII ORADEA CONSILIUL JUDEȚEAN BIHOR
GL 5	EDUCAȚIE & DEZVOLTAREA RESURSEI UMANE	24.02.2017 Ora:14.00 Sala Mare PMO	Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă Dezvoltare Socială Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului Sprijinirea îmbunătățirii performanțelor școlare Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții	DGASPC BIHOR AJOFM BIHOR INSPECTORATUL ȘCOLAR BIHOR FURNIZORI DE FORMARE PROFESIONALĂ REPREZENTANȚI AI CONSILIULUI LOCAL, AI CONSILIULUI JUDEȚEAN, PARLAMENTARI DIN BIHOR UNIVERSITATEA AGORA UNIVERSITATEA ORADEA ASOCIAȚII & FUNDAȚII CCIBH FEDERAȚIA PATRONILOR BIHOR DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BIHOR
DEZBATERE PUBLICĂ		31.03.2017 Ora:15.00 Sala Mare PMO		

Tabel 1 – Structura procesului de consultare publică SIDU Oradea

CAPITOLUL III. ANALIZA DIAGNOSTIC

III.1. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

III.1.1. DEMOGRAFIE

Unul dintre cei mai importanți factori socio-culturali ce influențează dezvoltarea județului Bihor și a Municipiului Oradea, este evoluția demografică. Perioada de după anul 1989 a fost marcată de un puternic trend descendent, acutizat și de lipsa unei politici demografice coerente. La nivel național există o serie de măsuri de stimulare a natalității, însă acestea sunt contrabalansate de dificultățile economice întâmpinate de tineri.

Un alt factor social cu efecte majore și asupra evoluției demografice, este reprezentat de fenomenul migrației externe. Aceasta va fi o problemă majoră și pentru județul Bihor, întrucât este posibil să se resimtă curând o lipsă a forței de muncă specializate. Efectele de ordin social ale migrației sunt: creșterea numărului familiilor monoparentale, creșterea abandonului școlar, creșterea delinvenței juvenile, creșterea ratei divorțialității etc.

Și, nu în ultimul rând, un alt factor social ce afectează dezvoltarea județului Bihor, este politica din domeniul asistenței sociale.

Evoluția populației stabile Populația Municipiului Oradea (după domiciliu), în anul 2016, totalizează **222.850** persoane, reprezentând 80,78% din volumul demografic al Zonei Metropolitane Oradea. În anul 2016, populația din Municipiul Oradea a scăzut cu 0,21% față de anul 2015.

În ceea ce privește distribuția pe sexe a populației stabile, în 2016, populația de sex feminin reprezintă 52,78%, iar cea de sex masculin 47,22%. Ușorul dezechilibru este evidențiat și prin calcularea raportului de masculinitate, în 2016 la 100 persoane de sex feminin revenind 89,47 persoane de sex masculin.

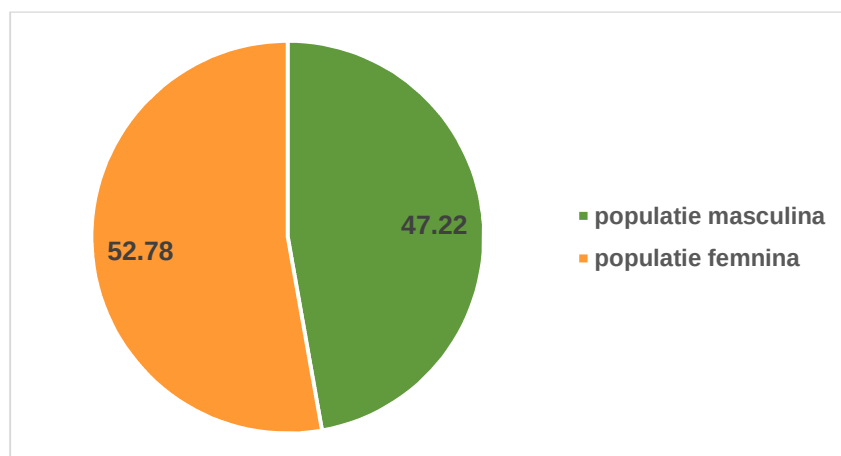

Figura 2: Distribuția populației pe sexe (Oradea 2016) – sursa: INS

Municipiul Oradea prezintă cea mai ridicată densitate a populației din Zona Metropolitană Oradea, la 1 km² revenind 1.928,43 persoane. Raportat la densitatea populației de la nivel zonal, valoarea existentă în Oradea este de circa 5 ori mai ridicată.

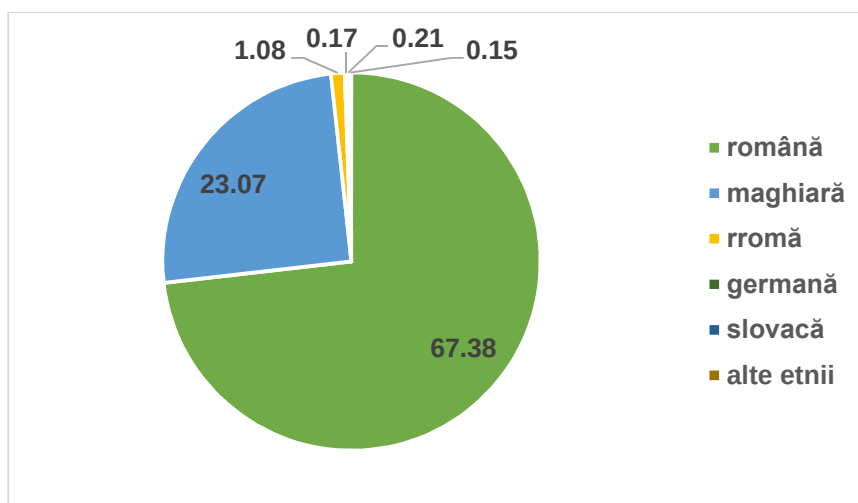

Figura 3: Distribuția populației pe etnii (Oradea 2011) – sursa: INS

Distribuția populației Municipiului Oradea pe etnii, denotă o diversitate ridicată. Conform Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, circa 67,38% dintre locuitori sunt de etnie română, 23,07% de etnie maghiară, 1,08% de etnie rromă, 0,17% de etnie germană, 0,21% de etnie slovacă și 0,15% alte etnii. În ansamblu, situația pe etnii este asemănătoare atât celei din Zona Metropolitană Oradea, cât și celei de la nivelul județului Bihor.

Din punct de vedere al confesiunii religioase, majoritatea populației din Municipiul Oradea este de religie creștin-ortodoxă (**55,79%**). Există însă reprezentanți destul de numeroși ai Bisericii reformate (**13,62%**), romano-catolice (**9,16%**), penticostale (**4,76%**), baptiste (**3,48%**), greco-catolice (**3,0%**). Conform Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, **0,17%** din populația din Oradea se declară fără religie.

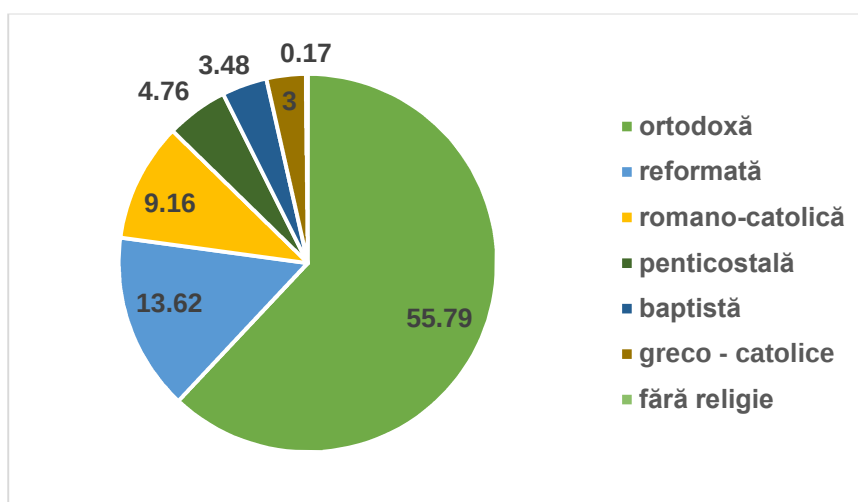

Figura 4: Distribuția populației în funcție de confesiunea religioasă (Oradea 2011) – sursa: INS

Populația din Municipiul Oradea este în curs de îmbătrânire, 12,90% din populația stabilă având vârsta cuprinsă între 0 – 14 ani, 73,06% între 15 – 64 ani și 14,04% peste 65 ani. Comparativ cu situația din Zona Metropolitană Oradea, dar și cu cea din județul Bihor sau de la nivelele regional și național, ponderea tinerilor în totalul populației este mai scăzută.

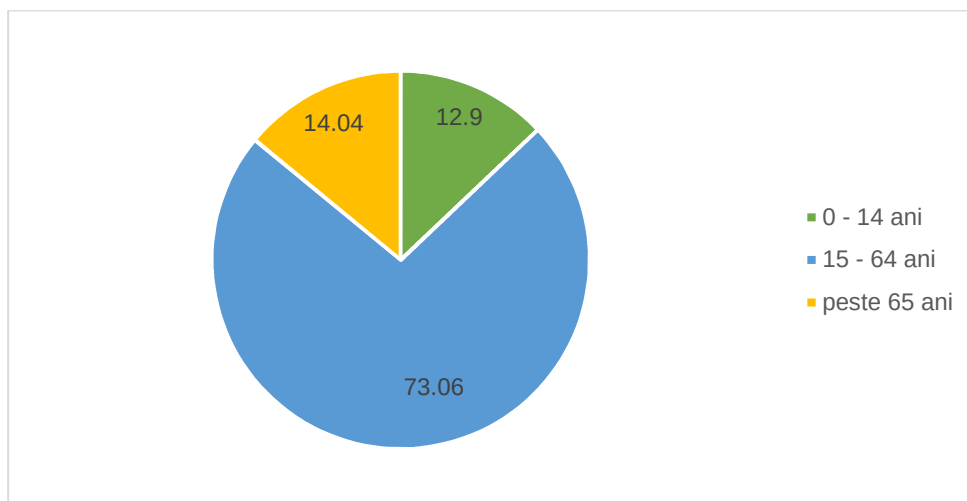

Figura 5: Distribuția locuitorilor pe grupe de vârstă (Oradea 2011) – sursa: INS

Conform ultimelor statistici INS, durata medie a vieții - la nivelul anului 2015, în județul Bihor, a fost de peste **74,45** ani, cu diferențe mai mari de 6 ani între femei (**77,89** ani) și bărbați (**71,05** ani). Durata medie a vieții la nivel județean este în continuă creștere, de la 69,5 ani în anul 2004, ridicându-se până la 71,3 ani în anul 2007, 72,3 ani în 2010, 72,82 ani în 2011 și **74,4** ani în 2014.

Evoluția fenomenelor demografice Luna decembrie 2016, comparativ cu luna decembrie 2015, se caracterizează prin creșterea numărului de decese (+38 decese) și prin creșterea numărului de nașcuți-vii (+2 nașcuți-vii). Sporul natural calculat ca și diferență algebrică între numărul nașcuților-vii și numărul deceselor, a fost în decembrie 2016 de -185 persoane, față de 149 persoane, la nivelul lunii decembrie 2015. În luna decembrie 2016, numărul căsătoriilor a fost de 102, mai mare decât cel înregistrat în luna decembrie 2015. În luna decembrie 2016, comparativ cu luna corespunzătoare din anul precedent, numărul divorțurilor a scăzut de la 92 la 66. În luna decembrie 2016, numărul decedaților sub 1 an a fost de 6 persoane, mai mare cu 4 decât cel înregistrat în luna decembrie 2015.

Indicatori statistici demografici Fenomenul de îmbătrânire demografică este caracteristic populației din Municipiul Oradea, deși amploarea acestuia nu a atins cotele de la nivel național. Astfel, gradul de îmbătrânire demografică a crescut de la 984‰ în anul 2014, la 1.088,85‰ în 2016, ceea ce înseamnă că la 1.000 de persoane tinere (0 – 14 ani) revin 1.088,85 persoane vârstnice (65 ani și peste). Situația din Zona Metropolitană Oradea se prezintă mai bine decât cea din municipiu, gradul de îmbătrânire demografică fiind mai scăzut.

Un alt indicator statistic important referitor la situația demografică din municipiul reședință a județului Bihor este gradul de dependență demografică, care prezintă raportul dintre numărul populației de 0 - 14 ani și de peste 65 ani pe de o parte și, pe de altă parte, numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15 - 64 ani. La nivel local, la 1.000 de persoane adulte revin 368,8 tineri și bătrâni. „Presiunea” acestora asupra populației adulte este aproximativ egală, gradul de dependență al tinerilor fiind de 175,55‰, iar cel al persoanelor vârstnice de 192,24‰.

Rata de înlocuire a forței de muncă Se obține prin raportarea efectivului populației tinere la o treime din persoanele în vârstă de 15 - 64 ani, calculat la 1.000 de locuitori. Rata de înlocuire a forței de muncă denotă că, peste un deceniu, Municipiul Oradea se va confrunta cu un deficit substanțial de forță de muncă - 1.000 de persoane care vor ieși din câmpul muncii vor fi înlocuite de doar 529,68 persoane.

Mișcarea naturală a populației

Conform ultimelor înregistrări disponibile INS, în anul **2015**, la nivel local, s-au născut **1.973** persoane, rata natalității fiind de **8,85‰**. Practic, peste trei sferturi dintre născuții vii din Zona Metropolitană Oradea, sunt din Oradea. Cu toate acestea, rata natalității (născuții vii la 1000 locuitori) din Municipiul Oradea este ușor inferioară celei de la nivel zonal (8,85‰, față de 9,09‰).

Numărul persoanelor decedate în anul 2015 este mai mare decât cel al născuților vii (**2.118** persoane), rata mortalității fiind de **9,50‰**. Raportul dintre rata natalității și cea a mortalității face ca rata sporului natural din ultimii ani să fie negativă.

III.1.2. TERENURI ȘI LOCUINȚE

Terenuri Municipiul Oradea se întinde pe o suprafață de **115,56 km²**, reprezentând 15,5% din suprafața totală a Zonei Metropolitane și 1,60% din suprafața județului Bihor.

Cea mai mare parte a suprafeței Municipiului (54,16%) reprezintă teren neagricol, adică terenuri ocupate cu construcții și curți, căi de comunicații și căi ferate, păduri și alte terenuri forestiere, terenuri cu ape și stuf și terenuri degradate și neproductive.

Suprafața terenurilor agricole este de 5.297 ha, ceea ce reprezintă 45,84% din totalitatea suprafeței Municipiului Oradea. Din totalitatea terenurilor agricole, 75,88% sunt terenuri arabile și 14,80% sunt terenuri ocupate cu livezi și pepiniere pomicole.

Intravilan propus. Zonificarea teritoriului intravilan - Bilanțul teritorial Gestionarea suprafeței de intravilan a avut la bază următoarele considerente:

- Bilanțul suprafețelor disponibile pentru dezvoltare (terenuri libere) și aflate în teritoriul intravilan - în anul 2016, de aproximativ 2.500 de hectare.
- Recuperarea terenurilor neutilizate din interiorul orașului, reintroducerea lor în circuitul economic și social, precum și continuarea echipării celor urbanizate în ultima decadă - măsuri și obiective prioritare ale municipalității, pentru următorii ani.
- Ocuparea cu construcții a cadrului natural sau agricol al municipiului reduce suprafețele disponibile culturilor și are, de multe ori, efecte negative asupra mediului și a peisajului. Reducerea considerabilă a suprafețelor ocupate de livezi afectează nu numai o tradiție economică a orașului, dar reduce stabilitatea geologică a versanților și sporește riscul producerii de alunecări.
- Protejarea suprafețelor cultivabile, a livezilor și viilor, prin păstrarea destinației agricole sau a stării lor naturale, este un obiectiv la fel de important al dezvoltării orașelor ca și realizarea de construcții, motiv pentru care este conținut în diverse tratate europene ratificate de România, precum și în legislația urbanistică aflată în vigoare (HG 525/1996, Legea 350/2001, Legea 50/1991 etc).

Pe baza considerentelor de mai sus, *Strategia de dezvoltare locală a municipiului Oradea 2015* și *Master Planul Oradea 2030*, documente aflate la baza elaborării PUG-ului aprobat în Consiliul Local al Municipiului Oradea la data de 28 iulie 2016, prevăd că: *"...orice planificare sustenabilă vizează asigurarea rezervelor de teren necesare evoluției pe termen lung, în perspective de timp care depășesc momentul 2030"*. O astfel de preocupare înseamnă în primul rând gestionarea rațională a resursei de teren (nemultiplicabilă și finită), prioritizarea reutilizării suprafețelor intra-

urbane ca alternativă la extinderea orașului în cadrul natural și o lărgire precaută a zonei intravilane, în acord deplin cu interesul public și cu exigențele de ordin social, ecologic și infrastructural.

Au fost propuse modificări ale limitei pentru următoarele două tipuri de situații:

- corelarea traseului limitei intravilan cu situația cadastrală, în vederea evitării situațiilor în care parcelele sunt secționare de limită și
- extinderea limitei pentru includerea unor terenuri vizate pentru realizarea unor investiții cu importanță strategică pentru oraș și care deserveșc interesul public: parc tehnologic, zonă de agreement etc.

Locuințe Fondul de locuințe din Municipiul Oradea cuprindea 88.635 locuințe în anul 2014, crescând la 88.800 în 2015. Fondul de locuințe concentrează aproximativ 81% din locuințele existente în Zona Metropolitană Oradea. Comparativ cu anul 2010, fondul de locuințe s-a majorat cu 4.061 unități, ceea ce înseamnă o creștere de aprox. 4,5%. Ritmul mediu anual de creștere a fondului de locuințe a fost de aproximativ 1% în perioada 2010 - 2015.

Suprafața locuibilă existentă la începutul anului 2016 în Oradea a fost de 4.221.805 mp arie desfășurată, în ușoară creștere față de anul anterior (4.206.594 mp arie desfășurată).

Conform INS, în perioada 2013 - 2015, în Municipiul Oradea s-au finalizat 1.063 locuințe noi. În anul 2015 au fost finalizate doar 274 locuințe, cel mai mic număr din ultimii 3 ani (401 în 2014 și 388 în 2013).

	Certificate de urbanism / clădiri / publicitate / rețele	Autorizații de construire/ clădiri / publicitate / rețele	Autorizații de desființare	Cereri recepție lucrări
2012	4009	1919	95	547
2013	3981	1882	96	302
2014	4663	2376	116	327
2015	5000	2276	116	687
2016	5953	2425	122	357

Tabel 2: Dinamica actelor emise de către Instituția Arhitectului Șef Oradea, pe categorii - Sursa: PMO, 2017

Dacă analizăm autorizațiile de construire emise în 2015, comparativ cu cele emise în 2016, pe tipuri de construcții, se constată următoarele:

- clădiri, o creștere de circa 11%
- rețele, o creștere de 23,6 %
- comerț pe spații publice, o creștere de 5,9%
- publicitate, o creștere de 23 %

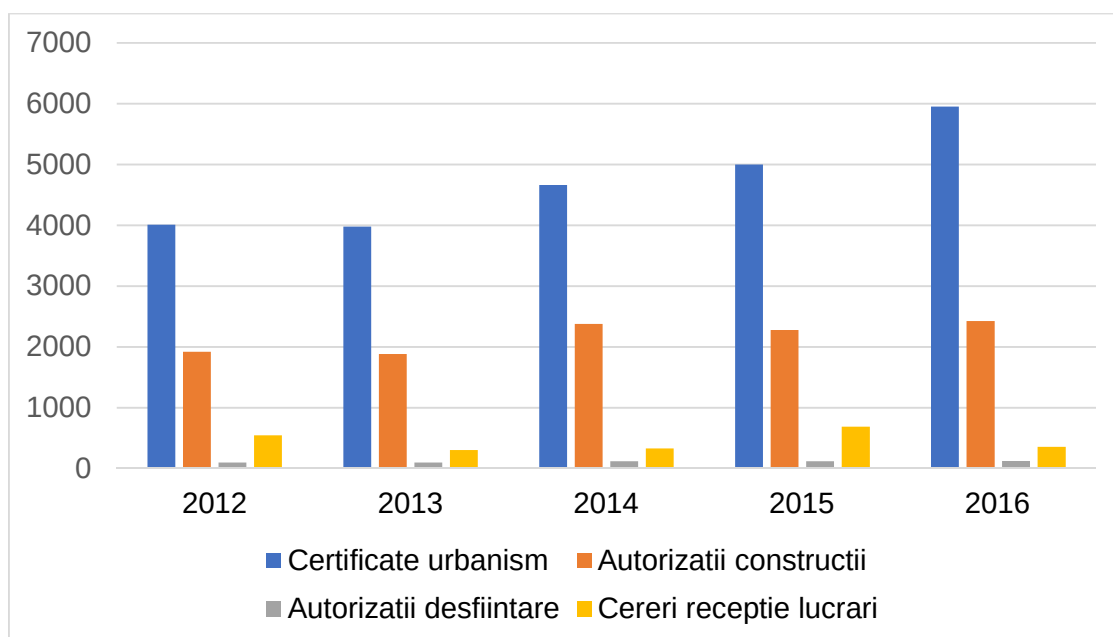

Figura 6: Graficul pe segmente de autorizare (Oradea 2016) – sursa: PMO

În comparație cu anul 2015, constatăm o creștere pe toate segmentele de autorizare. În anul 2016 au fost înaintate spre analiza și aprobare către Consiliul Local Oradea un număr de 29 documentații de urbanism, din care 21 PUZ-uri și 8 PUD-uri.

Condiții de locuire

Rețea comercială Locuitorii Municipiului Oradea își pot face cumpărăturile alimentare și nealimentare din piețe, galerii comerciale și supermarketuri - Oradea Shopping City, Lotus Center, Auchan, Real, Praktiker, Mobexpert, Jumbo, Era Shopping Park, Penny Market, Profi, Lidl, Carrefour, Jysk, Brico Depot, Selgros, Billa, Metro, Dedeman, LeroyMerlin, Arabesque, Kaufland etc. De asemenea, la nivel local funcționează cinci piețe agroalimentare.

Rețea bancară În municipiu se află sucursale și agenții ale principalelor bănci de pe piața națională: Alpha Bank, BRCI, Garanti Bank, UniCredit, Libra Bank, OTP Bank, Raiffeisen Bank, ING Bank, CEC, BCR, Banca Românească, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, BRD, Banca Feroviara Romana, Leumi Bank, Intesa SanPaolo, Pireus Bank etc.

Telecomunicații Rețeaua de telecomunicații din Municipiul Oradea este bine dezvoltată, existând furnizori de telefonie fixă și mobilă, internet și cablu TV (RCS RDS, Orange, UPC, Telekom, Vodafone etc).

Spații verzi Suprafața spațiilor verzi amenajate din Municipiul Oradea este, conform INS, de 517 ha, reprezentând aproape 2% din totalul fondului funciar al localității. Suprafața medie de spații verzi amenajate pe cap de locuitor este de aproximativ 23 m².

În ultimii ani, au fost amenajate și reabilite zone verzi în următoarele parcuri: 4,5 ha Parcul Ciuperca, 1,4 ha Parcul Arena, 2,2 ha Parcul Salca II și 1 ha Parcul Adona, parc în zona străzii Liszt Ferenc. În cadrul Municipiului Oradea există, la începutul anului 2017, un număr de 27 parcuri, cu o suprafață totală de 586.280 mp.

În cursul anului 2016 au fost amenajate și reabilite zone verzi pe o suprafață de 9.423 mp, în valoare de 14.535 lei, principalele zone în care s-au făcut aceste lucrări fiind: O. Densuseanu AN

196 - 80 mp; Calea Aradului Bl. Q3 – 40 mp; Splaiul Crișanei Bl. A3 – 200 mp; Lăpușului R86 – 200 mp; Piața Rahovei – 123 mp; Primăriei -10 mp; scuar Piața Unirii - 50 mp; Centru Civic - 2.000 mp; C-tin Noica - 100 mp; D. Cantemir D33 – 150 mp; Grădinarilor PB 9 – 100 mp; Grădinarilor X8 – 50 mp; Șelimbărului BI F7- 600 mp; Călugăreni BI V1-V6 - 150mp; Moldovei nr. 130 – 500 mp; Calea Borșului – 3.000 mp; Sovata mal Criș - 200 mp; pod General C-tin Prezan – taluz - 800 mp; Piața Ferdinand – 30 mp; parcare Tribunal - 150 mp; zona picnic Silvaș - 100 mp; scuar Andrei Șaguna - 400 mp; spațiu verde parcare suprateană – 360 mp; piațeta magazin Crișul – 30 mp.

III.1.3. INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE

III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ

Drumurile naționale și europene care trec prin Oradea sunt: DN1 (E60), DN76 (E79) și DN79 (E671).

Lungimea străzilor orășenești din municipiul Oradea este de 432 km, reprezentând aproximativ 51,3% din total lungime străzi orășenești din județul Bihor. Față de anul 2010, lungimea străzilor orășenești a crescut cu 66 km, rezultând un grad de modernizare de aproximativ 74,6 %.

Figura 7: Centura Oradea – Calea Aradului – DN 79

La finalul anului 2016, în municipiul Oradea, dintr-un număr de 879 străzi în lungime totală de cca 432 km, 626 străzi în lungime de cca. 322,47 km sunt modernizate integral sau pe tronsoane de stradă, iar 253 de străzi în lungime de cca.109.53 km sunt nemodernizate sau nu sunt modernizate pe întreaga lungime a străzii.

În ceea ce privește intersecțiile, situația este următoarea:

- Semaforizate = 54 intersecții
- Cicluri de semaforizare fixe (neadaptabile)
- Lipsa priorității pentru transportul public
- Lipsa activării pentru transportul public
- Sensuri giratorii = 31 intersecții

Rețeaua semnificativă de drumuri este prezentată în figura următoare.

Figura 8: Rețeaua de drumuri în Oradea – sursa: *Incertrans PMUD Oradea*

Ca și străzi de importanță strategică se pot enumera: Calea Clujului; Str. Gen. Magheru; Str. Republicii; Bd. Ștefan cel Mare; Str. Matei Corvin; Str. Suișului; Str. Dimitrie Cantemir; Str. Nufărului; Str. Ogorului; Calea Aradului; Bd. Decebal; Bd. Dacia; Calea Sântandrei; Str. Ovid Densușianu; Str. Podului; Calea Borșului, precum și piețele Piața Independenței; Piața Cetății. Aceștia li se adaugă o serie de artere principale ce asigură o capacitate ridicată de circulație și o viteză de deplasare corespunzătoare: Drumul rapid (str. Făcliei, str. Ecaterina Teodorescu, str. Depoului); Str. Seleușului; Str. Velența; Str. Eforie; Str. Bumbacului; Str. Sextil Pușcariu; Str. Horea; Str. Sucevei; Str. Iuliu Maniu; Str. Gen. Moșoiu; Str. Independenței; Str. Petőfi Sándor; Str. Corneliu Coposu; Str. Transilvaniei; Str. Uzinelor.

În ceea ce privește intervențiile la nivelul infrastructurii rutiere în municipiul Oradea, această responsabilitate revine Primăriei Municipiului Oradea care derulează atât programe de întreținere, reparații străzi, poduri și trafic rutier, cât și de investiții.

Figura 9: Podul Centenarului. Sursa: PMO

În cursul anului 2016, prin Programul de întrețineri, reparații străzi, poduri și trafic rutier, au fost implementate următoarele categorii distincte de lucrări:

- o Întrețineri, reparații îmbrăcămînți rutiere prin lucrări de plombări
- o Reparații îmbrăcămînți rutiere, întreținere străzi și colectare ape pluviale la străzi nemodernizate
- o Reparații trotuare
- o Amenajare trotuare
- o Covoare asfaltice
- o Lucrări la rețele de utilități
- o Întrețineri, reparații poduri și podețe
- o Lucrări pentru siguranța circulației
- o Montat borduri înclinate, activitate ce s-a realizat în cadrul lucrărilor pentru siguranța circulației acolo unde au fost necesare
- o Trafic rutier

În anul 2016, lucrările de întreținere a infrastructurii rutiere la nivelul Municipiului Oradea s-au axat atât pe străzile modernizate cât și pe cele nemodernizate, principalele categorii de intervenții, fiind descrise în continuare:

A. Lucrări anuale de întreținere a infrastructurii rutiere pe străzi modernizate

1. Lucrări de întreținere și reparații pe străzi modernizate prin plombări

B-dul Dacia, str. General Magheru, str. Aluminei, B-dul Ștefan cel Mare, str. Alea Ștrandului, str. Matei Corvin, str. Nufărului, str. Mihai Eminescu, Șirul Canonicilor, str. Dunării, P-ța Creangă, str. Sovata, Alea Rogerius, str. Italiană, str. Iza, str. T.Lalescu, str. Brașovului, str. Moscovei, str. Lacul Roșu, str. Independenței, str. D.Cantemir, str. Muntele Găina, str. Sucevei, str. Râului, str. Nicolae Bolcaș, str. Vlădeasa, str. Al. Roman, str. Leonardo da Vinci, str. Episcop Mihai Pavel, str. Feldioarei, str. Mărăști, str. Griviței, str. Căprioarei, str. 1848, str. Mierlei, str. N. Olahus. Lucrările respective de plombări au cuprins un număr de 120 străzi, utilizându-se o cantitate de 1.354 tone de asfalt aferent suprafeței de 11.454 mp.

2. Covoare asfaltice - Peneș Curcanul - Onisifor Ghibu, Calea Aradului

3. Lucrări pentru siguranța circulației

Lucrări de siguranță a circulației, amenajare de alei, spații de parcare cu preponderență, în zonele cvartalelor de blocuri și nu numai. În acest sens, în anul 2016, au fost executate astfel de lucrări în zonele: str. Sovata, str. Slatinei, str. Călugăreni (grădinița nr. 53), str. Târnavelor; str. Sfântul Apostol Andrei – str. C. Brâncuși, B-dul Ștefan cel Mare; str. Italiană; str. Tribunalului; str. Aluminei; str. I. Bogdan; str. R. Owen; Drum Uzinal; str. Borșului; P-ța Rahovei – str. Primăriei; str. Grădinarilor – str. E. Murgu; str. Simion Bărnuțiu – str. Roșiorilor; str. Peneș Curcanul – str. O. Ghibu; Parc 1 Decembrie – str. Independenței – Pod Piața Unirii; str. Nufărului; Zona str. Matei Basarab – Liceul Sportiv; Calea Clujului – tronson; Calea Aradului – tronson. Prin aceste lucrări, au fost amenajate în Municipiul Oradea și un număr de 2.232 locuri de parcare.

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Număr de străzi/ locații	180	200	180	150	75	115	120
Cantitate de mixtură asfaltică utilizată (tone)	7828	8156	6709	5630	2185	1430	1354

Tabel 3: Lucrări de întreținere/reparații executate pe străzi modernizate

B. Lucrări de întreținere a infrastructurii rutiere pe străzi nemodernizate

În anul 2016, au fost executate lucrări de întreținere și reparații pe aproximativ 106 străzi nemodernizate. S-au utilizat 14.355 tone piatră spartă și 13.878 mc de balast, intervenindu-se pe o suprafață totală de 296.420 mp, reprezentată de intervenția în 2 sau chiar 3 straturi în unele situații, pe aceeași stradă (balast, piatră spartă, material de împănare). Principalele zone și străzi, pe care s-a intervenit în anul 2016 sunt: Străzile din Cartierul Grigorescu, Cartierul Tineretului, Cartierul Ioșia, Cartierul Veteranilor, Cartierul Tokai, Cartierul Bălcescu, precum și pe str. Valea Frumoasă, str. Bihorului, str. Caraiman, str. Sofiei, str. D. Anghel, str. Plaiului, str. Soarelui, str. Oituz, str. Podgoria, str. Rozelor, str. Piatra Craiului, str. Gheorghe Doja, str. Culegătorilor, str. Drumul Hotarului, str. Macului.

Anul	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Număr de străzi	146	100	65	55	70	135	106
Suprafața reparată pe străzi nemodernizate (mp)	255.032	230.169	135.200	128.000	96.300	310.000	296.420

Tabel 4: Lucrări de întreținere/reparații pe străzi nemodernizate

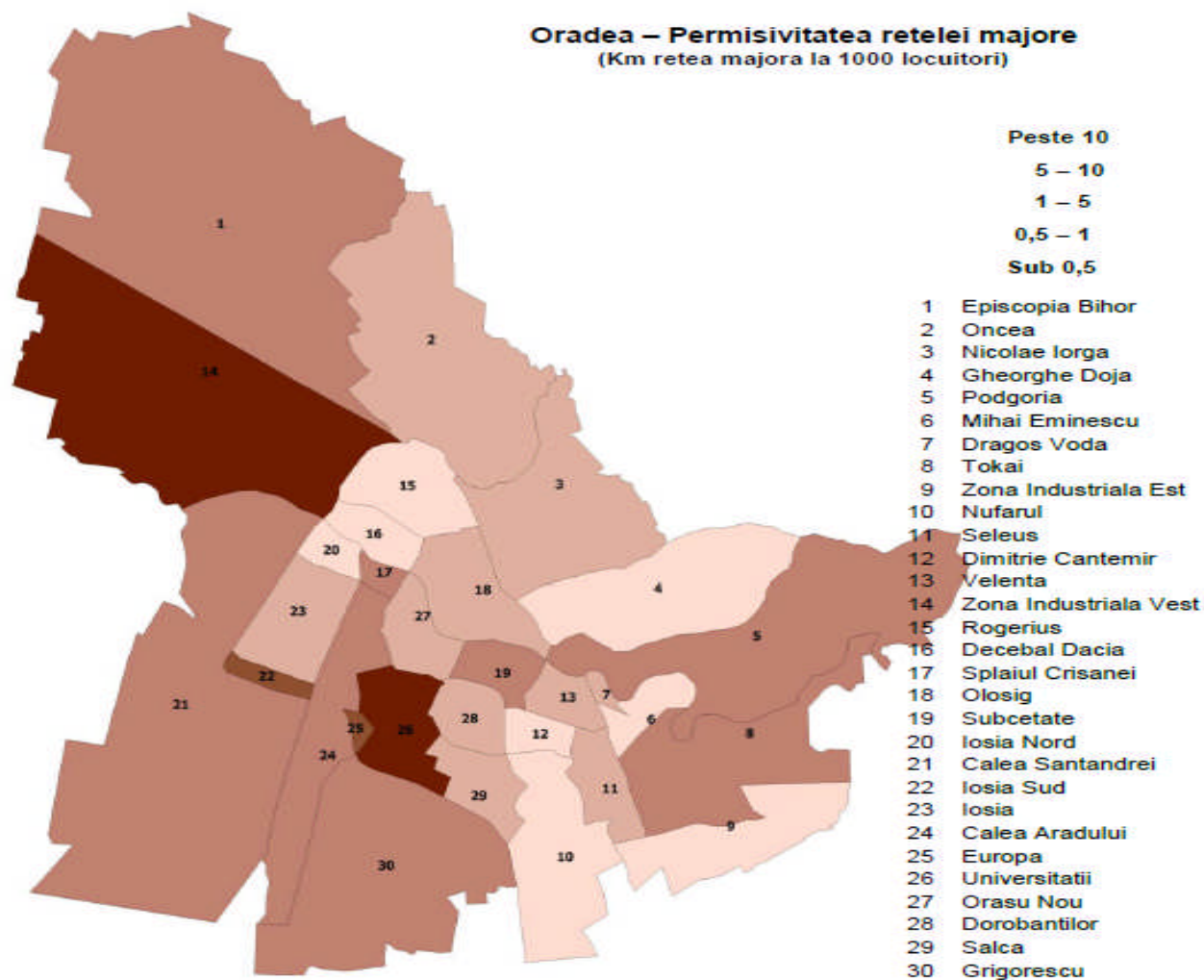

Figura 10: Permisivitatea rețelei majore în Municipiul Oradea - km rețea majoră la 1000 locuitori

Sursa: Planul de Mobilitate Urbană la nivelul polului de dezvoltare urbană Oradea

C. Lucrări anuale de investiții

În anul 2016, au fost demarate și parcurse toate etapele legale și au fost finalizate execuțiile lucrărilor la unele obiective aprobate anterior. Alte obiective sunt în derulare.

Lucrări de modernizare, reabilitare, străzi, poduri finalizate în 2016

1. Modernizare str. P-ța Ghiocelor – tronson nemodernizat – 2 ramuri între strada Troțușului și strada Nicolae Bolcaș – Valoare investiției = 446.408,12 lei
2. Modernizare strada Buzăului – Valoare investiție = 432.619,48 lei
3. Modernizare strada Argeșului – Valoare investiție = 569.270,00 lei
4. Modernizare strada Carașului – Valoare investiție = 500.296,47 lei
5. Modernizare strada Oltețului – Valoare investiție = 463.856,65 lei
6. Modernizare strada Ecaterina Varga - Valoare investiție = 269.437,69 lei
7. Modernizare strada Măgurei – Valoare investiție = 149.564,94 lei

8. Modernizare strada Salciei – Valoare investiție = 229.992,78 lei
9. Modernizare strada Clopoștelor – Valoare investiție = 210.469,64 lei
10. Modernizare strada Pelinului – Valoare investiție = 278.847,25 lei
11. Modernizare strada Govorei – Modernizare strada A. Saligny - Valoare investiție = 4.241.270,85 lei
12. Modernizare strada Gheorghe Țițeica - Valoare investiție = 497.797,14 lei
13. Modernizare strada Abraham Lincoln - Valoare investiție = 548.128,27 lei
14. Drum acces în strada Petre P. Carp – Valoare investiție = 430.871,26 lei
15. Reabilitare pod Sf. Ladislau peste râul Crișul Repede - Valoare contract = 6.806.105,08 lei
16. Modernizare strada Verii – Valoare investiție = 279.077,59 lei
17. Modernizare strada Copacilor – Valoare investiție = 249.335,90 lei
18. Modernizare strada Cerbului – Valoare investiție = 195.174,71 lei
19. Modernizare strada Sirenei – Valoare investiție = 209.583,82 lei
20. Modernizare strada Vasile Pârvan – Valoare investiție = 474.143,64 lei
21. Modernizare strada Contantin Mile – Valoare investiție = 465.032,96 lei

Amenajare parcări, pasarele, pasaje

1. Amenajare trotuar tronson strada Independenței nr. 7 - 13 - Valoare investiție = 359.690,50 lei

Numărul total al locurilor de parcare amenajate în cursul anului 2016 este de 2.292 locuri - atât în cadrul lucrărilor de investiții, cât și în cadrul lucrărilor de întreținere.

1. Trecere denivelată pe sub liniile de cale ferată Oradea - Episcopia Bihor, în zona străzii Secarei – Valoare investiție = 1.909.969,90 lei

Lucrări în curs de execuție sau planificate a fi derulate în anii 2017 - 2018:

1. Amenajare trotuar strada Republicii tronson între strada Dunărea și strada Brașovului - valoare investiție = 2.754.114,4 lei
2. Reabilitare Calea Bihorului tronson cuprins între Pod T. Neș - intersecția drum de legatura între str. Suișului și Calea Bihorului (proiectare + execuție)
3. Reabilitare, modernizare str. Vasile Alecsandri
4. Modernizare str. Coriolan Hora (proiectare + execuție)
5. Amenajare căi de acces rutier și spații aferente str. Cornișelului (tronson cuprins între str. Henry Ibsen și str. Lalelelor) (proiectare + execuție).
6. Străzi, drumuri, alei rutiere și spații de parcare în cartierul Ceyrat - (proiectare + execuție)
7. Amenajare accese auto și spații de parcare în zona situată între străzile b-ul Dacia - Constantin Brâncuși - Costache Negruzzi – Doinei
8. Drum de legătură giraj Calea Sântandrei – DJ 797

INVESTIȚII	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
LUCRĂRI FINALIZATE DIN CARE:								
Modernizări, reabilitări străzi	3	19	27	42	33	12	14	22
Amenajare acces pietonal subteran		1						1
Poduri, pasaje, pasarele - realizat în 2016- Reabilitare pod Piața Unirii peste râul Crișul Repede			4	1	1	1	3	1
Amenajare alei și parcuri, trotuare, piațete	2	4	2	4	1		1	2
Parcuri		1		2				
Instalații electrice						1	1	2
Imprejmuiri aferente terenurilor de sport							1	1
LUCRĂRI ÎN EXECUȚIE DIN CARE:								
Modernizare, construire, reabilitare străzi	29	12	17	20	3	13	3	
Poduri, pasaje, pasarele		2				4	1	
Amenajare alei și parcuri, trotuare, piațete	2	1	1	2			1	2
Parcuri			2					
Reamplasare instalații electrice						1		
TOTAL	36	40	53	71	38	32	25	31

Tabel 5: Evoluția comparativă, pe ani, a situației lucrărilor de investiții pentru străzi / drumuri / sisteme de siguranță a circulației /alte obiective

Având în vedere creșterea traficului de tranzit cauzată de situarea orașului lângă granița de vest a României precum și a traficului de penetrație generat de dezvoltarea periurbană, municipiul Oradea este promotorul mai multor investiții care să permită creșterea conectivității la nivelul acestei zone urbane.

În acest sens, în cursul anului 2016, au fost finalizate mai multe *Studii de Fezabilitate* pentru implementarea următoarelor proiecte de infrastructură rutieră:

- drumul de legătură care face conexiunea între Calea Sântandreiului și viitoarea autostradă A3 și care trece prin Oradea, Sântandrei, Borș, Biharia și Tămășeu
- drumul de legătură Oradea - Băile Felix
- continuarea drumului rapid (str. Suișului - sens giratoriu DN 19)
- drumul de legătură Oradea - Fughiu (comuna Oșorhei)
- drumul de legătură Oradea - Paleu

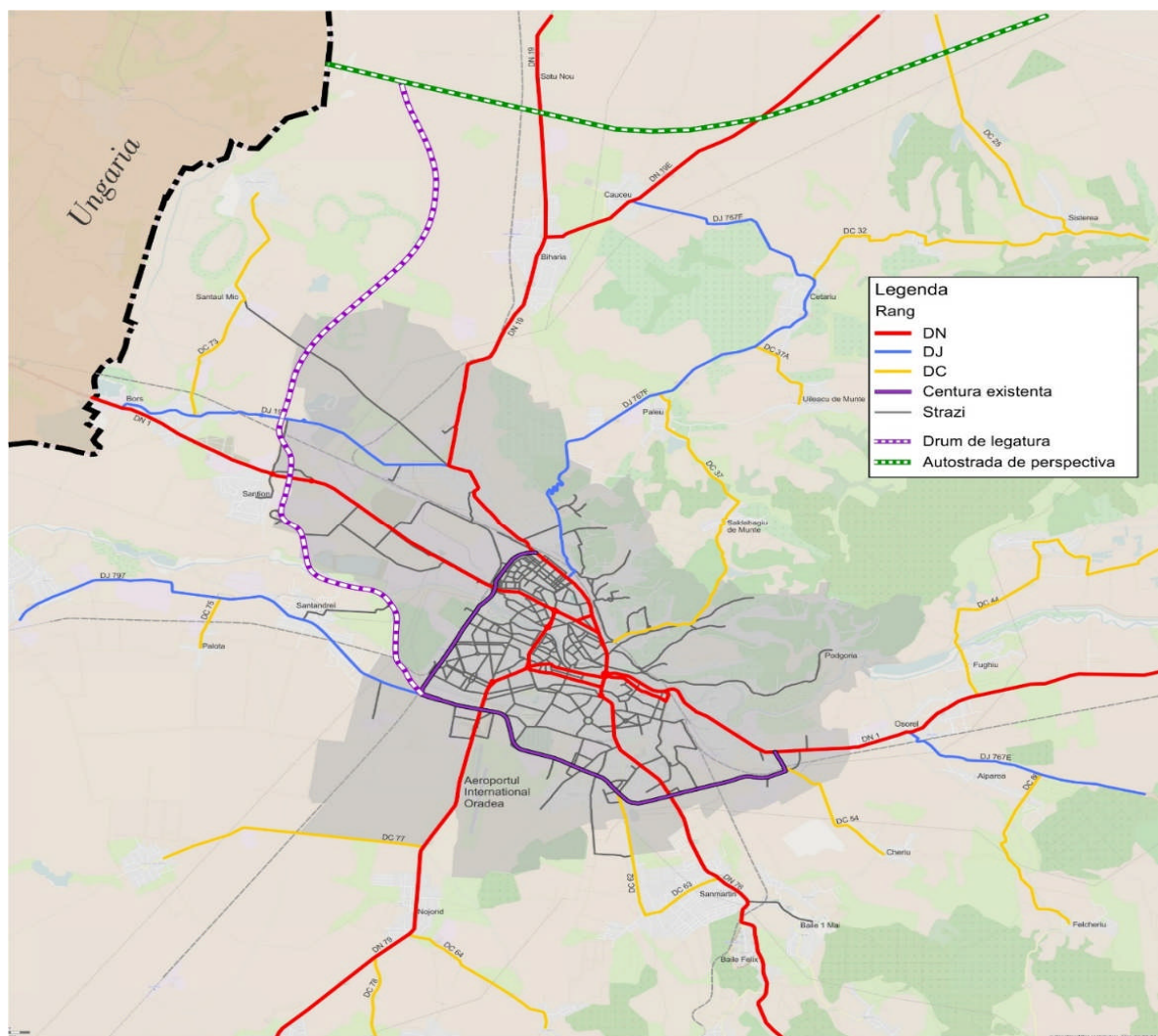

Figura 11: Traseul Drumului de legătură între Centura Oradea (sens giratoriu Calea Sântandrei) și Autostrada A3 (Biharia), Sursa: Studiu de Fezabilitate LEGĂTURA CENTURA ORADEA (girație Calea Sântandrei) – AUTOSTRADA A3 (Biharia)

Figura 12 - Traseul Drumului de legătură între Oradea și comuna Oșorhei (sat Fughiu), Sursa: Studiu de Fezabilitate privind modernizarea drumului de legătură dintre Municipiul Oradea și Comuna Oșorhei, județul Bihor

Figura 13 - Traseul Drumului de legătură între DN 19 - str. Suișului - Calea Bihorului, Sursa: Studiu de Fezabilitate privind construcția drumului de legătură DN 19 - strada Suișului - Calea Bihorului, județul Bihor

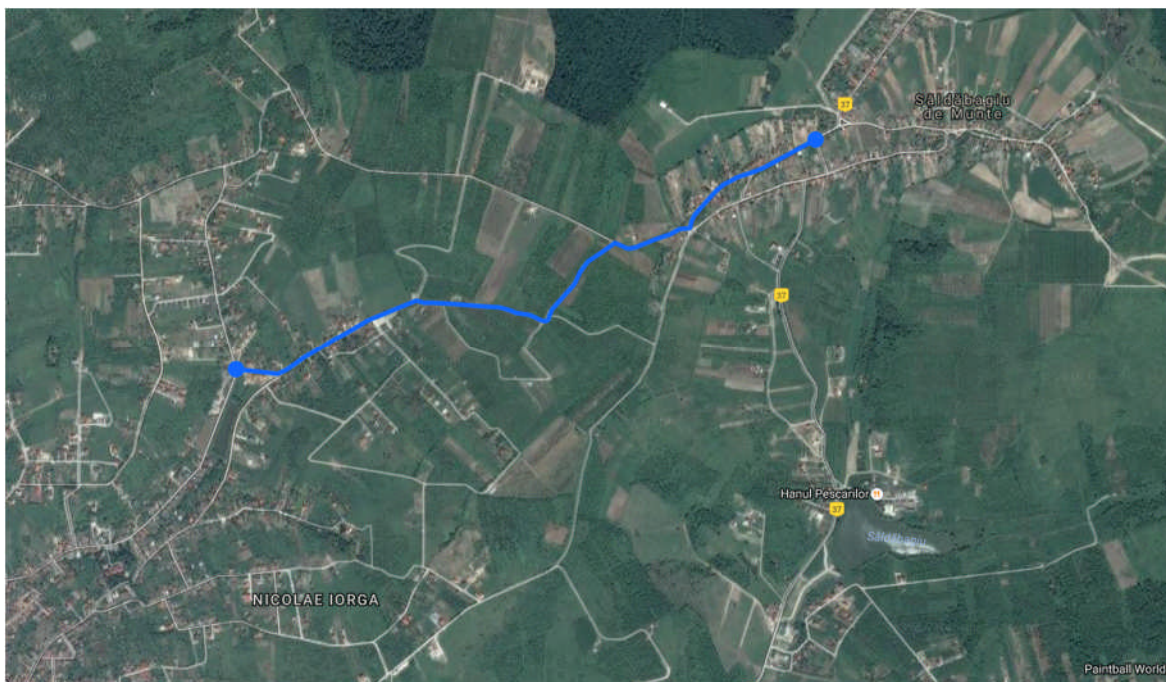

Figura 14 - Traseul Drumului de legătură între Oradea și comuna Paleu, Sursa: Studiu de Fezabilitate privind modernizarea drumului de legătură dintre Municipiul Oradea și Comuna Paleu, județul Bihor

PROIECT: Dezvoltarea unui centru de transport intermodal cu facilitate de acces la transport rutier și feroviar în zona gării CFR Episcopia Bihor

Proiectul prevede amenajarea unui centru de transport intermodal, pe teritoriul administrativ al Municipiului Oradea, în zona vestică a acestuia. Proiectul se referă în principal la accesul rutier și feroviar la terminal, infrastructura rutieră și feroviară în incinta terminalului, platformele de preluare pe/de pe calea ferată a traficului de marfă de pe/mijloacele de transport rutier și la crearea unui cadru corespunzător de desfășurare a transferului de marfă, cu toate facilitățile necesare (zone de garare și depozitare, echipamente și utilaje de ridicat, respectiv clădiri administrative și infrastructură de utilități).

Pentru legătura cu drumul național DN1 – E60 se vor realiza drumuri colectoare pe ambele părți ale drumului național și câte un trotuar pietonal. Se va asigura iluminatul public corespunzător al acestora. Pentru a se asigura fluenta traficului pe drumul european se va proiecta un pasaj superior în lungul DN1 – E60, prin care benzile mediane ale drumului cu 4 benzi să supratraverseze girajia.

Pasajul superior proiectat va supratraversa intersecția giratorie situată pe drumul național nr. 1 la poziția km 634 + 828.

Accesul în incintă se va realiza din viitorul drum colector de pe partea dreaptă a drumului național, prin două drumuri de acces existente. Primul acces, cel dinspre municipiul Oradea, va servi ca intrare în incintă, iar al doilea drum va fi utilizat ca ieșire din incintă. Accesul feroviar se va realiza din linia de cale ferată industrială (LFI) proprietate SC SCHENKER LOGISTICS ROMÂNIA SA, Stația CF Episcopia Bihor.

S-au prevăzut trei linii de cale ferată:

- Linia 1 – încărcare / descărcare – aferentă rampei de încărcare / descărcare;
- Liniile 2 și 3 – încărcare / descărcare – aferente macaralei portal.

În zona studiată există 10 treceri la nivel, astfel:

- 5 treceri la nivel situate în afara incintei
- 5 treceri la nivel situate în incinta centrului Intermodal

În cadrul proiectului se vor realiza un număr de 3 poduri CF din beton armat.

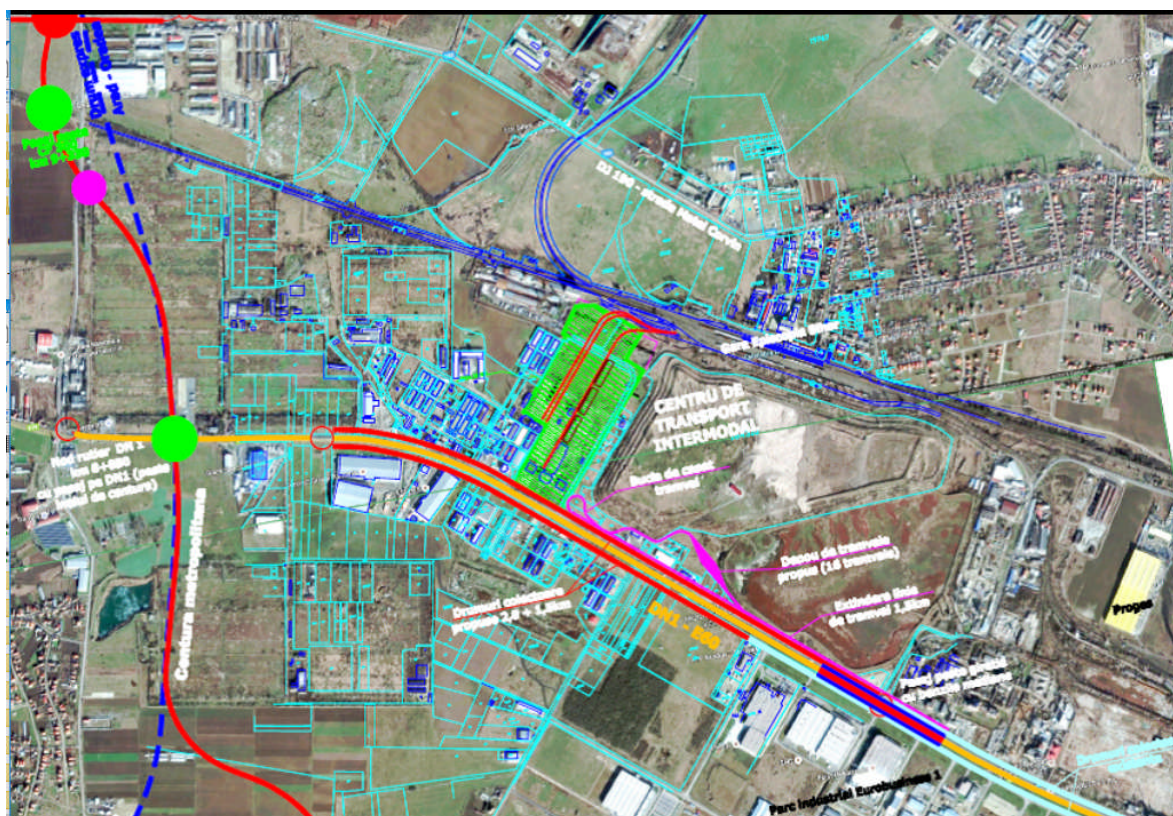

Figura 15 - Propunere terminal intermodal transport de mărfuri ORADEA – sursa: SF ADLO

Infrastructura de transport AERIAN

Aeroportul din Oradea este unul din cele 4 aeroporturi (Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare și Satu Mare) care deservesc regiunea Nord – Vest a României, fiind inclus în rețeaua transeuropeană de transport. Activitatea aeroportului este gestionată de Regia Autonomă Aeroportul Oradea, aflată în subordinea Consiliului Județean. Având în vedere nevoile importante de modernizare, în anul 2014, a fost semnat contractul de finanțare aferent proiectului de extindere și modernizare suprafețe aeroportuare la Aeroportul Oradea (Programul Operațional Sectorial de Transport 2007-2013), prin care au fost realizate următoarele lucrări:

- extinderea pistei de decolare - aterizare cu 300 m și refacerea integrală a pistei vechi, astfel încât noua pistă are o lungime de 2100 m și o lățime de 45 m;
- realizarea a două căi de rulare, ALFA și BRAVO;
- realizarea unei platforme de îmbarcare - debarcare, care să poată asigura staționarea unui număr de 6 aeronave încadrate în litera de cod "C";
- asigurarea unui număr de clasificare a sistemului rutier la un număr PCN 55 R/D/W/T și asigurarea încadrării în categoria de aerodrom având cifra de cod "3", iar traficul

aerian să poată fi deservit de aeronave cu litera de cod "C" și, ocazional, prin procedură specială, de aeronave cod "D" (aeronave de referință Boeing 737 și Airbus 320);

- modernizarea sistemului de balizaj luminos astfel încât acesta să fie încadrat în categoria II de operare, corespunzător normelor ICAO și RACR;
- realizarea unei uzine electrice noi;
- realizarea sistemului de canalizare aferent suprafețelor proiectate.

În urma realizării lucrărilor menționate mai sus, au fost lansate o serie de curse pe rute interne și internaționale care permit și vor permite în viitor, creșterea gradului de conectare al județului Bihor cu diferite regiuni din Uniunea Europeană, contribuind astfel la o mai bună integrare în economia globală. Astfel, în cursul anului 2017 vor fi lansate următoarele curse:

- ORADEA - BARCELONA (Girona) - ORADEA - 2 zboruri săptămânale
- ORADEA - MILANO (Bergamo) - ORADEA - 2 zboruri săptămânale
- ORADEA - TORINO (Caselle) - ROMA - NAPOLI - CATANIA - ORADEA - 2 zboruri săptămânale
- ORADEA - ANTALYA (TURCIA) - ORADEA - un zbor săptămânal
- ORADEA - CONSTANȚA - ORADEA - un zbor săptămânal
- ORADEA - EINDHOVEN - ORADEA, 3 zboruri săptămânale
- ORADEA - LONDRA (Stansted) - ORADEA, 3 zboruri săptămânale
- ORADEA - MEMMINGEN - ORADEA, 2 zboruri săptămânale

Figura 16 - Rutele care sunt operate și vor fi operate de pe Aeroportul Oradea în cursul anului 2017.

Sursa: <http://www.aeroportoradea.ro/ro/>

III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE

A. Alimentarea cu apă potabilă

CAPACITĂȚI DE EXPLOATARE Compania de Apă Oradea exploatează în prezent următoarele capacități:

- Stații de captare - tratare – pompare apă potabilă: 8 stații, din care în Oradea – 5 stații cu o capacitate totală de 2.100 l/s captare-tratare-pompare apă potabilă;
- Rețele de transport și distribuție apă 1.128 km, din care
 - 674 Km - în mediul urban (597 Km – Oradea)
 - 454 Km - în mediul rural
- Stații de repompare apă potabilă: 125 stații, din care în Oradea 82 de stații de hidrofor pentru apă potabilă;
- Branșamente apă – 42.145 buc, din care
 - 28.153 buc - în mediul urban (25.437 buc – Oradea)
 - 13.992 buc - în mediul rural
- Rețele canal menajer 631 km, din care:
 - 514 Km în mediul urban (475 Km – Oradea)
 - 117 Km în mediul rural
- Rețele canal pluvial 362 km, din care 341 km – Oradea
- Racorduri canalizare menajeră 28.426 buc, din care:
 - 25.130 buc în mediul urban (22.610 buc – Oradea)
 - 3.296 buc în mediul rural
- Stații de pompare în sistemul de canalizare – 67 stații
 - Canalizare menajeră – 59 stații, din care în mediul urban 27 de stații (19 stații în Oradea)
 - Canalizare pluvială 8 stații în mun. Oradea
- Stații de epurare - 4, din care stația de epurare din Oradea cu o capacitate de epurare mecano-biologică-terțiară a apelor uzate de 2.200 l/s.

Populație deservită în anul 2016 de către Compania de Apă Oradea:

- În întreaga arie de operare: - populație rezidentă 249.000 locuitori
- Alimentare cu apă: 234.900 locuitori (94,4% din populația rezidentă)
- Canalizare: 196.300 locuitori (78,8 % din populația rezidentă)

În municipiul Oradea: - populație rezidentă 184.500 locuitori

- Alimentare cu apă: 183.000 locuitori (99,2% din populația rezidentă)
- Canalizare: 171.800 locuitori (93,2 % din populația rezidentă)

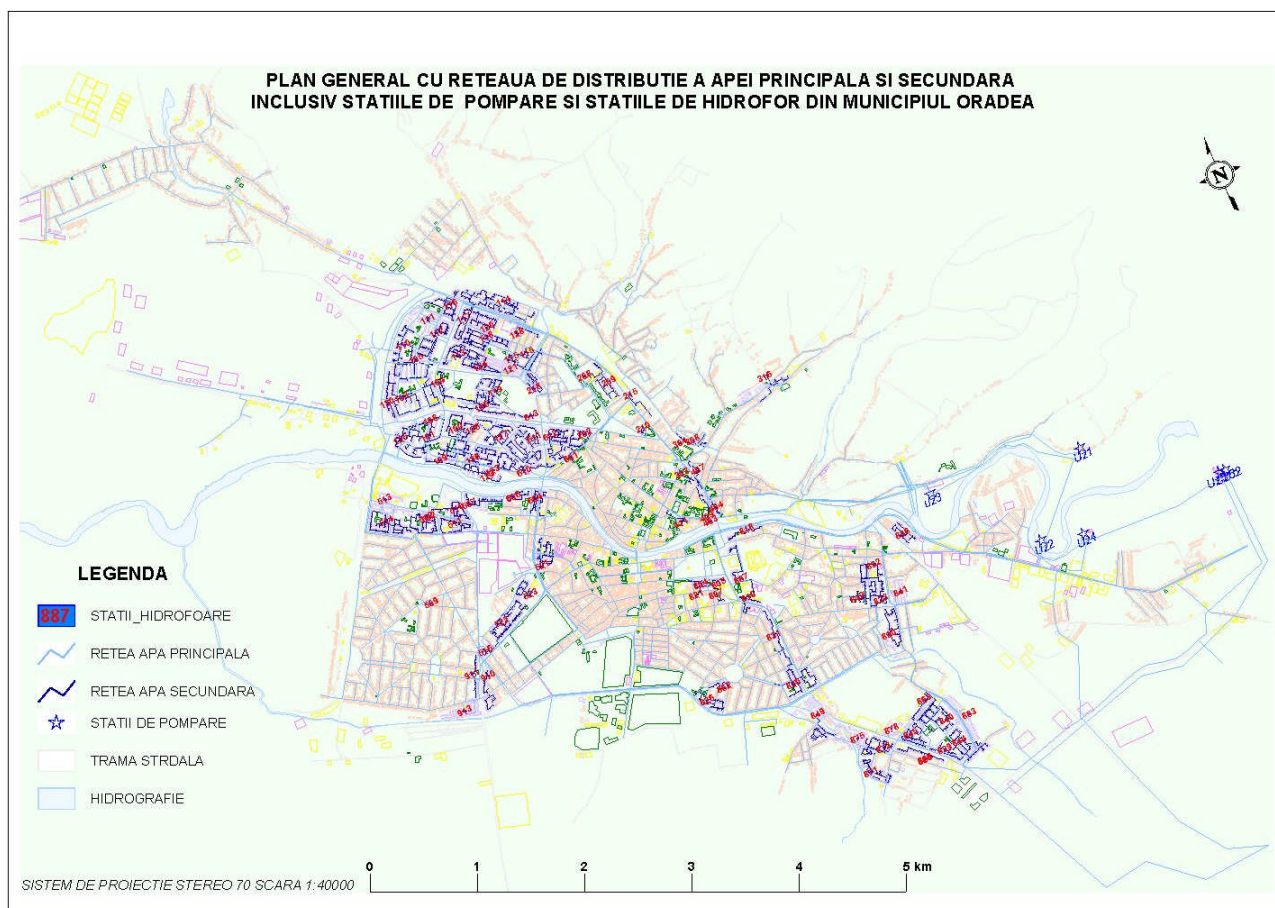

Figura 17 – Rețea de distribuție - Sursa: CAO

EXTINDEREA ARIEI DE OPERARE CAO / ADI APAREGIO

Pentru a se îndeplini din punct de vedere instituțional condițiile impuse de accesarea Fondurilor de Coeziune, începînd cu anul 2010 s-a procedat la extinderea ariei de operare, arie care în prezent cuprinde următoarele Unități Administrativ Teritoriale:

- Sînmartin (Sînmartin, Băile Felix, Băile 1 Mai, Rontău, Haieu, Betfia, Cordău, Cihei)
- Tinca (Tinca, Gurbediu, Girișu Negru, Râpa)
- Sîntandrei (Sîntandrei, Palota)
- Nojorid (Nojorid, Leș, Livada)
- Oșorhei (Oșorhei, Fughiu, Alparea, Cheri, Felcheriu)
- Girișu de Criș (Girișu de Criș, Tărian)
- Beiuș (Beiuș, Delani)
- Hidișel (Hidișelu de Sus, Hidișelu de Jos, Mierlău, Sântelec)
- Drăgești (Drăgești, Tășad, Dicănești)
- Ceica (Ceica, Bucium)

- Paleu
- Tileagd (Tilecuș, Poșoloaca)
- Vârciorog (Vârciorog, Fâșca)
- Olcea (Olcea, Călacea, Ucuriș)
- Ineu (Ineu, Husasău de Criș)
- Copăcel
- Lăzăreni (Lăzăreni, Calea Mare)

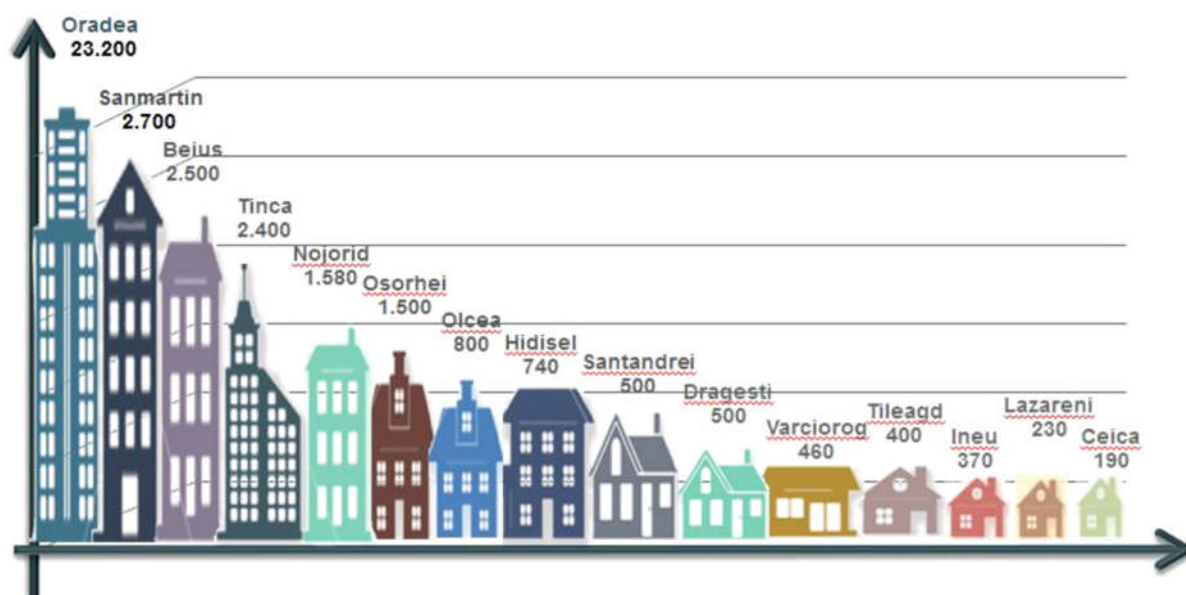

Figura 18: Extinderea ariei de operare pe unități administrativ teritorială - Sursa: CAO

În anul 2016, Compania deservea un număr total de **38.070** de utilizatori cu contract. Sectorul Apă-Producție are rolul captării apei brute, tratării acesteia și pompării apei potabile în rețeaua de alimentare la presiunea necesară. Acestea se realizează prin intermediul celor 5 uzine de apă amplasate pe cele două maluri ale râului Crișul Repede, în partea de est a municipiului, având o capacitate de pompare instalată totală de 2100 l/s:

- uzina 1 – 600 l/s
- uzina 2 – 250 l/s
- uzina 3 – 150 l/s
- uzina 4 – 500 l/s
- uzina 5 – 600 l/s

Pentru obținerea apei potabile, tehnologia și instalațiile existente permit utilizarea apei subterane captată prin drenuri sau a apei de suprafață captată din Crișul Repede și filtrată ulterior. Apa brută este captată în cea mai mare parte din stratul freatic subteran, prin intermediul drenurilor de colectare.

Pentru îmbogățirea stratului freatic, în vederea asigurării unui debit mai mare al drenurilor, pe ambele maluri ale Crișului Repede sunt amplasate bazine de îmbogățire – 8 pe malul stâng și 15 pe malul drept. Aceste bazine sunt alimentate prin intermediul unor aducțiuni de la captările din Crișul Repede.

Apa colectată prin intermediul drenurilor este corespunzătoare din punct de vedere fizico-chimic, necesitând doar o tratare bacteriologică, prin clorinare pe refularea fiecărei stații de pompare.

Tehnologia existentă permite și utilizarea apei de suprafață, captată din râul Crișul Repede și tratată apoi corespunzător prin deznisipare, decantare, filtrare și clorinare. Această soluție este una de rezervă, preferându-se apa subterană, care este și de calitate mai bună și mai ieftină, necesitând tratare doar prin clorinare.

Întregul sistem de captare, aducțiuni apă, bazine de îmbogățire, câmpuri de infiltrare, uzine de apă, se situează într-o zonă de protecție cu regim sever, având o suprafață de cca. 280 ha. Procesul de pompare este automatizat și monitorizat la dispeceratul uzinelor, situat la S.P.2. Transportul și distribuția apei se realizează printr-o rețea inelară în lungime totală de 578,6 km. Condițiile geografice au impus utilizarea unui număr de 78 de stații de hidrofor.

B. Colectarea și epurarea apelor uzate, transportul și descărcarea apelor meteorice

La nivelul municipiului Oradea, lungimea rețelei de canalizare, la finalul anului 2016 era de 802,8 km, în creștere cu 55,5 km (+7,42%) față de anul 2010. În Municipiul Oradea se asigură preluarea și transportul apelor uzate menajere, precum și a celor pluviale, printr-o rețea de canalizare organizată în sistem mixt. Epurarea apelor uzate pentru Oradea și localitățile din Zona Metropolitană se realizează în trei trepte: mecanică, biologică și terțiară.

Rețele Canalizare (menajeră + pluvială) Oradea:

- Rețele canalizare menajeră 462 km, din care rețele canalizare pluvială 341 km
- Racorduri canalizare menajeră 22.110 buc
- Stații de pompare în sistemul de canalizare al Municipiului Oradea: 14 stații de pompare ape uzate și 8 stații de pompare ape pluviale
- Stații de epurare - stația de epurare din Oradea cu o capacitate de epurare mecano biologică a apelor uzate de 2.200 l/s

C. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară APAREGIO

În vederea modernizării și extinderii infrastructurii aferente serviciului de alimentare cu apă și canalizare dincolo de limitele administrativ-teritoriale ale Municipiului Oradea, în perioada de programare 2007-2013, a fost proiectat și implementat un mecanism de dezvoltare regională care a permis crearea unui model instituțional reprezentat de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară respectiv de S.C. Compania de Apă Oradea S.A., în calitate de operator regional.

În ceea ce privește Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio, această structură asociativă s-a constituit în data de 18.02.2008 și este înființată în conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale 215/2001 republicată și modificată, Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 cu modificările și completările ulterioare, Legii serviciului public de alimentare cu apă și canalizare nr. 241/2006 cu modificările și completările ulterioare, Ordonanței

Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificările și completările ulterioare.

A.D.I. Aparegio este persoană juridică de drept privat și cu statut de utilitate publică. Membrii fondatori ai asociației sunt: Județul Bihor, Municipiul Oradea, Municipiul Beiuș, Orașul Nucet, Orașul Vașcău, Comuna Biharia, Comuna Borș, Comuna Ceica, Comuna Cetariu, Comuna Copăcel, Comuna Drăgești, Comuna Girișu de Criș, Comuna Hidișelu de Sus, Comuna Ineu, Comuna Lăzăreni, Comuna Nojorid, Comuna Oșorhei, Comuna Paleu, Comuna Săcădat, Comuna Sânmartin, Comuna Sântandrei, Comuna Tinca, Comuna Toboliu.

Scopul constituirii acestei entități a constat în reglementarea, înființarea, organizarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare pe raza de competență a unităților administrativ - teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, destinate înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, pe baza strategiei de dezvoltare a acestora.

Ca urmare a acordurilor de asociere, în cadrul A.D.I. Aparegio s-a procedat la delegarea gestiunii serviciului de alimentare cu apă și canalizare în baza căruia Compania de Apă Oradea SA a îndeplinit condițiile de eligibilitate în vederea obținerii finanțării necesare investițiilor prin Programul Operațional Sectorial Mediu 2007 - 2013. Derularea acestor investiții are ca principal scop conformarea cu Planul de implementare a legislației comunitare potrivit Tratatului de Aderare al României la Uniunea Europeană.

D. Proiecte majore de dezvoltare

Prin implementarea programelor de investiții s-a ajuns în anul 2016 la realizarea următorilor indicatori:

Indicator – Aria de operare	UM	2013	2014	2015	2016
	Km/an	6,221	68	72,4	97
	Km/an	2,241	29	31,3	49
Indicator – Oradea	UM	2013	2014	2015	2016
	Km/an	9,2	4	15,6	18,4
	Km/an	1	3	1,2	11,8

Tabel 6 - Ritmul de extindere a rețelei

Indicator Aria de operare	UM	2013	2014	2015	2016
	Nr.	35.847	37.164	39.570	42.145
	Nr.	25.460	26.290	27.196	28.426

Indicator - Oradea	UM	2013	2014	2015	2016
	Nr.	23.925	24.319	24.946	25.437
	Nr.	21.823	22.110	22.276	22.610

Tabel 7 - Branșamente/ Racorduri existente

Urmare a emiterii Deciziei de finanțare nr. 2011/2034 din 05.04.2011 de către Comisia Europeană, rezultată în urma verificărilor, modificărilor și completărilor efectuate pe parcursul procedurii de evaluare și selecție, pe baza criteriilor stabilite de Regulamentele Comisiei Europene și Programul Operațional Sectorial Mediu, în data de 18.04.2011 a fost semnat între Ministerul Mediului și Pădurilor și S.C. Compania de Apă Oradea S.A., Contractul de finanțare nr. 121230 – „Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor”. Contractul de finanțare încheiat între S.C. Compania de Apă Oradea S.A. (în calitate de operator al serviciului public delegat) și Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial de Mediu, are valoarea de 300.624.265 lei fără TVA. Responsabilitatea pentru implementarea proiectului a revenit Companiei de Apă Oradea, în cooperare cu A.D.I. APAREGIO. Indicatorii de performanță urmăriți a se obține prin aplicația POS Mediu cu finanțare din Fonduri de Coeziune, sunt:

Apa potabilă

- Grad de acoperire al serviciului: o Înainte de proiect - 91,5% o După proiect – 99,6%
- Km de rețea de distribuție apă cuprinsă în proiect o Înlocuire – 56,8 km o Extindere - 82,4 Km
- Km de rețea de conducte noi de aducțiune o Extindere – 40,5 Km
- Număr de stații de tratare/pompare cuprinse în proiect
- Stații noi de pompare apă – 2
- Stații noi de pompare hidrofor – 7
- Stații noi de tratare apă – 4

Canalizare

- Grad de acoperire al serviciului
 - Înainte de proiect - 83%
 - După proiect – 98,9%
- Km de rețea de canalizare cuprinsă în proiect
 - Înlocuire – 34,1 km
 - Extindere – 126,1 Km
- Km de colectoare noi de transfer/conducte noi de refulare apă uzată menajeră
 - Extindere – 32,1 Km

- Număr de stații de pompare apă uzată/epurare cuprinse în proiect
 - Stații noi de pompare apă uzată - 24
 - Stații noi de epurare – 2

Indicatori de realizat - Apă potabilă	UM	Lungime/Număr (valoare estimată)		Realizat
Surse de apă noi și extinse	nr	2		0
Extindere conducte de aducțiune	km	40		23,06
Rețea de distribuție extinsă (fără branșamente)	km	139	82	67,19
Rețea de distribuție reabilitată (fără branșamente)			57	36,10
Stații de pompare noi	buc	9		6
Rezervoare noi	nr	3		0
Stații de clorinare noi	nr	4		0
Sisteme SCADA	nr	1		0
Indicatori de realizat - Apă uzată	UM	Lungime/Număr (valoare estimată)		Realizat
Rețele de canalizare noi	km	126		101,72
Rețele de canalizare reabilite	km	34		9,08
Conducte noi de refulare	km	32		13,34
Stații de pompare apă uzată noi	nr	24		6
Stații de epurare noi și modernizate (12 000 pe, 6 000 pe, 250.000 pe)	nr	3		1
Sisteme SCADA	nr	2		0

Tabel 8 – Stadiul de îndeplinire a indicatorilor fizici – ETAPA I

În vederea continuării implementării Master Planului aferent dezvoltării serviciului de alimentare cu apă, canalizare și epurare a apelor uzate, în perioada 2014 - 2023, va fi continuat proiectul „Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor”, fiind alocat următorul buget:

Unitatea Administrativ Teritorială	Preț total Program (Euro)	Etapa 2014 - 2023 (Euro)
Oradea	130,896,000.00	26,096,000
Apă	59,665,000.00	16,715,000
Apă Uzată	71,231,000.00	9,381,000

Sînmartin	8,924,900.00	8,924,900.00
Apă	703,700.00	703,700.00
Apă Uzată	8,221,200.00	8,221,200.00
Oșorhei	740,400.00	740,400.00
Apă	492,400.00	492,400.00
Apă Uzată	248,000.00	248,000.00
Sîntandrei	2,207,400.00	2,207,400.00
Apă	967,400.00	967,400.00
Apă Uzată	1,240,000.00	1,240,000.00
Ceica	9,436,100.00	4,352,100.00
Apă	4,352,100.00	4,352,100.00
Apa Uzată	5,084,000.00	0.00
Dragești	6,780,400.00	1,485,600.00
Apă	1,485,600.00	1,485,600.00
Apă Uzată	5,294,800.00	0.00
Hidișelul de Sus	6,543,300.00	2,079,300.00
Apă	2,079,300.00	2,079,300.00
Apă Uzată	4,464,000.00	0.00
Ineu	5,028,500.00	5,028,500.00
Apă	2,563,500.00	2,563,500.00
Apă Uzată	4,015,000.00	2,465,000.00
Nojorid	12,285,800.00	12,285,800.00
Apă	6,431,800.00	6,431,800.00
Apă Uzată	5,854,000.00	5,854,000.00

Tabel 9 – Alocare bugetară – continuare proiect

III.1.3.3 TRANSPORT PUBLIC

Serviciul de transport public local face parte din sfera serviciilor comunitare de utilitate publică și cuprinde totalitatea acțiunilor și activităților de utilitate publică și de interes economic și social general, desfășurate la nivelul unităților administrativ teritoriale, sub controlul, conducerea sau coordonarea autorităților administrației publice locale, în scopul asigurării transportului public local.

Figura 19 – Stația de tramvai Piața Unirii

Serviciul de transport public local de persoane prin curse regulate este serviciul ce îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- se efectuează de către un operator de transport rutier, astfel cum acesta este definit și licențiat conform prevederilor OG nr. 27/2011 privind transporturile rutiere;
- se efectuează numai pe raza teritorial-administrativă a unei localități precum și în limitele unei asociații de dezvoltare intercomunitare;
- se execută pe rute și cu programe de circulație prestabilite de către Consiliul Local;
- se efectuează de către operatorul de transport rutier cu mijloace de transport în comun, respectiv cu autobuze deținute în proprietate sau în baza unui contract de leasing, înmatriculate sau înregistrate, după caz în localitatea respectivă;
- persoanele transportate sunt îmbarcate sau debarcate în puncte fixe prestabilite, denumite stații sau autogări, după caz;
- pentru efectuarea serviciului, operatorul percepe un tarif de transport pe bază de legitimații de călătorie individuale eliberate anticipat, al căror regim este stabilit de Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere;
- transportul cu autobuzele se efectuează numai pe bază de licențe de traseu și caiete de sarcini.

Transportul rutier public de persoane prin servicii regulate efectuat în limitele unei asociații de dezvoltare intercomunitare având ca obiect transportul rutier public de persoane, este definit ca transport rutier local de persoane în conformitate cu art. 3 pct. 48 din O.G. nr. 27/2011 privind transporturile rutiere. De asemenea, traseele existente la nivelul unei asociații de dezvoltare

intercomunitară sunt considerate trasee locale în conformitate cu prevederile art. 3 pct. 38 din O.G. nr. 27/2011 privind transporturile rutiere.

În vederea planificării, contractării, pregătirii procesului de operare, monitorizării și evaluării dezvoltării sistemului de transport public la nivel metropolitan, în anul 2012, a fost constituită **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Transregio** având ca scop înființarea, organizarea, reglementarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciului de transport public local, prin servicii regulate din cadrul asociației, pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, în conformitate cu prevederile Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006 și a principiilor descentralizării și a autonomiei locale.

Membrii Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Transregio sunt Municipiul Oradea, Comuna Borș și Comuna Sînmartin.

În anul 2013, în urma derulării procedurii de contractare a serviciului de transport public prin curse regulate, a fost încheiat contractul de delegare cu S.C. Oradea Transport Local S.A. (în calitate de Operator Regional) iar aria de operare a serviciului s-a extins la nivel metropolitan, înglobând și comunele Sînmartin și Borș.

Argumentele care au stat la baza constituirii acestui sistem de transport public au constatat în nevoia de a satisface necesitățile de deplasare ale cetățenilor într-o măsură cât mai mare, de a îmbunătăți atractivitatea și accesibilitatea serviciului de transport prin implicarea autorităților locale în ceea ce privește gestionarea ofertei și cererii de transport, dezvoltarea unor servicii interconectate de transport într-o zonă geografică determinată cu un serviciu unic de informații, un regim unic de taxare a biletelor și un orar unic de transport.

Din totalul de 238.061 locuitori din arealul A.D.I. Transregio, 93,7% dintre aceștia locuiesc în Oradea, municipiul având rol de centru polarizator al regiunii datorită funcțiunilor multiple (sociale, culturale, economice).

La mai mult de 3 ani de la începerea operării acestui serviciu de transport public local la nivelul celor 3 localități (Oradea, Sînmartin și Borș) beneficiile sunt evidente și se exprimă în mod concret prin creșterea numărului de abonamente și bilete vândute, creșterea frecvențelor, a gradului de conectivitate al cetățenilor celor trei localități, respectiv prin capacitatea de decizie a autorităților locale cu privire la satisfacerea propriilor nevoi de transport ale cetățenilor acestor unități administrativ teritoriale asociate.

În ceea ce privește rețeaua de transport public local aferentă Municipiului Oradea, aceasta se compune din 5 trasee de tramvai cu lungimea de 37,14 km, 17 trasee urbane de autobuz cu lungimea de 210,8 km, 6 trasee metropolitane de autobuz cu lungimea de 114,1 km și 1 traseu internațional de autobuz în regim de curse regulate pe relația Oradea – Biharkeresztész.

Potrivit datelor furnizate de OTL, la începutul anului 2016, în Municipiul Oradea erau puse în funcțiune 86 de autobuze și microbuze, din totalul de 558 existente la nivel de regiune.

În ceea ce privește transportul public prin intermediul tramvaielor, Municipiul Oradea este singura localitate din județul Bihor care deține infrastructura necesară. În anul 2016 erau puse în funcțiune 111 tramvaie (vagon + remorcă), adică aproximativ 75% din numărul existent la nivel regional. Vârsta medie a autobuzelor din flota OTL este de 10 ani, iar cea a tramvaielor este de 34 ani, în cazul vagoanelor motor, respectiv 42 ani în cazul vagoanelor remorcă.

Prețul practicat pentru un bilet de o călătorie cu mijloacele de transport public din Municipiul Oradea este de 3 lei, iar prețul unui abonament lunar valabil pentru toate liniile este de 70 lei. Există reduceri de 50% din prețul integral al abonamentului pentru elevi și studenți, acordate de către Municipiul Oradea în baza unui regulament. Pensionarii și persoanele îndreptățite conform Legii și hotărârilor de consiliu local beneficiază de gratuitate la transportul public local.

În privința fluxului de călători pe rețeaua de transport public local prin curse regulate la nivelul Municipiului Oradea, conform Planului de Mobilitate Urbană Durabilă, în cursul unei zile de lucru au loc aproximativ 174.027 de călătorii, din care $\frac{3}{4}$ se derulează cu tramvaiul (127.544) în timp ce $\frac{1}{4}$ sunt efectuate cu autobuzul (46.483).

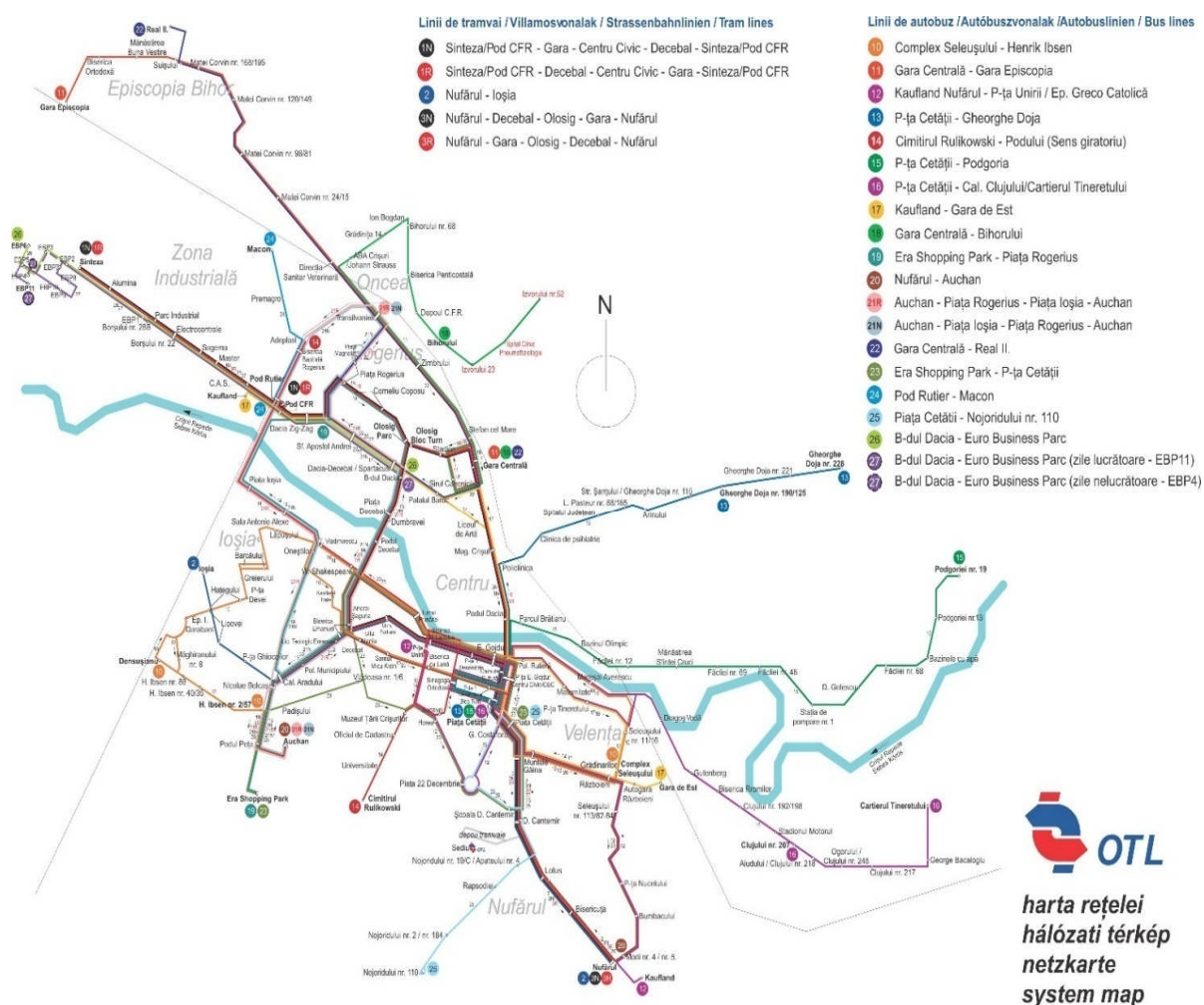

Figura 20 - Harta rețelei de transport (Oradea) Sursa: S.C. Oradea Transport Local S.A.

În Oradea există infrastructura necesară pentru colectarea selectivă a deșeurilor. Tariful practicat pentru colectarea deșeurilor este de 7,98 lei/persoană/luna și de 73,39 lei/tonă pentru deșeurile asimilabile ale agenților economici.

Eliminarea deșeurilor se realizează, în principal, prin depozitarea la centrul ecologic de deșeuri de la nivel local, primul depozit de acest gen din regiune. Depozitul a fost realizat în cadrul unui parteneriat public privat, operatorul fiind S.C. Ecobihor S.R.L. Oradea. Capacitatea proiectată estimată a depozitului este de 3.800.000 m³, centrul urmând a asigura depozitarea deșeurilor din județul Bihor până în anul 2025. În Oradea mai există și una dintre cele trei stații de sortare a deșeurilor din județul Bihor, aceasta procesând anual circa 35.000 tone deșeuri. Amplasată în vecinătatea depozitului ecologic de deșeuri, stația de sortare are ca scop reducerea cantității de deșeuri depozitate în Municipiul Oradea prin recuperarea materială și energetică a deșeurilor. În anul 2010 a fost inaugurată și stația de compost pe o suprafață totală de 9.500 m² și cu o capacitate de compostare de 52.000 m³/an, prin tehnologia de acoperire cu membrană.

În vederea asigurării colectării selective a deșeurilor municipale, la nivelul anului 2016, cetățenii Municipiului Oradea au la dispoziție următoarele sisteme:

- la asociațiile de locatari incinte metalice îngrădite dotate cu containere de 1,1 mc, pentru colectarea duală (fracția uscată - reprezentând deșeurile reciclabile, fracția umedă - pentru deșeurile menajere);
- în cazul gospodăriilor individuale (case), pentru colectarea de la populație a fracției uscate (deșeurilor reciclabile), operatorul de salubritate pune la dispoziție saci de polietilenă personalizați, iar pentru colectarea fracției umede generatorii de deșeuri au în dotare pubele de 120 /240 litri;
- 200 de amplasamente (dotate cu 650 de containere tip igloo, amplasate în diferite zone din municipiu, în funcție de densitatea populației) destinate colectării de deșeuri de ambalaje în cadrul unui sistem specific finanțat și realizat de către SC Eco Rom Ambalaje în cadrul parteneriatului încheiat cu SC RER Ecologic Service Oradea SA, SC Eco Bihor SRL și Primăria Municipiului Oradea.

Tip recipient colectare	Număr recipiente	Volum recipiente (litri)
A	1	2
Pubelă	21.407	120
Pubelă	5.652	240
Container	1.927	1.100
Container	20	4.500
Container	38	7.800
Container	7	20.000

Tabel 10: Recipienții folosiți de către operatorul SC RER Ecologic Service SA (salubritate stradală, salubritate menajeră) pentru colectarea deșeurilor municipale, în două fracții distincte (fracție uscată și fracție umedă)

Tip recipient colectare	Număr recipiente	Volum recipiente (litri)
A	1	2
Sac plastic	449.275	120
Sac plastic	27.675	240
Iglu colectare sticlă	115	2.500
Pubelă	90	240
Container	880	1.100
Iglu colectare hârtie și carton	223	2500
Iglu colectare plastic	288	2500

Tabel 11 - Recipienții folosiți pentru colectarea deșeurilor reciclabile (pubelă, eurocontainer, container, altele)

Tip deșeu	2012	2013	2014	2015	2016
Deșeuri municipale amestecate	48.640,54	44.030,35	45.318,75	51.018,64	51.773,37
Deșeuri reciclabile în amestec	3.052,23	3.428,04	2.885,38	3.110,72	4.062,47
Deșeuri Hartie și Carton	95,12	252,34	373,80	356,46	327,96
Deșeuri Plastic și Metal	281,58	336,02	240,28	273,20	316,50
Deșeuri Sticlă	25,90	102,16	129,84	144,08	128,92
Deșeuri stradale	14.865,38	15.924,22	16.486,18	14.461,95	15.184,16

Tabel 12 - Cantități deșeuri colectate: tone/ an

Colectarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice – realizată în cadrul campaniilor lunare organizate de Primăria Municipiului Oradea și SC BENE Internațional.

Punctele de colectare fixe stabilite de Primăria municipiului Oradea sunt amplasate astfel:

1. Cartierul Rogerius - zona Parcare Spital Municipal „Dr. Gavril Curteanu”
2. Cartierul Rogerius - zona str. Sovata, în dreptul Punctului Termic 109
3. Cartierul loșia - zona str. Oneștilor, parcare supermarket Penny
4. Cartierul Nufărul - zona ultimei stații de tramvai
5. Calea Clujului - zona Staționar 3 - Obstetrică-Ginecologie Oradea

Anul	2012 (tone)	2013 (tone)	2014 (tone)	2015 (tone)	2016 (tone)
Deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE)	232.638	419.762	169.613	78.134	223.817

Tabel 13 - Cantitățile de Deșeuri de Echipamente Electrice și Electronice colectate în perioada 2012 - 2016

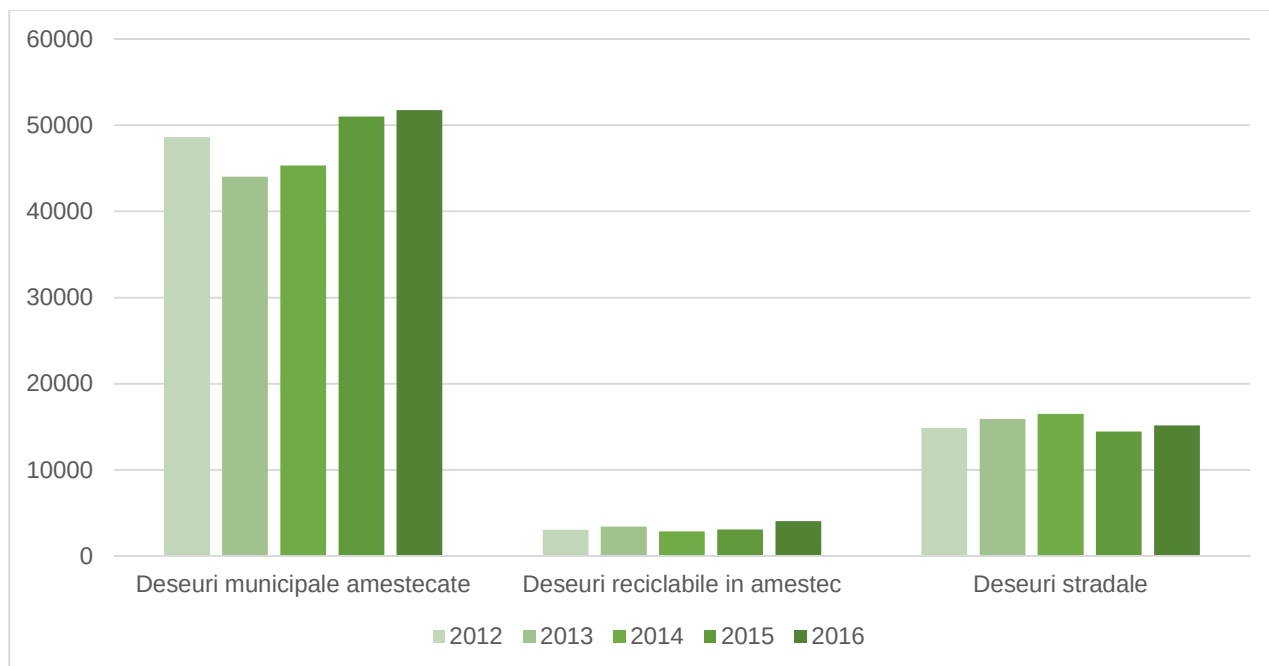

Figura 22 - Cantitatea de deșeuri municipale amestecate, reciclabile în amestec și stradale în Municipiul Oradea – Sursa: PMO

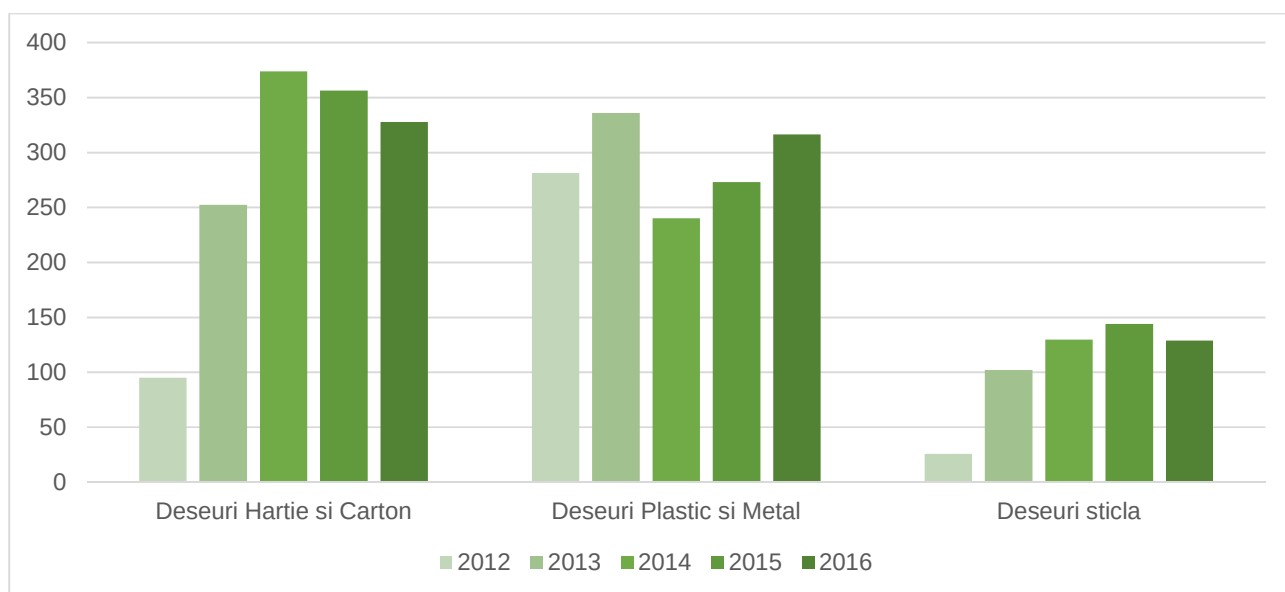

Figura 23: Cantitatea de deșeuri reciclabile, colectată pe categorii în Municipiul Oradea Sursa: PMO

III.1.3.5 EFICIENȚĂ ENERGETICĂ

În calitate de stat membru al Uniunii Europene, România și-a stabilit în cadrul Planului Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice, următoarele ținte pentru anul 2020:

- reducerea consumului de energie primară de 10 Mtep (19%) – eficiență energetică
- reducerea emisiilor de CO₂ cu 20%, raportat la anul de referință 1990 – schimbări climatice
- creșterea energiei din surse regenerabile (SER) la 24% din consumul final brut de energie – surse regenerabile de energie

În ceea ce privește Municipiul Oradea, în cursul anului 2016 a fost elaborat Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă (**PAED**), document cheie ce definește politicile energetice ale administrației publice locale pentru următorii 10 ani, cu scopul reducerii emisiilor de CO₂ pe întreg teritoriul municipiului. Acest plan înglobează o serie de măsuri pe termen scurt și mediu care vizează creșterea eficienței energetice a clădirilor publice, utilizarea rațională a energiei în locuințe și clădiri din sectorul terțiar, sustenabilitatea sistemului de transport urban, modernizarea sistemului de iluminat public, producerea unei părți importante a energiei necesare din surse regenerabile.

În cadrul procesului de elaborare a Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă (PAED) a fost realizat și Inventarul de Referință al Emisiilor (IRE) prin intermediul căruia sunt evidențiate și evaluate consumurile de energie ale diferitelor sectoare pe teritoriul administrativ al Municipiului Oradea, impactul asociat consumului de energie exprimat în emisii de CO₂, precum și aportul și impactul fiecărui sector în parte.

Ca și an de referință pentru cuantificarea emisiilor de CO₂ a fost ales anul 2014, an pentru care sunt identificate cele mai cuprinzătoare și fiabile date.

III.1.3.5.A INFRASTRUCTURA DE ALIMENTARE CU ENERGIE

III.1.3.5.A.1. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ

Serviciul public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat se face în Municipiul Oradea și comuna Sînmartin. Componentele principale ale acestui sistem sunt:

- ✓ Sursa de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, compusă din: ansamblul turbină cu gaze (TG), cazan recuperator (CR) și două cazane de apă fierbinte (CAF), cazan de abur energetic și turbina cu abur
- ✓ Rețeaua de transport și distribuție a energiei termice la consumatori

În prezent Municipiul Oradea este asociat cu comuna Sînmartin în cadrul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară de utilități publice pentru serviciul de alimentare cu energie termică „Termoregio”. Operatorul SACET este TERMOFICARE ORADEA S.A., care are ca obiect de activitate producerea de energie electrică și termică în cogenerare, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice (pentru încălzire și apă caldă menajeră), la un număr de 66.968 utilizatori din municipiul Oradea și comuna Sînmartin jud. Bihor.

Consumatorii de energie termică racordați la sistemul centralizat de alimentare cu căldură sunt structurați după cum urmează:

- consumatori casnici: asociații de locatari, apartamente și case individuale
- consumatori de tip instituții socioculturale și agenți economici:
 - spitale, școli, grădinițe, creșe,
 - hoteluri, sedii de bănci, magazine, alte instituții

S.C. Termoficare Oradea SA se află, din punct de vedere administrativ, în subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea. Prin contractul de delegare a serviciului public de alimentare cu energie termică, gestionează o rețea de aproximativ 219.5 km, din care rețeaua termică primară reprezintă 77 km și cea termică secundară, 142,5 km.

De asemenea, S.C. Termoficare Oradea SA are în administrare un număr de 149 de puncte termice, deservind aproximativ 61.344 de apartamente, 226 de instituții publice (școli, licee, grădinițe, Municipality), precum și un număr de 1.937 de agenți economici (instituții bancare, unități de producție etc.).

Toate activitățile privind serviciul de alimentare cu energie termică în sistem centralizat (S.A.C.E.T.) sunt în responsabilitatea autorităților administrației publice locale. Serviciul se realizează prin intermediul infrastructurii tehnico-edilitare aparținând domeniului public, constând din echipamente, instalații, dotări specifice, care produc apă caldă de consum și pentru încălzire. Pentru încălzire sistemul cuprinde: centrale termice, centrale electrice de termoficare, rețele de bransamente, rețele de transport, puncte termice, sisteme de măsură și control.

Sistemul de alimentare centralizată cu energie termică (SACET) alimentează cu energie termică cca 70 % din gospodăriile municipiului Oradea.

Sursa de producere a energiei termice în SACET Oradea este centrala electrică de cogenerare formată din 2 instalații mari de ardere (IMA): IMA1, care funcționează pe gaze naturale și IMA 2 care a funcționat în perioada analizată pe lignit și combustibil suport păcură, dar care se află într-un amplu proces de modernizare – Proiectul: „Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la

nivelul municipiului Oradea pentru perioada 2009 – 2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice”.

Pe lângă centrala electrică de cogenerare, la SACET mai contribuie cu energie termică două centrale termice cu funcționare pe resurse geotermale și gaze naturale, care acoperă sub 3% din consumul municipiului. Acestea aparțin companiei private SC Transgex SA și alimentează consumatorii prin rețelele SC Termoficare Oradea SA.

Rețeaua de transport și distribuție a energiei termice la consumatori este o rețea complexă de tip arborescent, în sistem bitubular închis. Acest sistem cuprinde 8 magistrale, având lungimea totală de 86,25 km traseu și 172,5 km conductă, din care 34,73 km traseu (69,456 km conductă) de rețea preizolată și 51,53 km traseu (103,06 km conductă) de rețea cu izolație clasică. Rețeaua de transport este compusă din țevi de oțel cu diametre cuprinse între DN 900 și DN 25.

Din rețeaua primară, prin schema de racordare indirectă se alimentează cu energie termică 149 de puncte termice ale unităților administrativ-teritoriale (146 în municipiul Oradea și 3 în comuna Sînmartin) precum și cca. 742 de minipuncte termice ale utilizatorilor.

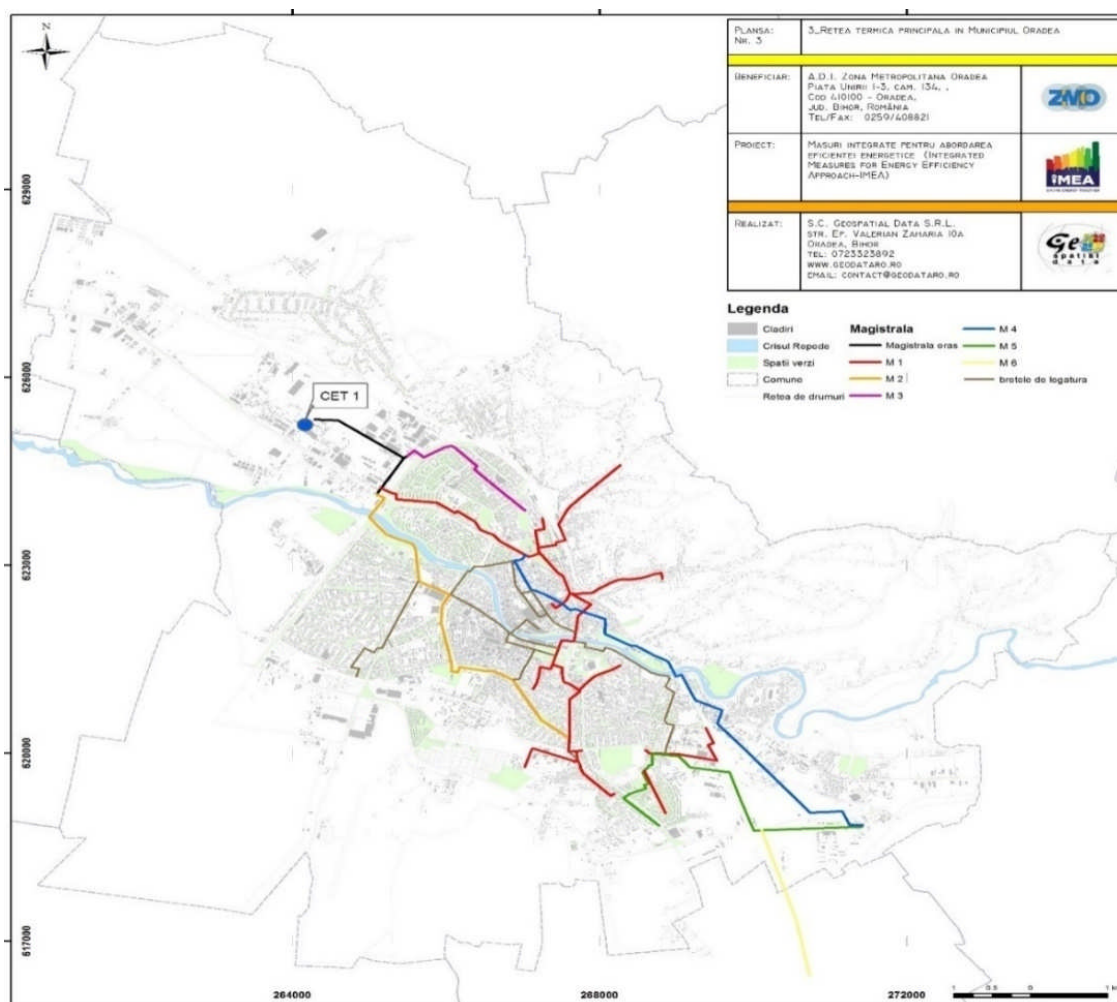

Figura 24 - Harta sistemului de termoficare în Oradea

Municipiul Oradea și zona înconjurătoare dispun de surse semnificative geotermale de energie, o parte a acestui potențial energetic fiind utilizat în cadrul SACET.

Astfel, energia geotermală este exploatată în municipiul Oradea în următorii parametri:

- puncte termice pe apă geotermală și gaze naturale: PT 512, PT 513, PT 514 alimentate din centrala termică "Geoterm" (zona loșia Nord) pentru încălzire și apă caldă de consum
- puncte termice pe apă geotermală PT 839, PT 840, PT 844, PT 845, PT 863, PT 878, PT 883 alimentate din centrala termică "Nufarul I" pentru producere apă caldă de consum
- puncte termice pe apă geotermală PT 911, PT 913 alimentate din centrala termică Calea Aradului
- punctul termic 902 (Liceul Sportiv Bihorul) alimentat cu apă geotermală pentru prepararea apei calde și agentului termic, pe durata sezonului de încălzire, pe durata sezonului cald apa caldă menajeră fiind preparată cu agent termic din SACET

De asemenea, o serie de alte instituții și entități de interes public sunt alimentate cu energie din apă geotermală: Spitalul Municipal Dr. Gavril Curteanu, Sala Sporturilor Antonio Alexe, Complexul Wellness Termal Nymphaea, Ștrandul loșia Nord.

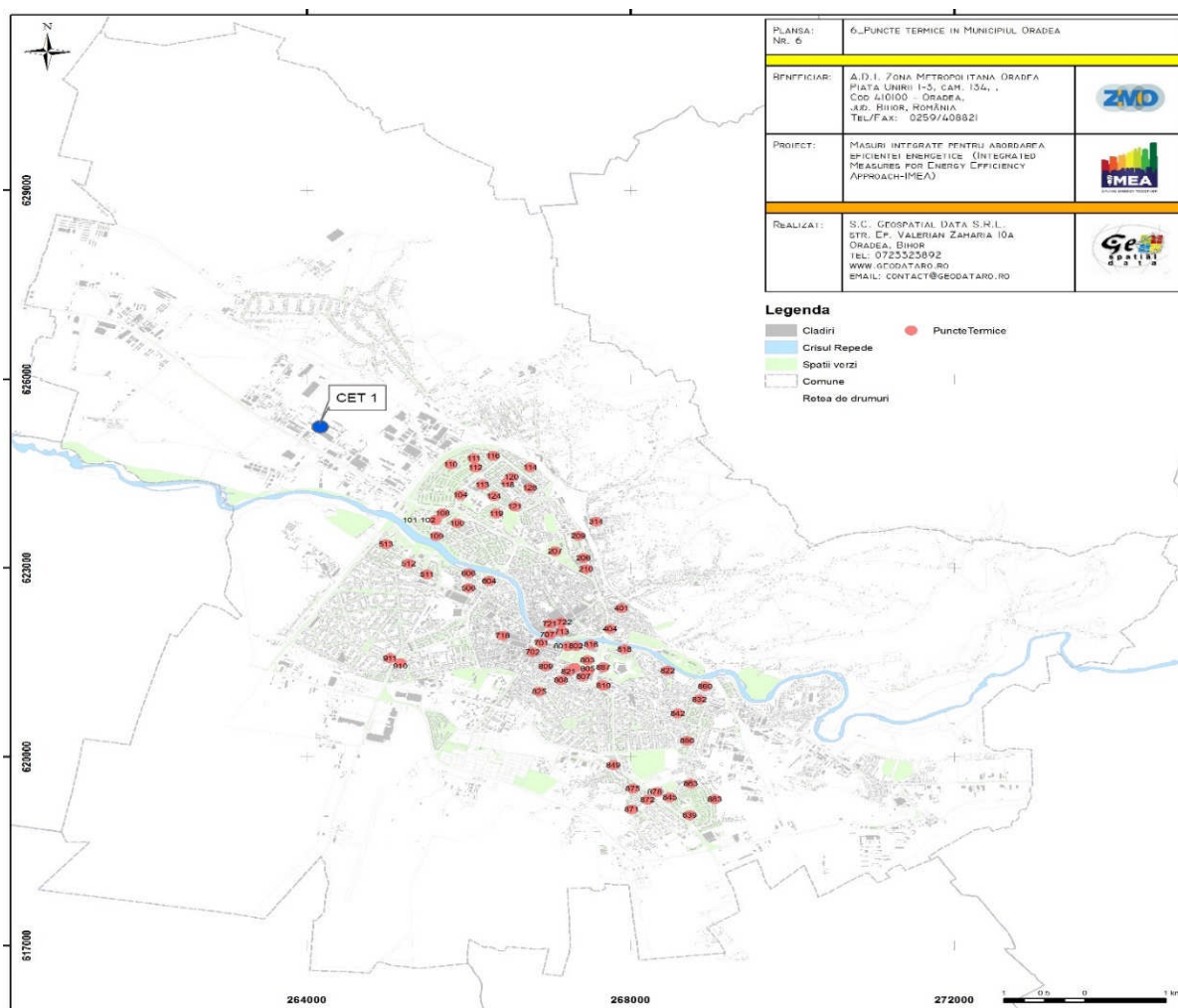

Figura 25 – Harta punctelor termice în Municipiul Oradea - sursa datelor ADI ZMO (2016)

Energia termică distribuită la nivelul municipiului Oradea a înregistrat o scădere în perioada 2011-2014, având în 2014 un consum de 482.625 Gcal (aproximativ 70% din cantitatea distribuită la nivelul anului 2010). În prezent, Primăria Municipiului Oradea implementează proiectul de investiții *Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Oradea pentru*

perioada 2009 – 2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice
- proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene bugetul de stat și bugetul local.

Obiectivul general al proiectului constă în reducerea impactului negativ al nivelului crescut al emisiilor poluante și minimizarea efectelor schimbărilor climatice cauzate de sistemul centralizat de alimentare cu energie termică, în scopul îmbunătățirii stării de sănătate a populației în Oradea la nivelul anului 2015 și asigurării conformării cu obligațiile de mediu stabilite prin Tratatul de Aderare. Obiectivele specifice ale proiectului sunt:

- Reducerea poluării aerului (reducerea emisiilor de SO₂, NO_x și pulberi) generate de sistemul centralizat de alimentare cu energie termică prin introducerea BAT
- Introducerea măsurilor de eficiență energetică în scopul reducerii pierderilor de energie termică și electrică la nivelul sursei și în sistemul de transport al energiei termice
- Asigurarea accesului la serviciul public de alimentare cu energie termică la prețuri suportabile, în special pentru categoriile de populație cu venituri mici

Proiectul a cuprins investiții în realizarea unei noi surse de producere a energiei termice și reabilitarea unei porțiuni din rețeaua pentru transportul energiei termice.

Caracteristicile tehnice ale principalelor echipamente din sursa nouă (pusă în funcțiune în anul 2016) sunt prezentate în continuare:

Turbina cu gaze

Turbină cu gaz (TG), model LM6000PF SPRINT. Turbina cu gaze funcționează permanent numai în regim de cogenerare la sarcină nominală. Turbina cu gaze folosește gaz natural drept combustibil.

Parametrii principali ai turbinei cu gaze – conform proiect:

- ✓ Puterea electrică în condiții ISO: 45,486 MWe la + 15 °C;
- ✓ Presiunea nominală a combustibilului: 46,54 bar la 100% sarcină;
- ✓ Consum maxim de combustibil: 8,585 kg/h la - 20 °C;
- ✓ Temperatură gaze ardere: 451,3 °C la + 15 °C.

Cazan recuperator

Cazanul recuperator de apă fierbinte este un cazan de recuperare care încălzește apa sub presiune, alimentându-se cu căldură de la turbina General Electric LM6000. Cazanul recuperator utilizează căldura gazelor de ardere evacuate de la turbina cu gaze pentru producerea apei fierbinți.

Parametrii cazanului recuperator sunt – conform proiect:

- ✓ Puterea termică nominală: (46,62 , 52,99)MW_t;
- ✓ Temperatura nominală a apei la intrare: 60/70°C;
- ✓ Temperatura nominală a apei la ieșire: 80/130°C;
- ✓ Debit apă: (650 , 750)t/h;

Cazane de apă fierbinte (CAF) – 2 buc.

Cazanele de apă fierbinte de 100 Gcal/h cu funcționare pe gaze naturale și combustibil lichid ușor (CLU), sunt construite de firma EKOL din Cehia și sunt de tip ignitubular cu cameră de ardere din pereți membrană.

Parametrii cazanelor de apă fierbinte – conform proiect:

- ✓ Puterea nominală a cazanelor: 116,3 MW_t;
- ✓ Temperatura maximă a apei la ieșire: 130 °C;
- ✓ Temperatura apei la intrare: min. 70 °C;
- ✓ Presiunea apei la ieșire: 10 bar;
- ✓ Debitul de apă nominal: 1.655 m³/h;
- ✓ Debitul minim de apă: 800 m³/h

Cazane de abur saturat (CAS) – 2 buc.

Cazanele de abur saturat sunt de tip AKH-14/16 EU, cu trei drumuri de gaze, cu volum mare de apă/abur. Arderea este asigurată de un arzător WEISHAUP, tip RGMS 7014-A ZM-NR cu combustibil mixt: gaze natural și CLU tip III. La cazane presiunea maximă este de 16 bar.

Parametrii cazanelor de abur saturat – conform proiect:

- ✓ Presiunea maximă: 16 bar;
- ✓ Capacitate nominala: 14 t/h (9135 KW);
- ✓ Temperatura max. abur: 204,3 °C.

Deoarece capacitățile noi prevăzute în sursă sunt necesare, în primul rând, pentru reducerea emisiilor (concentrații) de SO₂, NO_x și pulberi și au ca rezultat principal respectarea termenelor de conformare angajate de România, investiția în sursă este considerată investiție de mediu.

Principali indicatori de performanță și comparația lor înainte de implementare proiect și după implementare proiect sunt ilustrați în tabelul următor:

Indicator de performanță	UM	Înainte de proiect	După implementare proiect	Modificare %
Nr. IMA conformate la Directiva IMA	Nr.	0	2	
Emisii de SO ₂ provenite de la sistemul de termoficare	t/an	28112	68.36	-99.75%
Emisii de NO _x provenite de la sistemul de termoficare	t/an	2585	130.97	-94.93%
Emisii de pulberi provenite de la sistemul de termoficare	t/an	2510	10.9	-99.56%
Emisii de CO ₂ provenite de la sistemul de termoficare	t/an	879405	296492	-66.28%

Tabel 14 - Indicatori de performanță Sursa: draftul Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă Oradea

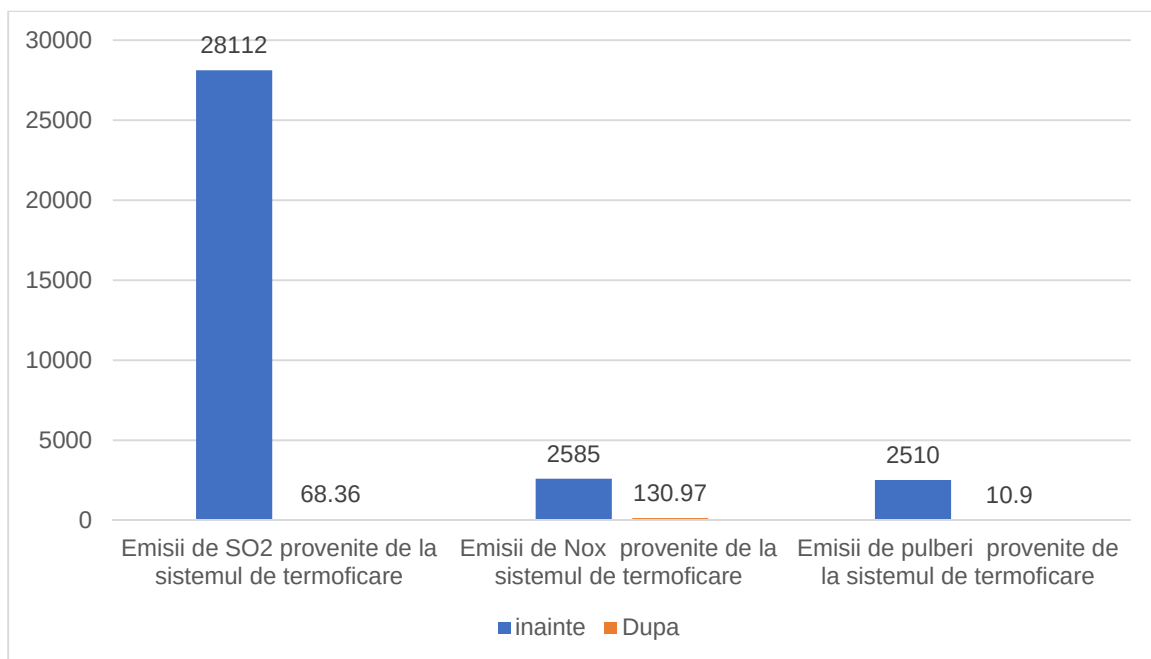

Figura 26 - Emisiile de noxe de la sistemul de termoficare

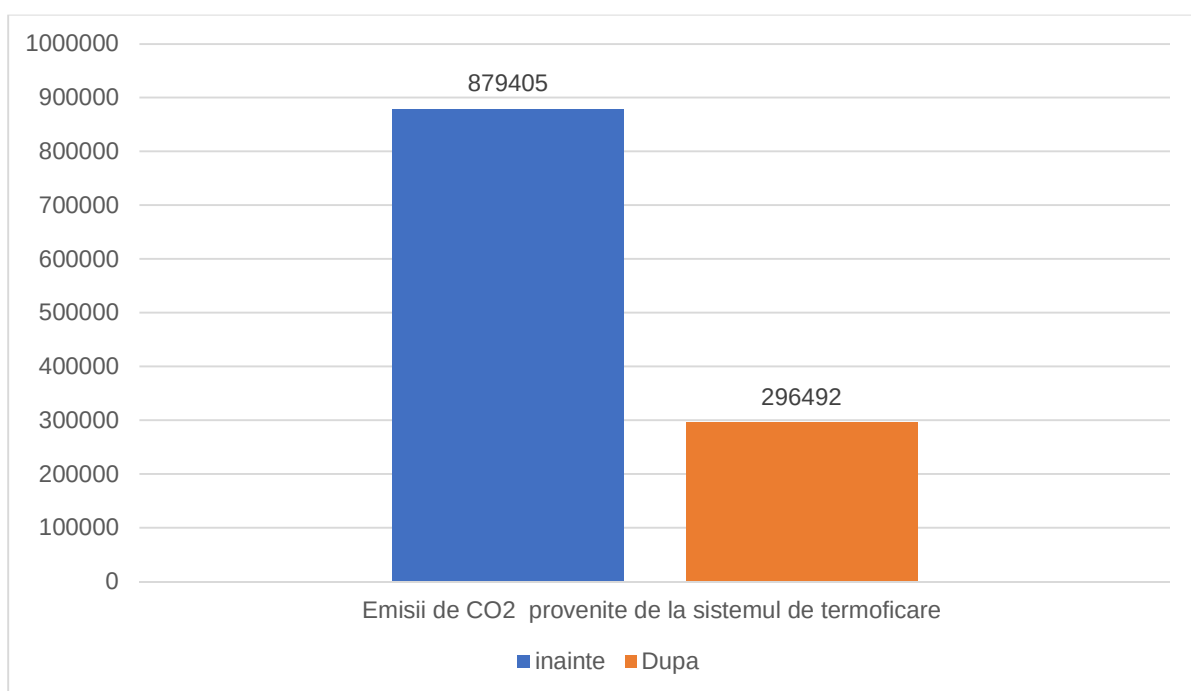

Figura 27 - Emisii de CO2 provenite de la sistemul de termoficare

III.1.3.5.A 2. ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ a municipiului Oradea se face din Sistemul Energetic Național (SEN).

Producția de energie electrică a municipiului Oradea este realizată prin Centrala Electro-Termică C.E.T. I, cu o putere instalată de 205 MW, aflată în zona de vest a orașului. C.E.T. I este conectat la SEN pe partea de înaltă tensiune, prin ridicătoare de tensiune aferente.

Necesarul de putere al consumatorilor este acoperit de 6 stații de transformare, amplasate relativ uniform. Aceste stații sunt:

1. Stația "Oradea Nord Mecanica"
 - 110/20 kV - 1 × 25 MVA
 - 110/6 kV - 2 × 25 MVA
 - 110/20 kV - 2 × 16 MVA
2. Stația "Crișul" - 110/6 - 1 × 25 MVA
3. Stația "Sinteza" 110/6 kV - 2 × 16 MVA
4. Stația "Oradea Centru" 110/6 kV - 2 × 25 MVA
5. Stația "Velența" 110/6 kV - 2 × 16 MVA
6. Stația „Oradea Sud” 220/110/20 kV – 1×250 MVA

Stațiile de transformare ale municipiului sunt interconectate, pe partea de 110 kV, prin linii electrice aeriene, dublu circuit, având traseele în preponderență prin zone cu circulație redusă, în partea de sud și vest a municipiului.

Lungimea totală a rețelelor de medie tensiune din municipiul Oradea este de 273,4 km, rezultând un indice de cca 6,3 km rețea/km² de suprafață a localității, fapt ce situează municipiul Oradea printre localitățile reședință de județ bine dotate cu rețele electrice.

Trebuie menționat faptul că din cei 273,4 km de rețea de medie tensiune 209,26 km sunt la 6 kV și numai 64,14 km de 20 kV. Procentual înseamnă că numai 23,4 % din rețelele de medie tensiune sunt de 20 kV în timp ce 76,6 % sunt la 6 kV.

În municipiul Oradea sunt în prezent 300 posturi de transformare dintre care:

- 228 posturi sunt la tensiunea de 6/0,4 kV, având o putere totală de 181,7 MVA
- 71 posturi sunt la tensiunea de 20/0,4 kV, având o putere totală de 60,5 MVA

Rezultă că 76 % din posturile de transformare sunt racordate la rețele de 6 kV și numai 24 % sunt la 20 kV.

Transportul de energie electrică este asigurat de SC Transelectrica SA iar distribuția de energie electrică este asigurată de SC Electrica SA –SDEE Oradea.

Iluminat public

Serviciul de iluminat public din municipiul Oradea cuprinde:

- Iluminatul stradal-rutier
- Iluminatul stradal-pietonal
- Iluminatul arhitectural
- Iluminatul ornamental
- Iluminatul ornamental-festiv

Sistemul de iluminat public din municipiul Oradea este format din 550 kilometri de rețea, 9.973 stâlpi de beton, 6.773 stâlpi metalici, 20.500 corpuri de iluminat.

III.1.3.5.A.3. INFRASTRUCTURA PENTRU ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

S.C. Distrigaz Vest S.A este operatorul de distribuție care asigură serviciul public de distribuție gaze naturale pentru utilizatorii din Municipiul Oradea. Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Oradea se realizează prin intermediul unui racord din conducta SNT Transgaz SA și o stație de reglare măsurare SRMP cu o capacitate de 140.000Nmc/h, amplasată pe strada Uzinelor nr. 12. Stația de reglare-măsurare (SRMP) destinată pentru alimentarea cu gaze naturale a municipiului Oradea a fost pusă în funcțiune în anul 2003. Stația reduce presiunea gazelor naturale la 6 bari. Capacitatea de distribuție în prezent este asigurată prin:

- rețeaua de conducte de alimentare cu gaze naturale presiune medie redusă și branșamente:
 - Lungime totală de 221 km;
 - Diametre cuprinse între Dn 32 – Dn 700
 - Materialul tubular: PE 80-100 SDR 11 și OL
 - Număr branșamente: 5748
- Stații de reglare sector: 5
- Posturi și stații de reglare-măsurare la consumatori finali

Toate aceste componente asigură preluarea gazelor din Sistemul Național de Transport (SNT) și distribuția lor către consumatorii finali casnici (4.354) și noncasnici (725). Infrastructura pe care o deține Distrigaz Vest este nouă, cu o durată tehnică de viață cuprinsă între 30 și 40 de ani. Componentele sistemului de distribuție sunt amplasate în domeniul public, pe aproape toate străzile din municipiul Oradea, fiind alimentați consumatorii din casele individuale, consumatorii din clădirile condominiale pentru prepararea hranei, încălzire și prepararea apei calde menajere, iar consumatorii industriali pentru încălzire, prepararea apei calde menajere și utilizări tehnologice. Conductele de presiune medie și redusă sunt amplasate subteran atât pe arterele de circulație (carosabil, trotuare), cât și în zona spațiilor verzi. Adâncimea de montare a conductelor este de minim 0,9 m de la suprafața terenului (carosabilului) la generatoarea superioară.

La finalul anului 2014, lungimea rețelei de distribuție a gazelor naturale din municipiul Oradea reprezenta aproximativ 32% din totalul rețelei la nivel județean. Lungimea rețelelor de distribuție a gazelor naturale a cunoscut o creștere importantă în perioada 2005 - 2014, de la 69 km până la 221 km (+320%). Cantitatea de gaze naturale distribuite consumatorilor a fost de aproximativ 36,72 mil m³ în 2014 față de 20 mil m³ în 2013, înregistrând o creștere de 1.8 ori.

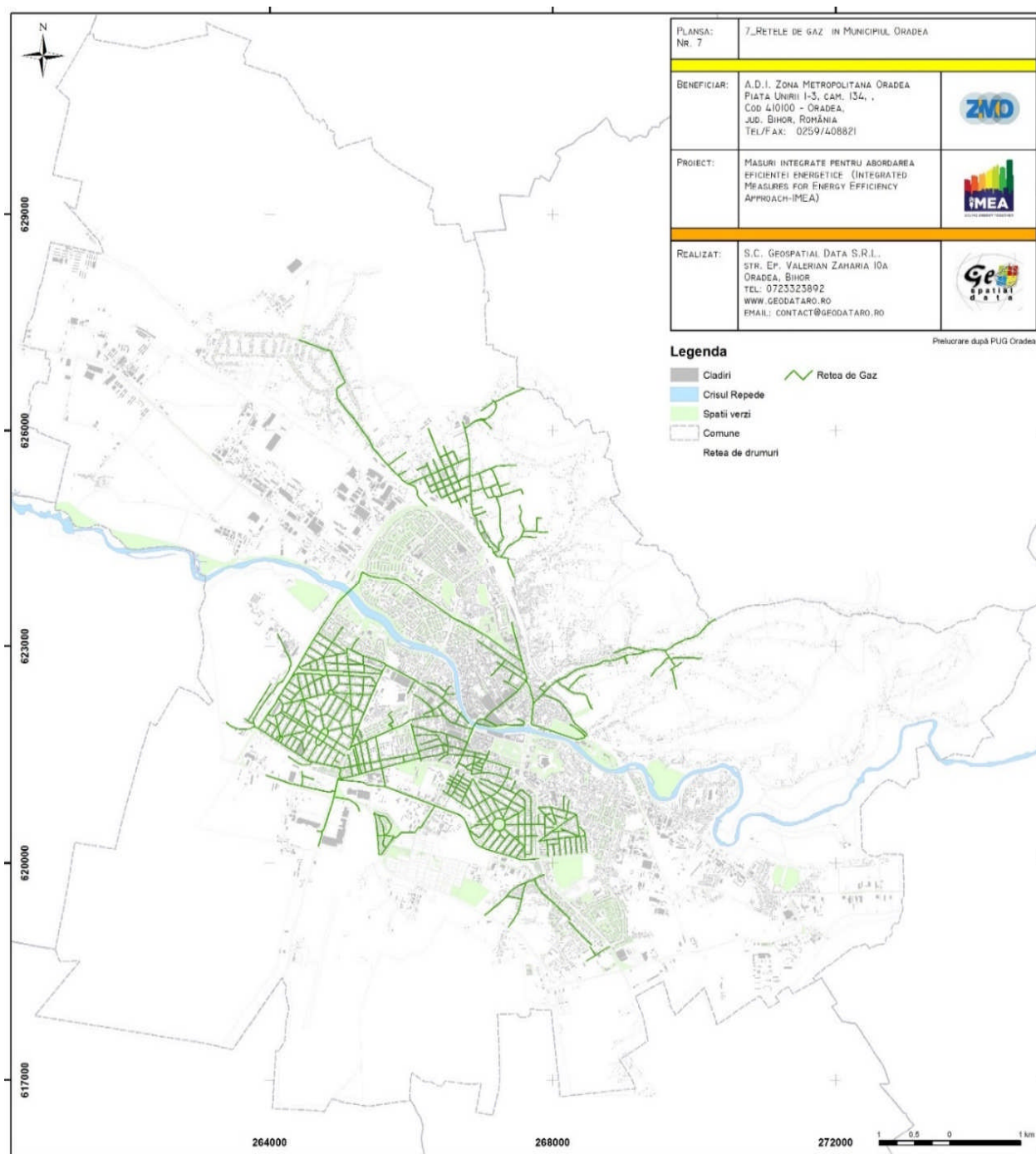

Figura 28 - Rețeaua de gaze naturale în Municipiul Oradea (sursa datelor ZMO, 2016)

III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII

Clădiri publice municipale - Municipiul Oradea are în administrare următoarele categorii de clădiri:

▪ creșe:	13
▪ grădinițe:	43
▪ școli:	13
▪ licee și colegii:	23
▪ centre sociale:	12
▪ sedii administrative:	4
▪ unități sanitare:	2
▪ cluburi și baze sportive:	5

Clădirile din categoria socio-culturale (teatre, cinematografe, muzee, casa de cultură) sunt administrate de către Consiliul Județean Bihor, astfel consumurile aferente lor nu au fost luate în calcul.

Tip clădire	Nr. clădiri în grup	Total arie utilă	Indicatori					
			Consum energie electrică (MWh/an)	Consum energie termică (Gcal/an)	Consum gaze naturale (MWh/an)	Factură energie (lei/an)		
						electrică	gaze naturale	termică
SĂNĂTATE (spitale, dispensare, policlinici etc)	37	34.288	6.187,23	11.846,69	0.00	2.627.409,78	0.00	2.805.727,80
ÎNVĂȚĂMÂNT (Școli, licee, creșe, grădinițe etc)	92	85.000	2.532,10	24.682,69	887,29	1.443.293,06	122.002,34	5.923,85
Clădiri administrative (toate direcțiile și serviciile din aparatul propriu al municipiului)	4	4.880	429,23	991,08	0.00	262.345,37	0.00	254.826,48
Clădiri sociale (locuințe sociale, cantine, centre de zi, centre de noapte, asistență socială...)	12	10.910	128,32	389,25	149,74	76.992,00	22.154,00	87.382,58
Cluburi și baze sportive (stadion, sala sporturilor etc)	5	21.090	202,00	1.658,18	495,09	118.776,00	67.827,33	442.248,90
TOTAL	150	156.168	9.478,88	39.567,89	1.532,12	4.528.816,21	211.983,67	3.596.109,61

Tabel 15: Datele privind consumurile de energie electrică, energie termică sau gaze naturale în clădirile publice municipale, obținute de la direcțiile și serviciile care coordonează și monitorizează direct aceste sectoare, din cadrul Primăriei Municipiului

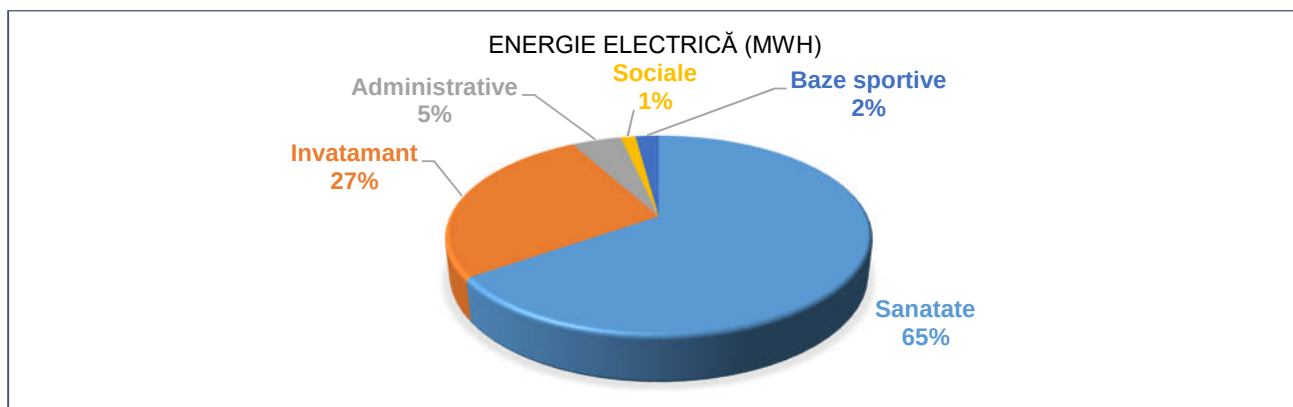

Figura 29 - Energia electrică (MWh) sector clădiri publice, Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

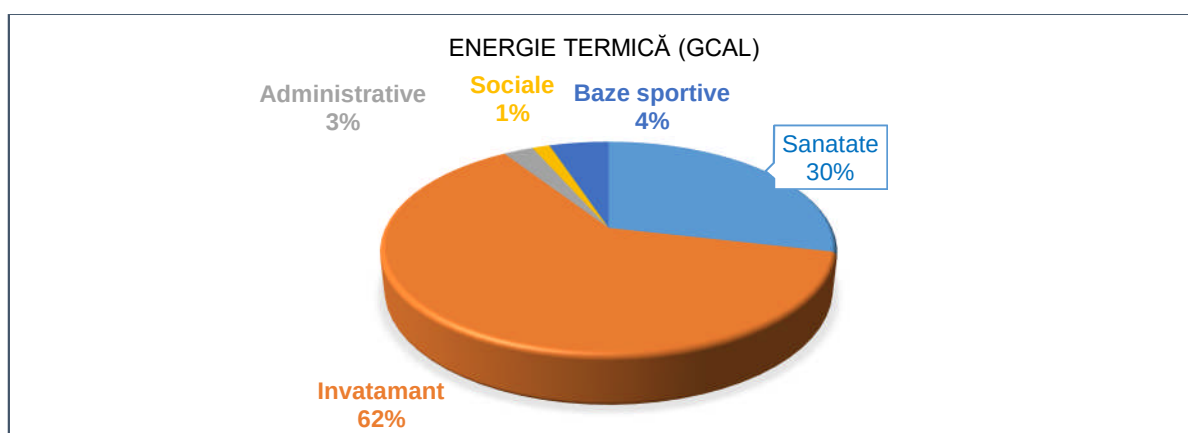

Figura 30 - Energia termică (Gcal) sector clădiri publice, Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

După cum se poate observa în graficele de mai sus, atât în ceea ce privește consumul de energie electrică cât și cel de energie termică, sectoarele ce înregistrează cele mai mari consumuri sunt învățământul și sănătatea.

Sector terțiar și rezidențial – Conform studiilor de specialitate, energia consumată în prezent în clădiri reprezintă până la 40% din consumul energetic total (Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă). Ponderea cea mai mare a consumului energetic este dată de asigurarea confortului termic (55%), urmat de prepararea apei calde (21%), iluminat (14%), restul fiind reprezentat de consumul pentru gătit, spălat, relaxare, instalații anexe etc. Pe de altă parte se știe că un consum energetic mare atârna greu în balanța economică a unei țări precum și în buzunarele locatarilor care achită facturi mari la întreținere. Mai mult decât atât, folosirea unor sisteme învechite sau neeficiente de producere a energiei pentru consumul casnic reprezintă și o importantă sursă de poluare care afectează sănătatea și diminuează confortul.

Acest sector rezidențial alături de cel al clădirilor publice este sectorul cu cele mai mari disponibilități pentru economii de energie și îmbunătățirea performanței energetice. Conform „Planului național de acțiune în domeniul eficienței energetice” potențialul de reducere al consumului final energetic al acestor sectoare este de 41.5%.

În acest sens în perioada de programare 2007-2013, Primăria Municipiului Oradea a semnat 12 contracte de finanțare în cadrul Programului Operational Regional 2007 - 2013 Axa prioritară 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbani de creștere” Domeniul major de intervenție 1.2 – Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe”, privind reabilitarea a 45 blocuri de locuințe cuprinzând 1.069 apartamente. În urma realizării intervențiilor respective, economia anuală de energie este de minim 40% din consumurile energetice anterioare.

Valoarea economiei de energie rezultată în conformitate cu documentația tehnico-economică pentru cele 45 blocuri este de aproximativ 11 GWh/an.

În ceea ce privește evoluția consumurilor în ultimii ani în sectorul rezidențial și terțiar, aceasta este redată în tabelele și graficele următoare și se bazează pe datele furnizate de către distribuitorii locali S.C. Distrigaz Vest S.A. (pentru gaze naturale), S.C. Electrica S.A.-SDEE Oradea (pentru energie electrică) și S.C. Termoficare S.A. (pentru energia termică).

Anul	Consum Casnic (rezidențial)	Consum terțiar
	Cantitate (MWh)	Cantitate (MWh)
2012	56,648.12	57,708.03
2013	64,111.64	42,700.79
2014	61,456.64	46,771.59
2015	80,295.69	48,563.83

Tabel 16 - Evoluția consumului de gaze naturale sector rezidențial și terțiar - Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

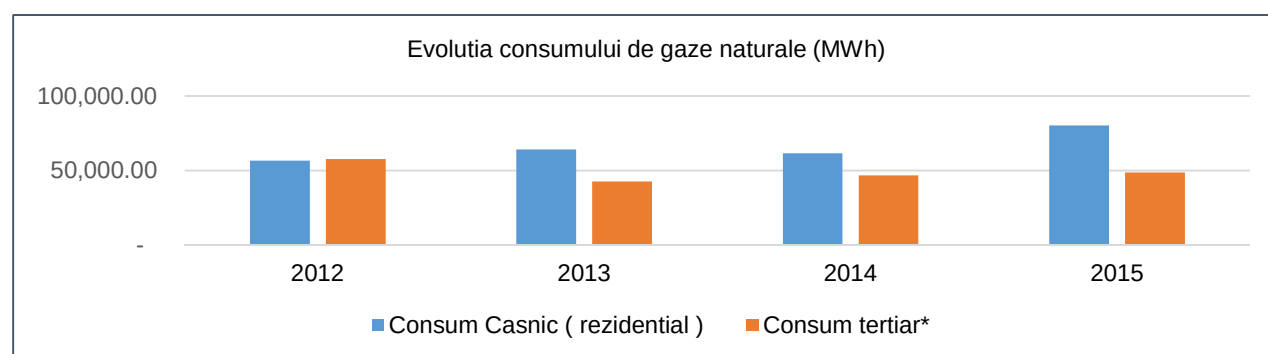

Figura 31 - Evoluția consumului de gaze naturale sector rezidențial și terțiar - Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

Anul	Consum Casnic (rezidențial)	Consum terțiar
	Cantitate (MWh)	Cantitate (MWh)
2014	137864.36	140,410.31
2015	148,879.00	91,274.67

Tabel 17 - Evoluția consumului de energie electrică sector rezidențial și terțiar 2014 – 2015
Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

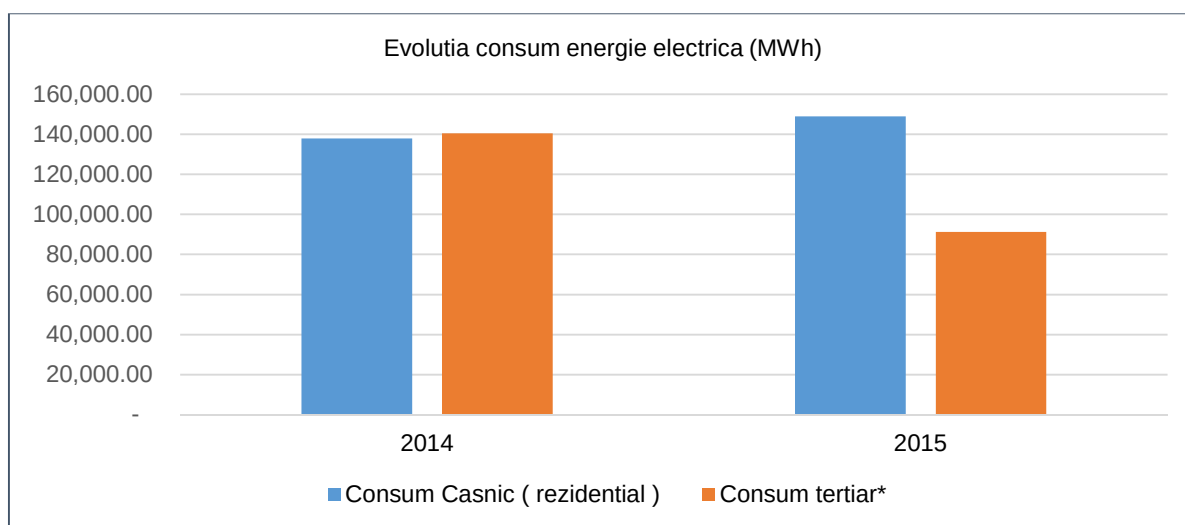

Figura 32 - Evoluția consumului de energie electrică sectoare rezidențial și terțiar 2014 – 2015
Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

Anul	Consum Casnic (rezidențial)	Consum terțiar
	Cantitate (Gcal)	Cantitate (Gcal)
2012	414,230.00	88,672.00
2013	408,424.00	86,224.00
2014	349,740.00	62,104.75
2015	403,779.00	81,248.00

Tabel 18 - Evoluția consumului de energie termică sectoare rezidențial și terțiar 2012 – 2015
Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

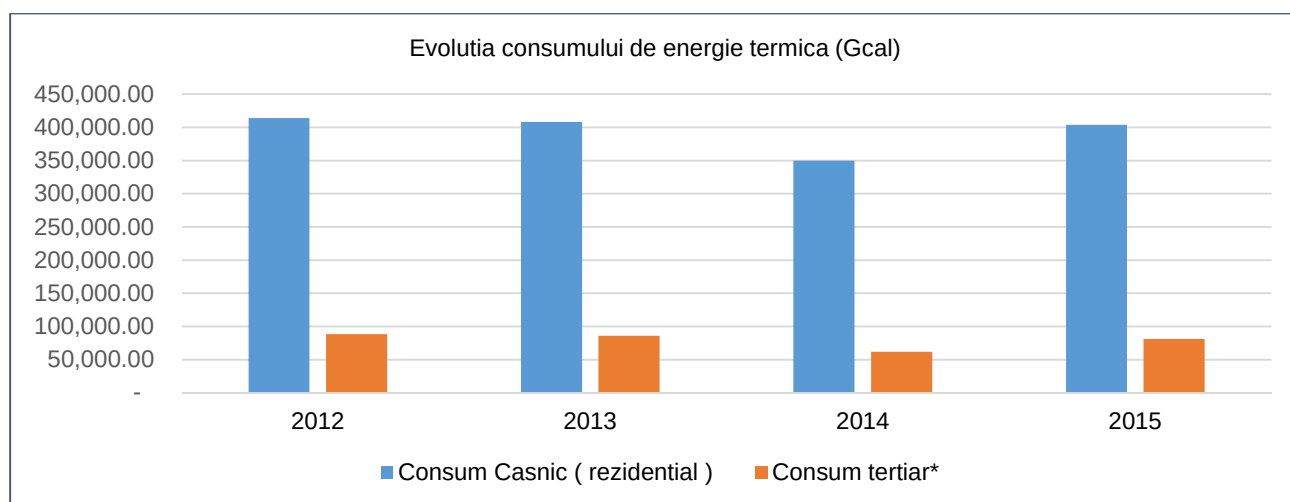

Figura 33 - Evoluția consumului de energie termică sectoare rezidențial și terțiar 2012 – 2015
Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

Transport Public - Calculul emisiilor de CO2 generate de transportul public în municipiul Oradea s-a făcut pe baza datelor de consum de combustibil și energie electrică transmise de operatorul local Oradea Transport Local S.A.

Indicator	Categorie	2012	2013	2014	2015
Număr mijloace de transport	Auto	64	63	64	74
	Tramvai	70	70	70	70
Km parcurși	Auto	2600703	2487708	2539136	3071111
	Tramvai	2218718	2116989	2035716	1694338
Număr călători (pasageri)	Auto	14502279	13027829	11917884	18612369
	Tramvai	40622135	39184778	39716901	27052307

Tabel 19 - Evoluție indicatori sector transport public 2012-2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă

Pentru anul 2014 ales ca an de referință, indicatorii acestui sector sunt prezentați în graficul următor:

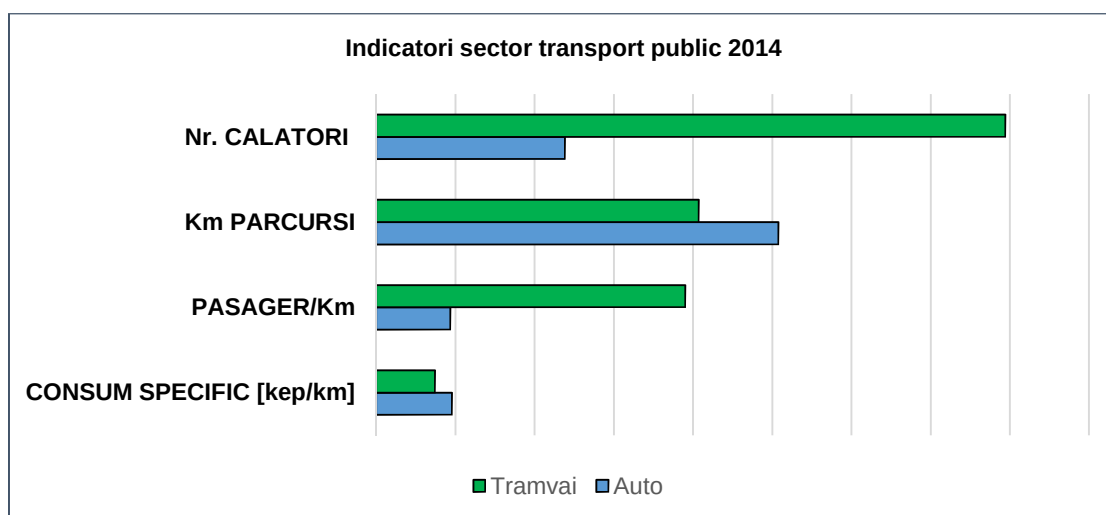

Figura 34 - Indicatori sector transport public Oradea 2014, Sursa: draft Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă Oradea

În urma analizei acestor indicatori se poate observa că transportul electric este mai eficient decât cel auto și, nu în ultimul rând, mai puțin poluant. Acest lucru rezultă din faptul că:

- o deși numărul km efectuați de către mijloacele de transport electrice din municipiu (cele 70 de tramvaie) este cu 19.83% mai mic decât numărul km efectuați de cele 64 mijloace auto, numărul pasagerilor transportați cu tramvaiul este de 3,33 ori mai mare decât cel al pasagerilor pe auto
- o indicatorul pasager/km este de 4,15 ori mai mare în cazul transportului electric vis a vis de cel auto (19,51 pasager/km în cazul tramvaielor, 4,69 pasager/km în cazul auto)
- o dacă se face referire și la consumurile energetice aferente celor două categorii de transport, ilustrat în tabelul de mai jos, pentru anul 2014 consumul specific mediu de energie pe tip de vehicul (kep/km – kilograme echivalent petrol /kilometru) este de 0,3712 kep/km pentru transportul cu tramvaiul față de 0,4784 kep/km în cazul auto

Combustibil	2012	2013	2014	2015
Energie Electrică (MWh)	9001.79	8658.93	8166.35	7306.56
Motorină (MWh)	12892.5	11954.5	14126.7	15673.1
Motorină (to)	1083.4	1004.58	1187.12	1317.07

Tabel 20 - Evoluția consumului energetic în perioada 2012 - 2015, transport public

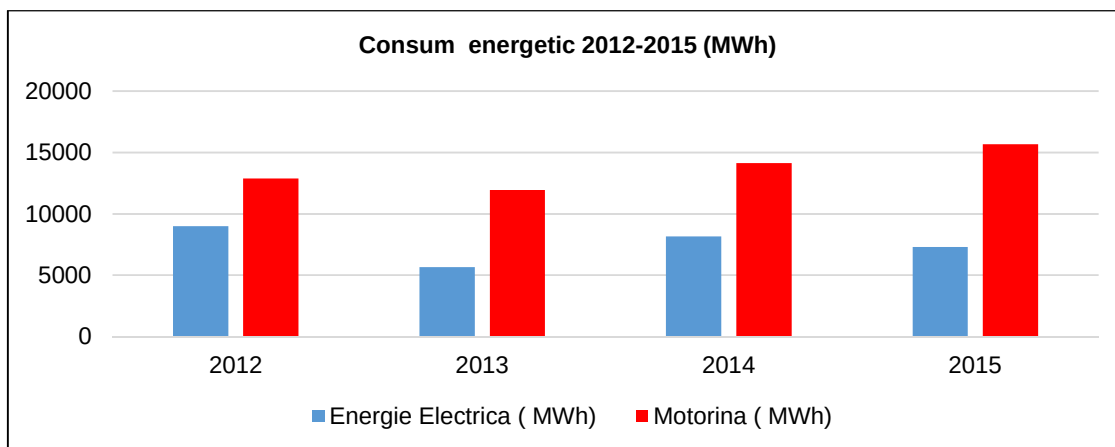

Figura 35 - Consum energetic sector transport public Oradea, Sursa: draft Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă Oradea

Analizând ultimii doi ani se poate observa o scădere a consumului de energie electrică respectiv creșterea consumului de carburant, acest lucru putând fi pus atât pe seama creșterii numărului de autobuze de la 64 în 2014 la 74 în 2015, cât și datorită închiderii unei linii de tramvai ca urmare a lucrărilor de reabilitare din Piața Unirii în această perioadă.

III.1.3.5.A.5 STRATEGIA ENERGETICĂ A MUNICIPIULUI ORADEA

În urma Acordului de Parteneriat 2014 - 2020 încheiat între România și Comisia Europeană, au fost stabilite prioritățile naționale care urmează direcțiile europene de dezvoltare și obiectivele recomandate de Uniunea Europeană.

Uniunea Europeană, prin Strategia „Europa 20-20-20” și-a propus să asigure o creștere economică: inteligentă, prin investiții mai eficiente în educație, cercetare și inovare durabilă, prin orientarea decisivă către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, favorabilă incluziunii, prin punerea accentului pe crearea de locuri de muncă și pe reducerea sărăciei. Pentru a realiza acest lucru până la sfârșitul anului 2020, Uniunea Europeană și-a fixat cinci obiective esențiale referitoare la: ocuparea forței de muncă, cercetare și dezvoltare, energie/ climă, educație, incluziune socială și reducerea sărăciei.

Prin Obiectivul referitor la schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei se urmărește reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990; o creștere a ponderii surselor de energie regenerabilă până la 20%; o creșterea cu 20% a eficienței energetice.

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, și-a stabilit în cadrul Planului Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice următoarele ținte pentru anul 2020:

- reducerea consumului de energie primară de 10 Mtep (19%) – eficiență energetică
- reducerea emisiilor de CO₂ cu 20%, raportat la anul de referință 1990 – schimbări climatice
- creșterea energiei din surse regenerabile (SER) la 24% din consumul final brut de energie – surse regenerabile de energie

Transpunerea Directivei 2012/27/EU privind eficiența energetică în legislația națională s-a realizat prin Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, cu scopul de a stabili un cadru legislativ coerent pentru dezvoltarea și aplicarea politicii naționale de eficiență energetică, în vederea atingerii obiectivului național pentru creșterea eficienței energetice.

În elaborarea strategiilor de dezvoltare locală, autoritățile publice trebuie să aibă în vedere prioritățile naționale. Pentru realizarea cadrului necesar dezvoltării durabile, municipalitățile transpun obiectivele și măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice, identificate în documentele strategice locale, în Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă.

Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă (**PAED**) este un document strategic ce are ca scop consolidarea obiectivelor și direcțiilor de acțiune stabilite prin "Strategia de Dezvoltare Locală a Municipiului Oradea" – SDLMO, elaborată în 2015 pentru orizont de timp de cinci ani. Această strategie pune în valoare și rolul major al municipiului Oradea în cadrul Zonei Metropolitane Oradea (ZMO) ca platformă pentru dezvoltarea durabilă.

PAED constă în realizarea documentelor de planificare energetică locală, în conformitate cu asigurarea implementării pe termen scurt și mediu a politicilor locale formulate prin aprobarea SDLMO și cu respectarea cadrului legislativ aprobat de România prin Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică, prin care organismele publice la nivel regional și local „sunt încurajate, potrivit competențelor și structurilor administrative ale acestora:

- ✓ să adopte un plan de eficiență energetică,
- ✓ să pună în aplicare un sistem de gestionare eficientă a energiei și
- ✓ să dețină un sistem de management al energiei“

Obiectivul prioritar al PAED este de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de promovare a investițiilor derulate pe raza municipiului Oradea, care să conducă la utilizarea eficientă a energiei (din surse naturale), precum și creșterea cantității de energie produsă din surse regenerabile, în vederea îmbunătățirii performanțelor energetice existente sau dezvoltarea de construcții, instalații, echipamente și tehnologii cu eficiență energetică performantă, incluzând sursele regenerabile de energie viabile.

Conceperea și implementarea unei politici energetice durabile, este un proces dificil și îndelungat, ce trebuie planificat sistematic și gestionat permanent. Necesită colaborarea cu și coordonarea dintre diverse departamente ale administrației locale, cum ar fi protecția mediului, utilizarea terenurilor și planificarea spațiului, economie și probleme sociale, managementul construcțiilor și infrastructurii, mobilitate și transport, buget și finanțe, achiziții etc. În plus, una dintre provocările majore în calea succesului este faptul că procesul PAED nu ar trebui să fie conceput de diferitele departamente ale administrației locale ca fiind o problemă externă, ci trebuie integrat în rutina acestora: mobilitatea și planificarea urbană, managementul activelor autorității locale: (clădiri, flota municipală, iluminatul public etc), comunicarea internă și externă, achizițiile publice.

Pentru a integra toate domeniile ce pot avea impact asupra procesului de planificare a Planului de Acțiuni pentru Energie Durabilă, Primăria Municipiului Oradea își va adapta și optimiza structurile administrative interne. În acest sens, elaborarea, punerea în aplicare și monitorizarea implementării PAED, presupune colaborarea și implicarea mai multor entități, atât publice cât și private. Acest proces va fi asigurat prin intermediul unui Comitet de implementare și monitorizare a PAED (denumit Comitetul PAED), compus din:

- o Primăria și structurile subordonate;

- o Operatori de servicii publice locale (termoficare, iluminat public, transport public, salubritate, administrarea domeniului public etc)
- o Operatori de servicii publice generale (energie electrică, furnizare de gaze naturale)
- o Mediul de afaceri
- o Structuri asociative de reprezentare a cetățenilor (Asociații de proprietari, alte ONG-uri)
- o Cetățenii

III.1.3.6 SĂNĂTATE

Unități sanitare

În Oradea funcționează o categorie variată de unități sanitare: spitale, cabinete medicale de familie, cabinete medicale de specialitate, cabinete stomatologice, farmacii și puncte farmaceutice, policlinici, laboratoare medicale, ambulatorii de specialitate, centre de transfuzii etc. În anul 2015, conform Institutului Național de Statistică, 7 din cele 14 spitale publice și private din județul Bihor, își desfășurau activitatea în Oradea. Cea mai mare parte din infrastructura medicală din Zona Metropolitană Oradea se află în Municipiul Oradea, motiv pentru care o pondere ridicată a populației din ZMO, ca și din întreg județul, apelează la servicii medicale existente în Municipiul Oradea.

Sistemul medical din Oradea este mai bine dezvoltat în raport cu situația de la nivel național. În Oradea există 2.437 paturi în unitățile sanitare (în special, spitale), reprezentând 90% din paturile aparținând unităților sanitare din Zona Metropolitană Oradea și 62% din paturile din județul Bihor. Raportat la 10.000 de locuitori revin 108,93 paturi, valoare dublă față de media de la nivel național (58,5 paturi/10.000 de locuitori).

La nivel local există 127 cabinete medicale de familie, adică 83,55% din unitățile de acest tip din ZMO, 176 cabinete medicale de specialitate (96% din cabinetele de specialitate din ZMO), 458 cabinete stomatologice (95,6% din cabinetele stomatologice din ZMO), 143 farmacii și puncte farmaceutice (87,1% din farmaciile din ZMO), 6 policlinici (100% din policlinicile din ZMO) și 73 laboratoare medicale și de tehnică dentară (91,2% din laboratoarele din ZMO).

Fiind localitatea cu cea mai dezvoltată infrastructură medicală din județ, raportat la 10.000 de locuitori, revin 5,7 cabinete medicale de familie (cu 13,6% mai multe decât la nivel național), 7,86 cabinete medicale de specialitate (cu 74,6% mai multe decât la nivel național), 20,28 cabinete stomatologice (cu 271% mai multe decât la nivel național), 6,39 farmacii și puncte farmaceutice (cu 53% mai multe decât la nivel național) și 3,26 laboratoare medicale (cu 29% mai multe decât la nivel național).

Personal medical

Municipiul Oradea prezintă o situație bună nu doar în ceea ce privește infrastructura sanitară, ci și în ceea ce privește personalul medical. În anul 2015 în unitățile sanitare își desfășurau activitatea 1.330 medici (dintre care 152 medici de familie), 476 stomatologi, 300 farmaciști și

1.754 persoane angajate ca personal mediu sanitar. Ca și pondere, 70,4% dintre medicii din județul Bihor, furnizează servicii medicale în unitățile din Municipiul Oradea. În ceea ce privește repartizarea pe categorii medico-sanitare la nivelul Municipiului Oradea raportată la situația din județul Bihor, medicii de familie care profesează în Municipiul Oradea reprezintă un procent de 38,2% dintre medicii de familie existenți în județul Bihor, stomatologii, 67,9%, farmaciștii, 88,3% în timp ce personalul mediu sanitar reprezintă 63%, din personalul mediu sanitar din județul Bihor.

În perioada 2010 - 2015, s-au înregistrat scăderi semnificative în ceea ce privește personalul mediu sanitar sau medicii de familie, numărul celor din urmă scăzând cu un procent de 54,1%. Cu toate acestea, numărul total de medici a crescut cu un procent de 6,2 % față de anul 2010.

Din luna martie 2017, Spitalul Judetean Bihor beneficiază de heliport autorizat.

III.1.3.7. EDUCAȚIE

Conform Monitorului European al Educației 2016: Abandonul școlar crește spre dublul țintei fixate de România pentru 2020 (<http://cursdeguvernare.ro/monitorul-european-al-educatiei-2016-parasireahttp://cursdeguvernare.ro/monitorul-european-al-educatiei-2016-parasirea-scolii-creste-spre-dublul-tintei-fixate-de-romania-pentru-2020.htmlscolii-creste-spre-dublul-tintei-fixate-de-romania-pentru-2020.html>)

Investiția publică în educație a înregistrat o creștere medie în UE de 1,1% în 2014, potrivit Monitorului european al educației și formării 2016. România se numără printre cele șase state unde alocările au urcat semnificativ, cu peste 5 % (celelalte țări sunt Bulgaria, Ungaria, Letonia, Malta și Slovacia).

Chiar și așa, bugetul total distribuit educației a rămas cel mai scăzut din Europa – de numai 3 % din PIB, în 2014, mult sub media europeană de 4,9 %. Ulterior, investițiile au urcat la 3,7 % în 2015, respectiv 3,6 % din PIB în 2016, procente inferioare nivelului de 6 % din PIB stabilit de Legea Învățământului 1/2011, după cum constată Raportul. În paralel cu aceste creșteri de finanțare, populația școlară s-a redus la nivelul anului 2014, iar în 2015 - 2016, numărul total de elevi și studenți a scăzut cu 2,4 % față de anul școlar precedent, respectiv la 3,64 milioane. Cu toate că alocările s-au majorat, iar numărul de elevi (în special de liceu) a coborât, indicatorii calitativi importanți pentru măsurarea calității învățământului și-au continuat trendul descendent.

Cel mai important indicator pentru sărăcia educației este rata tinerilor cu vârsta de 15 ani cu un nivel scăzut de cunoștințe de bază. Măsurătorile realizate de instituțiile UE și OECD arată că România înregistrează rezultate dezastruoase la acest capitol.

	România	Media UE
Citire	37,3%	17,8 %
Matematică	40,8%	22,1 %
Științe	37,3%	16,6 %

Tabel 21 - Procentul tinerilor cu nivel scăzut de cunoștințe

Tot mai mulți tineri părăsesc școala înainte de termen

Marea majoritate a statelor membre și-au îmbunătățit rata de părăsire timpurie a școlii, însă România a reușit să se îndepărteze din nou de ținta fixată în Strategia socială 2020 – rata a urcat de la 15,3% în 2008, până la 19,1 % în 2015. Rata națională fixată pentru 2020 este de numai 11,3%, iar media europeană era în 2015 de 11%.

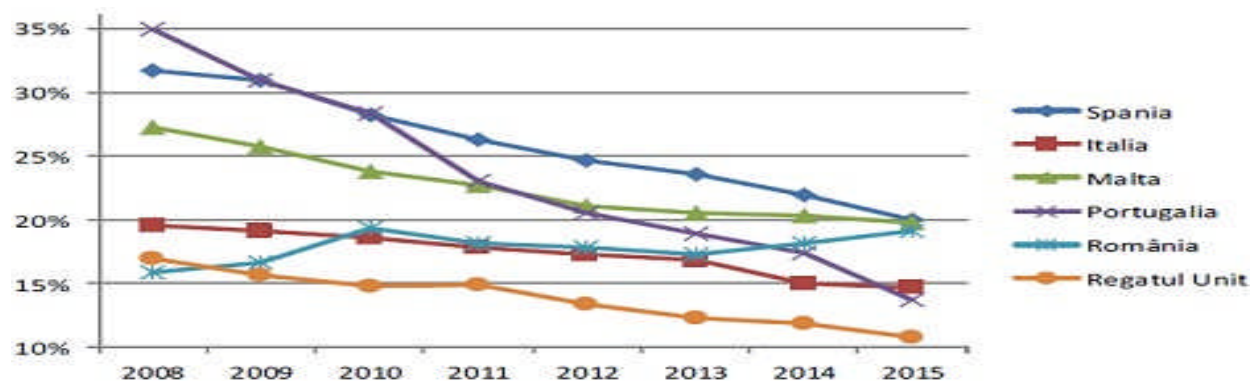

Figura 36 - Rata părăsirii timpurii a școlii. Sursa: Eurostat

Trebuie precizat că procentul din România este mai mare (ce-i drept, cu numai 0,1 puncte procentuale), decât cel înregistrat în rândul tinerilor imigranți din statele dezvoltate ale UE (19%).

În comparație cu anul trecut, rata abandonului școlar timpuriu a crescut în patru regiuni - până la 25,3 % în Regiunea Nord-Est, dar a scăzut în toate celelalte patru regiuni, până la un minim de 8,5 % în Regiunea Vest.

- Regiunea Centrală (de la 17,9 % la 24,2 %)
- Regiunea Nord-Est (de la 21,7 % la 25,3 %)
- Regiunea Sud- Vest (de la 15,9 % la 16,2 %)
- Regiunea București-Ilfov (de la 9 % la 10,8 %)
- Regiunea Nord-Vest (de la 17,7 % la 16,9 %)
- Regiunea Sud-Est (de la 25 % la 24,9 %)
- Regiunea Sud-Muntenia (de la 22 % la 18,7 %)
- Regiunea Vest (de la 10,7 % la 8,5 %)

Rata de tranziție în ciclul secundar superior a fost de 94,4 % în anul școlar 2015/2016, comparativ cu 96,7 % în anul școlar precedent.

Rata anuală a abandonului școlar a fost de 2,8 % în învățământul liceal (3,2 % pentru băieți) și 4,3 % (7,1 % pentru fete) în școlile profesionale, în anul școlar 2013/2014 (Ministerul Educației, 2016).

Inechități

Cetățenii de etnie rromă sunt cei expuși în mod special sărăciei educaționale, puțini dintre copiii acestei minorități având acces la educație de calitate. Se estimează că în jur de 27 % din copiii romi primesc educație în școli segregate de facto, potrivit Raportului menționat la care facem referire.

De asemenea, se mențin decalajele uriașe dintre rural și urban:

- În intervalul 2014-2015-2016, 81,8 % din copiii din mediul rural în vârstă de 3- 5/6 ani erau înscriși în învățământul preșcolar în comparație cu 97,7 % în mediul urban.
- Rata brută de înscriere în învățământul primar și gimnazial a fost de 80,4 % (100,4 % în mediul urban) (Ministerul Educației 2016).
- În 2015/2016, rata de părăsire școlară timpurie a fost de 27,8 % în mediul rural față de 19,3 % în orașele și zonele suburbane și 5,9 % în orașe mari.
- Ratele de abandon școlar în învățământul primar și gimnazial sunt semnificativ mai mari pentru copiii din mediul rural, ceea ce conduce la o participare scăzută la învățământul liceal și, prin urmare, la rate mai mici de participare la învățământul terțiar.
- Calitatea educației în mediul rural este subminată de dificultatea de a atrage cadre didactice de înaltă calificare, de o infrastructură școlară neadecvată și de situații familiale dificile.
- În mediul rural există mai puține cadre didactice calificate angajate cu normă întreagă decât în mediul urban, astfel încât școlile au fost nevoite să angajeze un număr mare de cadre didactice slab calificate, cu fracțiuni de normă, care fac naveta (Studiu Banca Mondială).

Aspecte principale

- România își modernizează programa școlară în direcția învățării bazate pe competențe;
- părăsirea timpurie a școlii a continuat să crească în 2015/2016 și are a treia cea mai ridicată valoare din UE. Elevii din mediul rural, din familiile sărace și romii sunt în special expuși riscului de abandon școlar și de sărăcie educațională;
- este de așteptat ca participarea la învățământul preșcolar să crească în urma introducerii tichetului social pentru copiii din familiile sărace;
- ponderea absolvenților de studii superioare a crescut, astfel încât aceasta este în prezent foarte aproape de obiectivul național, dar este în continuare una dintre cele mai scăzute din UE, iar asigurarea relevanței învățământului superior pentru piața muncii este o provocare;
- calificările și programele de studii pentru educația și formarea profesională (EFP) nu sunt adaptate suficient la nevoile pieței forței de muncă, iar participarea adulților la procesul de învățare pe tot parcursul vieții este cea mai scăzută din UE;

- deși s-au înregistrat unele îmbunătățiri, cheltuielile publice destinate educației continuă să fie foarte scăzute.

Participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții este cea mai scăzută din UE, atingând 1,3 % în 2015. În general, participarea la învățarea pe tot parcursul vieții este corelată pozitiv cu nivelul de educație (3,1 % pentru absolvenții de învățământ terțiar în 2015, față de 0,3 % pentru cei cu cel mult studii gimnaziale). Această situație consolidează discrepanțele existente și capcana calificărilor slabe, în special pentru persoanele în vârstă, cu un nivel scăzut de educație.

Începând cu anul școlar 2014/2015, absolvenții din învățământul gimnazial au opțiunea de a urma un program de formare profesională de trei ani. Acesta include o componentă importantă de instruire practică desfășurată la o școală sau într-o întreprindere. Pregătirea practică reprezintă aproximativ 20 % din timpul total de învățare în primul an, în timp ce în al doilea și al treilea an aceasta crește până la aproximativ 60 %, respectiv, 72 %. De asemenea, întreprinderile pot oferi stagiarilor burse, condiționate de frecvență și de note.

În anul 2015, a fost adoptată o nouă configurație pentru standardele de formare profesională în învățământul profesional (învățământ secundar superior). Pe această bază, începând cu anul școlar 2016 - 2017, au fost concepute și aplicate 200 de standarde de pregătire profesională pentru nivelurile ISCED 3 și 4.

În aprilie 2016, România a adoptat o strategie națională privind educația și formarea profesională structurată în jurul a patru obiective principale:

- îmbunătățirea relevanței pentru piața muncii
- creșterea participării
- îmbunătățirea calității
- dezvoltarea inovării și a cooperării naționale/internaționale în educația și formarea profesională

Sunt în curs de desfășurare acțiuni de stabilire a normelor și de punere în aplicare a unui sistem dual de educație și formare profesională care implică societăți private interesate de acest tip de formare.

De asemenea, în luna iunie 2016, România a adoptat o strategie națională pentru învățarea pe tot parcursul vieții, care vizează îmbunătățirea participării și sporirea relevanței pentru piața forței de muncă. Măsurile planificate urmăresc să extindă accesul la oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții pentru persoanele care, în mod obișnuit, sunt slab reprezentate (de exemplu, lucrătorii în vârstă, persoanele slab calificate, romii, femeile, locuitorii din mediul rural, tinerii în tranziție de la școală la locul de muncă, persoanele cu handicap), dar și pentru alte grupuri-țintă, cum ar fi cadre didactice și profesori, cursanți adulți, furnizori de formare, angajatori etc. Însă, adoptarea noii configurații pentru Registrul național al calificărilor a fost amânată. Registrul este destinat să servească ca instrument unic de referință în formare, asigurând accesul echitabil la piețele naționale și europene ale muncii și corelarea educației și formării cu nevoile pieței muncii.

Unități de învățământ

În Municipiul Oradea, la nivelul anului 2015/2016, funcționau **73** de unități de învățământ reprezentând 86,74% din unitățile din Zona Metropolitană Oradea și 34,4% din cele existente în județul Bihor. Pe lângă acestea, în Oradea își desfășoară activitatea și o serie de structuri de învățământ fără personalitate juridică (grădinițe cu program normal și grădinițe cu program prelungit). Din cele 73 de unități

de învățământ din Municipiul Oradea, 23 sunt instituții de învățământ preșcolar, 46 sunt instituții de învățământ preuniversitar și 4 sunt instituții de învățământ superior.

Între anii 2012 - 2013 rețeaua școlară a fost reorganizată, metoda fiind de comasare prin absorbție. Numărul de unități de învățământ din Municipiul Oradea a scăzut prin comasare de la 87 unități în anul 2010, la 73 în anul 2015, reducându-se în special unitățile de învățământ preșcolar (-56,5%) și unitățile de învățământ primar și gimnazial (-5,8%).

Unitățile de învățământ superior sunt în număr de 4, dintre care 3 sunt de învățământ superior privat. Instituțiile de învățământ superior acreditate sunt:

- Universitatea Oradea (învățământ public)
- Universitatea „Emanuel” (învățământ privat)
- Universitatea „Agora” (învățământ privat)
- Universitatea Creștină „Partium” (învățământ privat)

Ierarhia programelor de studii organizate de universitățile acreditate din sistemul național de învățământ realizată de către Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, poziționează Universitatea Oradea în topul celor mai performante universități din țară (categoria A) în domeniile Agronomie, Horticultură, Silvicultură, Inginerie forestieră și Inginerie și Management. Totodată, sunt apreciate și alte domenii (categoria B) precum: Științele politice, Administrarea Afacerilor, Contabilitate, Relații Economice Internaționale, Educație Fizică și Sport, Arte Vizuale, Muzică etc. În rândul universităților performante din țară în domeniile Teologie (categoria A) și Asistență Socială (Categoria B), intră și Universitatea „Emanuel”.

Populația școlară Conform ultimelor informații de la INS, la începutul anului 2016, populația școlară din Municipiul Oradea era de **56,554 elevi**, reprezentând aproximativ 92% din populația școlară din Zona Metropolitană Oradea și 50% din populația școlară din județul Bihor. Din numărul total de elevi din Oradea, 13% sunt înscriși în învățământul preșcolar (7.321 elevi), 58,5% în învățământul preuniversitar (33.069 elevi) și 28,5% în învățământul superior (16.164 elevi).

Municipiul Oradea este al doilea centru universitar din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest, raportat la numărul de universități și la volumul populației școlare, după Municipiul Cluj-Napoca.

Populația școlară a înregistrat, în intervalul 2000 - 2016, un trend descendent, ritmul mediu anual de creștere fiind de -1,5%. Scăderea populației școlare nu s-a produs la toate nivelurile educaționale, singurul nivel educațional în cadrul căruia ritmul mediu anual de creștere a fost negativ fiind învățământul preuniversitar (-2,2%).

Prin Programul Național de Reformă, se are în vedere una din țintele naționale și anume reducerea ratei abandonului școlar timpuriu.

Ca atare, traiectoria proiectată a ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional ar fi de la 16.3% în 2010 la 11.3% în 2020.

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Indicator (%)	16,3	15,8	15,3	14,8	14,3	13,8	13,3	12,8	12,3	11,8	11,3

Măsurile-cheie pentru atingerea acestei ținte naționale sunt:

- extinderea cadrului de aplicare a reformei educației timpurii;
- asigurarea participării la o educație de calitate pentru școlarii proveniți din grupurile dezavantajate: Bani de liceu (buget anual estimat: 188 mil.lei); Rechizite școlare (buget anual estimat: 20 mil. lei); Euro 200 (buget anual estimat: 22 mil. lei); Cornul și laptele (buget anual estimat: 480 mil. lei), masa caldă sau pachetul alimentar și programul de încurajare a consumului fructelor în școli.
- susținerea și dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții, prin implementarea și diversificarea programelor în domeniu: A doua șansă și Școala de după școală
- revizuirea sau, după caz, elaborarea standardelor de calitate pentru învățământul preuniversitar, precum și a standardelor ocupaționale, de formare și de pregătire profesională
- dezvoltarea învățământului profesional, liceal (filiera tehnologică), a școlii post-liceale și mai ales a școlii profesionale după 8 clase

O altă țintă națională vizează creșterea ponderii absolvenților de învățământ terțiar de la 17.61% în 2010, la 22.17% în 2015, respectiv la 26.7% în 2020.

An	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020
Indicator (%)	17,61	18,41	19,4	20,25	21,3	22,17	26,7

Serviciile de orientare școlară și profesională, precum și cele de consiliere și asistență psihopedagogică de la nivelul județului Bihor, au funcționat în continuare, în numeroase unități de învățământ profesional și tehnic. În mod specific, ele au fost calibrate, ținând cont de prevederile legislative OMECTS nr. 5555/2011, la numărul de elevi din unitate și la necesitățile de consiliere și asistență psihopedagogică din teren. Tematica orelor de consiliere a urmărit autocunoașterea și dezvoltarea personală a elevilor (identificarea aptitudinilor, intereselor, valorilor; cunoașterea stilului de învățare etc), investigarea lumii profesiilor, etapele procesului decizional, pregătirea pentru angajare (studierea ofertelor de muncă disponibile pe piață, discuții cu angajatori, conceperea CV-ului și a scrisorii de intenție); vizite la fața locului, la diverse firme și operatori economici pentru o mai bună înțelegere a mediului profesional.

Rețeaua județeană a cabinetelor școlare care deservește elevi din învățământul profesional și tehnic este următoarea: Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Oradea (0.5 normă), Colegiul Tehnic „Traian Vuia” (1 normă), Colegiul Tehnic „Transilvania” Oradea (0.5 normă), Liceul Teologic Penticostal „Betel” Oradea (1 normă), Colegiul Economic „Partenie Cosma” Oradea (1 normă), Liceul Tehnologic Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea (0.5 normă).

Per ansamblu, numărul de elevi pe un consilier școlar rămâne mare, dar apropiat de normativele în vigoare (un post profesor consilier în cabinet de asistență psihopedagogică, la 800 elevi clasele pregătitoare - XII), mai precis, în cazul județului Bihor, avem aprox. 900 elevi/ profesor consilier școlar.

Orientarea și consilierea elevilor pot fi abordate și sub aspectul tendințelor și evoluțiilor în sondajele de opinie ale elevilor. Studiile realizate de CJRAE Bihor în fiecare an școlar, privind orientarea școlară și profesională a elevilor din clasele a VIII-a, constată o menținere a interesului pentru filiera teoretică, o ușoară creștere pentru filiera tehnologică și scăderea interesului pentru cea vocațională. Astfel, în anul școlar 2015 - 2016 au fost chestionați 3.885 din 5.613 elevi înmatriculați în clasa a VIII-a, ceea ce reprezintă un procent de 62,12% din totalul populației de clasa a VIII-a din județ. În urma analizei datelor, rezultă că 75,3 % doresc să-și continue studiile

la forma de învățământ de zi, la liceu sau la școală profesională (18%). La o verificare mai detaliată a datelor, în cazul celor care declară că nu doresc să continue școala (3,1%), remarcăm faptul că nu este vorba de un refuz categoric, ci mai degrabă de anumite situații particulare socio-economice: întreruperi din cauza unor lipsuri materiale, posibila emigrare și/ sau dorința de a se califica într-o meserie sau activitate ce nu se regăsește în oferta educațională de pe plan local sau care ține cont de anumite îndeletniciri tradiționale ale familiei de proveniență (de exemplu, prelucrarea artizanală, lăutărie, crescători de melci etc).

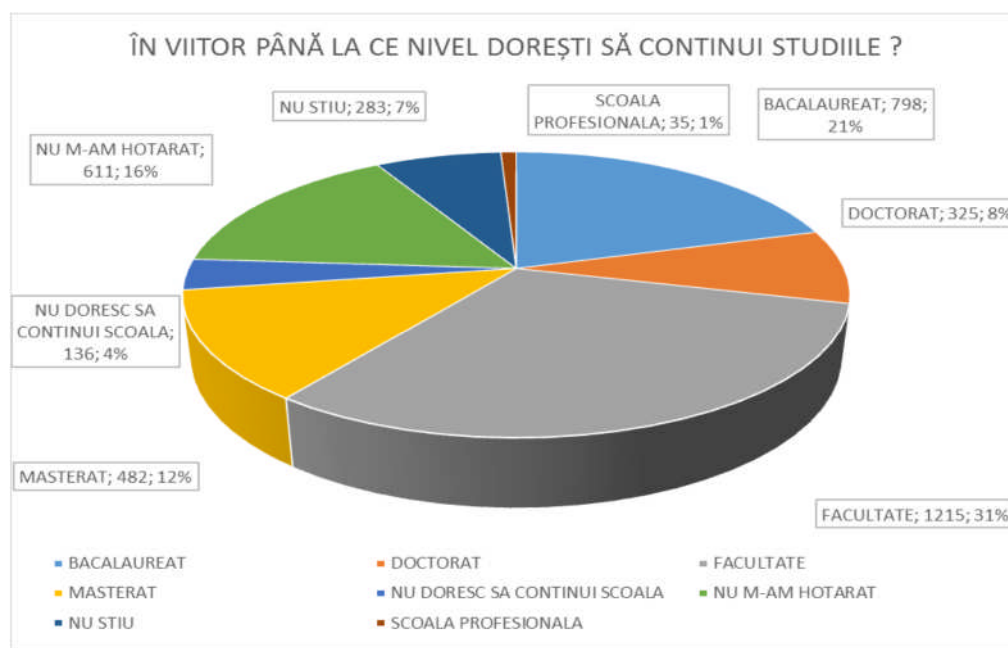

Figura 37 - Opțiunile elevilor din clasa a VIII-a, în anul școlar 2015 – 2016 pentru anul școlar 2016 – 2017, privind continuarea studiilor (Sursa CJRAE Bihor)

Cadre didactice Serviciile educaționale din Municipiul Oradea sunt furnizate de către 3.938 cadre didactice, adică aproximativ 91% din personalul didactic din ZMO și 47% din personalul didactic din județul Bihor. 14.8% dintre cadrele didactice din Oradea își desfășoară activitatea în învățământul antepreșcolar și preșcolar (584 persoane), 57.3% în învățământul preuniversitar (2.256 persoane) și 27,9% în învățământul superior (1.098 persoane).

La un cadru didactic din Municipiul Oradea revin, în medie, 14 elevi. Ceva mai solicitate sunt cadrele didactice din învățământul preuniversitar, unde media de elevi pe cadru didactic este de 14,6 persoane. Pe de altă parte, în învățământul preșcolar la un cadru didactic revin 12,5 elevi.

Infrastructură și dotări educaționale Infrastructura școlară este formată din mai multe elemente precum: săli de clasă, laboratoare școlare, săli de gimnastică, terenuri de sport și PC-uri. În Municipiul Oradea, unitățile și structurile de învățământ dispun de 1.631 săli de clasă (aprox. 88, % din sălile de clasă din ZMO), 535 laboratoare școlare (aprox. 96% din laboratoarele școlare din ZMO), 59 săli de gimnastică (aprox. 89% din sălile de gimnastică din ZMO), 70 terenuri de sport (aprox. 83% din terenurile de sport din ZMO) și 6.361 PC-uri (aprox. 95 % din PC-urile din ZMO).

Astfel, o mare parte din infrastructura și dotările educaționale din Zona Metropolitană Oradea este concentrată în unitățile educaționale din Municipiul Oradea, localitățile rurale ale zonei suferind numeroase carențe din acest punct de vedere.

Sălile de clasă din Municipiul Oradea sunt mai aglomerate decât situația întâlnită în Zona Metropolitană Oradea, sau la nivel național. Astfel, la o sală de clasă revin 34,6 elevi. La un laborator școlar revin 105,7 elevi, la o sală de gimnastică 958,54 elevi, la un teren de sport 807,91 elevi, iar la un PC revin 8,9 elevi.

Deși există o ușoară aglomerare a sălilor de clasă și o solicitare ridicată a infrastructurii școlare pentru practicarea activităților sportive, situația din unitățile și structurile școlare din Municipiul Oradea este satisfăcătoare.

III.1.3.8 CULTURA

Patrimoniul cultural reprezintă unul dintre elementele cele mai puternice ale identității Municipiului Oradea, acesta fiind renumit la nivel național și nu numai, pentru moștenirea culturală bogată.

În Municipiul Oradea funcționează 55 de biblioteci, dintre care una singură este publică – Biblioteca Județeană Gheorghe Șincai. Aceasta funcționează de mai bine de 100 de ani, fiind înființată la 23 septembrie 1911 (deși ideea unor biblioteci populare s-a manifestat încă din secolul al XIX-lea). La începutul anului 2017, Biblioteca cuprindea 688.463 colecții, erau 5.708 utilizatori activi, cu o frecvență de 234.539 și 349.892 documente difuzate, 61.235 accesări site, un număr de 73 de angajați, personal de specialitate - 58 persoane, 4.795 U.B. achiziționate, 62 de locuri în sala de lectură, cu o medie de 850 de vizite/zi, 44 de documente împrumutate/utilizator (conform datelor <https://www.bibliobihor.ro/>).

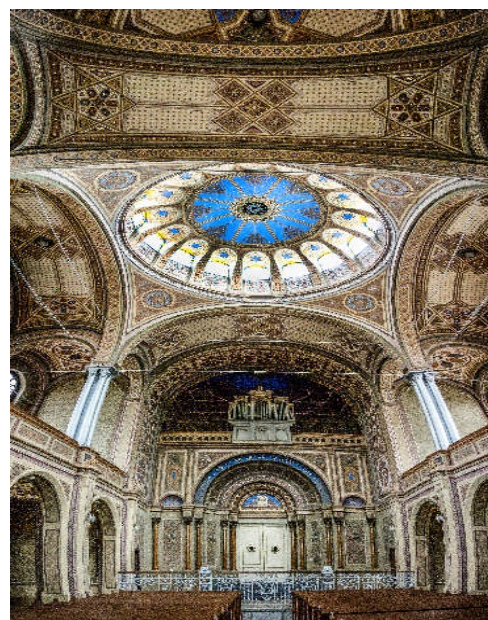

Figura 38 – Sinagoga Zion

Biblioteca Județeană are un rol extrem de important la nivel local, fiind organizator, inițiator sau partener în diverse proiecte culturale, precum: lansări de carte, seri literare, Conferințele Bibliotecii, Ziua Bibliotecarului, Zilele Bibliotecii Județene „Gheorghe Șincai”, expoziții, simpozioane etc.

Municipiul Oradea este una dintre cele mai „vii” localități din regiune din punct de vedere cultural, aici funcționând un număr impresionat de instituții de spectacole (teatre, filarmonici, orchestre și ansambluri artistice).

Principalele instituții de spectacole din Oradea sunt Teatrul „Regina Maria”, Teatrul „Szigligeti Színház”, Filarmonica din Oradea și Casa de Cultură a Municipiului Oradea „Florica Ungur”.

În anul 2011, instituțiile de spectacole de teatru din Municipiul Oradea au parcurs un proces de reorganizare ce a constat în înființarea a două noi instituții teatrale, Teatrul „Regina Maria” și

Teatrul "Szigligeti Színház", prin instituționalizarea celor două secții (trupele maghiare și trupele românești) ale Teatrului de Stat din Oradea și absorbirea altor instituții și ansambluri din municipiu. Infrastructura aferentă este utilizată în comun printr-un parteneriat între cele două instituții nou-înființate.

Prima stagiune românească s-a inaugurat între 9 și 10 octombrie 1927, la teatrul denumit atunci Regina Maria, cu reprezentațiile Teatrului Național din Cluj, al cărui director era poetul și dramaturgul Victor Eftimiu. Apoi, în 29 ianuarie 1928 se constituie Asociația „Vestul Românesc” cu scopul predilect de a întemeia un teatru stabil și un cotidian românesc. Sub direcția Comitetului Central al Asociației, la 18 septembrie 1928 ia ființă Teatrul Asociației Vestul Românesc, primul teatru românesc stabil din Oradea.

Teatrul „Regina Maria” este organizat din Trupa „Iosif Vulcan” a fostului Teatru de Stat din Oradea, Trupa „Arcadia” (preluată prin absorbția Teatrului pentru copii și tineret „Arcadia”) și Ansamblul Profesionist „Crișana”, care a funcționat până în 2011 în subordinea Filarmonicii din Oradea.

Teatrul „Szigligeti Színház”, cuprinde trupele de limbă maghiară ale fostului Teatru de Stat din Oradea (Trupa Szigligeti și Trupa Liliput) și Ansamblul Profesionist „Nagyvárad Táncgyűttes”, care a funcționat până în 2011 în subordinea Filarmonicii din Oradea.

Teatrul pentru copii și tineret „Arcadia” s-a născut la inițiativa unui grup format din entuziaști iubitori și doritori ai teatrului de păpuși, într-una dintre cele mai vechi clădiri din Oradea, Hanul Arborele Verde. În decursul anilor, Teatrul ARCADIA s-a afirmat datorită producțiilor sale, ca fiind una dintre cele mai de seamă instituții de profil din România, aici desfășurându-și activitatea în timp mari creatori și artiști care au câpătat un renume internațional. Activitatea este desfășurată în două săli de spectacole, una de 201 de locuri (ce se poate extinde până la 250 locuri), iar cealaltă mai mică, de 100 locuri.

Filarmonica din Oradea reprezintă dovada interesului pentru viața muzicală, manifestat încă din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, când muzicianul Johann Michael Haydn (1737 - 1806), fratele mai mic al lui Joseph Haydn, a fost numit organist și dirijor în curtea episcopului Patachich Ádám între anii 1760 - 1762. Datorită lui Haydn dar și lui Karl Ditters von Dittersdorf, urmașul său, în Oradea au început să fie organizate numeroase concerte, spectacole scenice și de operă. Deși se constituiseră ca nucleu al uneia dintre cele mai importante orchestre europene a vremii, în 1768 Maria Tereza ia hotărârea de a desființa orchestra și corul din Oradea. În continuare însă, s-a trecut de la concertele din biserici la cele susținute în parcuri și alte zone publice, astfel că, la nivelul anului 1828 sunt înregistrate 82 de spectacole de operă. Primul concert filarmonic are loc – sub conducerea dirijorului J. Schnitzl, în 1888 iar în 1890 ia ființă prima secție de operă, patronată de Asociația prietenilor muzicii din Oradea Mare. Urmează apoi, în 1924, înființarea Societății Filarmonicii. Dirijor era Iosif Vamocska. În 1949 Filarmonica devine instituție de stat.

De-a lungul timpului, dirijorii permanenți ai orchestrei simfonice au fost: Romulus Botto (1949-1951), Matolcsi Zoltán (1950-1952), Constantin Dulgherescu (1952-1953), Aurel Popa (1953-1955), Erich Bergel (1956-1963), Miron Rațiu (1957-1990), Liviu Florea (1959-1960), Remus Georgescu (1960-1963), Acél Ervin (1963-1991 și 1999-2006), Romeo Rîmbu (1991 – prezent), Jankó Zsolt (2007 – prezent).

Începând cu stagiunea 2003 - 2004, instituția dispune de o sală de concerte proprie – concertele din stagiunile anterioare fiind realizate în sala Teatrului de Stat. Noua sală poartă concomitent numele lui Enescu și Bartók, nu numai în amintirea numeroaselor concerte realizate de cei doi

compozitori / interpreți în acest oraș, dar și ca simbol al multiculturalității din această zonă. Aceasta a creat multiple posibilități în ceea ce privește organizarea concertelor simfonice, vocal-simfonice, corale a cappella, educative, precum și a recitalurilor camerale.

Din anul 2003 Filarmonica dispune de asemenea de un pian nou de concert "Bösendorfer - Imperial 290". Filarmonica are în vedere totodată și promovarea artiștilor tineri talentați, aducându-i nu numai în orchestră – alături de membri vechi cu o bogată experiență profesională – dar invitându-i și la pupitrul dirijoral sau ca soliști.

Numărul mare de discuri înregistrate (peste 40, printre care figurează și o mulțime de înregistrări din lucrările compozitorilor Johann Michael Haydn, Karl Ditters von Dittersdorf și Wenzel Pichl), invitațiile de peste hotare și viața intensă de concerte (aproximativ 40 de concerte simfonice într-o stagiune) demonstrează dorința instituției de a promova permanent cultura muzicală de valoare la un nivel artistic înalt.

Casa de Cultură a Municipiului Oradea "Florica Ungur", funcționează în subordinea administrativă a Primăriei și Consiliului Local Oradea. Are un sediu central în Oradea și patru filiale la Băile Felix, Episcopia Bihor, Podgoria și pe strada Moscovei. Această instituție culturală derulează activități în parteneriat cu următoarele formații artistice: Reuniunea de cântări „Hilaria”, Ansamblul folcloric „Bihorul”, Cvartetul de coarde „Intermezzo”, Trupa de teatru, Dans de societate „Quasar”, Grupul de muzică „Meda Music” și trupa de dans modern „Cool Style” și are o serie de activități anuale cu caracter permanent, cum ar fi: Manifestări dedicate Zilei Unirii Principatelor Române (24 Ianuarie), Manifestări dedicate intrării trupelor române comandate de Generalul Traian Moșoiu în Oradea (20 aprilie 1919), Manifestări dedicate Zilei Europei – Zilei Independenței (9 Mai), Manifestări dedicate Zilei Copilului (1 Iunie), Ziua Drapelului (Iunie), Ziua Imnului (Iulie), Fereastră spre Europa, Festivalul Toamna Orădeană (septembrie – octombrie), Târgul Pălincarilor, Festivalul Vinului, Serbările Oradei – Ziua Orașului, manifestări dedicate nașterii poezilor Mihai Eminescu (ianuarie) și Ady Endre (noiembrie), manifestări dedicate Zilei Naționale a României (1 Decembrie) și manifestări cuprinse în cadrul Sărbătorilor de Iarnă (24 Decembrie - „Vine Moș Crăciun”). Conform estimărilor făcute de către conducerea instituției, în ultimii ani le-au trecut pragul o medie de aproximativ 100.000 spectatori. În fiecare an, Casa de Cultură a Municipiului "Florica Ungur" prezintă în medie aproximativ 90 de spectacole (30 proprii și 60 externe), organizează mai multe expoziții, festivaluri și lansări de carte.

Complexul Muzeal „Muzeul Țării Crișurilor” Anul 1872 a însemnat începutul activității Societății de Arheologie și Istorie a Comitatului Bihor, care și-a propus inclusiv crearea unui muzeu al Bihorului. Sprijinirea acestui demers de către autoritățile orădene - și nu numai, a avut drept consecință inaugurarea, în iunie 1896, a primului muzeu în Oradea, adăpostit într-o clădire eclectică, special construită în acest scop și finalizată în 1895 de către arhitectul Rimanoczy Kálmán senior. În cele nouă încăperi destinate expoziției de bază, s-au etalat obiecte de arheologie, istorie și etnografie. Totodată, acest cadru instituționalizat a făcut posibilă dezvoltarea colecțiilor precum și impunerea unor măsuri de conservare și depozitare a obiectelor de arheologie, de artă și de etnografie. În 1918 muzeul a ajuns să aibă un patrimoniu de 17.640 de piese muzeale, dintre care 1.377 aparțineau Colecției episcopului romano-catolic Ipolyi Arnold.

Statul român a acordat o atenție specială așezămintelor de acest tip după înfăptuirea României Mari. Pe lângă o susținere financiară firească s-a trecut, inclusiv pentru Oradea, la o revizuire a inventarelor rămase după război, știut fiind că între 1916 și 1918 colecția episcopului romano-catolic Ipolyi dar și alte obiecte de patrimoniu, au fost transportate la muzeele din Budapesta și Strigoniu. Astfel că a fost gândită dezvoltarea colecțiilor, respectiv îmbogățirea lor mai cu seamă

cu piese reprezentative pentru arta populară românească și reorganizarea muzeului, care s-a redeschis publicului în anul 1921. Cu acest prilej s-a tipărit și primul ghid, în limbile română și maghiară, al muzeului orădean.

Timp de 25 de ani, respectiv între 1946 - 1971, Muzeul Județean Bihor și-a completat și diversificat colecțiile, creând noi secții, de Istorie, Etnografie, Artă și Științele Naturii. După restaurarea Palatului Baroc - construit între 1762 - 1776 de arhitectul Franz Anton Hillebrandt pentru a fi reședință a Episcopiei Romano-Catolice de Oradea, s-a inaugurat aici Muzeul Țării Crișurilor, în 17 ianuarie 1971.

Urmează perioada cea mai fertilă din existența instituției muzeale orădene, care s-a impus ca un centru cultural-științific de referință pentru comunitatea de aici și nu numai, ca o instituție cu deschidere europeană, ce promovează relații cu instituții similare din țară și străinătate, dar și cu universități, instituții de cercetare din Ungaria, Slovacia, Polonia, Elveția, Iugoslavia, Franța etc. Muzeografilor care au lucrat și lucrează, sunt, în marea lor majoritate, specialiști de excepție, riguroși investigatori ai patrimoniului tezaurizat de către secțiile de Istorie, Artă, Etnografie, Științele Naturii, precum și în Muzeele Memoriale Ady Endre, Aurel Lazăr și Iosif Vulcan. Echipa este devotată ideii de valorificare expozițională și științifică a colecțiilor deținute, studiului realității din teren, protejării monumentelor istorice din acest areal geografic, indiferent de către cine au fost create de-a lungul istoriei acestei părți din România. De asemenea, cercetări specifice sunt derulate în Peștera de la Vadu Crișului, aflată în administrarea muzeului orădean.

Generațiilor de muzeografi care au lucrat aici după anul 1971 li se datorează atât cele trei anuare: *Crisia*, de arheologie și istorie, *Biharea*, de etnografie și artă, *Nymphaea*, de științele naturii, ajunse la 82 de apariții, dar și cărți de autor și volume colective, într-un număr de peste 50, precum și participarea la contracte de cercetare științifică, naționale și internaționale, pe probleme de arheologie, etnografie și științele naturii. Din 1971 și până astăzi paleta de preocupări s-a extins firesc, prin integrarea unor noi secții, Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național (1977), transferat din 2002 la Direcția pentru Patrimoniu Cultural Național Bihor, Relații Publice și Expoziții (1996) și Ecomuzeul Țării Crișurilor (1996), situat în peisajul Băilor 1 Mai, compus din Muzeul Satului din Vestul României și Rezervația naturală "Pârâul Peștea".

Dacă în 1972 existau 25.314 piese, în prezent patrimoniul muzeului se ridică la cifra de 389.013 obiecte muzeale, din care 216.564 de arheologie și istorie, 12.554 de artă, 16.414 de etnografie și 143.481 de științele naturii.

Complexul include și **3 muzee memoriale**, respectiv Muzeul Memorial „Iosif Vulcan” (publicist și scriitor român, animator cultural, membru al Academiei Române, fondatorul revistei culturale "Familia"), Muzeul Memorial „Ady Endre” (gazetar și poet) și Casa Memorială „Aurel Lazăr” (important om politic român, militant pentru drepturile românilor din Transilvania).

Alte muzee sau colecții muzeale din Municipiul Oradea sunt: Muzeul Militar Național, Muzeul Memorial "Maria Haiduc", Casa Memorială "Emanuil Gojdu", Casa Memorială "Lucian Blaga", Casa Memorială "Nicolae Jiga", Muzeul Art Nouveau Casa Darvas-La Roche", Muzeul Cetății.

Spectatorii din instituțiile de profil din Municipiul Oradea reprezintă 179.400 de persoane, aprox. 20% din numărul total de spectatori din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest și 3,1% din spectatorii înregistrați la nivel național - la începutul anului 2016. Pe lângă instituțiile de

spectacole, se remarcă și muzeele din Municipiul Oradea, 7 dintre cele 13 muzee din județul Bihor funcționând aici.

În anul 2015 muzeele și colecțiile publice din Oradea au fost vizitate de 127.568 persoane, reprezentând 56,64% dintre vizitatorii muzeelor din județul Bihor.

Municipiul Oradea este locul de desfășurare a unor importante evenimente culturale cu tradiție. Începând cu anul 1991 se organizează festivalul de divertisment și cultură "Toamna Orădeană", între jumătatea lunii septembrie și ziua de 12 octombrie, ziua orașului. Prima ediție a festivalului a avut loc în 1991. În cadrul acestui eveniment, au loc diverse manifestări culturale, artistice, sportive și de divertisment.

O altă manifestare cultural-artistică importantă este reprezentată de "Serbările Cetății" organizată, începând cu anul 2000, în primul sfârșit de săptămână din luna iulie. Obiectivul acestei manifestări este să readucă în centrul atenției leagănul istoric al urbei, toate evenimentele având loc în incinta și în curtea Cetății Medievale a Oradiei. În zilele evenimentului au loc concerte de muzică clasică, populară, religioasă și medievală, spectacole de teatru medieval, expoziții de artă plastică, concursuri sportive medievale și concerte de muzică ușoară.

III.1.3.9. ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Municipiul Oradea dispune de o infrastructură de furnizare a serviciilor sociale bine dezvoltată, la nivel local funcționând unități ce au ca beneficiari copii, dar și unități ce vizează persoane vârstnice sau persoane adulte cu dizabilități.

Aceste servicii sociale se află fie în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor (32 de module, 8 locuințe protejate, 18 centre pentru persoane cu handicap), fie în subordinea Serviciului Public de Asistență Socială sau a unor Organisme Private Acreditate. În cadrul acestora din urmă sunt incluse mai multe asociații și fundații, precum: Asociația Smiles, Asociația Down, Fundația People to People, Fundația Casa Speranței, Asociația Caritas Catolica, Fundația ProDeo, Asociația Româno-Germană Alsterdorf, Fundația Ruhama, Fundația Creștină Diakonia, Fundația Consistoria Efrem Beniamin, Comunitatea Surorilor Franciscane, Fundația de Scleroză Multiplă, Asociația SOS Autism, Fundația Casa Minunată, Societatea de Binefacere Don Orione, Uniunea Femeilor Oradea etc.

Serviciul social al Municipiului este asigurat de către **Administrația Socială Comunitară Oradea (ASCO)**, al cărei obiect de activitate îl constituie realizarea ansamblului de măsuri, programe, activități profesionale, servicii specializate de protejare a persoanelor, familiilor, grupurilor și comunităților cu probleme speciale aflate în dificultate.

Obiectivul general al ASCO constă în cunoașterea și evaluarea situației sociale a comunității locale, dezvoltarea și îmbunătățirea rețelei de servicii sociale existente în funcție de caracteristicile sociale locale, în vederea identificării măsurilor și acțiunilor necesare pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în scopul prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate sau dependență, pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și creșterea calității vieții.

În egală măsură, ASCO facilitează sau asigură obținerea /acordării de:

- **BENEFICII DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ**, beneficii ce reprezintă o formă de suplimentare sau substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege. Acestea sunt concretizate sub forma: *venitului minim grantat, alocațiilor, indemnizațiilor, ajutoarelor materiale și financiare, subvențiilor*
- **SERVICII SOCIALE**, ce reprezintă activitatea sau ansamblul de activități realizate pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și a celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, prevenirii și combaterii riscului social, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții. Serviciile sociale se pot organiza și acorda în sistem integrat cu serviciile de sănătate, educație (creșele), serviciile de integrare/reintegrare profesională și socială (centrele de cazare temporară) sau alte servicii de interes general. Tipuri de servicii sociale: *centre de zi, centre rezidențiale, servicii acordate la domiciliul beneficiarului, servicii acordate în comunitate.*

Pentru perioada următoare, principalele obiective ale ASCO, sunt:

1. Dezvoltarea unui centru social rezidențial pentru persoane adulte;
2. Creșterea calității serviciilor sociale, care să determine creșterea gradului de independență a beneficiarilor;
3. Promovarea imaginii instituției în relația cu cetățenii și familiarizarea în permanență a publicului cu beneficiile și serviciile oferite de către ASCO;
4. Promovarea și dezvoltarea Campaniei "SINGURI ACASĂ - ai grijă de copiii tăi oriunde te afli!"
5. Dezvoltarea dialogului cu sectorul ONG ce activează în plan social și dezvoltarea parteneriatelor în funcție de nevoile sociale existente;
6. Creșterea calității serviciilor acordate persoanelor fără adăpost cazate în Adăpostul de Noapte – str. J. Guttenberg nr. 8 și acreditarea acestuia ca serviciu social;
7. Dezvoltarea unor programe de sănătate ce au ca scop prevenirea unor afecțiuni cu incidență crescută în rândul copiilor de vârstă școlară.

Proiectele prioritare pentru ASCO pentru perioada 2017 - 2023:

1. Reabilitarea locuințelor sociale din blocurile situate pe str. Voltaire - zona Velența, locuite de către cetățeni de etnie romă;
2. Reabilitarea centrului social - *Adăpost de noapte* - str. Gutenberg nr. 8;
3. Reabilitarea și dotarea spațiilor în care funcționează cabinetele medicale școlare de medicină generală și medicină dentară;
4. Amenajarea și dotarea cu echipamente a spațiilor de joacă exterioare aparținând creșelor din municipiul Oradea.

Aceste servicii sociale se pot organiza și acorda în sistem integrat cu serviciile de sănătate, educație (creșele), serviciile de integrare/reintegrare profesională și socială (centrele de cazare temporară) sau alte servicii de interes general.

În ceea ce privește componenta de sănătate, ca parte a pachetului de servicii sociale oferite de municipiul Oradea prin ASCO, în anul 2016 a fost asigurată asistența medicală preventivă și curativă pentru preșcolari, elevii și studenții care frecventează cele 44 de grădinițe, 37 de școli și licee publice din municipiul Oradea și facultățile din cadrul Universității din Oradea.

În acest sens, în anul 2016, prin intermediul rețelei de cabinete medicale, s-au efectuat 56.683 de consultații, 16.893 de examene medicale de bilanț al stării de sănătate, 36.859 de măsurători somatometrice, 3.450 de ore de educație pentru sănătate, 11.820 consultații și tratamente

stomatologice, 1.473 activități stomatologice profilactice, 10.395 activități preventiv-profilactice în școli.

Conform Strategiei pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică Europa 2020, Uniunea Europeană intenționează să stimuleze creșterea favorabilă a incluziunii cu ajutorul a 2 inițiative majore:

1. **O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă**, prin care își propune:
 - să ajute cetățenii să dobândească **noi competențe**, să se adapteze la schimbările de pe piața muncii și să se reorienteze profesional
 - să modernizeze **piețele muncii**, pentru a spori productivitatea muncii și rata de ocupare a forței de muncă, pentru a reduce șomajul și pentru a asigura durabilitatea modelelor sociale europene
2. **Platforma europeană de combatere a sărăciei**, prin care își propune:
 - să asigure **coeziunea economică, socială și teritorială**
 - să garanteze respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor care suferă de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale și să le asigure acestora un trai demn și un rol activ în societate
 - să sprijine măsurile care favorizează integrarea în comunitate, formarea și inserția profesională și accesul la protecție socială

Prin Obiectivul 5, *Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale*, Strategia propune reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale, la nivel european. De asemenea, UE sprijină creșterea favorabilă a incluziunii prin proiectele și investițiile în domeniul dezvoltării regionale, prin care reduce discrepanțele dintre regiuni și asigură accesul tuturor europenilor la beneficiile creșterii economice.

La nivelul județului Bihor, **Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor** are ca misiune realizarea măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități, precum și a oricăror persoane aflate în nevoie, prin aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială.

Obiectivul general al DGASPC constă în asigurarea furnizării serviciilor sociale în mod diversificat și echitabil pentru toate categoriile de beneficiari la nivel județean și creșterea calității serviciilor oferite beneficiarilor. Din raportul de activitate al DGASPC Bihor pentru anul 2016, rezultă că:

1. Numărul de cazuri noi (intrări) în sistemul de protecție al copilului în anul 2016, a fost de 196, înregistrându-se o creștere de 14% față de anul 2015, din care 52 % reprezintă intrările în sistemul de tip familial și 48 % intrări în sistemul de tip rezidențial public și privat, cu precădere în cel privat. Încetările din sistemul de protecție a copilului în anul 2016 au fost în număr de 211, din care 51% reprezintă copiii care au ajuns într-o familie (33 reintegrați în familia naturală, 75 copii adoptați).
2. Numărul de beneficiari ai serviciilor în domeniul protecției copilului la sfârșitul anului 2016 a fost de 1.811 și înregistrează o scădere de 2,6% față de anul trecut. Beneficiarii serviciilor de protecție a copilului externalizate sunt în număr de 122.
3. Numărul copiilor părăsiți în unitățile sanitare în anul 2016 a fost de 60, înregistrându-se o scădere de 16% față de anul 2015.

4. Numărul de cazuri privind sesizările pentru abuz, neglijare și exploatarea copilului în anul 2016 a fost de 246, înregistrându-se o scădere de 0,8% față de anul 2015.
5. Numărul sesizărilor la Telefonul Copilului în anul 2015 a fost de 70, iar în anul 2016 a fost de 42 ,înregistrându-se o scădere de 40%.
6. Numărul cazurilor privind copiii străzii, copiii delincvenți, copii repatriați în anul 2016 a fost de 266, înregistrându-se o creștere de 40% față de 2015.
7. Numărul copii adoptați în anul 2015 a fost de 51, iar în anul 2016 a fost de 75, înregistrându-se o creștere de 47%.
8. Numărul de beneficiari ai serviciilor în domeniul protecției persoanelor adulte, respectiv adulte cu handicap, la sfârșitul anului 2016 a fost de 354, înregistrându-se o scădere de 0,8%.
9. Numărul de beneficiari ai serviciilor sociale pentru persoane adulte, respectiv adulte cu handicap, externalizate la finele anului 2016 a fost de 292.
10. La finele anului 2016 figurează în evidențe un număr de 1.288 copii și 19.565 persoane adulte încadrate într-un grad de handicap.

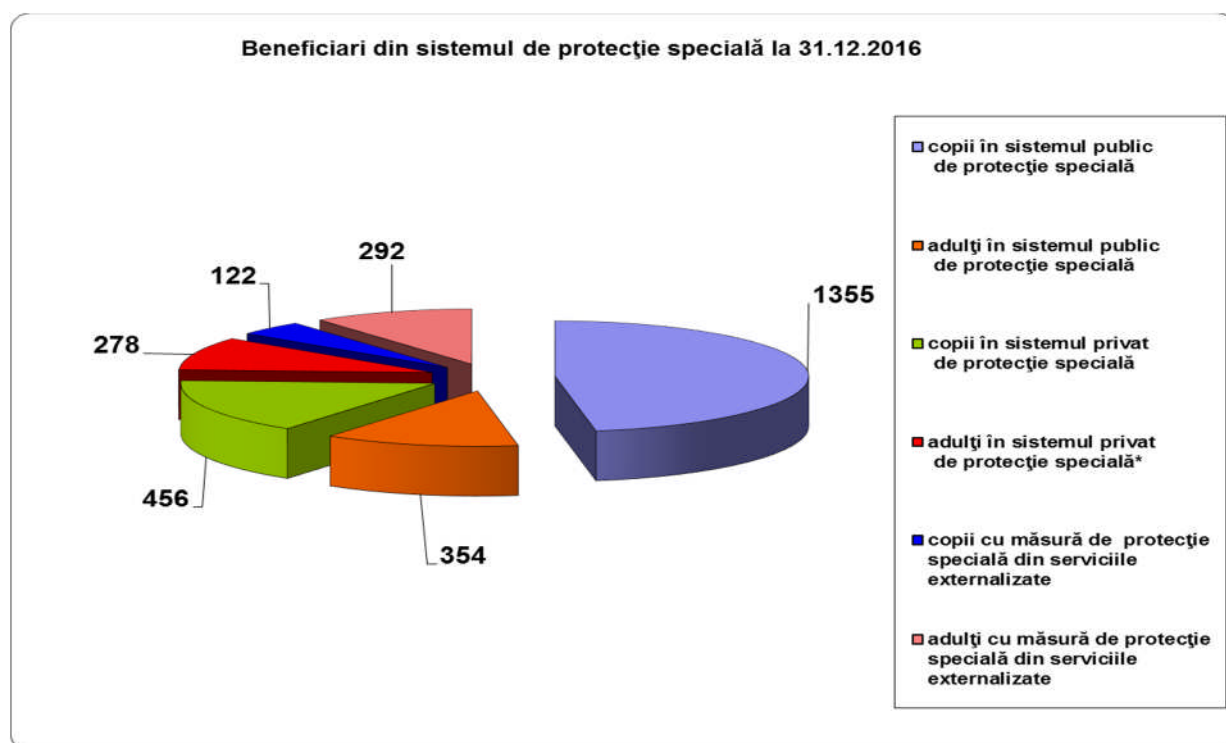

Figura 39 – Beneficiari din sistemul de protecție specială - Sursa: DGASPC Bihor

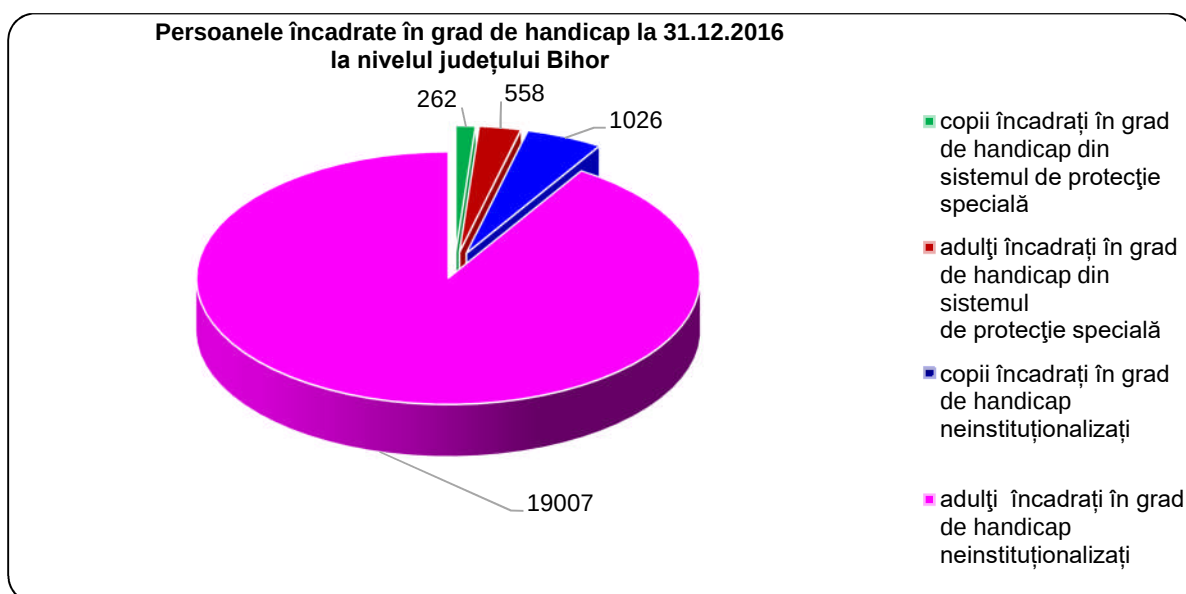

Figura 40 – Persoane încadrate în grad de handicap Sursa: DGASPC Bihor

III.1.3.10. SITUAȚII DE URGENȚĂ

În municipiul Oradea funcționează două subunități ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor: Detașamentul 1 Pompieri Oradea și Detașamentul 2 Pompieri Oradea. Acestea asigură intervenția în situațiile de urgență și în alte localități componente ale ZMO, sau din afara zonei.

În cadrul Detașamentului 1 Pompieri Oradea funcționează, începând cu anul 1993, Serviciul Mobil de Urgență Reanimare și Descarcerare, singura unitate SMURD din județul Bihor. De asemenea, începând cu anul 2005 a fost înființată și o grupă de salvatori de la înec.

Principalele activități derulate de Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Crișana” se axează pe activitatea de prevenire a situațiilor de urgență, monitorizarea și gestionarea situațiilor de urgență, exerciții de cooperare, activitatea de formare și pregătire în descarcerare și asistență medicală de urgență.

În ceea ce privește activitatea de prevenire a situațiilor de urgență, pe parcursul anului 2016, au fost soluționate un număr de 1.904 cereri pentru emiterea avizelor/autorizațiilor de securitate la incendiu, acordurilor, respectiv pentru acordarea asistenței tehnice de specialitate.

De asemenea, în anul 2016, au fost efectuate 2.300 de controale, în creștere cu 24 % față de cele 1.856 controale din anul precedent. Pe parcursul aceluiași an, au fost desfășurate activități de control la un număr de 1.246 operatori economici, 853 instituții, 133 localități, 48 obiective de investiții, respectiv 17 obiective SEVESO.

Pe linia pregătirii în domeniul situațiilor de urgență, la nivelul județului Bihor, au fost desfășurate 2.740 de activități cu personalul cu atribuții pe această linie, dintre care 239 la nivelul localităților,

1.167 la nivelul operatorilor economici și 1.334 la nivelul instituțiilor publice, în special la unitățile de învățământ.

Referitor la activitatea de monitorizare și gestionare a situațiilor de urgență, în anul 2016, în zona de competență a Inspectoratului pentru Situații de Urgență "Crișana" al județului Bihor au avut loc 10.010 evenimente ce au implicat intervenția operativă a subunităților de pompieri și a serviciilor voluntare și private, în medie 27 de intervenții pe zi, față de 25 în anul 2015, respectiv față de 22 intervenții la nivelul anului 2014.

Din totalul intervențiilor (altele decât SMURD), 309 au fost la incendii, 165 incendii de vegetație uscată și altele, 419 alte situații de urgență, 129 de intervenții pentru asistența persoanelor, 43 de alte intervenții, 33 de operațiuni de salvare de animale, 38 misiuni de asigurare/supraveghere zonă.

În ceea ce privește intervențiile echipajelor SMURD, se observă o creștere cu aproximativ 10%, de la 7.930 în anul 2015, la 8.696 în anul 2016, media fiind 23,8 intervenții pe zi. Analiza efectuată relevă o creștere a intervențiilor la nivelul fiecărei luni, cu vârfuri în perioada de vară, respectiv în perioada sezonului rece (decembrie, ianuarie).

Din numărul total de intervenții, echipajele SMURD au participat la 7.599 cazuri de ajutor medical de urgență, 428 cazuri de asistență a persoanelor, 220 cazuri pentru asigurarea personalului de intervenție la incendii, 108 intervenții pentru descarcerare.

Cele mai numeroase misiuni, exceptând echipajul TIM care a intervenit la 21,5% din totalul cazurilor, au fost înregistrate la subunitățile: Detașamentul 2 de Pompieri Oradea (2532 cazuri), urmat de Stația de Pompieri Aleșd (656 cazuri), Stația de Pompieri Săcueni (566 cazuri) și Garda de Pompieri Tinca (551 cazuri).

III.1.3.11. SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ

Conform ultimelor statistici INS, la nivelul județului Bihor, rata infracționalității este în scădere, de la 1.533 infracțiuni la 100.000 locuitori în anul 2014 la 1.448 infracțiuni în 2015. În acest interval, numărul persoanelor condamnate definitiv a crescut de la 1.069 persoane în anul 2014 la 1585 persoane în 2015.

La nivelul Municipiului Oradea, serviciile de siguranță și ordine publică sunt asigurate de Poliția Municipiului Oradea. În circumscripția judiciară a acesteia se află mai multe posturi de poliție rurală din Zona Metropolitană Oradea: Borș, Biharia, Cetariu, Girișu de Criș, Sîntandrei, Toboliu, Paleu etc.

În prezent, organizarea și funcționarea Poliției Române sunt legiferate prin Legea nr. 218 din 23.04.2002. Astfel, Poliția Română este în prezent „instituția specializată a statului, care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii”.

La nivelul Municipiului Oradea funcționează și Poliția Locală Oradea, ca instituție publică de interes local, cu personalitate juridică, sub îndrumarea, supravegherea și controlul Primarului Municipiului Oradea. Activitatea Poliției Locale Oradea se realizează în scopul exercitării atribuțiilor privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății

private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor și este complementară activității Poliției Municipiului Oradea, în sensul în care activitatea poliției este asigurată de un dispecerat comun, iar camerele de supraveghere din oraș sunt conectate la acest dispecerat comun. În îndeplinirea atribuțiilor, polițistul local își exercită competența exclusiv pe raza Municipiului Oradea, conform zonărilor specifice din Planul de Siguranță și Ordine al Municipiului Oradea și fișelor de post. În îndeplinirea misiunilor care îi revin, Poliția Locală cooperează cu Poliția Română și cu Jandarmeria Română, precum și cu alte instituții ale statului, colaborează cu asociațiile și organizațiile neguvernamentale, precum și cu persoanele fizice și juridice, în limitele legii.

Nr.	Tulburare ordine și liniște publică	Anul 2015	Anul 2016	Diferențe
1	Contravenții constatate	1.457	1.547	+6,18 %
2	Amenzi aplicate (lei).	93.400	160.850	+72,22 %

Tabel 22 - Date statistice_Siguranța și ordinea publică

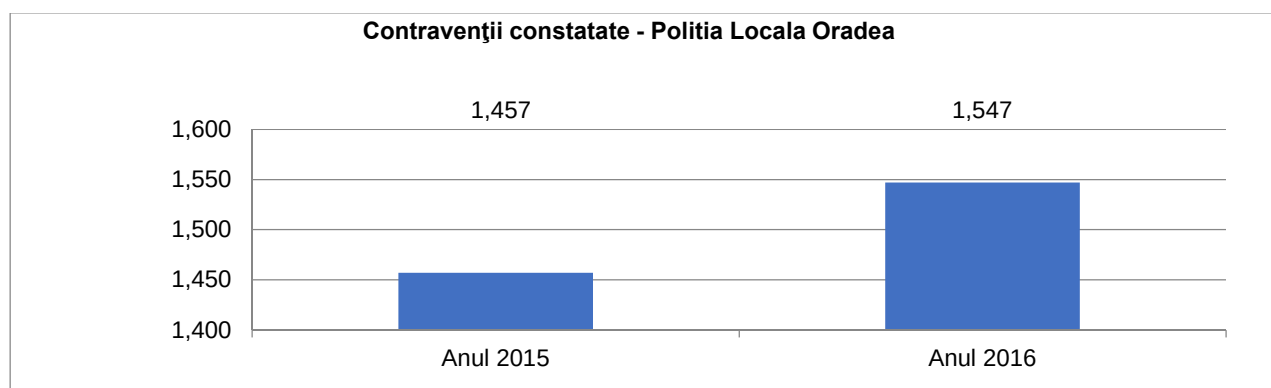

Figura 41 – Contravenții 2015 – 2016

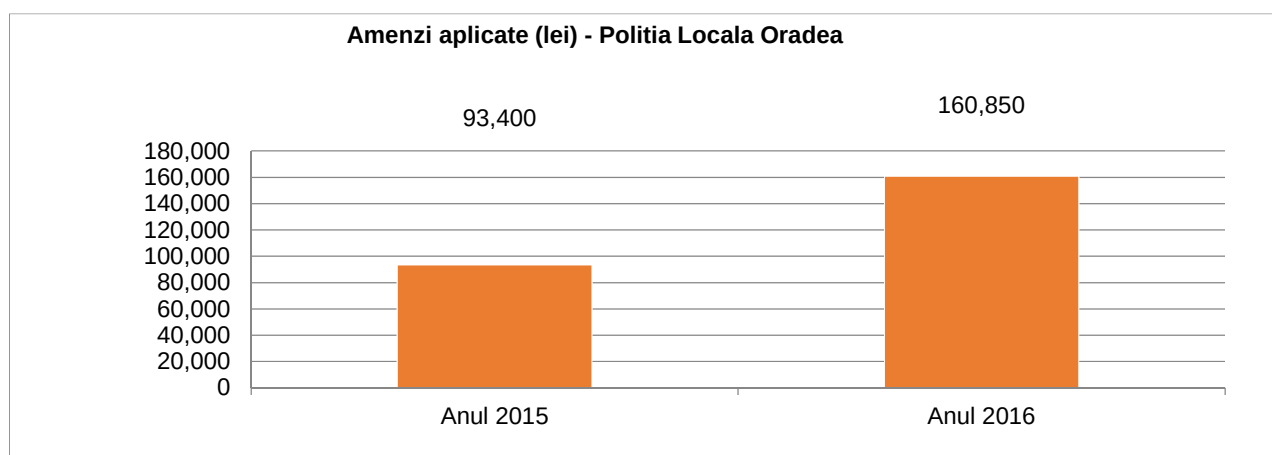

Figura 42 – Amenzi aplicate 2015 – 2016

În cursul anului 2016, Poliția Locală Oradea a acționat și în vederea diminuării fenomenului de apelare la mila publică, fenomen ce crește cu preponderență în zilele de duminică în proximitatea bisericilor, intersecții, zona Gara Oradea, parcuri, zone limitrofe piețelor: Piața Mare, Piața Rogerius și altele. Monitorizarea persoanelor care comit aceste contravenții se face prin patrulare auto, pedestră, în civil și prin monitorizare video prin Dispecerat, preponderent pe strada Republicii pietonal – zona magazinului Crișul. Se verifică cu periodicitate toate punctele cuprinse în Planul de Ordine și Siguranță Publică adoptat prin HCL în acest sens. Acțiunile de depistare sunt zilnice. Ca primă măsură s-a luat dublarea numărului agenților care au atribuții directe în diminuarea fenomenului și care în urma luării măsurii principale de sancționare au aplicat și măsura complementară, respectiv confiscarea sumelor de bani ce au constituit obiectul contravenției. În cursul acestor acțiuni în cooperare cu RER Ecologic Service s-au desființat 87 adăposturi improvizate.

Referitor la siguranța în trafic, din raportul anual rezultă că cele mai multe sancțiuni au fost aplicate pentru nerespectarea prevederilor legale privind semnificația indicatoarelor rutiere (de oprire și staționare interzisă, accesul intezis) sau sancționarea pietonilor pentru trecere neregulamentară.

În anul 2016 au fost constatate un număr de 5.275 contravenții pe H.G.nr. 1391 /2006 din care 2.162 avertismente și 3.113 amenzi contravenționale, în sumă totală de 791.950 lei, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2015 înregistrându-se o scădere cu un procent de 35,09 % pe constatări iar pe valoarea amenzilor cu un procent de 12,57%.

Nr.	Ordine publică și rutieră	Anul 2015	Anul 2016	Diferențe
1	Contravenții constatate	8.127	5.275	-35,09%
2	Amenzi aplicate (lei)	905.823	791.950	- 12,57%

Tabel 23 – Contravenții 2015 - 2016

III.1.3.12 ORADEA - SMART CITY

Într-o perspectivă unificatoare, conceptul de "Smart City" acoperă următoarele arii: guvernare locală - administrație, energie (electrică, termică, apă etc), siguranță publică, sănătate, infrastructură (construcții, rețele de utilități), transport public, tehnologii informatice, educație și mediu. Proiectele de tip Smart City propun o abordare integrată a sistemelor esențiale pentru funcționarea unui oraș - energie, transport, alimentare cu apă, sănătate, securitate etc, astfel încât să asigure funcționarea eficientă a infrastructurilor critice, reducerea consumului și a cheltuielilor și alocarea optimă a resurselor existente.

În contextul european, *indicele economiei și societății digitale* (DESI) este un indice compozit, elaborat de Comisia Europeană (DG CNECT), în vederea evaluării progreselor țărilor UE în direcția unei economii și societăți digitale. Acest indice integrează un set de indicatori relevanți, structurați în jurul a cinci dimensiuni: conectivitatea, capitalul uman, utilizarea internetului, integrarea tehnologiei digitale și serviciile publice digitale. DESI 2016 este constituit din indicatori ce se referă în principal la anul calendaristic 2015 (mai puțin în situația în care nu au fost disponibile date pentru anul calendaristic respectiv și au fost utilizate în schimb cele mai recente

date disponibile). Punctajele DESI sunt de la 0 la 1, un punctaj mai mare reflectând performanță mai bună a țării respective.

În DESI 2016, grupul țărilor aflate într-o fază de recuperare a decalajelor este format din Cipru, Croația, Italia, Letonia, **România** și Slovenia. DESI 2015 a fost recalculat pentru toate țările pentru a reflecta actualizări și corecturi ale datelor privind indicatorul de bază (ce au avut loc în perioada mai 2015 - ianuarie 2016). Ca atare, este posibil ca punctajul și locul corespunzător fiecărei țări să se fi modificat de la publicarea anterioară.

România are un punctaj global de 0,35 și se situează pe locul 28 dintre cele 28 de state membre ale UE. Față de anul trecut, un procent mai important din populație este abonat la rețele în bandă largă și datorită calității ridicate a acestora, însă nivelul scăzut al competențelor digitale și al încrederii utilizatorilor pare a fi o piedică în calea dezvoltării economiei digitale a țării. Utilizarea internetului a crescut, în principal datorită unei mai mari participări în cadrul rețelelor sociale. Pe de altă parte, întreprinderile din România ar trebui să exploateze mai bine avantajele oferite de rețelele de socializare, de comerțul online și de aplicațiile de tip cloud. Ponderea utilizatorilor care interacționează cu autoritățile publice a crescut, dar este în continuare cea mai scăzută din UE. România face parte din grupul țărilor aflate într-o fază de recuperare a decalajelor, deoarece, cu toate că încă înregistrează rezultate mai slabe decât cele din UE în ansamblu, s-a dezvoltat rapid în ultimul an și a ajuns mai aproape de media UE. <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-scoreboard>

Iată de ce Municipiul Oradea dorește să-și armonizeze strategia de dezvoltare prin crearea unui model de integrare a tehnologiilor informației cu infrastructură IT modernă, model aliniat obiectivelor de dezvoltare durabilă și sustenabilă ale Orașelor de tip SMART.

Astăzi provocarea este cu atât mai mare cu cât tehnologia face parte din toate interacțiunile – cu cetățenii, furnizorii, angajații.

Astfel, Municipiul Oradea își propune ca principal obiectiv creșterea atractivității urbei prin creșterea calității vieții cetățenilor, atragerea turiștilor și crearea unui mediu propice investitorilor actuali precum și potențialilor investitori, creșterea prosperității locale, securitatea cetățenilor și a turiștilor săi, creșterea calității serviciilor furnizate tuturor contribuabililor.

Figura 43 – SMART CITY

Transformarea municipiului Oradea pentru a deveni un oraș inteligent va avea urmări asupra inovării tehnologice, asupra transporturilor inteligente, asupra creșterii eficienței energetice, asupra vieții cetățenilor, lucrătorilor și întreprinderilor, prin numeroase schimbări legate, de exemplu, de munca la distanță, de e-democrație, de transparența sporită și facilitând o participare mai activă la procesul decizional.

Întrucât este dificil de a stabili o ierarhie în acest ansamblu de domenii, fiecare aspect al vieții urbane fiind vital pentru funcționarea unei comunități, un model integrat, într-o arhitectură unitară, cu respectarea unor standarde și cerințe specifice, reprezintă soluția sustenabilă pentru a implementa conceptul de Smart City.

Municipiul Oradea își propune să furnizeze servicii de cea mai înaltă calitate cetățenilor săi, investitorilor, antreprenorilor locali și turiștilor, prin suportul tehnologiei informației și a comunicațiilor, devenind astfel punct de referință la nivel național și fiind aliniat la standardele europene în domeniul serviciilor publice. Ariile de intervenție urmărite în realizarea unei strategii integrate de informatizare (fără a fi limitative) sunt următoarele:

- guvernare locală – administrație (module informatice integrate, proiecte de informatizare pentru guvernanta digitală, circuitul electronic al documentelor, arhivarea electronică etc.)
- energie (electrică, termică, apă etc) – monitorizare și eficientizare consumuri de energie
- siguranță publică – (proiecte de informatizare pentru spații publice inteligente, securitatea cetățenilor etc)
- sănătate (proiecte de informatizare suport pentru medicina digitală)
- infrastructură și tehnologie (construcții, rețele de utilități) – infrastructură și tehnologii inteligente pentru clădiri și rețele de utilități
- transport public (proiecte de informatizare pentru rețele inteligente de mobilitate publică)
- educație (proiecte de informatizare de tip eLearning etc)
- mediu (proiecte de informatizare pentru spații publice ecologice, reducerea poluării etc)
- turism (colectarea de date referitoare la turiști, în vederea realizării unor analize statistice și pentru fundamentarea unor decizii sau politici publice).

În acest context, pentru ca orașul inteligent să poată deveni o forță motrice a dezvoltării sustenabile a unei comunități, este nevoie de concentrare asupra a trei măsuri:

1. Definirea unui model de dezvoltare a orașului inteligent Oradea mai avansat și mai eficace, care să depășească fragmentarea actuală și să promoveze o viziune unitară a proiectelor, mergând cu mult mai departe decât integrarea TIC cu mobilitatea și eficiența energetică.
2. Încurajarea investițiilor în orașul inteligent Oradea, într-o logică a parteneriatului care să valorifice diferitele fonduri europene disponibile și să creeze sinergii între proiectele implementate.
3. Consolidarea prezenței și rolului societății civile și partenerilor sociali în procesul de proiectare strategică, de realizare și de monitorizare ulterioară a orașului inteligent Oradea, ca fiind esențială pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și de muncă ale cetățenilor și ale întreprinderilor.

Printre componentele de tip Smart City existente la nivelul Municipiului Oradea, se pot menționa:

- Aplicația GIS – dezvoltată pe o arhitectură hardware formată din 3 servere (unul pentru baze de date – Platforma Microsoft SQL, unul pentru aplicații – platforma Geomedia WebMap, Map2Net, și unul pentru public - WebMap Publisher). Este dezvoltată de către Intergraph Computer Services și PMO, prin biroul GIS – prin două mari proiecte - unul de standardizare și, respectiv, interoperabilitate în GIS
- Canalizație subterană de minim 150 km pentru amplasarea rețelilor de comunicații electrice și electronice
- Sistem video de supraveghere și rețea de fibră optică a Municipiului Oradea

- S.C. Compania de Apă Oradea S.A. – sistem de telecitire
- S.C. Termoficare Oradea S.A. – sistem de telecitire
- Aplicația Oradea City Report
- Plata parării prin SMS
- Plata călătoriilor cu transportul public local prin SMS

III.1.4. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Demografia unităților locale active

Numărul unităților locale active În județul Bihor, în anul 2015, figurau 17.891 unități locale active, reprezentând 23,56 % din unitățile locale active de la nivelul Regiunii Nord Vest, ocupând locul doi din regiune, după județul Cluj (28.890 u.l.a.; 38,04%).

Din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 87,295% sunt microîntreprinderi (0-9 salariați), 10,687% întreprinderi mici (10-49 salariați), 1,727% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și 0,2911% întreprinderi mari (250 salariați și peste).

În Municipiul Oradea, în anul 2014, au fost active 10.458 de unități locale, reprezentând 85,65% din unitățile locale active din Zona Metropolitană și 58,74% din totalitatea unităților locale active la nivelul județului Bihor.

Raportat la populația din 2014, densitatea întreprinderilor este de 44,42 întreprinderi/1.000 locuitori la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și de 46,75 întreprinderi/1.000 locuitori în Municipiul Oradea, valoare superioară celei înregistrate în 2014 la nivelul Regiunii Nord Vest (26,18‰) și la nivel național (23,3 întreprinderi la 1.000 locuitori).

În anul 2015, sectorul serviciilor cuprindea 43,37% din totalul unităților locale active la nivel județean, fiind urmat, în funcție de ponderea firmelor care activează în cadrul respectivului sector, de: comerț (33,08%), industrie (10,54%), construcții (8,95%) și agricultură (4,06% din totalul unităților locale active la sfârșitul anului 2014).

Municipiul Oradea are o structură asemănătoare Zonei Metropolitane Oradea în ceea ce privește distribuția unităților locale active. Așadar, predomină unitățile locale active din sectorul serviciilor (44,56%), urmate de sectorul de comerț cu ridicata și amănuntul (35,59%), industrie (10,1%), construcții (8,36%) și agricultură (1,39%).

Cifra de afaceri a unităților locale active realizată în 2014 de către unitățile locale active din județul Bihor a totalizat 28.517 milioane RON.

Pe clase de mărime, la nivelul anului 2014, întreprinderile mici contribuiau cu 28% la formarea cifrei de afaceri județene, microîntreprinderi cu 30,66%, întreprinderile mijlocii cu 18,91%, și întreprinderile mari cu 22,39%.

În anul 2014, din cifra de afaceri realizată la nivel județean, 79,78% se datorează unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea. În același an, unitățile locale active din Municipiul Oradea au realizat o cifră de afaceri de 10.458 milioane RON, adică 85,7% din cifra de afaceri realizată

la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 38,1% din cifra de afaceri realizată de unitățile locale active din județul Bihor.

Atât la nivelul Municipiului Oradea cât și la nivel județean, regional și național, unitățile locale active din comerț realizează cea mai ridicată cifră de afaceri, fiind urmate de unitățile locale active din industrie. În Municipiul Oradea activitatea comercială este mai intensă, unitățile locale active din comerț realizând 48,69% din cifra de afaceri totală la nivel de municipiu. Industria prelucrătoare este al doilea sector economic după cifra de afaceri obținută (24,4%), urmată de domeniul servicii cu 19,38% din cifra de afaceri și sectorul de construcții cu 6,79% din cifra de afaceri a unităților locale din municipiu, în timp ce activitățile din agricultură au realizat doar 0,74% din cifra de afaceri totală – la nivelul anului 2014.

Important pentru definirea structurii economice a Municipiului Oradea, este faptul că 76,76% din cifra de afaceri din comerț la nivel de județ, respectiv 78,7% din cifra de afaceri din servicii, sunt realizate de unitățile locale active din Municipiul Oradea. De asemenea, în anul 2014, cele 1.056 unități locale active în industrie din Oradea (50% din unitățile active la nivel județean) au realizat 49,35% din cifra de afaceri din domeniu la nivel de județ.

Activitățile economice care au realizat cea mai însemnată cifră de afaceri la nivelul unităților locale active din Oradea, sunt comerțul (8.900,4 mil. lei RON), industria (4.458,98 mil. lei RON), activitățile din servicii (3.542,08 mil. lei RON), construcțiile (1.240,46 mil. lei RON) și activitățile din agricultură (135.46 mil. lei RON).

De remarcat este faptul că în anul 2014, ponderea activităților de comerț în cifra de afaceri realizată la nivelul Municipiului Oradea, a scăzut față de anul 2013, de la 49,29% la 48,69%, la fel și cea din agricultură de la 1% la 0,74%, dar a crescut ponderea în cifra de afaceri a activităților din construcții (de la 5,79% la 6,79%). Ponderea în cifra de afaceri pentru industrie în anul 2014 este asemănătoare cu cea din 2013, la fel și cea pentru activitatea de servicii.

Forța de muncă

Resursele de muncă Resursele de muncă din județul Bihor, în anul 2015, erau de 357.400 persoane, iar în 2014 de 358.800 persoane, înregistrând o scădere în ultimii ani. Astfel, față de anul anterior resursele de muncă de la nivelul județului au scăzut cu 4,54% (-17,1 mii persoane), iar față de anul 2005 s-a înregistrat o creștere cu 1,07% (+3,8 mii persoane).

Populația ocupată civilă, la nivelul anului 2015, era de 272,4 mii persoane. Populația ocupată civilă la nivelul județului Bihor a cunoscut o scădere în perioada 2010 - 2011, după care, în anul 2012 înregistrează o creștere, iar începând cu anul 2013, populația ocupată civilă este în ușoară scădere. Astfel, populația ocupată civilă din anul 2014 înregistra o reducere cu 0,6% față de anul 2013 și o creștere cu 0,68% față de anul 2011, evoluții similare cu cele de la nivelele regional și național.

Rata de ocupare a resurselor de muncă pentru județul Bihor este în anul 2015 de 73,5%, semnificativ mai scăzută față de cea înregistrată la nivelul Regiunii Nord Vest (81,3%) și mai ridicată față de nivelul național (66,9%). Totuși, în comparație cu anul 2008 (76,7%), se înregistrează o reducere a ratei de ocupare. La nivel regional și național, începând cu anul 2010, se constată o creștere semnificativă a ratei de ocupare. De altfel, pe întreaga perioadă analizată, rata de ocupare a resurselor de muncă din județul Bihor se menține superioară celei de la nivel

regional și național. Doar în anul 2014 rata de ocupare a resurselor de muncă la nivel regional este mai ridicată decât cea județeană și cea națională.

Din totalul populației ocupate civile de la nivel județean, 54% era ocupată în servicii, agricultură, vânătoare și servicii conexe 2%, industrie și construcții 44%.

Salariați Efectivul salariaților din județul Bihor la sfârșitul lunii decembrie 2016, a fost de 167.573 persoane, în scădere față de sfârșitul lunii anterioare (-612 salariați) și în creștere față de sfârșitul lunii decembrie din anul precedent (+8621 salariați).

Numărul mediu de salariați din Municipiul Oradea a fost de 86.660 persoane în anul 2014, reprezentând 87,46 % din totalul salariaților din Zona Metropolitană Oradea și 57,65 % din salariații din județul Bihor.

Câștigul salarial mediu brut în luna decembrie 2016, a fost de 2.441 lei/persoană pe total, iar pe activități:

- agricultură, silvicultură, piscicultură – 3.677 lei
- industrie și construcții – 2.269 lei
- servicii – 2.563 lei

Câștigul salarial mediu net în luna decembrie 2016, a fost de 1.753 lei/persoană pe total, iar pe activități:

- agricultură, silvicultură, piscicultură – 2.623 lei
- industrie și construcții - 1.642 lei
- servicii – 1.830 lei

Numărul șomerilor Rata șomajului, la sfârșitul lunii decembrie 2016, a fost de 3,0 % (la femei 2,4%).

Numărul mediu al pensionarilor de asigurări sociale de stat, în trimestrul III 2016, a fost de 145.105 persoane, în scădere atât față de trimestrul II 2016, cu 573 persoane, cât și față de trimestrul III 2015, cu 2.510 persoane. Pensia medie de asigurări sociale de stat a fost în trimestrul III din 2016 de 880 lei, identică cu pensia medie din trimestrul II 2016 și mai mare față de pensia medie de asigurări sociale de stat din trimestrul III 2015.

La nivelul anului 2017, rata șomajului în județul Bihor a fost de 2,24%, inferioară celei de la nivel regional (3,1%) și inferioară față de cea de la nivel național (4,77%). De altfel, rata șomajului la nivelul județului Bihor înregistrează, în ultimii ani, valori semnificativ mai reduse, la fel ca la nivelul regional și, în special, național.

La sfârșitul anului 2016, în Municipiul Oradea erau înregistrați 899 șomeri, reprezentând 59,18% din șomerii înregistrați în Zona Metropolitană Oradea și 9,36% din șomerii existenți la nivel județean.

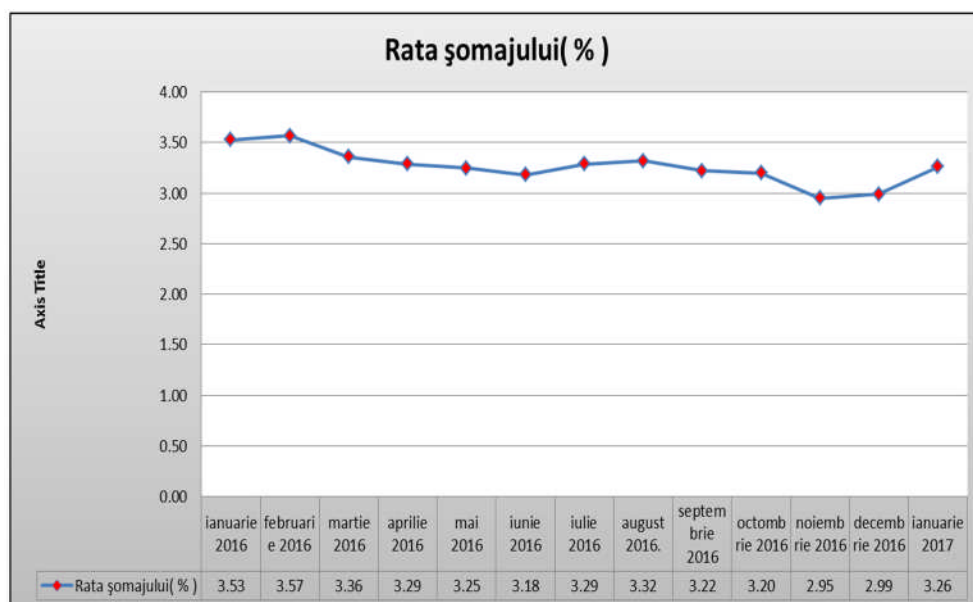

Figura 44 – Rata șomajului – ianuarie 2017 Sursa: AJOFM Bihor

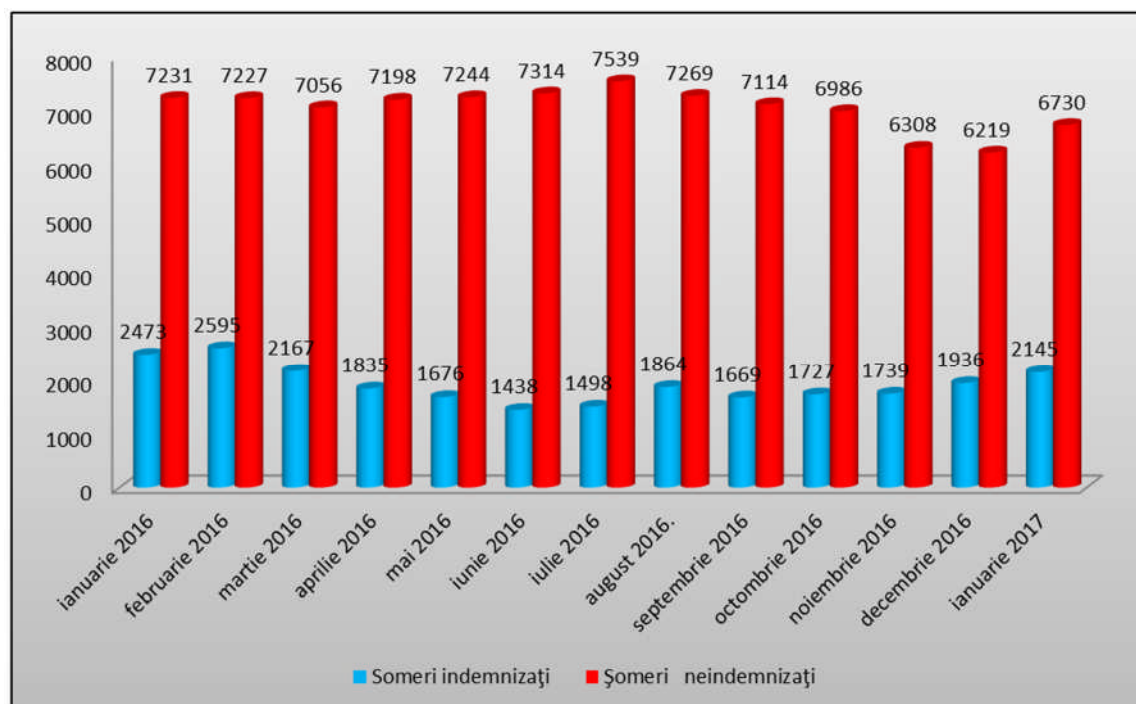

Figura 45 – Tipuri de șomeri – ianuarie 2017 Sursa: AJOFM Bihor

	Total	din care femei	Primar, gimnazial și profesional		Liceal și post-liceal		Universitar	
			Total	din care femei	Total	din care femei	Total	din care femei
șomeri indemnizați	2145	1059	928	317	905	533	312	209
șomeri neindemnizați	6730	2471	6593	2401	102	52	35	18
Total	8875	3530	7521	2718	1007	585	347	227

Tabel 24 – Studii / tipuri de șomeri

Șomeri pe nivel de studii

- 80% din numărul total de șomeri sunt fără studii, școală generală incompletă, școală generală și sunt beneficiari ai venitului minim garantat, cu nivel de ocupabilitate "FOARTE GREU"
- 13,7% din numărul total de șomeri au studii liceale, postliceale sau universitare

Din totalul șomerilor din Municipiul Oradea, 36,04% sunt de sex masculin și 63,96% sunt de sex feminin. Astfel, scăderea numărului de șomeri a fost mai accentuată în rândul celor de sex masculin (-37,2% în 2015, față de 2014), decât în rândul șomerilor de sex feminin (-29,27% în 2015, față de 2014).

AGRICULTURA

Calitatea solurilor Solul este o materie complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, ce reprezintă sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive, asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice. Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer. Acestea împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol, conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

Calitatea solului reprezintă pentru agricultură unul din cei mai importanți factori de producție. Încadrarea solurilor din județ în clasele de calitate este destul de echilibrată la nivelul județului Bihor. Astfel, 16.949 ha sunt în clasa I de calitate, 93.225 ha în clasa II, 156.289 ha în clasa III, 179.650 în clasa IV și 53.422 în clasa V de calitate. Ponderea suprafeței arabile a județului Bihor se găsește în clasa II de calitate cu 84.688 ha și în clasa III cu 94.168 ha.

Structura fondului funciar la nivelul anului 2015 în județul Bihor se prezintă astfel :

• Suprafața arabilă	= 308.412 ha
• Vița de vie, plantații	= 2.111 ha
• Pomi fructiferi, plantații	= 5.561 ha
• Pășuni naturale	= 138.371 ha
• Fânețe naturale	= 44.754 ha
• Teren agricol total	= 493.360 ha
• Total județ	= 754.427 ha

Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105.602 Ha, adică o suprafață de 29,07%, urmând în ordine descrescătoare solurile brune eumezobazice, solurile aluviale, brune argiloiluviale, cernoziomuri etc. Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 ha, soluri brun roșcate 320 ha și brun roșcate luvice 279 ha. Solurile din Zona Metropolitană Oradea se înscriu în categoria solurilor cu clase de bonitate ridicate, fiind favorabile agriculturii.

Repartiția terenurilor agricole O parte importantă din terenurile Municipiului Oradea, respectiv 45,8%, sunt utilizate în agricultură în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, leguminoaselor de câmp, cartofilor, florii soarelui și ovăzului. Suprafața agricolă s-a diminuat cu

338 ha în anul 2011, față de anul 2010, din cauza reducerii suprafeței arabile cu 254 ha, a suprafeței cu livezi și pepiniere pomicole cu 72 ha și a pășunilor cu 12 ha. Se poate observa o creștere în anul 2013 față de anul 2011 cu 256 ha, din cauza creșterii suprafeței arabile cu 291 ha, a pășunilor cu 15 ha, vii și pepiniere cu 98 ha, precum și reducerea suprafeței de fânețe cu 101 ha și a livezilor și pepinierilor pomicole cu 47 ha.

Județul Bihor se remarcă prin potențialul agricol, în anul 2014 suprafața totală arabilă la nivelul județului Bihor era de 308.719 ha având o productivitate medie la hectar, a principalelor culturi, ridicată comparativ cu nivelul regional și național.

La nivelul Municipiului Oradea, suprafața agricolă în anul 2014, era de 5.297 ha, iar Zona Metropolitană Oradea cuprindea un număr de 39.549 ha teren agricol. Sunt înscrise 15 grupuri de producători de produse agricole vegetale și animale la nivelul județului Bihor – cu 10 în Zona Metropolitană Oradea, din care 3 în Municipiul Oradea (2 - cereale, 1 - plante oleaginoase).

Pomicultură Se remarcă faptul că în Municipiul Oradea se află 71,21% din livezile și pepinierele pomicole de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 20,51% din livezile și pepinierele pomicole de la nivelul județului Bihor.

În județul Bihor, principalele livezi sunt cele de prune, mere, pere, piersici și nectarine, caise și vișine, zarzări și nuci.

În cursul anului 2014 producția totală de fructe la nivelul județului Bihor a fost estimată la cca 52.577 tone din care :

• prune	= 14.087 to
• mere	= 20.768 to
• pere	= 2.373 to
• piersici, nectarine	= 8.404 to
• cireșe, vișine	= 1.843 to
• caise, zarzări	= 3.523 to
• nuci	= 945 to
• căpșuni	= 207 to
• alte fructe	= 427 to

INDUSTRIE. CONSTRUCȚII

Industrie Situația favorabilă pe granița de vest, dezvoltarea industrială a zonei, o infrastructură bine dezvoltată precum și forța de muncă disponibilă în ramuri diverse, sunt atribute specifice județului Bihor. Principalele ramuri industriale ale județului Bihor sunt: industria extractivă și prelucrarea țicleiului, industria pielăriei și încălțămintei, industria mobilei, industria chimică, industria confecțiilor, industria materialelor de construcții, industria construcțiilor, industria alimentară etc.

Sectorul industrial a avut, în anul 2013, o contribuție de 30,86% (3.809,4 mil. lei) în valoarea adăugată brută realizată în județul Bihor. Comparativ cu anii anteriori, valoarea adăugată brută din industrie la nivel județean aproape s-a dublat (de la 1.550,5 mil. lei în 2003 până la 3.424,2 mil. lei în 2012). Însă ponderea sectorului a fluctuat în această perioadă de la 29,7% în 2003, până la 31,0% în anul 2007 și 27,7% în anul 2008. Cu toate acestea, industria este cel mai important sector al economiei județene, urmat de servicii (33,76% din VAB în 2013), comerț,

transport, depozitare și comunicații (20,75% din VAB Bihor în 2013), agricultură, vânătoare și silvicultură (8,01%) și construcții (6,62%). În anul 2015, în județul Bihor au fost înregistrate 1.885 unități locale active în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 8.511 mil. lei. În același an, în Zona Metropolitană Oradea funcționau 61,52% din unitățile locale active la nivel de județ, totalizând 67,2% din cifra de afaceri județeană la nivelul sectorului industrial. În Municipiul Oradea au fost înregistrate 1.056 unități locale în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 4.458,98 mil. lei. Rezultatul financiar din anul 2014 al unităților locale a reprezentat 73,47% din cifra de afaceri a unităților locale active în industrie la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 49,35% din cifra de afaceri a unităților locale active din acest sector de la nivelul județului Bihor.

În Municipiul Oradea ramurile industriale reprezentative sunt, după valoarea cifrei de afaceri obținute:

- Industria alimentară
- Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
- Fabricarea încălțămintei
- Fabricarea de mașini și utilaje de utilizare generală
- Fabricarea articolelor din cauciuc și material plastic
- Fabricarea mobilei
- Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică
- Metalurgia pulberilor
- Producția de unelte și articole de fierarie
- Producția de piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
- Extracția petrolului brut și a gazelor naturale
- Fabricarea produselor chimice de bază
- Alte grupe industriale.

Construcții Sectorul de construcții este unul din sectoarele importante ale economiei județului Bihor. În anul 2015, în județul Bihor, au fost înregistrate 1.602 unități locale active care au realizat o cifră de afaceri de 2.055 milioane lei RON, iar contribuția acestora la VAB totală a fost 6,62%. Zona Metropolitană Oradea concentrează 64,9% din unitățile locale active din județ, acestea realizând 74,77% din cifra de afaceri.

Oradea se remarcă în rândul unităților teritoriale componente ale Zonei Metropolitane Oradea prin cifra de afaceri obținută și numărul de unități locale active în sectorul construcțiilor. Așadar, în sectorul construcțiilor, în anul 2014, erau 875 unități locale active care au realizat 1.240,46 milioane lei, reprezentând 53,9% din unitățile locale active din județ, acestea realizând 68,99% din cifra de afaceri la nivel județean, respectiv 92,27% din totalul înregistrat la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Evoluția sectorului de construcții a cunoscut o scădere, atât la nivel național cât și județean, în perioada 2008 – 2013 și o revenire lentă după această perioadă. Restrângerea acestei activități economice se poate observa prin analiza numărului autorizațiilor de construcții eliberate la nivel local, în special a numărului celor emise pentru realizarea unor construcții noi. Cu toate că la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, numărul total de autorizații de construcții a scăzut drastic în 2010 față de anul anterior (-52,6%), ponderea în cadrul județului s-a păstrat. Așadar, în perioada 2008 - 2015, numărul de autorizații eliberate în Zona Metropolitană Oradea a reprezentat 74,75%, din numărul total de autorizații de la nivel județean.

Comerț și servicii

Comerț Sectorul comerțului este primul sector economic din cadrul județului, având înregistrate 6.104 unități locale active cu o contribuție de 42,26% (11.595 lei) în cifra de afaceri a județului, în anul 2014.

În Zona Metropolitană Oradea funcționau 70,58% din unitățile locale active din județ, realizând 83.82% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț. În același an, în Municipiul Oradea, au fost înregistrate 3.722 unități locale active care au realizat o cifră de afaceri de 8.900,4 mil. lei, cea mai însemnată parte din Zona Metropolitană dar și cea mai însemnată parte din cifra de afaceri de la nivel județean (76,76%). Zona Metropolitană se află, prin intermediul Municipiului Oradea, pe harta retailului modern din România. În Oradea au deschis supermarketuri pentru comercializarea bunurilor de larg consum: Metro, Auchan, Real, Selgros, Profi, Billa, Carrefour, Novaeuro, Kaufland, Penny, Unicarm, Trei G, Lidl.

Pe piața locală de retail a produselor de bricolaj și a materialelor de construcții, sunt prezente magazine precum: Practiker, Mobexpert, Jysk, Brico Depot, Dedeman, Ambient, Tiger Amira și Arabesque.

Servicii La nivelul județului Bihor, serviciile cu cel mai ridicat aport în valoarea adăugată brută sunt reprezentate de transport, depozitare și comunicații. În anul 2014, numărul unităților locale active din servicii de la nivelul județului Bihor a fost de 6.455 unități, acestea realizând o cifră de afaceri de 5.007 milioane lei. Principalele servicii, după cifra de afaceri obținută în 2014, la nivelul Municipiului Oradea sunt cele de transport și depozitare (48,31%), activități de servicii administrative și activități de servicii suport (20,78%), informații și comunicații (11,52%), activitățile profesionale, științifice și tehnice (9,48%), hoteluri și restaurante (5,66%) și tranzacții imobiliare (4,22%).

Unitățile locale active din sectorul serviciilor din Municipiul Oradea reprezintă 72,19% din totalul din județ (4.660 unități) și 87,6% din totalul Zonei Metropolitane Oradea. Cifra de afaceri a acestora, de 3.542,08 mil lei, reprezintă 70,74% la nivel de județ și 84,2% la nivel de Zona Metropolitană Oradea.

Turism

În turism indicele de utilizare netă a locurilor de cazare în luna decembrie 2016 a fost de 25,0%, mai mic atât față de indicele din luna anterioară cât și față de indicele din luna decembrie 2015.

Numărul turiștilor sosiți în luna decembrie 2016 a fost de 25.600 persoane, în scădere față de luna anterioară și în creștere față de luna decembrie 2015.

Numărul înnoptărilor în principalele structuri de primire turistică în luna decembrie 2016 a fost de 69.979, în scădere față de luna anterioară și în creștere față de luna decembrie din anul precedent.

Structuri de primire turistică

În județul Bihor, în anul 2016, erau înregistrate 199 structuri de primire turistică, reprezentând 23,94% din totalul din Regiunea Nord Vest. Din acest punct de vedere, județul Bihor ocupă locul al doilea, după județul Maramureș (27,07%) și înaintea județului Cluj (23,10%), la nivel regional. Din totalul de structuri de primire turistică din județul Bihor, 62,31% structuri sunt concentrate în Zona Metropolitană Oradea, ceea ce înseamnă în cifre absolute 124 de unități, la finalul anului 2016.

Față de anul precedent, numărul acestor structuri s-a ridicat cu 20,59%. Față de anul 2005 numărul de structuri de primire turistică s-a majorat cu 179,5%, rata medie anuală de creștere în perioada 2010 - 2015 fiind de 0,89%.

Municipiul Oradea este a doua localitate din punct de vedere turistic de la nivelul Zonei Metropolitane, dispunând, în anul 2016, de 37 structuri de primire turistică. La nivelul Municipiului, numărul de structuri de primire turistică a fost în continuă creștere în perioada 2010 - 2015. Anul 2015 marchează o creștere a numărului de structuri de primire turistică, cu 9 unități față de anul 2014.

Conform INS, majoritatea structurilor de primire turistică cu o capacitate mai mare de 5 locuri în Oradea sunt de tip hotel (21 unități), reprezentând 53,84% din totalul hotelurilor din Zona Metropolitană Oradea. Alte tipuri de unități de cazare turistică din Oradea sunt pensiunile turistice (6 unități), hostelurile (3 unitate), hotelurile apartament (2 unitati), vilele turistice (1 unitate cu o capacitate mai mare de 5 locuri) și pensiuni agroturistice (4 unitati).

Lista publicată de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului privind unitățile clasificate cu funcțiuni de cazare (aprilie 2016) cuprinde 50 de unități din Municipiul Oradea, dintre care 5 hosteluri, 22 hoteluri (1 hotel apartament), 14 pensiuni, 3 vile, 6 apartamente și camere de închiriat. Capacitatea totală de cazare a acestor unități este de 2.525 locuri, dintre care 72,76% în hoteluri.

Notă: diferențele dintre datele INS și cele ale MDRT se datorează metodologiilor diferite de culegere a datelor (în cazul INS, sunt considerate doar unitățile cu peste 5 locuri).

Capacitatea de cazare existentă

În județul Bihor, structurile de primire turistică au o capacitate de cazare existentă de 12.283 locuri, adică 36,28% din totalul capacității de cazare existente în regiunea de Nord Vest (33.848), fiind primul județ din regiune, urmat pe pozițiile secundă și terță de județele Cluj (24,96%) și Maramureș (19,05%). Din totalul capacității de cazare turistică existente la nivelul județului, 79,09% se află în structurile de primire turistică din Zona Metropolitană Oradea. Numărul de locuri în structurile de primire turistică din Zona Metropolitană Oradea s-a ridicat cu 37,33% (2.551 locuri), în perioada 2010 - 2015, la fel ca și capacitatea de cazare turistică existentă în județul Bihor, care a crescut cu 27,73%, în aceeași perioadă.

În Municipiul Oradea, în anul 2016, capacitatea de primire turistică existentă, reprezintă 25,99% din totalul de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și cuantifică 2.525 locuri.

Astfel, în funcție de capacitatea de cazare turistică existentă, Oradea este a doua localitate din ZMO, primul loc fiind ocupat de Comuna Sînmartin (6920 locuri). În anul 2014 - față de anul 2013, capacitatea de cazare existentă la nivelul Municipiului Oradea, s-a extins cu 45,24%, urmând ca în anul 2015 să se constate o diminuare de 6,43% față de anul anterior. În perioada 2010 - 2015, capacitatea de cazare existentă din structurile de primire turistică din Municipiul Oradea s-a extins cu 100,47%.

Aproximativ 77,73% din capacitatea de cazare turistică existentă la nivelul Zonei Metropolitane este disponibilă în hoteluri și 12,17% în pensiuni agroturistice. Capacitatea de primire turistică de la nivelul hostelurilor reprezintă 3,6%, în moteluri sunt 1,6% locuri, în vilele turistice sunt 2,22% locuri, în pensiunile turistice sunt 2,2% locuri, iar în hotelurile de apartament se regăsesc 0,45% locuri.

La nivelul Municipiului Oradea, 77,1% din locurile existente sunt în hoteluri, 9,59% în hosteluri, 7,3% în pensiuni turistice, 3,66% în pensiuni agroturistice, 1,67% în hoteluri apartament și

0,72% în vile turistice, la nivelul anului 2015. Se remarcă o diminuare de 15,3% a numărului de locuri existente în hoteluri și o creștere substanțială - de 98,91%, a numărului de locuri existente la nivelul pensiunilor turistice față de 2014.

În ZMO, în anul 2015, numărul mediu de locuri de cazare existente per hotel este de 187 locuri, pentru un hostel revin 85 locuri, pentru un hotel apartament revin 21 de locuri, pentru un motel revin 37 locuri, într-o vilă turistică revin 18 locuri, într-o pensiune turistică revin 29,6 locuri, iar într-o pensiune agroturistică revin 21,5 locuri. În același timp, în structurile de primire turistică din Municipiul Oradea revin, în medie, 92 locuri existente per hotel, 80 locuri per hostel, 21 locuri în hotelurile apartament, 18 locuri în vilele turistice, 30,5 locuri în pensiunile turistice și 23 locuri în pensiunile agroturistice.

Capacitatea de cazare în funcțiune

Reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către unitățile de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile, cât sunt deschise unitățile în perioada considerată și se exprimă în locuri/zile. Se exclud locurile din camerele sau unitățile închise temporar din lipsă de turiști, pentru reparații sau alte motive.

În Regiunea Nord Vest, în anul 2015, au fost în funcțiune 9.855.757 locuri de cazare, din care 29,68% în județul Bihor. Acesta este al doilea județ din regiune după capacitatea de cazare turistică în funcțiune, după județul Cluj (30,61%). Așadar, din cele 2.925.078 locuri – zile de la nivelul județului Bihor, 88,02% reprezintă capacitatea de cazare în funcțiune din Zona Metropolitană Oradea. Față de anul precedent, în anul 2015 capacitatea de cazare în funcțiune (locuri – zile) a crescut cu 12,62%, iar față de anul 2005 capacitatea de cazare turistică în funcțiune a crescut cu 13,7%.

În Municipiul Oradea se concentrează 39,58% din capacitatea de cazare în funcțiune din structurile de primire turistică din Zona Metropolitană. Oradea este a doua localitate din ZMO în funcție de acest indicator, fiind precedată de comuna Sînmartin care concentrează 56,31% din locurile de cazare în funcțiune.

Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică

În anul 2015, Regiunea Nord Vest a captat 1.140.667 turiști, din care 30,16% turiști au vizitat județul Bihor, clasat pe locul al doilea după județul Cluj (37,59%). În ZMO, au fost înregistrați 319.976 turiști, ceea ce înseamnă 93% din totalul turiștilor din județul Bihor, în anul 2015. Față de anul anterior, numărul turiștilor din Zona Metropolitană a crescut cu 15,19%, iar față de anul 2010 a crescut cu 80,52%.

În anul 2015, în Municipiul Oradea s-au înregistrat 163.416 sosiri turistice (51.07% din totalul turiștilor în ZMO), în timp ce în comuna Sînmartin au ajuns 144.862 turiști (45,27% din total turiștilor în ZMO).

Față de anul precedent (2014), în Municipiul Oradea au fost înregistrați cu 19,5% mai puțini turiști, iar comparativ cu anul 2010, numărul turiștilor sosiți în municipiu s-a majorat cu 7,73%. Cel mai ridicat număr de sosiri din Zona Metropolitană Oradea s-a înregistrat în cadrul hotelurilor (237.888 turiști – 74,35% din total). Creșterea numărului de turiști care ajung în Oradea este confirmată de statistici, cele mai recente fiind aferente lunii mai. Față de aceeași perioadă a anului trecut, numărul vizitatorilor sosiți în orașul de pe Crișul Repede a crescut cu 30%, de la 13.249 la 17.164. Cifrele demonstrează și că vizitatorii au ales sejururi mai lungi, numărul de înnopțiuni crescând cu nu mai puțin de 71%, de la aproape 23.000, în mai 2015, la circa 40.000, în 2016.

La nivelul Municipiului Oradea numărul turiștilor care au preferat hotelul reprezintă 77,62% din totalul turiștilor sosiți, în hosteluri s-au cazat 14,21%, în pensiuni turistice 5,06%, în vile turistice 0,15%, în hoteluri apartament 0,86%, iar în pensiunile agroturistice 0.88%.

Sezonalitate

În lunile iulie – august se înregistrează în județul Bihor cel mai ridicat număr de turiști, reprezentând 26,99% din totalul turiștilor din întregul an. În schimb, în lunile ianuarie-februarie se înregistrează cele mai scăzute valori ale numărului de turiști în județul Bihor, sosind un număr mediu de 27.889 turiști. În sezonul cald (iulie-august) sosesc în județ cu 64.480 turiști mai mult, adică de 3,31 ori mai mulți turiști decât în sezonul rece (ianuarie-februarie). Astfel, se conturează sezonul turistic al județului, în perioada iulie-august, când sosesc în medie 92.369 turiști (conform datelor INS din 2015).

Înnoptări ale turiștilor

În anul 2015, turiștii sosiți în Regiunea Nord Vest au realizat 2.713.820 înnoptări, dintre care 41.9% în structurile de cazare din județul Bihor. În ZMO s-au realizat înnoptări reprezentând 94% din totalul de la nivel de județ, în anul 2015. În 2014, față de anul precedent, numărul înnoptărilor a crescut cu 7,73%, iar față de anul 2010, numărul acestora a crescut cu 28,77%. În Municipiul Oradea s-au înregistrat înnoptări în anul 2015, care reprezintă 33,7% din totalul înnoptărilor în cadrul structurilor de primire turistică din Zona Metropolitană Oradea. După numărul de înnoptări, Municipiul Oradea se clasează pe al doilea loc la nivel zonal (360.432 innoptari) după comuna Sînmartin, unde se realizează cele mai multe înnoptări (690.570 înnoptari - 64.59% din totalitatea înnoptărilor din 2015 de la nivelul ZMO). În anul 2015, numărul de înnoptări în Municipiul Oradea este cu 29,78% mai ridicat față de anul 2014 și cu 201,96% mai mare față de anul 2010. Pe tipuri de structuri de primire turistică, 83,58% din înnoptările de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea din anul 2015, se înregistrează în hoteluri. Alte structuri de primire turistică preferate de turiști pentru a înnopta sunt pensiunile agroturistice (6,02%), hostelurile (4,2%), vilele turistice (1,05%), pensiunile turistice (1,2%), motelurile (0,89%) și hotelurile apartament (3,06%).

În Municipiul Oradea, 83,1% din înnoptări s-au înregistrat în hoteluri, 10,15% în hosteluri, 2,98% în pensiuni turistice, 0,08% în vile turistice, 0,95% în moteluri, 1,45% în hoteluri apartament și 1,29% în pensiuni agroturistice.

Față de anul precedent, în 2015 s-a constatat o creștere semnificativă a numărului de locuri disponibile în hosteluri, numărul de înnoptări în acest tip de structură a crescut cu 55,98%, în hoteluri a crescut cu 25,02%, în hoteluri apartament cu 16,67% și în pensiunile turistice cu 9.69%. În același timp, a scăzut numărul de înnoptări în vilele turistice, cu -25,12%.

Durata medie de ședere

La nivelul Regiunii Nord Vest, în 2015, durata medie de ședere a unui turist a fost de 2,4 zile, în timp ce la nivelul județului Bihor durata medie de ședere a fost de 3,3 zile, cu aproximativ 0,9 zile peste valoarea medie de la nivel regional. În anul 2015, valoarea duratei medii de ședere a turiștilor în structurile de primire turistică din zona Metropolitană Oradea este de 3,3 zile, la fel și la nivel județean. Față de anii anteriori se remarcă o continuă scădere a duratei medii de ședere, de la 5,4 zile, în 2005, până la 4,7 zile, în 2010, respectiv 3,3 zile în 2015. În Oradea, durata medie de ședere este de 2,2 zile, cu 1,1 zile sub durata medie de ședere de la nivelul ZMO. În perioada 2005 - 2010, durata medie de ședere din municipiu nu a fluctuat

semnificativ, ea încadrându-se în intervalul 1,6 – 1,7 zile, iar în perioada 2011 - 2015 între 1,4 - 2,2 zile.

Pe tipuri de structuri de primire turistică, la nivelul ZMO, durata medie de ședere cea mai ridicată se înregistrează la nivelul hotelurilor apartament (5,4 zile), hotelurilor (3,8 zile) și pensiunilor agroturistice (2,3 zile). În Oradea, cea mai ridicată durată medie de ședere este de 3,7 zile, în hotelurile apartament. În hoteluri, durata medie de ședere este de 2,4 zile, în vilele turistice de 1,2 zile, la pensiuni turistice de 1,3 zile, iar în hosteluri de 1,6 zile.

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune, arată procentul în care capacitatea de cazare în funcțiune a fost utilizată într-o perioadă turistică. Așadar, în anul 2015, în Regiunea Nord Vest indicele de utilizare a capacității de cazare în funcțiune a fost de 27,5%, iar în județul Bihor de 38,87%.

La nivelul Zonei Metropolitane Oradea, indicele de utilizare netă a capacității de cazare este de 41,49%, depășind nivelul județean. Din intervalul 2010 - 2015, anul 2013 înregistrează cel mai scăzut indice al utilizării capacității de cazare în funcțiune, iar 2014 înregistrează cel mai ridicat indice al utilizării capacității de cazare în funcțiune. În 2015, în Municipiul Oradea, indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune a fost de 35,34%, sub nivelul mediu din Zona Metropolitană Oradea (fiind cea mai ridicată valoare a indicelui din perioada 2010 - 2015). Tendința descendentă a indicelui de utilizare a capacității de cazare în funcțiune a debutat în anul 2008, când acesta avea o valoare de 35,4%, cu 3,7 puncte procentuale sub valoare din anul precedent, scăzând cu 10,6 puncte în anul 2013 față de anul 2005.

Hotelurile apartament au avut, în anul 2015, cel mai ridicat indice de utilizare a capacității de cazare (52,72%) de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, iar în municipiu, în hoteluri a fost de 36,85%, în hosteluri de 34,57%, în hoteluri apartament de 25,2%.

Tendențele economice, la nivel mondial și național, și-au pus amprenta și asupra sectorului turistic al județului Bihor, observându-se o diminuare clară a indicelui de utilizare a capacității de cazare în plin sezon turistic.

Resurse turistice

Principalul centru turistic al Zonei Metropolitane este Municipiul Oradea. Aflată la granița vestică a României, Oradea a stat dintotdeauna la răscrucea unor drumuri comerciale importante care legau Occidentul și Orientul. Înfățișarea ei de astăzi stă sub semnul multiplelor influențe înregistrate de istorie, nu doar în plan arhitectural – cel mai evident în prezent – ci și structural, economic, social și nu în ultimul rând, cultural. Deși orașul este atestat documentar din anul 1113, arealul a fost locuit încă din Paleolitic. În Evul Mediu a devenit un cadru citadin care a făcut posibilă conviețuirea mai multor etnii și manifestarea specificului fiecăreia, în același spațiu.

Un tur al orașului oferă șansa turiștilor de a admira clădiri deosebite, cu arhitectura specifică: Complexul baroc format din Palatul Episcopal Romano-Catolic, Șirul Canonicilor, ansamblu construit în a doua parte a secolului al XVIII-lea și Basilica Romano-Catolică (cu numeroase fresce realizate de J.N. Schöph și Francesco Storno), Mănăstirea Capucinilor (1837, construită în stil neoclasic), Clădirea Teatrului de Stat "Regina Maria" (1899-1900), Palatele: Primăria Oradea (1902-1903), Astoria (1902-1906), Rimanoczi (1903), Vulturul Negru (1907-1909), Moskovits Miksa (1905), Ulmann (1913), Apollo (1913-1914), Palatul de Justiție (1898),

Sinagoga Neologă (1890), Palatul Episcopiei Greco-Catolice (1903-1904), Biserica romano-catolică Olosig (1876,1903-1905), Biserica Romano-Catolică Sf. Ladislau (1723-1742), Catedrala Ortodoxă „Adormirea Maicii Domnului”. Merită admirate și alte atracții turistice, cum sunt: vitraliile din Pasajul „Vulturul Negru”, simbol al orașului executat în atelierele de sticlărie Neuman la 1909, Turnul Primăriei care oferă o panoramă asupra centrului istoric, precum și mecanismul indicând fazele Lunii, realizat în anul 1793 de Georg Rueppe, funcțional și astăzi la Biserica cu Lună. De asemenea, merită ascultate concertele de Crăciun, susținute la orga donată de Maria Tereza în 1780, de la Basilica Romano-Catolică.

Palatul Baroc din Oradea - Palatul Episcopiei Romano-Catolice din Oradea, cunoscut și ca Palatul Baroc din Oradea, este unul din cele mai valoroase edificii construite în stil baroc pe teritoriul României. La fel ca și Bazilica Sf. Maria și Șirul Canonicilor, palatul a fost ridicat în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea. Cele trei obiective formează împreună cel mai important complex baroc din România, precum și unul din cele mai reprezentative ale Europei sud-estice. Planul inițial al clădirii prevedea palatul ca sediu al Episcopiei romano-catolice de Oradea, dar în timpul perioadei 1945 - 1989, clădirea a fost folosită mai întâi ca azil pentru revoluționarii comuniști greci refugiați în România. În ianuarie 1971 s-a deschis aici Muzeul Țării Crișurilor din Oradea. În prezent, Palatul aparține Episcopiei romano-catolice.

Bazilica Romano-Catolică din Oradea - cu hramul Sfânta Maria, este cel mai mare edificiu baroc de pe teritoriul României și între cele mai frumoase bazilici din Europa. Bazilica a fost construită între 1752-1780. Orga datează din anul 1780, este opera lui Fridolin Festl, și a fost dăruită catedralei de împărăteasa Maria Terezia a Austriei. Bazilica adăpostește herma cu moaștele Sfântului Ladislau. Catedrala Romano-Catolică din Oradea a fost construită în secolul al XVII-lea și în prezent este monument istoric.

Șirul Canonicilor - este un monument de arhitectură barocă, compus din 57 de arcade care constituie un coridor lung de peste 250 de metri, unind 10 clădiri. A fost construit în perioada 1750-1875, după proiectul arhitectului F.A. Hillebrandt. Până în 1780 au fost ridicate primele 7 din cele 10 clădiri, alte două clădiri au fost terminate în 1863, iar cea de-a zecea a fost finalizată în 1875, la mai mult de 100 de ani de la inițierea construcției primei clădiri. În faza inițială în cadrul complexului de clădiri fusese inclus și un seminar teologic romano-catolic, care însă nu a mai fost construit aici.

Palatul Finanțelor - inițial Palatul Finanțelor Publice, clădirea a fost construită în stil eclectic, probabil în 1895, de către Rimanoczy Kalman junior. A devenit Policlinică după cel de-al doilea război mondial.

Teatrul de Stat este printre cele mai importante clădiri de cultură din Oradea. Clădirea Teatrului reprezintă unul dintre cele mai însemnate edificii de patrimoniu din Oradea. Proiectul a fost întocmit de renumita firmă de arhitecți Fellner și Helmer din Viena, iar realizarea lui, care a durat doar 15 luni, din 10 iulie 1899 până în 15 octombrie 1900, s-a derulat sub asistența arhitecților orădeni Rimanóczy Kálmán, Guttmann József și Rendes Vilmos.

Filarmonica de Stat - viață muzicală orădeană a devenit intensă începând cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, când un tânăr muzician, Johann Michael Haydn (1737-1806), fratele mai mic al lui Joseph Haydn, a fost numit organist și dirijor în curtea episcopului Patachich Ádám, între anii 1760-1762. El a fost urmat între 1764-1769 de Karl Ditters von Dittersdorf (1739-1799). Cei doi muzicieni sunt considerați ca fondatori ai vieții muzicale orădene. La 5 ianuarie 1888 are loc primul „concert filarmonic” din Oradea. Sub conducerea dirijorului Schnitzl J., orchestra interpreta Uvertura la opera Tancred de Rossini, Serenada nr. 3 de

Wolkmann, Variațiuni pentru corn de Ekhard și Simfonia nr. 40 în sol minor de Mozart. În 1890 se constituie Asociația Prietenilor Muzicii din Oradea Mare, printre scopurile ei fiind înscrise educația în domeniul muzicii culte, organizarea de concerte și spectacole și înființarea unei școli de muzică. Sub patronajul acestei instituții se inaugurează, pe lângă Teatru, o secție de operă. În 1949 Societatea Filarmonică devine instituție de stat, desfășurând o bogată activitate muzicală în țară și peste hotare.

Mănăstirea Capucinilor - ansamblul Mănăstirii Capucinilor este format din Biserica romano-catolică "Vizita Sf. Fecioare Maria la Sf. Elisabeta" (fosta biserică a mănăstirii capucinilor) și claustrul, datele din perioada 1734 – 1742 și refăcute între 1836 - 1838.

Hotelul Astoria - fostul Palat Sztarill. Proiectul clădirii aparține arhitectului Sztarill Ferencz și datează din 1902. Construcția se desfășoară pe două străzi, are trei nivele, cele două etaje superioare ieșind din planul fațadei. Fațadele sunt puternic ritmate prin tratarea uniformă a golurilor, existența axului de simetrie fiind aproape imperceptibilă. Pe peretele Cafenelei Literare Emke, o placă comemorativă înștiințează că era locul preferat al marelui poet maghiar Ady Endre, o personalitate proeminentă a grupării literare, care a reușit să tipărească în anul 1908 antologia "A holnap" (Ziua de mâine).

Teatrul pentru Copii și Tineret Arcadia - fostul Teatru de Păpuși este o clădire de patrimoniu, având în vedere și vechimea, istoria, arhitectura sa, care intersectează trei stiluri: baroc târziu, eclectic și secesion. A luat ființă în anul 1950 la inițiativa unui grup format din entuziaști iubitori ai genului. Clădirea în care funcționează teatrul datează din anul 1760 când aici era inaugurat cu mare pompă hanul „Arborele verde” în proprietatea Capitului Romano-catolic. În această clădire au locuit funcționarii Capitului, dar a funcționat și o temniță. În timpul marelui incendiu din 1836 s-a distrus și acest han, după care a fost reconstruit păstrând zidurile existente. În anul 1877 era o clădire cu două etaje acoperită cu țiglă, având 87 camere de oaspeți, cafenea, berărie, cârciumă, o sală mare și una mai mică. După 20 de ani hanul a fost modernizat și transformat într-un hotel de categoria I-a cu 40 de camere, o sală de bal luxoasă, restaurant, cafenea. Nu se știe cu exactitate când a trecut din proprietatea Capitului în proprietatea Municipiului, însă în 1908 Adorjan Emil și Kurländer Ede, arhitecții care au construit complexul Vulturul Negru, au cumpărat clădirea hotelului Arborele Verde, tot în acel an transformând-o în forma actuală. Hotelul a fost desființat, camerele de la etaj au fost transformate în locuințe și birouri, iar restaurantul în magazie, proiectantul și executantul fiind Sztarill Ferencz. Pentru a asigura o ieșire a pasajului Vulturul Negru și spre strada Vasile Alecsandri, s-a demolat casa scării exterioare a fostului hotel și s-a construit o nouă scară în interiorul clădirii, actuala intrare la Teatrul Arcadia. Fosta sală mare a fost transformată în localul Cabaretului "Bonbonniere", devenită apoi sala de spectacole a instituției. La parter s-au amenajat o serie de magazine și cinematograful „Urania”.

Palatul Vulturul Negru - este un monument arhitectonic reprezentativ al Municipiului Oradea. Palatul, aflat la intersecția Strada Independenței Nr.1 cu Piața Unirii 2-4 și cu Strada Vasile Alecsandri nr. 8, a fost construit în stil secesion între anii 1907-1908, de arhitecții orădeni Marcell Komor și Dezső Jakob. Antreprenorul lucrării a fost Ferenc Sztarill.

Palatul Moskovits Miksa, edificiul al cărui proiect din 1905 îi aparține arhitectului Rimanoczy Kalman jr., este unul dintre cele mai frumoase exemple ale stilului secesion.

Reședința Episcopiei Ortodoxe Române (fostul Palat Rimanóczy K. junior), este o clădire de patrimoniu, construită în anul 1905, în stil eclectic, după proiectul lui Kálmán Rimanóczy jr. Clădirea este situată pe strada Roman Ciorogariu. Fațada are la etajul doi o logie centrală, iar la colț sunt două balcoane.

Palatul Ullmann - clădirea construită în stilul secesion-ului vienez, se presupune a fi fost proiectată de arhitectul Löbl Ferenc și terminată în anul 1913. Clădirea este formată din subsol, un parter înalt, mezanin și trei etaje care se dezvoltă în jurul unei curți interioare. Ultimul etaj este mansardat, acoperit fiind de un acoperiș foarte înalt. În planul fațadei se remarcă simetria față de axul central, frumoasa proporționare a traveelor, atât pe orizontal cât și pe vertical. Decorația, reprezentativă pentru secesion-ul vienez, se reduce la medalioane de stuc, butoni de cărămidă, feronerie, vitralii și basorelieful de ceramică, executat în atelierul Zsolnay, cu smalt metalifer de culoarea bronzului, reprezentând "Menora" păzită de doi lei.

Palatul Apollo - în secolul al XIX-lea exista, pe amplasamentul actualului Palat Apollo, un han cu numele Apollo. În 1910 Consiliul Orășenesc a dorit să valorifice terenul (prin vânzarea terenului sau construirea unui imobil pe care municipalitatea să-l închirieze) și a hotărât ca pe acel amplasament să fie ridicat un nou imobil. În primăvara anului 1911 Rimanóczy Kálmán junior a prezentat proiectul care a fost acceptat și apreciat de Consiliul Juridic Municipal. Rimanóczy Kálmán junior a câștigat licitația, având cea mai bună ofertă, dar a murit în 12 iulie 1912. Văduva arhitectului a cerut Consiliului Municipal să-l însărcineze pe inginerul-arhitect Krausze Tivadar pentru a coordona lucrările la noua clădire, deoarece acesta a fost colaboratorul arhitectului. Palatul a fost o comandă a Consiliului Municipal Oradea și era singurul imobil de raport ridicat la inițiativa acestuia, toate celelalte imobile de raport construite la începutul secolului al XX-lea fiind proprietăți private. Pentru a realiza venituri, municipalitatea a oferit spre închiriere spațiile din imobil. În condițiile izbucnirii războiului, a fost dificil de găsit chiriași pentru toate spațiile, pentru cafeneaua de la parter, pentru trei dintre apartamentele de lux și atelierele de la etajul al treilea.

Palatul Justiției - amplasat în fosta Piața Szechenyi, Palatul Frimont, construcție sub forma de L, a fost cumpărat în 22 ianuarie 1868 de comitatul Bihor contra sumei de 50.000 Ft., de la ultima descendentă a familiei contelui. Proiectul Palatului, în stil eclectic, aparține inginerului Kiss István și a fost executat de către Guttman Jozsef și Rendes Vilmos, fiind inaugurat la 13 august 1898, data de la care va adăposti tribunalul, până în 1951. Pe parcursul timpului, imobilul a avut ca destinații: Tribunalul Comitatului, Sediul Regionalei Partidului Comunist „Crișana”, Sediul Comitetului Județean de Partid Bihor, Prefectura Județului Bihor, iar din anul 1998 imobilul a trecut din administrarea Prefecturii Județului Bihor în administrarea Ministerului Justiției.

Sinagoga Neologă Zion - Sinagoga Neologă Zion din Oradea este un lăcaș de cult evreiesc, localizat pe Strada Independenței nr. 22 și construit în perioada 1877 - 1878, în stil neomaur. Sinagoga Neologă din Oradea a fost inclusă pe Lista monumentelor istorice din județul Bihor, din anul 2004. Renovată complet în 2015, în prezent găzduiește numeroase concerte de orgă, muzică clasică, muzică klezmer.

Palatul Primăriei Oradea - este clădirea amplasată în partea de nord-vest a Pieței Centrale (Unirii). A fost înălțată între anii 1902 - 1903 după planurile arhitectului Kálmán Rimanóczy. Palatul se află pe fostul amplasament al episcopiei catolice din secolul XVIII. Un element deosebit îl constituie asimetria în plan a construcției, clădirea îmbinând stilurile eclectic și renașcentist. Clădirea este prevăzută în partea dinspre Crișul Repede cu un Turn cu ceas, înalt de 50 m, care în prezent reprezintă un obiectiv turistic. În anul 1944 acoperișul original a ars în luptele pentru cucerirea orașului de către trupele româno-sovietice.

Palatul Episcopiei Greco-Catolice din Oradea, este un monument de arhitectură ridicat pe locul vechiului palat al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea Mare. Lucrările de construcție au

avut loc între anii 1903 - 1905. Clădirea a fost edificată în stil eclectic, după proiectul arhitectului Kálmán Rimanóczy. Edificiul a fost inaugurat de episcopul Demetriu Radu, pe 11 iunie 1905.

Biserica Romano-Catolică Olosig - călugării franciscani au construit aici în perioada 1732 - 1743 o biserică și o mănăstire. Biserica a fost transformată în anul 1876 de către Knapp Ferenc, care i-a adăugat turnul. În perioada 1903 - 1905 a fost reconstruită nava bisericii și s-au construit și două turnuri secundare în stil eclectic după proiectul arhitectului Rimanóczy Kálmán junior. Din vechea biserică au rămas doar cripta și șase altare laterale, iar clădirea mănăstirii vechi face parte din spitalul militar.

Biserica Sfântul Ladislau - este unul din cele mai vechi edificii ecleziastice ale orașului. În biserică se găsește cel mai vechi altar din Oradea, care se află în uz din 1730 până în prezent. Lucrările de construcție a bisericii, care o vreme a îndeplinit funcția de catedrală episcopală, au început în jurul anului 1720 și au fost finalizate în 1741. Tabloul de deasupra altarului principal îl reprezintă pe Sfântul Ladislau întinzând cheile orașului episcopului de Oradea. Frescele de pe boltă, pictate în anul 1908 de Gyula Turz, prezintă diferite scene din viața regelui Ladislau: cum face să izvorască apă din stâncă, cum supraveghează construcția primei catedrale din Oradea etc.

Biserica cu Lună - cunoscută și sub denumirea Catedrala Adormirea Maicii Domnului, este o biserică creștin-ortodoxă, construită între anii 1784 - 1790. A fost denumită astfel datorită unui mecanism unic în Europa, aflat pe turla bisericii, care are menirea de a pune în mișcare o sferă cu diametrul de 3 m, de forma lunii, vopsită jumătate în negru, jumătate în auriu. Această sferă se deplasează după mișcarea de rotație a Lunii în jurul Pământului și arată, prin rotirea sa, toate fazele Lunii.

Cetatea Oradea – cetatea fortificată, situată în zona centrală a orașului, este un punct de atracție important, fiind cea mai mare și mai bine păstrată cetate pentagonală din Europa de Sud Est, reconstruită în stil italian în secolul al XVI-lea și reprezintă una dintre puținele cetăți utilizate și în prezent în România. Din punct de vedere arhitectonic, Cetatea Oradea a cunoscut trei mari etape de dezvoltare. O etapă romanică, una gotică și, în final, etapa renascentisto-barocă, cea care își pune amprenta asupra monumentului vizibil și astăzi. Stilul arhitectonic este renascentist, baroc, a fost ridicată între secolele al XII-lea și al XVIII-lea, iar unii dintre arhitecții implicați au fost Giacomo Resti, Giulio C. Baldigara, Domenico Ridolfini, Emeric Sardi. În urma refacerii și extinderii care au avut loc în secolele al XVI-lea și al XVII-lea, Cetatea Oradea capătă fizionomia tipică a unei fortificații de tip bastionar italian, cu bastioane de tip pană, fiind de altfel, singura de acest tip din Europa de Est. Având o istorie de aproape 1 000 de ani, Cetatea Oradei are toate atuurile de a se constitui într-un obiectiv turistic de prim rang, nu doar pentru Municipiul de pe malurile Crișului Repede, ci și pentru Regiunea de Nord - Vest a României și, în sens mai larg, pentru spațiul central-est european. Trecutul istoric al acesteia, arhitectura, poveștile și legendele existente în legătură cu anumite evenimente care i-au marcat existența, concurează împreună în a-i da o notă de atractivitate și de originalitate. Cetatea Oradea, leagănul, nucleul de dezvoltare a ceea ce a fost cunoscut în istorie sub numele de Oradea Mare, Nagyvárad ori Groswardein, se constituie într-un punct de reper atât pentru evoluția urbană a acestei zone, cât și pentru istoria sa.

Turnul Primăriei - clădirea administrației locale a Municipiului Oradea este imobilul care îmbină foarte bine funcționalitatea cu aspectul impunător și elegant, care deservește interesele comunității și care găzduiește obiectivul turistic Turnul Primăriei Oradea. Datorită locației centrale, Turnul este și un punct de informare pentru cei care vizitează orașul Oradea. Turnul

Primăriei se află în aripa dinspre strada Tudor Vladimirescu a clădirii și are o înălțime de aproape 50 m. Este prevăzut cu 4 nivele principale, dintre care trei de panoramă.

- *La nivelul I* se află mecanismul orologiului - numit „ceasul mamă”. Orologiul de la cota cea mai înaltă cântă la ore fixe „Marșul lui Iancu” și a fost construit la începutul secolului al XX-lea în anul 1904, de către un lăcătuș ceasornicar pe nume Mezey Dezső. În prezent, ceasul din Turnul Primăriei este îngrijit de Nagy Csaba Sándor. Datorită lui, modul de funcționare a ceasului s-a schimbat din anul 1992. Dacă până în 1992 inerția greutatei acționa ceasul și pendulul, acum pendulul este acționat electronic, ducând mișcările prin axe și roți dințate până la arătătoarele cadranelor. Orologiul este alcătuit din patru părți - cadrane, situate în partea superioară pe fiecare latură a obiectivului. Cadranul din față, cel care privește spre Criș, a fost confecționat din sticlă groasă, numită sticlă de lapte și era iluminat din spate. După război, în 1944, cadranul din față a fost schimbat, sticla fiind înlocuită cu tablă și la fel s-a procedat și pentru celelalte cadrane. Orologiul a supraviețuit celor două războaie mondiale, iar acoperișul și zidul turnului au supraviețuit celor două incendii, primul din 1917, iar la doilea din 1944. Cadranul ceasului păstrează și astăzi urme de gloanțe din timpul războiului din 1944.
- *Nivelul al II-lea* prezintă o panoramă de la 33,85 m. În „File din istoria pompierilor bihoreni” vol. II, editat în anul 2001, se specifică faptul că, în 1904, se mută în turnul noii clădiri a Primăriei punctul de observare a incendiilor pentru oraș, care anunța prin bătăi de clopot, în funcție de zona în care izbucnea incendiul, astfel: pentru Orașul Nou, 2 bătăi, Vest Olosig (ret) 3 bătăi, Est Olosig 4 bătăi, Velența 5 bătăi și Velența-Sud 6 bătăi. În turnul de observare, pe timp de zi se arbora un drapel roșu pe direcția în care a izbucnit incendiul, iar noaptea se aprindea un reflector electric.
- *Nivelul al III-lea*, aflat la 40,25 m, are montat pe parapetul balconului mai multe ciocane uriașe funcționale, care bat de câte trei ori la fiecare sfert de oră.
- *Nivelul al IV-lea* oferă posibilitatea observării în detaliu a obiectivelor turistice din zona centrală a orașului, cu ajutorul unui telescop. Accesul la acest nivel se poate face în grupuri mici, de câte 5 persoane, datorită spațiului limitat.

Casa Darvas - La Roche - este o clădire proiectată de frații Vágó József și László, datând de la începutul secolului al XX-lea. Clădirea este construită în stil secesion vienez cu forme simplificate, geometrice. Planul clădirii este în formă de L, având fațada principală spre strada Iosif Vulcan și pe cea secundară spre Criș. Fațada principală are trei zone diferite abordate arhitectural. Întreaga fațadă este placată cu marmură la intersecția plăcilor aflându-se butoni semisferici din cărămidă smălțuită, aparținând fabricii Zsolnay/Pecs. Fațada secundară este mai simplă, terasele coborând în trepte până în stradă. Curtea interioară are ca element distinctiv gardul cu stâlpi din lemn încrustat. Clădirea este foarte importantă pentru istoria arhitecturii și artei, fiind reprezentativă pentru dezvoltarea *stilului secesion* în România și unul dintre cele mai frumoase exemple de arhitectură stil Art Nouveau din Oradea, care, datorită felului în care a fost proiectată, reprezintă o valoare europeană recunoscută.

Grădina Zoologică - se situează în partea de sud-vest a Municipiului, în vecinătatea parcului Bălcescu și a stadionului Tineretului. Datează din anul 1960, an în care au fost aduse aici primele animale, dar pentru publicul larg a fost deschisă abia în 1962. Se întindea pe o suprafață de 37.000 mp. Grădina Zoologică din Oradea funcționează în subordinea Consiliului Local, fiind proprietatea acestuia. În anul 2010, Consiliul Local al Municipiului Oradea a alocat încă 37.000 mp de teren pentru extinderea Grădinii zoologice și a derulat un proces de modernizare și reamenajare. În prezent, grădina deține un efectiv de peste 700 de exemplare

de animale și păsări din specii reprezentative, de pe toate continentele. Majoritatea sunt perechi care se reproduc în habitatul ocupat, în incintă. Pentru redotarea și refacerea efectivelor sunt practicate schimburile de animale cu alte grădini zoologice din țară și străinătate. La nivel european, grădina zoologică urmărește înregistrarea organizației la rețeaua UE de profil: the European Association of Zoos and Aquaria (EAZA).

Evenimente turistice - Municipiul Oradea găzduiește pe tot parcursul anului evenimente de importanță locală, regională, națională, dar și internațională. Dintre manifestările cu caracter național sau internațional, majoritatea sunt cu tematică cultural-artistică, fiind organizate în principal în Municipiul Oradea: Zilele Cetății, Festum Varadinum, Festivalul Internațional de Dans Sportiv, Târgul Internațional al bunurilor de consum, Festivalul de teatru scurt, Festivalul "Floare de lotus" etc.

Festivalul "Toamna Orădeană", organizat în preajma aniversării Municipiului Oradea, este un polarizator important de evenimente fiind un festival cu caracter cultural-sportiv și social, care se întinde pe durata a aproximativ 3 săptămâni. Festivalul cuprinde spectacole de teatru, expoziții, manifestări culturale și concerte în aer liber. Târguri tematice: Târgul imobiliar, Târgul Pălincarilor, Târgul de antichități, Târg de animale și păsări, Târgul auto, Târgul de Cariere, Târgul Tradițional de Paști, Târgul Reducerilor Lunare - Turism, călătorii, distracție și relaxare / Travel, party & relax; Târgul regional de frumusețe, fitness, wellness, spa, îngrijire corporală, sănătate; Expomariage Oradea, Târg de mobilă și decorațiuni interioare, Târgul de Crăciun.

Festivaluri: Das Fest Ramada Oradea, Festivalul Vinului, Festivalul Copiilor, Festivalul de Teatru scurt etc.

Manifestări culturale (expoziții de artă, piese de teatru, concerte), științifice (conferințe, seminarii), sportive (concursuri, campionate, turnee) și de divertisment (circ, stand-un comedy). Majoritatea evenimentelor științifice sunt organizate în parteneriat cu Universitatea din Oradea și cu organizațiile neguvernamentale / profesionale din Oradea.

Forme de turism practicabile - beneficiind de un bogat patrimoniu turistic, în Municipiul Oradea se pretează practicarea mai multor forme de turism:

Turism de afaceri și evenimente. Dezvoltarea mediului de afaceri local din Municipiul Oradea, existența calendarului de evenimente și faptul că în acest areal sunt concentrate 89,1% unități locale active din totalul de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 61,4% unități locale active din totalul de la nivelul județului precum și principalele instituții județene, creează un potențial ridicat pentru practicarea turismului de afaceri și de evenimente.

Mare parte structurile de primire turistică din oraș oferă facilități pentru desfășurarea de conferințe, seminarii, evenimente, congrese, simpozioane etc.

Turism de tranzit. De la/spre Vama Borș, pe direcția drumurilor europene E60 (Borș – Oradea – Oșorhei) și E79 (Oradea – Sînmartin), se practică turism de tranzit, întrucât acest punct de trecere face legătura cu Ungaria. Acest tip de turism este unul dinamic care necesită servicii specifice rapide: service-uri, servicii rent-a-car, puncte de informare pe traseu, structuri de cazare și alimentație publică. După finalizarea procesului de modernizare/extindere a pistei, Aeroportul Internațional Oradea este deschis oficial traficului internațional.

Turism cultural. Oradea dispune de un patrimoniu cultural bogat: Cetatea Oradea, centrul istoric, precum și alte numeroase atracții turistice de natură istorică, arhitecturală, de interes național și internațional. Acestea stau mărturie culturii și istoriei locului.

Muzeul Țării Crișurilor, împreună cu Teatrul Regina Maria din Oradea, Teatrul de Păpuși Arcadia, Filarmonica de Stat Oradea și alte instituții culturale, în colaborare cu administrațiile locale și organizațiile neguvernamentale, organizează evenimente culturale semnificative la nivel local, județean și național: expoziții de artă, spectacole, concerte de muzică simfonică etc.

Evenimente specifice acestei zone bogate în obiceiuri și tradiții sunt organizate pentru păstrarea și în același timp pentru promovarea acestora: Festivalul vinului și al pălincii (Muzeul Țării Crișurilor), Festivalul cântecului, dansului și portului popular bihorean (Muzeul Țării Crișurilor), Festivalul de muzică sacră și al obiceiurilor de Crăciun și Anul Nou (Oradea), Târgul meșterilor populari din România (Muzeul Țării Crișurilor sau Cetatea Oradea).

Turism religios. Oradea este un important centru religios, constituindu-se într-un important obiectiv pentru turismul de această factură. Considerat “oraș al bisericilor”, Oradea a fost dintotdeauna un spațiu în care religiile și confesiunile s-au dezvoltat armonios fără conflicte. Astfel, în Oradea există cea mai mare comunitate de buddhiști din România, iar religiile tradiționale, protestante și neoprotestante își au și ele un rol important, atât ca și reprezentativitate cât și ca lăcașuri de cult. În Oradea există câteva biserici catolice din secolul XVII, precum și o Bazilica în stil baroc, alături de complexul baroc.

Lăcașurile de cult dedicate religiei ortodoxe, greco-catolice, iudaice, neoprotestante, stau dovadă etapelor prin care au trecut localnicii din punct de vedere al credinței, al dezvoltării economice și al stilurilor arhitecturale.

III.2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SURSE DE POLUARE

Catastrofele naturale – cutremure, alunecări de teren, inundații – ridică probleme și în ceea ce privește siguranța populației, dar și în ceea ce privește activitatea sectorului educațional, de sănătate, cultură etc. Catastrofele naturale pot afecta obiectivele și clădirile de patrimoniu, dar și întregul fond locativ. Trebuie avute în vedere și politicile publice și legislația din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv de reglementările europene / mondiale privind protecția mediului, norme care trebuie respectate și de țara noastră. Respectarea acestor norme poate avea drept efect și dirijarea investițiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora.

Calitatea aerului

Zonele critice sub aspectul poluării atmosferice sunt situate în apropierea unor artere rutiere intens circulate, intersecții majore, halde de deșeuri industriale, depozite deșeuri menajere necontrolate, ferme de animale. Industria chimică și petrochimică și-au redus substanțial activitățile de producție. Monitorizarea calității aerului în județul Bihor se realizează prin rețeaua de monitorizare formată din:

- stațiile automate de monitorizare a calității aerului
- puncte de prelevare pulberi sedimentale
- puncte de prelevare precipitații

În anul 2016, rețeaua automată de monitorizare a calității aerului din Municipiul Oradea, a preluat și prelucrat datele furnizate de la cele 3 stații de monitorizare:

- Stația BH 1 (stație urbană) - amplasată lângă sediul APM Bihor, B-dul Dacia nr.25/A, monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM_{2,5} (pulberi) gravimetric și nefelometric, BTX (benzen, toluen, xilen), parametrii meteo
- Stația BH 2 (stație industrială) – amplasată în curtea Școlii Generale din Episcopia Bihor, Str. Matei Corvin nr.106/A, cu următorii parametri monitorizați: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ (pulberi) gravimetric și nefelometric, parametrii meteo
- Stația BH 3 (stație de trafic) – amplasată în cartierul Nufărul, lângă McDonalds-drive, monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ (pulberi) determinare nefelometrică, BTX (benzen, toluen, xilen), parametrii meteo

Calitatea aerului în zonă este, în general, bună, nefiind surse de poluare ale aerului majore în apropiere, iar valorile indicatorilor specifici încadrându-se în limite normale. Informarea publicului privind calitatea aerului se realizează prin panoul exterior amplasat la sediul APM Bihor.

Pentru monitorizarea poluantului pulberi sedimentabile, s-au ales 3 zone din județ în funcție de activitățile din zonele respective:

- zona I - Tărian, Biharia, Sălard, Episcopia Bihor
- zona II - A.P.M. Bihor, Stația Meteo, Băile 1 Mai
- zona III - Telechiu, Chistag, Peștera, Aleșd, Aștileu, Subpiatră, Țețchea.

Statie monitorizare	Poluant	Captura anuala de date (%)
BH1	SO ₂	56,3 %
	NO ₂	74,7%
	NO _x	74,7%
	NO	74,7%
	CO	37,8 %
	O ₃	31,8 %
	Benzen	74,7 %
	PM10 nefelometric	69,8 %
	PM 10 gravimetric	32,8 %
	PM2,5 gravimetric	nu a funcționat
	Parametrii meteo	49,2 %
BH2	SO ₂	80,5 %
	NO ₂	28,6 %
	NO _x	28,6 %
	NO	28,6 %
	CO	1,2 %
	O ₃	36,5 %
	PM10 nefelometric	nu a funcționat
	PM 10 gravimetric	nu a funcționat
	Parametrii meteo	89,6%
BH3	SO ₂	11,9%

	NO ₂	nu a funcționat
	NO _x	nu a funcționat
	NO	nu a funcționat
	CO	45,9%
	O ₃	47,0%
	Benzen	17,5%
	PM10 nefelometric	nu a funcționat
	PM 10 gravimetric	nu a funcționat
	Parametrii meteo	nu a funcționat

Tabel 25 – Monitorizarea poluantului pulberi sedimentabile

Nr. crt.	Tip monitorizare	Locație	Număr analize
1	Pulberi în suspensie totale (TSP)	1 punct - sediul APM Bihor	334
2	Pulberi sedimentabile	14 puncte în jud. Bihor	138(414 determinări)
3	Precipitații: (indicatori monitorizați: pH; alcalinitate/aciditate; sulfat; cloruri; conductivitate)	2 puncte în mun. Oradea (sediul APM Bihor și zona de est a mun. Oradea)	85 (425 determinări)

Tabel 26 - Stații manuale de monitorizare a calității aerului

Calitatea apelor

Crișul Repede străbate teritoriul administrativ al Municipiului Oradea pe direcția est-vest. Acesta izvorăște de la altitudinea de 710 m, în apropiere de localitatea Izvorul Crișului, dintr-o zonă deluroasă de pe marginea nordică a depresiunii Huedinului. Malul drept al Crișului Repede este îndiguit în aval de Oradea pe o lungime de 23,6 km. După ce trece de localitatea Oradea aflându-se în zona de câmpie, cursul lui este lent.

Crișul Repede reprezintă un corp de apă puternic modificat și a fost monitorizat în 3 secțiuni (pe teritoriul Zonei Metropolitane Oradea), pe o lungime de 34,27 km. După grupele de indicatori cum ar fi regim de oxigen, salinitate și poluanți toxici, indicatori chimici relevanți respectiv indicatori biologici, calitatea apei se încadrează în categoria de potențial ecologic bun.

Administrația Bazinală de Apă Crișuri Oradea administrează apele aflate pe teritoriul bazinului hidrografic "Crișuri" din domeniul public și infrastructura Sistemului de Gospodărire a Apelor, formată din lacuri de acumulare, diguri de apărare împotriva inundațiilor, canale, derivații inter-bazinale, prize de apă și alte lucrări specifice, precum și infrastructura sistemelor de veghe hidrologică, hidrogeologică și de monitorizare a calității resurselor de apă aflate în patrimoniul său, în scopul cunoașterii și a gestionării resurselor de apă de suprafață și subterane.

În ceea ce privește apele, în cursul anului 2016, la nivelul județului Bihor, s-au prelevat probe din următoarele puncte:

- *pentru apele de suprafață*: Băița Plai – aval DNDR Băița și unitate CNU, Poiana-Avram Iancu – râu Crișul Negru aval Galeria Noroc Bun , Padiș Valea Rea – pârau Renghii și pârau Valea Rea
- *pentru apele freatice*: Poiana – fântână

Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare în Municipiul Oradea este asigurat de SC Compania de Apă Oradea SA. Pentru monitorizarea calității apei potabile furnizate la nivelul Municipiului Oradea, S.C. Compania de Apă Oradea deține un laborator central care efectuează analize fizico - chimice și microbiologice, zilnic, pentru toți indicatorii prevăzuți în legislația în vigoare. În cadrul Laboratorului de Apă Potabilă - situat pe strada Petru Rareș nr. 1/B, se monitorizează calitatea apei de dren captate și tratate de la SP1, SP3, SP2, SP4, apa potabilă din zonele de aprovizionare și de la rezervoarele de apă. Laboratorul de Apă Potabilă a fost amenajat în cursul anului 2004 în actualul sediu, fiind echipat cu aparatură de specialitate. Pentru urmărirea calității apei uzate descărcate în canalizarea municipală există în stația de epurare, un laborator care monitorizează calitatea apelor provenite de la agenții economici și urmărește evoluția parametrilor pe fluxul tehnologic din stația de epurare până la evacuarea în emisar. În anul 2009, Laboratorul de Apă Potabilă a fost acreditat RENAR și, conform politicii și obiectivelor sistemului de management al calității definite în Manualul Calității, s-a stabilit, implementat și menținut un sistem de management al calității conform standardului în vigoare SR EN ISO 17025/2005 privind cerințele generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări. Pentru efectuarea monitorizării de control în conformitate cu Hotărârea nr. 974/2004. Laboratorul de Apă Potabilă este înscris în Registrul laboratoarelor capabile să efectueze monitorizare de control pentru apa potabilă la Ministerul Sănătății. Pe lângă monitorizarea de control pe care laboratorul o efectuează pentru Compania de Apă, el este abilitat să efectueze monitorizare de control în egală măsură cu laboratorul Direcției de Sănătate Publică Bihor și pentru terțe persoane, respectiv distribuitori de apă, primării din județ, contra cost.

Calitatea solurilor

Solul reprezintă împreună cu ceilalți factori de mediu – mediul de viață pentru plante, animale și om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producție. Activitățile industriale sunt prezente în platformele Municipiului. Oradea se numără printre localitățile județului Bihor pe teritoriul cărora s-au identificat soluri acidifiante. Zonele critice sub aspectul deteriorării solurilor sunt constituite de către suprafețe afectate de exploatarea de resurse minerale, solurile afectate de reziduuri zootehnice, suprafețe afectate de către activitățile din sectorul industrial.

La nivelul Zonei Metropolitane, în urma activității industriale au fost construite următoarele depozite de deșeuri nepericuloase și periculoase:

- SC Electrocentrale SA Oradea - Depozitul de zgură și cenușă (depozitarea deșeurilor industriale nepericuloase lichide) - Santău Mic - termen de sistare a depozitării - 31.12.2013
- SC Electrocentrale SA Oradea - Depozitul de zgură și cenușă - Șos. Borșului – Închis/ecologizat

- SC Termoelectrica SA, CET II Oradea - Depozitul de zgură și cenușă - Cheriu – Sînmartin - s-a sistat depozitarea - nu este ecologizat - Suprafața 47 ha
- SC Cemtrade SA - depozit de șlam roșu (halda C1, C2, C3), str. Matei Corvin Oradea - nu este ecologizat - Suprafața - 40,25 ha
- SC Cemtrade SA - depozit de șlam roșu (halda C0), Episcopia Bihor - nu este ecologizat - Suprafața - 38,11 ha
- SC Sinteza SA - depozit de deșeuri periculoase - compartimentul de șlamuri - Șos. Borșului - Suprafață 15,5 ha
- SC Sinteza SA - depozit de deșeuri periculoase - compartimentul de solide - Șos. Borșului - proximitate iazuri biologice aval - Suprafață - 1,5 ha

La nivelul Zonei Metropolitane au fost construite următoarele depozite de deșeuri municipale:

- Gropi de gunoi din mediul rural, închise până la data de 16 iunie 2010 - cel puțin una în fiecare sat din comunele ZMO - înierbate/nivelate (primăriile locale cunosc detalii cu privire la amplasamente)
- Depozitul de deșeuri inerte din Sîntandrei (amplasament cunoscut de Primăria Comunei Sîntandrei);
- Depozit de deșeuri municipal (haldă) Oradea - depozit neconform - activitate sistată în 2005 - este ecologizat prin Proiectul SMID coordonat de Consiliul Județean Bihor.
- Depozitul ecologic județean din Oradea administrat de Eco Bihor SRL Oradea, strada Matei Corvin, are două celule cu capacitatea de stocare epuizată, copertate cu sol vegetal pentru îmbunătățirea parametrilor de mediu. Se depozitează în celula III Suprafața totală destinată gestionării deșeurilor este de 36 ha. Capacitate totală prevăzută pentru depozitare: 4.500.000 t.

Protecția naturii și biodiversitatea

Principalele presiuni antropice care se exercită asupra biodiversității sunt:

- schimbarea modului de folosință a terenurilor
- defrișările și agricultura intensivă
- turismul necontrolat
- supraexploatarea unor specii de plante și animale
- incendiile sau alte accidente ecologice
- fragmentarea habitatelor
- poluarea
- exploatarea resurselor
- amplasarea de construcții în zone protejate

Conform datelor furnizate de APM BIHOR (2017) în județul Bihor au fost desemnate 38 de Situri Natura 2000: 30 arii speciale de conservare (SCI-uri) și 8 arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri).

Pe teritoriul administrativ al Municipiului Oradea, conform Ordinului nr. 1.964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, se află/se suprapun următoarele arii protejate:

- ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea – <1% din teritoriul administrativ al Municipiului Oradea
- ROSCI0098 Lacul Pețea - <1% din teritoriul administrativ al Municipiului Oradea
- ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede - <1% din teritoriul administrativ al Municipiului Oradea
- ROSCI0267 Valea Roșie - <1% din teritoriul administrativ al Municipiului Oradea

Măsurători monitorizare zgomot

Conform planului de monitorizare aprobat pentru anul 2016 al Agenției pentru Protecția Mediului Bihor, au fost realizate **257 măsurători de zgomot** în 27 de puncte de măsurare din municipiului Oradea, grupate astfel:

- 6 puncte de măsurare pe străzile cu trafic intens, unde limita maximă admisă (Ima), conform Stas 1009/1988, este de 75-85 [dBA]
- 5 puncte pe străzile cu trafic mediu, Ima = 70 [dBA]
- 3 puncte pe străzile de colectare, Ima = 65 [dBA]
- 2 puncte în zona industrială, Ima = 65 [dBA]
- 3 puncte în zona liniștită, Ima = 60 [dBA]
- 3 puncte în parcuri, Ima = 60 [dBA]
- 2 puncte în zona pasajelor pietonale subterane, Ima = 65 [dBA]
- 1 punct în zona piețelor agroalimentare, Ima = 65 [dBA]
- 2 puncte în parcuri auto, Ima = 90 [dBA]

Măsurătorile au fost efectuate cu o frecvență lunară/punct.de măsurare fiind utilizat un sonometru Bruel & Kjaer 2250 Light, iar indicatorul de zgomot măsurat este ***L_{Aeq}***, exprimat în dB(A). Din măsurătorile efectuate a rezultat că nivelul de zgomot a fost mai scăzut în 2016 față de anul 2015. Datele de monitorizare a zgomotului sunt disponibile pentru refacerea/reactualizarea hărții strategice de zgomot a municipiului Oradea.

III.3 SCHIMBĂRI CLIMATICE

Schimbările climatice reprezintă deja o componentă reală a vieții planetei noastre, efectele lor negative fiind resimțite atât în plan economic, cât și social. Constrânși de amploarea acestor fenomene, dar mai ales de pericolele mai mult sau mai puțin vizibile pe care acestea le ascund, liderii lumii au angajat negocieri la nivel mondial, pentru a stabili obligațiile fiecărei țări, în vederea reducerii impactului global al schimbărilor climatice.

Conform celor stabilite la nivelul UE, fiecare Stat Membru trebuie să aloce 20% din viitoarele fonduri structurale și de investiții ale UE (FESI 2014 – 2020) proiectelor și acțiunilor cu relevanță climatică, fie că vorbim de sectorul industrial, agricol, urban, silvic sau transporturi.

Ca Stat Membru al Uniunii Europene, România s-a implicat în mod responsabil în acest efort internațional. Componenta de adaptare la efectele schimbărilor climatice din Strategia națională privind schimbările climatice 2013-2020 a fost menită să reprezinte o abordare generală și practică a adaptării la efectele schimbărilor climatice în România, furnizând direcția și orientările diferitelor sectoare pentru a stabili planuri specifice de acțiune care vor fi actualizate periodic, ținând seama de cele mai recente concluzii științifice privind scenariile climatice precum și de necesitățile sectoriale.

Concepută ca punct de pornire în această misiune, *Strategia Națională privind Schimbările Climatice* a oferit suportul, viziunea și reperele viitoarelor acțiuni concrete. Documentul a fost promovat prin HG nr. 529/2013 și publicat în Monitorul Oficial din Iulie, 2013. Apoi, în 2016, prin Hotărârea nr. 739/2016 pentru aprobarea *Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020* s-a aprobat și Planul național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020.

Strategia privind Schimbările Climatice propune tipuri de măsuri cheie, care trebuie implementate în fiecare sector. Scopul acestor măsuri este reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) și adaptarea la efectele schimbărilor climatice. Iată domeniile vizate:

Eficiență energetică:

- Schimbarea comportamentului consumatorilor casnici, ceea ce poate determina economii de 1-15% prin utilizarea corectă a aparatelor electrocasnice, a sistemelor de iluminat și a reglatoarelor termostactice pentru energie termică;
- Atragerea investiției private în proiecte municipale, prin utilizarea contractului de performanță, cu economii estimate de 15% pentru clădiri publice și de 25-30% pentru proiecte de iluminat public;
- Reducerea consumului de energie în industrie cu minimum 10%, prin îmbunătățirea managementului energetic și aplicarea unor măsuri de tip „low-cost/no-cost”.
- Promovarea managementului energetic în industrie prin:
 - informarea și formarea profesională pentru managerii energetici autorizați;
 - dezvoltarea unui nou model de curs de pregătire pentru universitățile agreate, în vederea pregătirii pentru autorizare a managerilor și auditorilor energetici.

Transport

Încurajarea utilizării transportului feroviar ca alternativă la transportul Rutier și orientarea transporturilor rutiere de mărfuri către transportul Feroviar.

Auto

- Autovehicule echipate cu motoare convenționale (cu ardere internă), dar cu emisii poluante foarte reduse;
- Autovehicule echipate cu motoare convenționale (cu ardere internă), care utilizează parțial sau integral combustibili alternativi (în general biocarburanți lichizi, biogaz, GPL, GNC etc);
- Autovehicule cu altă sursă de energie (hibride, electrice, cu hidrogen etc).

Aviație

- Îmbunătățirea managementului de transport;
- Optimizarea rutelor de zbor;

- Dezvoltarea Transportului Intermodal;
- Încurajarea și promovarea transportului nemotorizat;
- Dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pentru ciclism.

Urban

- Îmbunătățirea performanței termice a clădirilor. Va fi continuată, de pildă, reabilitarea termică a clădirilor existente, pentru care sunt avute în vedere două mecanisme de finanțare;
- Încurajarea dezvoltării de proiecte care vizează casele ecologice, casele pasive și/sau active. Programul demarat în anul 2010, vizând instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire, denumit "Programul Casa Verde" va fi îmbunătățit și implementarea lui va continua în anii următori;
- Implementarea unui program de sprijin pentru îmbunătățirea eficienței energetice în clădirile ocupate de persoanele cu venituri reduse;
- Modernizarea infrastructurii de transport și distribuție a energiei termice în sisteme centralizate;
- Implementarea proiectului vizând perdelele forestiere pentru protejarea orașelor mari din zonele de câmpie.

Agricultură

- Introducerea tehnologiilor agricole moderne de utilizare a soiurilor de plante rezistente la secetă, boli și dăunători, pentru care sunt necesare mai puține lucrări agrotehnice;
- Protejarea materiei organice în sol, în mod special în solurile bogate în carbon (mlăștini, turbării etc);
- Implementarea tehnologiilor de colectare și valorificare a reziduurilor agricole;
- Realizarea de microinstalații de obținere a biogazului în fermă sau în grupuri de ferme;
- Creșterea suprafeței forestiere, prin stoparea tăierilor ilegale, reconstrucția ecologică forestieră.

ADAPTARE

- Actualizarea instrumentelor de estimare meteo și a scenariilor climatice;
- Instrumente de management al riscului;
- Agricultura este în mod particular vulnerabilă la schimbările de temperatură și precipitații care, pe termen lung, fac ca industria alimentară să fie, a rândului, vulnerabilă. Pot apărea probleme în sectorul energetic, în special în ceea ce privește producerea de hidroenergie, dacă fenomenele de secetă vor crește în România (pe timpul verii, crește și consumul energetic datorită utilizării pe o scară mai largă a aparatelor de aer condiționat, în cazul temperaturilor mari).
- Necesitatea folosirii unor soiuri de culturi mai bine adaptate și mai rezistente la condiții de temperaturi ridicate și la secetă;
- Necesitatea accesului la serviciile de intervenție activă în atmosferă, servicii cu caracter preventiv care acționează în sensul eliminării/reducerii pagubelor produse de fenomene meteorologice periculoase (grindină, furtuni, ploi abundente etc.);
- Identificarea zonelor și a sectoarelor vulnerabile și evaluarea necesității și a oportunității de alternanță a culturilor și a schimbării soiurilor, ca reacție la schimbările climatice;

- Sprijinirea cercetării agricole și a producției experimentale, în vederea selectării culturilor și a dezvoltării celor mai bune soiuri, mai potrivite cu noile condiții climatice.

Caracteristicile climei sunt influențate în general de circulația atmosferei, a maselor de aer, de poziția geografică și de particularitățile reliefului.

Teritoriul județului Bihor este în domeniul de influență al circulației vestice, care transportă mase de aer oceanic umed, se caracterizează printr-un climat temperat-continental moderat.

Zona municipiului Oradea este din punct de vedere meteorologic caracteristică climatului din nord-vestul țării.

Circulația generală a atmosferei

Orașul Oradea este expus în principal circulației generale a aerului dinspre Vest, peste care se suprapune o circulație locală.

Temperatura aerului

Este specifică unui climat temperat-continental moderat. Datorită rolului de baraj natural pe care-l joacă ansamblul muntos, a direcției maselor de aer vestice, apar modificări ale valorii temperaturii aerului, de la vest spre est.

Variațiile temperaturii aerului sunt moderate de la o lună la alta, de la un anotimp la altul. Cele mai scăzute temperaturi se înregistrează în luna ianuarie, temperatura minimă absolută înregistrată în ultimii 50 de ani a fost de -22,8°C. Temperatura maximă absolută, dintr-un număr 50 ani a fost de 36,8°C în luna august.

Temperatura medie anuală este de 10,2°C, cu valori lunare pozitive în tot cursul anului exceptând 1 ianuarie (-2,1°C). Cele mai ridicate valori medii lunare s-au înregistrat în perioadă caldă a anului mai-octombrie cu o valoare medie de 20,4°C în luna iulie. Numărul anual al zilelor cu îngheț, în medie plurianuală este de 93. Cele mai multe zile cu îngheț la sol sunt în lunile decembrie (22 zile) și ianuarie (25 zile).

Durata medie multianuală de strălucire a soarelui

Durata insolației este în medie multianuală de 2056,3 ore. Cele mai însorite sunt lunile iulie cu o valoare medie de 285,9 ore și august cu 266,2 ore.

Precipitațiile

Umiditatea relativă a aerului are valori ușor ridicate fiind un climat temperat moderat, dezvoltat ca urmare a acțiunii predominante a maselor de aer de origine oceanică. Cele mai scăzute valori ale umidității relative a aerului se înregistrează în luna august 65% și mai ridicate în luna decembrie 87%. Media anuală este de 74%. Valoarea umidității relative a aerului prezintă interes deoarece contribuie la formarea ceații, cu frecvență mai mare în anotimpul rece. Ceața asociindu-se cu pulberile din atmosferă, contribuie la creșterea gradului de impurificare zonal prin creșterea numărului de nuclee de condensare.

Media multianuală a cantității de precipitații este de 595 l/ mp. Cele mai mari cantități de precipitații s-au înregistrat în luna iunie 85 l/mp, iar lunile cu cele mai mici cantități de precipitații sunt februarie și martie 32 l/mp. Numărul anual de zile cu precipitații, în medie multianuală este de 133. Cele mai ploioase luni sunt decembrie (13,6 zile), mai (13,1 zile), iar cele mai secetoase octombrie (7,8 zile) și septembrie (8,4 zile).

Ceața apare în medie multianuală în Oradea în 37,6 zile, cele mai numeroase zile cu ceață apar în perioada rece a anului, decembrie (9,5 zile)-ianuarie (9,0 zile). În perioada caldă a anului mai-august, numărul mediu lunar al zilelor cu ceață este de 0,5-0,8 zile.

Regimul eolian

În zona Oradea, regimul eolian este influențat de prezența dealurilor din partea de est care obstrucționează înaintarea vânturilor din est și nord-est, dar este deschisă maselor de aer de origine sudică care participă cu o frecvență de 13,3 % și viteză medie anuală de 4 m/s și a celor de SV care participă cu o frecvență de 12,1 % și o viteză medie anuală de 3,8 m/s.

Zona analizată este caracterizată de viteze mici ale vântului. În 47,6% din cazuri, viteza vântului este mai mică de 2 m/s. Frecvența vântului moderat (viteze cuprinse între 3-6 m/s) este de cca 38,74 %, iar a vântului cu viteze mai mari de 8 m/s este de 9 %.

În zona Oradea predomină condițiile neutre de împrăștiere pe verticală a noxelor, situație ce apare cu o frecvență multianuală de 37,9%, urmată de condițiile de stabilitate 34,2 % și instabilitate 27,9 %. Aceasta va determina pentru noxele emise de surse joase (sub 30 m) cele mai slabe condiții de difuzie a poluanților și acumularea lor la sol, în special noaptea și în iernile cu cer senin pe o perioadă mai lungă, în cazurile în care stratificarea aerului este stabilă și foarte stabilă, iar vântul are o viteză mai mică sau egală cu 1m/s.

Măsuri propuse pentru a preveni, reduce și compensa cât de complet posibil orice efect advers asupra mediului

Factor de mediu APĂ

- Impunerea unor restricții în ceea ce privește încărcătura antropică a zonelor turistice naturale, în vederea diminuării antropizării excesive ce ar induce modificări și la nivelul stratului freatic
- Impunerea unor reguli turistice stricte și clare, care să preîntâmpine impactul asupra calității apei
- Impunerea sau stimularea unui management eficient al deșeurilor
- Păstrarea și menținerea zonelor sanitare cu regim sever și cu regim de restricție în jurul captărilor de apă

Factor de mediu AER

- Sporirea suprafeței ocupate de spații verzi care va contribui la diminuarea poluării aerului
- Stimularea transportului verde prin construcția de piste de biciclete și a transportului public urban
- Stabilirea funcțiunii terenului pentru centura / drum rapid a orașului ce va contribui la devierea traficului urban de tranzit în afara orașului și implicit la diminuarea nivelului de poluare a aerului datorat traficului
- Direcționarea dezvoltării industriale viitoare în zone situate în afara celor rezidențiale cu scopul evitării riscului de poluare locală a aerului în zonele locuite

Factor de mediu SOL/SUBSOL/UTILIZAREA TERENURILOR

- Reglementarea strictă a zonelor de management a deșeurilor în vederea diminuării impactului direct asupra solului și indirect asupra apei și aerului

Factor de mediu BIODIVERSITATE

- Evitarea antropizării zonei din interiorul sau din imediata vecinătate a ariilor protejate în vederea menținerii în stare bună de conservare a habitatelor și speciilor protejate
- Extinderea controlată a suprafeței construite și doar în condițiile în care aceasta este necesară și în relație directă cu nevoile de dezvoltare și cu evoluția demografică a localității
- Utilizarea unor asociații vegetale care să corespundă condițiilor biotopice locale

Factor de mediu PEISAJ

- Crearea cadrului necesar pentru ecologizarea spațiilor industriale abandonate și redarea terenurilor aferente circuitului antropic
- Crearea cadrului pentru demolarea clădirilor rezidențiale abandonate
- Impunerea unui specific arhitectural pentru construcțiile centrale
- Impunerea unor tehnici peisagere de screening (perdele de arbori de exemplu) care să contribuie la mascarea unor funcțiuni cu valoare estetică redusă

Factor de mediu POPULAȚIE

- Sporirea suprafețelor cu spațiu verde urban
- Impunerea către administratorul centurii / a drumului rapid a unor măsurători de zgomot în zona unde aceasta se găsește la distanță redusă față de locuințe
- Separarea zonelor industriale și de depozitare față de cele rezidențiale
- Diminuarea riscurilor naturale care pot afecta componenta antropică (alunecări, inundații etc.) prin adoptarea unor măsuri de control asupra acestora (*sursa: APM Bihor*)

III.4 ABORDARE INTEGRATĂ – CORELAREA PROVOCĂRILOR SPECIFICE CONTEXTULUI ACTUAL CU STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE DURABILĂ (SIDU) A MUNICIPIULUI ORADEA

<i>Politică</i>	<i>Programul de intervenție conform SIDU</i>	<i>Obiectivul identificat conform programului</i>	<i>Oportunitatea atingerii obiectivului în contextul provocărilor demografice, economice, sociale, climatice, și de mediu care afectează zonele urbană a municipiului Oradea</i>
I.DEZVOLTARE ECONOMICĂ	P1. Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local	1.1. Atragerea investițiilor / investitorilor	Demografic: 73,06% din populația zonei vizate aparține categoriei populației active. Economic: din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 87,295% sunt microîntreprinderi(0-9 salariați), iar dintre acestea 58,74% se află în municipiul Oradea.
		1.2. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor	Social: 80% din numărul total de șomeri sunt fără studii, școală generală incompletă, școală generală și sunt beneficiari ai venitului minim garantat,cu nivel de ocupabilitate “FOARTE GREU”
		1.3. Susținerea activității de Cercetare - Dezvoltare & Inovare	Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km. Mediu: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă, respectiv existența resurselor regenerabile la nivel local
	P2. Dezvoltare industrială	2.1. Dezvoltarea / Extinderea infrastructurii industriale și a platformelor de tip Parc Industrial	Demografic: La sfârșitul anului 2016, în Municipiul Oradea erau înregistrați 899 șomeri, reprezentând 59,18% din șomerii înregistrați în Zona Metropolitană Oradea și 9,36% din șomerii existenți la nivel județean.

			Economic: Totalul investițiilor private atrase în parcurile industriale la sfârșitul anului 2016 este de 285 milioane euro. Social: La sfârșitul anului 2016 în parcurile industriale din Oradea lucrau 4860 de angajați, urmând a genera un număr de 6.000 locuri de muncă până în anul 2020. Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
II.INFRASTRUCTURA LOCALA	P3. Dezvoltarea Infrastructurii de transport. Mobilitate urbana	3.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport aerian	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 locuitori Economic/Social: Ponderea cea mai mare a consumului energetic este dată de asigurarea confortului termic (55%), urmat de prepararea apei calde (21%), iluminat (14%), restul fiind reprezentat de consumul pentru gătit, spălat, relaxare, instalații anexe etc. Pe de altă parte se știe că un consum energetic mare atârână greu în balanța economică a unei țări precum și în buzunarele locatarilor care achită facturi mari la întreținere.
		3.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere	Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km. Mediu: Poziționarea în nord – vestul țării face ca distanța dintre Oradea și majoritatea orașelor importante din
		3.3. Extinderea și dezvoltarea zonelor pietonale și a piețelor publice	
		3.4. Dezvoltarea infrastructurii de transport intermodal	
		3.5. Dezvoltarea serviciului de transport public	

		3.6. Amenajarea și modernizarea pistelor de biciclete și a locurilor de parcare	România să fie mai mare, însă o plasează favorabil în raport cu marile metropole europene.
		3.7. Creșterea siguranței rutiere	
	P4. Dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare	4.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de furnizare a apei potabile	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 locuitori Economic/Social: preluarea și transportul apelor uzate menajere, precum și a celor pluviale, printr-o rețea de canalizare organizată în sistem mixt. Climatic: Tehnologia existentă permite și utilizarea apei de suprafață, captată din râul Crișul Repede și tratată apoi corespunzător prin deznisipare, decantare, filtrare și clorinare. Această soluție este una de rezervă, preferându-se apa subterană, care este și de calitate mai bună și mai ieftină, necesitând tratare doar prin clorinare. Mediu: în Oradea există 5 stații cu o capacitate totală de 2.100 l/s captare-tratare-pompare apă potabilă.
		4.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare	
	P5. Amenajarea urbanistică	5.1. Dezvoltarea și modernizarea parcurilor, a spațiilor verzi și a locurilor de joacă pentru copii	Demografic: Suprafața medie de spații verzi amenajate pe cap de locuitor este de aproximativ 23 m². Economic: predomină unitățile locale active din sectorul serviciilor (44,56%), urmate de sectorul de comerț cu ridicata și amănuntul (35,59%), Social: Ritmul mediu anual de creștere a fondului de locuințe este de 1%. Mediu/Cimatic: Suprafața spațiilor verzi amenajate din Municipiul Oradea este, conform INS, de 517 ha,
		5.2. Amenajarea zonelor de agrement	
		5.3. Amenajarea și modernizarea piețelor și a târgurilor	

		5.4. Extinderea Cimitirului Municipal	reprezentând aproape 2% din totalul fondului funciar al localității.
		5.5. Creșterea siguranței cetățenilor	
III. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	P6. Îmbunătățirea calității serviciilor publice	6.1. Dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală	Demografic: Populația cuprinsă în sfera directă de acțiune a administrației publice este de 222.850 persoane. Economic: Corelațiile factorului politic cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedelor europene și americane. Social: Rolul administrației publice locale de gestionare și monitorizare multiplelor activități ale cetățenilor. Mediu/Climatic: Majoritatea instituțiilor administrației publice locale își au sediul în clădiri monument istoric.
		6.2. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală	
	P7. Oraș Inteligent - SMART CITY	7.1. Dezvoltarea și implementarea strategiei integrate de informatizare a Municipiului Oradea Orizont 2025	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 locuitori Economic: <i>indicele economiei și societății digitale</i> (DESI) este un indice compozit, elaborat de Comisia Europeană (DG CNECT), în vederea evaluării progreselor țărilor UE în direcția unei economii și societăți digitale. Acest indice integrează un set de indicatori relevanți, structurați în jurul a cinci dimensiuni: conectivitatea, capitalul uman, utilizarea internetului, integrarea tehnologiei digitale și serviciile publice digitale. Social: Proiectele de tip Smart City propun o abordare integrată a sistemelor esențiale pentru funcționarea unui oraș - energie, transport, alimentare cu apă, sănătate, securitate etc, astfel încât să asigure funcționarea

			eficientă a infrastructurilor critice, reducerea consumului și a cheltuielilor și alocarea optimă a resurselor existente. Mediu/ Climatic:
	P8. Creșterea gradului de transparență a administrației publice locale	8.1. Îmbunătățirea colaborării între mediul de afaceri și administrația publică locală	Demografic: Populația cuprinsă în sfera directă de acțiune a administrației publice este de 222.850 persoane. Economic: Facilitarea actorilor economici prin eficientizare sistemului de colectare a taxelor, respectiv de gestionare a autorizațiilor.
		8.2. Îmbunătățirea colaborării între populație și administrația publică locală	Social: Creșterea gradului de încredere a populației în serviciile administrației publice. Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
IV. SĂNĂTATE	P9. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical	9.1. Reabilitarea, extinderea și dotarea infrastructurii sanitare	Demografic: Raportat la 10.000 de locuitori revin 108,93 paturi. Economic: În anul 2015 în unitățile sanitare își desfășurau activitatea 1.330 medici (dintre care 152 medici de familie), 476 stomatologi, 300 farmaciști și 1.754 persoane angajate ca personal mediu sanitar.
		9.2. Dezvoltarea unui program de atragere și menținere a personalului medical de calitate	Social: În perioada 2010-2015, s-au înregistrat scăderi semnificative în ceea ce privește personalul mediu sanitar sau medicii de familie, numărul celor din urmă scăzând cu un procent de 54,1%. Mediu/Climatic: folosirea unor sisteme învechite sau neeficiente reprezintă și o importantă sursă de poluare care afectează sănătatea și diminuează confortul.

	P10. Dezvoltarea asistenței medicale	10.1. Dezvoltarea serviciilor medicale	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 locuitori
		10.2. Dezvoltarea activităților de prevenție prin programe multianuale de educație și informare privind sănătatea	Economic/Social: medicii de familie care profesează în Municipiul Oradea reprezintă un procent de 38,2% dintre medicii de familie existenți în județul Bihor, Mediu/Climatic: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă, respectiv existența resurselor regenerabile la nivel local
	P11. Dezvoltarea resursei umane din sistemul de sănătate	11.1. Specializarea continuă și perfecționarea personalului medical	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 locuitori Economic/Social: În perioada 2010-2015, s-au înregistrat scăderi semnificative în ceea ce privește personalul mediu sanitar sau medicii de familie, numărul celor din urmă scăzând cu un procent de 54,1%.
V. MEDIU	P12. Îmbunătățirea managementului deșeurilor	12.1. Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 locuitori Economic/Social: Ponderea cea mai mare a consumului energetic este dată de asigurarea confortului termic (55%), urmat de prepararea apei calde (21%), iluminat (14%), restul fiind reprezentat de consumul pentru gătit, spălat, relaxare, instalații anexe etc. Pe de altă parte se știe că un consum energetic mare atârână greu în balanța economică a unei țări precum și în buzunarele locatarilor care achită facturi mari la întreținere.
		12.2. Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor	Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.

	P13. Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu	13.1. Intervenții pentru reabilitarea terenurilor degradate și pentru protecția zonelor expuse riscurilor	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 Economic/Social: La sfârșitul anului 2016 Agenția de Dezvoltare Locală Oradea SA (ADLO) deținea trei titluri de parc industrial pentru cele trei amplasamente situate pe Calea Borșului (130,02 ha) – Parcul Industrial Oradea I, strada Ogorului (83,5 ha) – Parcul Industrial Oradea II, respectiv strada Uzinelor- Parcul Industrial Oradea III (15 ha). Mediu/Climatic: Oradea se numără printre localitățile județului Bihor pe teritoriul cărora s-au identificat soluri acidifiante. Zonele critice sub aspectul deteriorării solurilor sunt constituite de către suprafețe afectate de exploatarea de resurse minerale, solurile afectate de reziduuri zootehnice, suprafețe afectate de către activitățile din sectorul industrial. Zonele critice sub aspectul poluării atmosferice sunt situate în apropierea unor artere rutiere intens circulate, intersecții majore, halde de deșeuri industriale, depozite deșeuri menajere necontrolate, ferme de animale. După grupele de indicatori cum ar fi regim de oxigen, salinitate și poluanți toxici, indicatori chimici relevanți respectiv indicatori biologici, calitatea apei se încadrează în categoria de potențial ecologic
		13.2. Amenajarea malurilor apelor curgătoare	
		13.3. Dezvoltarea de inițiative pentru scăderea poluării fonice	
		13.4. Dezvoltarea activităților de educație, informare și implicare a comunității în programe de îmbunătățire a factorilor de mediu	
VI. TURISM, CULTURĂ și SPORT	P14. Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic	14.1. Promovarea turistică a Municipiului Oradea, folosind resursele locale	Demografic: Numărul turiștilor sosiți în luna decembrie 2016 a fost de 25.600 persoane, în scădere față de luna anterioară și în creștere față de luna decembrie 2015. Economic: Din totalul de structuri de primire turistică din județul Bihor, 62,31% structuri sunt concentrate în

		14.2. Dezvoltarea turismului de evenimente	Zona Metropolitană Oradea, ceea ce înseamnă în cifre absolute 124 de unități, la finalul anului 2016. Social: Evenimente specifice acestei zone bogate în obiceiuri și tradiții sunt organizate pentru păstrarea și în același timp pentru promovarea acestora: Festivalul vinului și al pălincii (Muzeul Țării Crișurilor), Festivalul cântecului, dansului și portului popular bihorean (Muzeul Țării Crișurilor), Festivalul de muzică sacră și al obiceiurilor de Crăciun și Anul Nou (Oradea), Târgul meșterilor populari din România (Muzeul Țării Crișurilor sau Cetatea Oradea).
		14.3. Includerea Municipiului Oradea în circuite turistice naționale și internaționale	Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este a doua localitate din punct de vedere turistic de la nivelul Zonei Metropolitane, dispunând, în anul 2016, de 37 structuri de primire turistică.
	P15. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local	15.1. Îmbunătățirea infrastructurii de acces spre obiectivele turistice	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 Economic/Social: Numărul înnoptărilor în principalele structuri de primire turistică în luna decembrie 2016 a fost de 69.979, în scădere față de luna anterioară și în creștere față de luna decembrie din anul precedent.
		15.2. Reabilitarea / restaurarea / modernizarea / amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice de patrimoniu	Mediu/Climatic: Drumurile naționale și europene care trec prin Oradea sunt: DN1 (E60), DN76 (E79) și DN79 (E671). Lungimea străzilor orășenești din municipiul Oradea este de 432 km, reprezentând aproximativ 51,3% din total lungime străzi orășenești din județul Bihor. Aeroportul din Oradea este unul din cele 4 aeroporturi (Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare și Satu Mare) care deservește regiunea Nord – Vest a României, fiind inclus în rețeaua transeuropeană de transport.
		15.3. Reabilitarea fațadelor clădirilor istorice din zona centrală	

	P16. Crearea de noi atracții turistice	16.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice de agrement	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 Economic/Social: Mediu/Climatic: Existența complexului wellness termal nymphaea oradea
		16.2. Valorificarea potențialului balnear al Municipiului Oradea	
	P17. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive	17.1. Reabilitarea / extinderea / dotarea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 Economic/Social: Municipiul Oradea are în administrare următoarele categorii de clădiri: centre sociale: 12 cluburi și baze sportive: 5 Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
		17.2. Reabilitarea / extinderea/ îmbunătățirea dotărilor și a echipamentelor necesare infrastructurii sportive de la nivel local	
		17.3. Dezvoltarea și sprijinirea sportului de masă	
		17.4. Organizarea de evenimente sportive naționale și internaționale	
		17.5. Realizarea unei săli sportive/polivalente/multifuncționale	
		17.6. Promovarea activităților sportive în rândul tinerilor, pepiniere sportive	

	P18. Valorificarea superioară a resurselor culturale existente	18.1. Dezvoltarea brand-ului municipiului Oradea	Demografic: Distribuția populației Municipiului Oradea pe etnii, denotă o diversitate ridicată. Conform Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, circa 67,38% dintre locuitori sunt de etnie română, 23,07% de etnie maghiară, 1,08% de etnie rromă, 0,17% de etnie germană, 0,21% de etnie slovacă și 0,15% alte etnii. Economic/Social: Numărul înnoptărilor în principalele structuri de primire turistică în luna decembrie 2016 a fost de 69.979, în scădere față de luna anterioară și în creștere față de luna decembrie din anul precedent. Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
		18.2. Organizarea și sprijinirea desfășurării periodice de evenimente culturale	
		18.3. Promovarea valorilor multiculturalității, diversității etnice și religioase a orașului	
VII. RESURSE UMANE. EDUCAȚIE	P19. Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă	19.1. Dezvoltarea în parteneriat cu mediul academic și cu furnizori privați de formare profesională a unor programe de formare profesională adaptate cererii pieței de muncă de la nivel local	Demografic: Rata de înlocuire a forței de muncă denotă că, peste un deceniu, Municipiul Oradea se va confrunța cu un deficit substanțial de forță de muncă - 1.000 de persoane care vor ieși din câmpul muncii vor fi înlocuite de doar 529,68 persoane. Economic: Numărul mediu de salariați din Municipiul Oradea a fost de 86.660 persoane în anul 2014. Social: Participarea adulților la învățarea pe tot parcursul vieții este cea mai scăzută din UE, atingând 1,3 % în 2015. În general, participarea la învățarea pe tot parcursul vieții este corelată pozitiv cu nivelul de educație (3,1 % pentru absolvenții de învățământ terțiar în 2015, față de 0,3 % pentru cei cu cel mult studii gimnaziale). Această situație consolidează discrepanțele existente și capcana calificărilor slabe,
		19.2. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional (Vocațional)	

			în special pentru persoanele în vârstă, cu un nivel scăzut de educație. Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
	P20. Dezvoltare Socială	20.1. Dezvoltarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii sociale de la nivel local	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 Economic/Social: Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
		20.2. Dezvoltarea economiei sociale	
		20.3. Înființarea de întreprinderi sociale / incubator de afaceri sociale	
		20.4. Instruirea (& alfabetizarea) persoanelor provenind din grupuri vulnerabile	
	P21. Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului	21.1. Promovarea voluntariatului în domeniul social	Demografic: populația rezidentă care este deservită în momentul de față reprezintă un număr de 249.000 Economic/Social: Numărul de beneficiari ai serviciilor sociale pentru persoane adulte, respectiv adulte cu handicap, externalizate la finele anului 2016 a fost de 292. La finele anului 2016 figurează în evidențe un număr de 1.288 copii și 19.565 persoane adulte încadrate într-un grad de handicap.
		21.2. Susținerea mobilizării comunitare	

			Mediu/Climatic: Municipiul Oradea este amplasat în Regiunea de Dezvoltare Nord – Vest, iar față de punctul de frontieră Borș – cel mai circulat punct vamal dintre România și Ungaria, Oradea este situată la o distanță de circa 13 km.
	P22. Sprijinirea îmbunătățirii performanțelor școlare	22.1. Dezvoltarea și sprijinirea programului școală după școală, pentru toate categoriile sociale	Demografic: Conform ultimelor informații de la INS, la începutul anului 2016, populația școlară din Municipiul Oradea era de 56,554 elevi , Serviciile educaționale din Municipiul Oradea sunt furnizate de către 3.938 cadre didactice.
		22.2. Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile	Economic: Studiile realizate de CJRAE Bihor în fiecare an școlar, privind orientarea școlară și profesională a elevilor din clasele a VIII-a, constată o menținere a interesului pentru filiera teoretică, o ușoară creștere pentru filiera tehnologică și scăderea interesului pentru cea vocațională.
		22.3. Reabilitarea/extinderea / îmbunătățirea dotărilor infrastructurii de învățământ	Social: Rețeaua județeană a cabinetelor școlare care deservește elevi din învățământul profesional și tehnic este următoarea: Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși” Oradea (0.5 normă), Colegiul Tehnic „Traian Vuia” (1 normă), Colegiul Tehnic „Transilvania” Oradea (0.5 normă), Liceul Teologic Penticostal „Betel” Oradea (1 normă), Colegiul Economic „Partenie Cosma” Oradea (1 normă), Liceul Tehnologic Sanitar „Vasile Voiculescu” Oradea (0.5 normă).
		22.4. Susținerea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice și a inovării metodice	
		22.5. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educaționale	
	P23. Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții	23.1. Înființarea unui centru vocațional pentru învățământ alternativ	Mediu/Climatic: În Municipiul Oradea, la nivelul anului 2015/2016, funcționau 73 de unități de învățământ. Municipiul Oradea este al doilea centru universitar din Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest, raportat la numărul de universități și la volumul populației școlare, după Municipiul Cluj-Napoca.

VIII. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	P24. Creșterea eficienței consumului energetic	24.1. Modernizarea și extinderea iluminatului stradal	Demografic: S.C. Termoficare Oradea SA are în administrare un număr de 149 de puncte termice, deserving aproximativ 61.344 de apartamente, 226 de instituții publice (școli, licee, grădinițe, Municipality), precum și un număr de 1.937 de agenți economici (instituții bancare, unități de producție etc.). Economic: Energia termică distribuită la nivelul municipiului Oradea a înregistrat o scădere în perioada 2011-2014, având în 2014 un consum de 482.625 Gcal (aproximativ 70% din cantitatea distribuită la nivelul anului 2010). Social: S.C. Termoficare Oradea SA se află, din punct de vedere administrativ, în subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea. Prin contractul de delegare a serviciului public de alimentare cu energie termică, gestionează o rețea de aproximativ 219.5 km, din care rețeaua termică primară reprezintă 77 km și cea termică secundară, 142,5 km. Climatic: Municipiul Oradea și zona înconjurătoare dispun de surse semnificative geotermale de energie, o parte a acestui potențial energetic fiind utilizat în cadrul SACET. O serie de alte instituții și entități de interes public sunt alimentate cu energie din apă geotermală: Spitalul Municipal Dr. Gavril Curteanu, Sala Sporturilor Antonio Alexe, Complexul Wellness Termal Nymphaea, Ștrandul Iosia Nord. Mediu: Rețeaua de transport și distribuție a energiei termice la consumatori este o rețea complexă de tip arborescent, în sistem bitubular închis. Acest sistem cuprinde 8
		24.2. Reabilitare termică a instituțiilor publice	
		24.3. Reabilitare termică a blocurilor de locuințe	
	P25. Creșterea ponderii utilizării energiei regenerabile	25.1. Valorificarea potențialului energetic al resurselor de apă termală	
	P26. Termoficare	26.1. Reabilitare rețele termoficare	

			magistrale, având lungimea totală de 86,25 km traseu și 172,5 km conductă, din care 34,73 km traseu (69,456 km conductă) de rețea preizolată și 51,53 km traseu (103,06 km conductă) de rețea cu izolație clasică. Rețeaua de transport este compusă din țevi de oțel cu diametre cuprinse între DN 900 și DN 25.
IX. DEZVOLTARE METROPOLITANĂ	P27. Conectivitate metropolitană	27.1. Construcția de drumuri de legătură între municipiu și comunele din ZMO (incluzând centura metropolitană)	Demografic: creșterea masei demografice și economice în jurul Municipiului Oradea este o necesitate ce contribuie la îmbunătățirea capacității de atragere de noi investiții în regiune, respectiv de multiplicare a oportunităților la acest nivel aproximativ 25.000 persoane/zi. (autoturisme + transport public) Economic: rolul Zonei Metropolitane Oradea este de a planifica și contribui la distribuirea echilibrată a diferitelor funcțiuni teritoriale dinspre Municipiul Oradea spre comunele asociate prin proiectarea unui model de dezvoltare spațială policentrică, care să permită crearea mai multor subzone de integrare economică și consolidarea unui sistem integrat de servicii și utilități publice; evoluția acestui sistem depinzând de modelele de așezări umane care au fost/vor fi planificate să se dezvolte, de consum, de organizarea producției și de infrastructura disponibilă. Social: Din perspectiva dezvoltării economice, a creării locurilor de muncă, a furnizării serviciilor medicale, educaționale și sociale, sfera de influență a Municipiului Oradea, calculată în raport cu celelalte centre urbane din regiune, se întinde până la 50 de km distanță de municipiu Mediu/Climatic: necesitatea satisfacerii confortului de acces la spațiu verde și aer curat nepoluat ori a lipsei de
		27.2. Prelungire linii de autobuz/ tramvai/tren înspre comunele din ZMO	
	P28. Atragerea forței de muncă din ZMO în Municipiul Oradea	28.1. Dezvoltarea unui program de atragere și menținere a forței de muncă din ZMO în municipiu	
		28.2. Creșterea numărului de locuri de muncă la nivelul municipiului Oradea	
	P29. Dezvoltarea de oferte turistice și culturale la nivel metropolitan	29.1. Crearea de circuite turistice la nivel metropolitan	
		29.2. Crearea și dezvoltarea de oferte turistice integrate și complementare	

			zgomot, agitație și stres ce caracterizează zonele aglomerate din oraș.
--	--	--	---

CAPITOLUL IV DEZVOLTARE METROPOLITANĂ

IV.1 ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ ZONA METROPOLITANĂ ORADEA

Figura 46 - Harta administrativă - Zona Metropolitană Oradea

SIDU Oradea 2017 - 2023 pune în valoare rolul major al Municipiului Oradea în cadrul Zonei Metropolitane Oradea și al județului Bihor, ca și platformă pentru dezvoltarea teritorială durabilă.

În ceea ce privește organizarea instituțională, începând cu anul 2005, prin asocierea Municipiului Oradea cu alte 11 unități teritorial - administrative localizate în aria de proximitate, (comunele Biharia, Borș, Cetariu, Girișu de Criș, Ineu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Toboliu, Sînmartin și Sîntandrei) a fost creată Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ZONA METROPOLITANĂ ORADEA (A.D.I.ZMO). Scopul asocierii, stabilit prin documentele de constituire, este de a stimula și sprijini creșterea prosperității teritoriului metropolitan, respectiv ridicarea bunăstării cetățenilor acestuia, direcția de orientare fiind creșterea continuă a calității vieții, în contextul formării în perspectivă a unui spațiu urbanistic comun, urmărind implementarea tuturor principiilor necesare asigurării unei coeziuni teritoriale.

Obiectivele specifice stabilite țin de alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, de instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale și, nu în ultimul rând, de creștere a coeziunii economice și sociale.

Între principalele direcții de activitate ale A.D.I. ZMO regăsim elemente legate de promovarea unei strategii coerente de dezvoltare durabilă, de aplicare de politici publice care să permită o creștere continuă de valoare adăugată, de atragere, facilitare și sprijinire a investițiilor directe, de elaborare a unor proiecte cu impact major pentru sustenabilitatea zonei.

De asemenea, ca membru fondator al F.Z.M.A.U.R. - Federației Zonelor Metropolitane și Aglomerărilor Urbane din România, A.D.I. ZMO își asumă obiectivele dezvoltării metropolitane și la nivel național: asigurarea egalității de șanse și incluziunea socială a grupurilor defavorizate, dezvoltarea economiei locale prin atragerea de investiții, dezvoltarea învățământului și perfecționarea continuă a resurselor umane, precum și modernizarea și extinderea serviciilor de utilități publice.

IV.2 IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR

Politica de fragmentare teritorială din ultimii 25 de ani a contribuit la scăderea capacității instituționale a autorităților locale situate în mediul rural, fapt ce impune regândirea politicii de dezvoltare teritorială a României în sensul susținerii concentrărilor teritoriale și economice care să permită o diseminare a dezvoltării cu impact la nivelul vecinătăților apropiate sau mai îndepărtate.

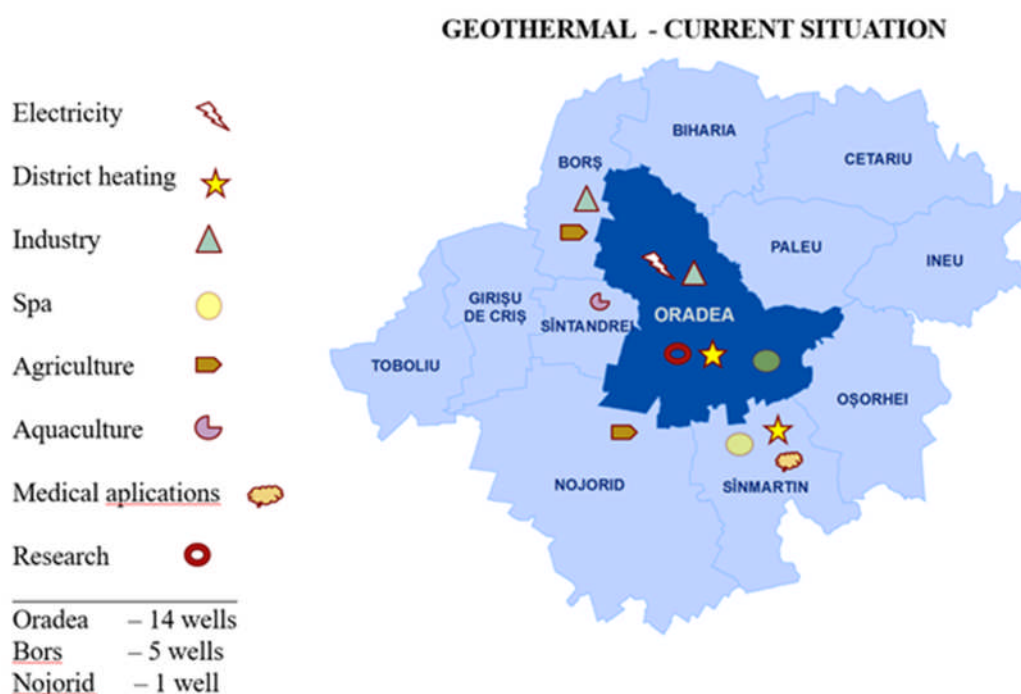

Figura 47 – Utilizarea resurselor geotermale

Din perspectiva dezvoltării economice, a creării locurilor de muncă, a furnizării serviciilor medicale, educaționale și sociale, sfera de influență a Municipiului Oradea, calculată în raport cu celelalte centre urbane din regiune, se întinde până la 50 de km distanță de municipiu, justificând astfel rolul determinant asupra localităților din județul Bihor.

Astfel, creșterea masei demografice și economice în jurul Municipiului Oradea este o necesitate ce contribuie la îmbunătățirea capacității de atragere de noi investiții în regiune, respectiv de multiplicare a oportunităților la acest nivel, mai ales având în vedere contextul concurențial pentru atragerea de capital și oameni în care este implicat Municipiul Oradea în raport cu celelalte orașe din vestul și nord – vestul țării (Cluj-Napoca, Timișoara, Debrecen, Arad).

Din multitudinea de funcțiuni pe care trebuie să le îndeplinească Municipiul Oradea (orașul turiștilor, orașul antreprenor, orașul informațional, orașul locuitorilor) cea legată de *Orașul*

metropolitan este una dintre cele mai importante, din perspectiva dezvoltării sale pe termen foarte lung. Aceasta deoarece urbanizarea comunelor limitrofe municipiului Oradea va asigura dezvoltarea policentrică a orașului și va satisface cerințele de urbanizare mereu crescânde pe care locuitorii orașului le au. Tendința de transformare treptată în oraș metropolitan este justificată și de migrarea populației din oraș spre periferii, inclusiv spre comunele limitrofe, datorită satisfacerii confortului de acces la spațiu verde și aer curat nepoluat ori a lipsei de zgomot, agitație și stres ce caracterizează zonele aglomerate din oraș.

În acest context, rolul Zonei Metropolitane Oradea este de a planifica și contribui la distribuirea echilibrată a diferitelor funcțiuni teritoriale dinspre Municipiul Oradea spre comunele asociate prin proiectarea unui model de dezvoltare spațială policentrică, care să permită crearea mai multor subzone de integrare economică și consolidarea unui sistem integrat de servicii și utilități publice; evoluția acestui sistem depinzând de modelele de așezări umane care au fost/vor fi planificate să se dezvolte, de consum, de organizarea producției și de infrastructura disponibilă.

Principalii indicatori prin care se reflectă rolul Municipiului Oradea în dezvoltarea zonei metropolitane și a celorlalte localități din județul Bihor se referă la gradul de conectivitate, mobilitate, accesul la infrastructuri, servicii publice cât și din punct de vedere al dezvoltării socio-economice, cei mai relevanți indicatori în acest sens, fiind descriși mai jos :

1. Total navetiști pe relația Municipiul Oradea - localități din județul Bihor: aproximativ 25.000 persoane/zi. (autoturisme + transport public). În fiecare zi sunt operate peste 400 curse pe relația Municipiul Oradea - restul localităților din județul Bihor. Repartizarea pe direcții a acestor curse este următoarea:

- Din direcția Valea lui Mihai – Marghita sosesc la stația Gara CFR Oradea 79 de curse de pe traseele județene, dintre care 53 au lungime peste 30 km și 26 au sub 30 km.
- Din direcția Aleșd – Tileagd sosesc la stația de lângă Poliția Rutieră (str. Clujului) în total 137 de curse, dintre care 66 depășesc lungimea de peste 30 km iar 71 sunt mai scurte de 30 km.
- Din direcția Salonta – Arad sosesc la stația Livella în total 145 de curse, dintre care 60 au lungime peste 30 de km, iar 85 sunt mai scurte de 30 de km.
- Din direcția Beiuș – Ștei sosesc în Autogara Nufărul în total 57 de curse, dintre care 36 au lungime peste 30 de km și 21 au sub 30 km.

Figura 49 -

Conectivitatea metropolitană este prioritară, viitoarea axă de dezvoltare devenind infrastructura de drumuri de legătură dintre Oradea și UAT Sîntandrei:

1. Giratie Calea Santandrei - DJ 797
2. Propunere legatura viitor Parc Industrial – Centura Santandrei (1).

Figura 50

Conectivitatea metropolitană - Oradea și UAT Sîntandrei:

3. Propunere legatura– Centura Santandrei - viitor Parc Industrial - Barcaului (2).

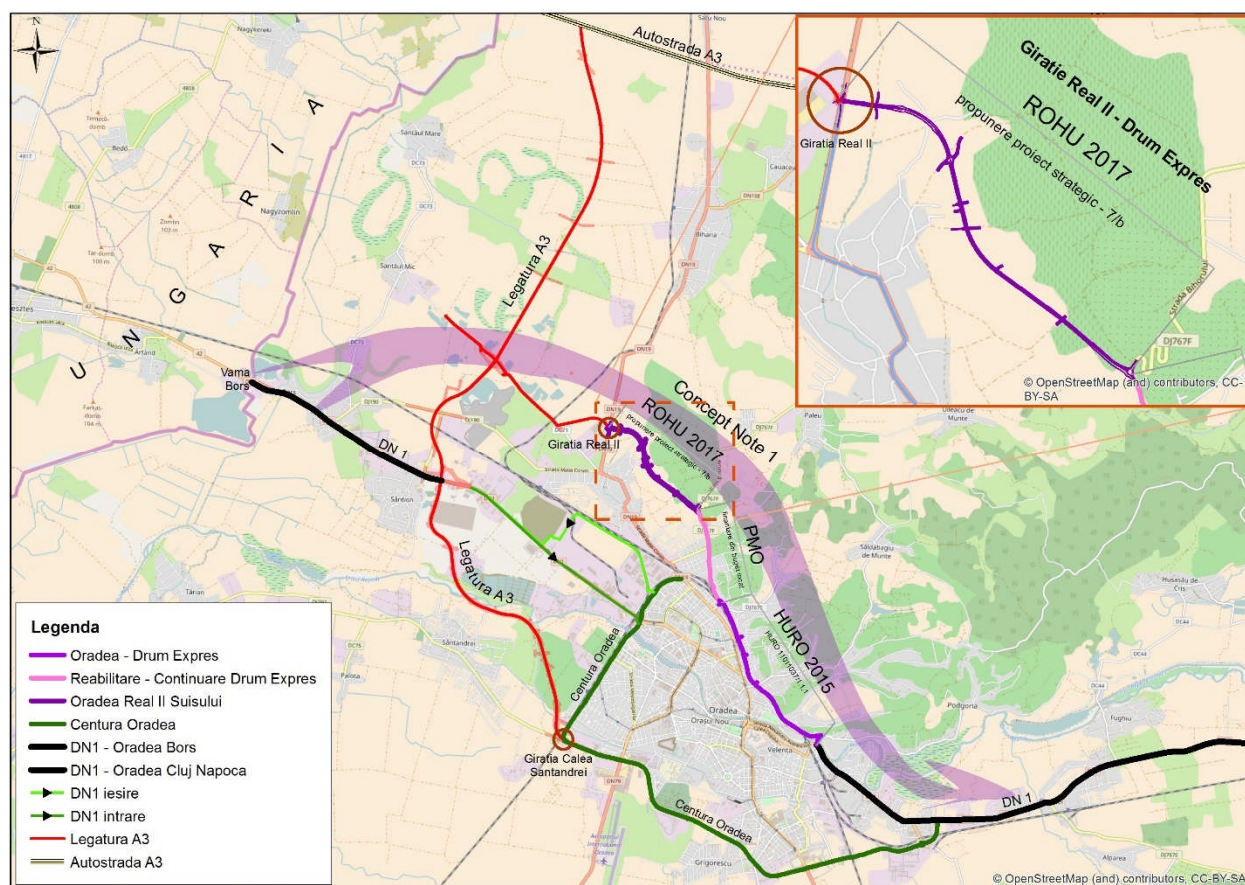

Figura 51 - Drum de legătură: sens giratoriu Real 2 – drum rapid Oradea – DN 1

Drumul nou creat va avea o lungime de circa 2,823 km, traseul începând de la sensul giratoriu din dreptul Hypermarket Real, DN19, va continua pe strada Suişului nr. 10A si va face legătura cu Calea Bihorului, DJ767F şi Drumul Rapid, cu descarcare spre DN 1.

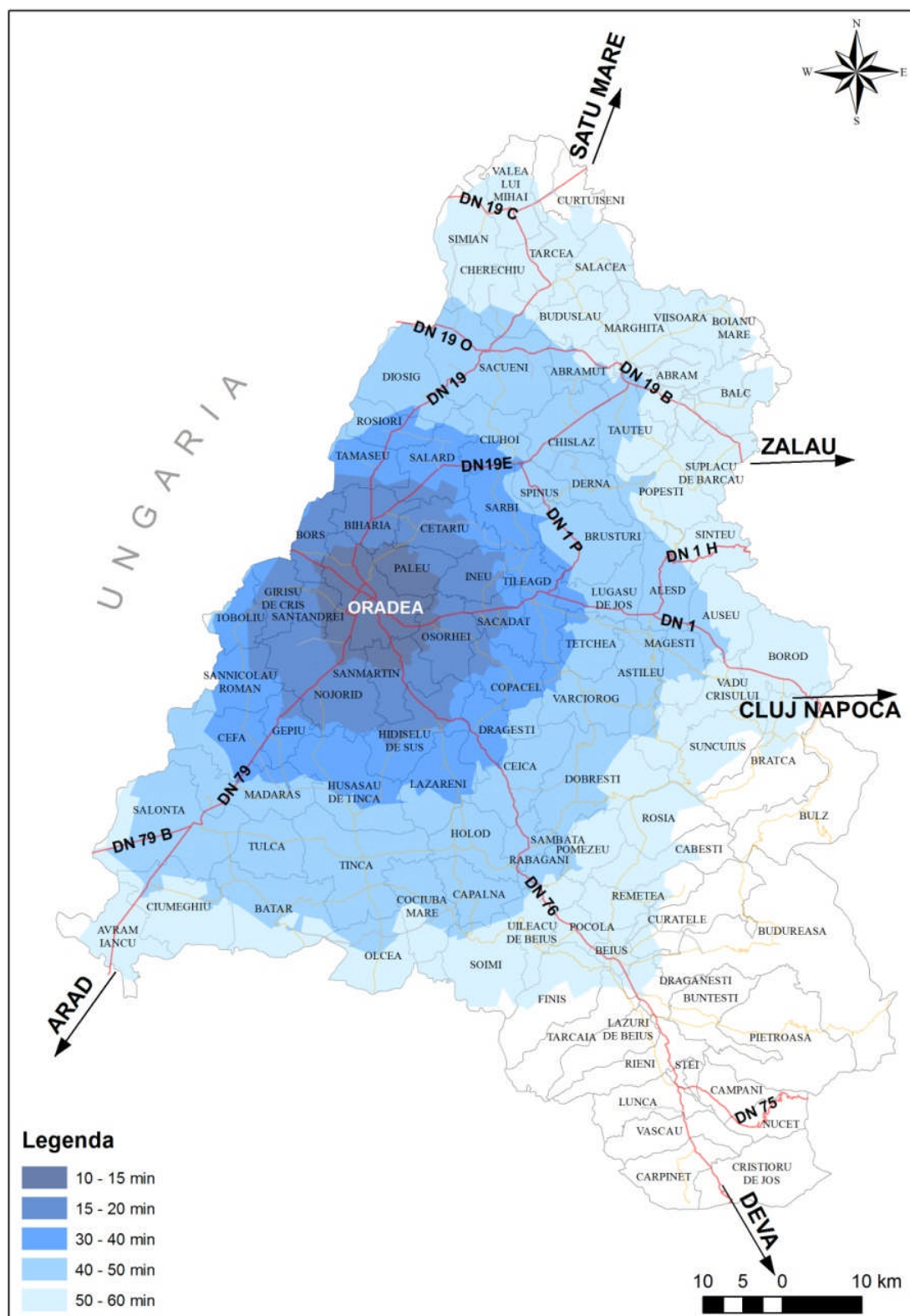

Figura 52

Gradul de conectare prin serviciul de transport public a Municipiului Oradea cu localitățile din ZMO și celelalte localități din județul Bihor exprimat în timp

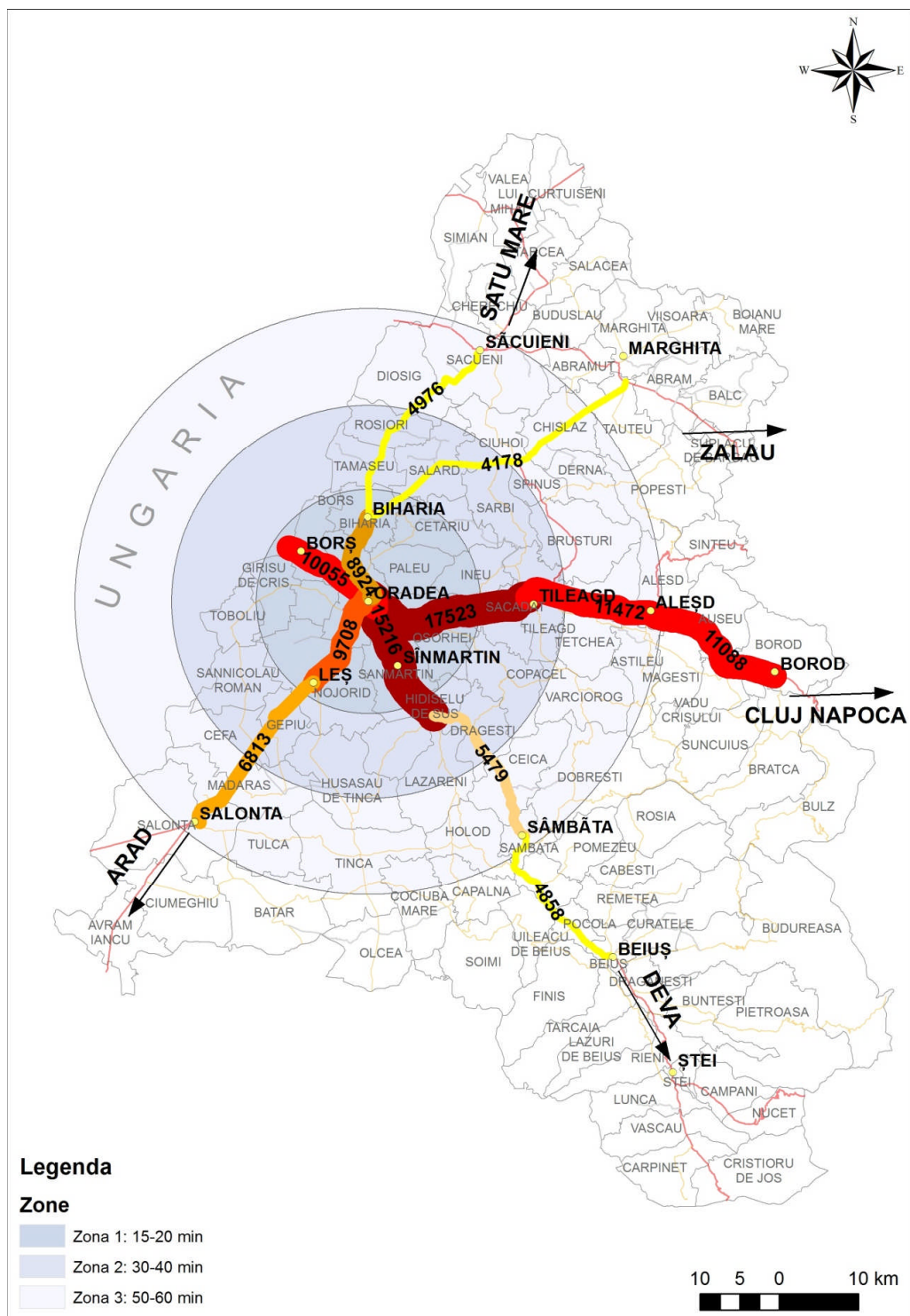

Figura 53 - Fluxuri de trafic în ZMO- Sursa datelor: Recensământ de trafic, Planul de Mobilitate Urbană Oradea (2016)

Cea mai mare parte a fluxurilor de trafic recenzate la 12 ore pe ambele sensuri la nivelul județului Bihor se concentrează în Zona Metropolitană Oradea, pe relația înspre și dinspre Cluj-Napoca (Oșorhei), Beiuș (Sînmartin) respectiv înspre și dinspre Ungaria (Borș).

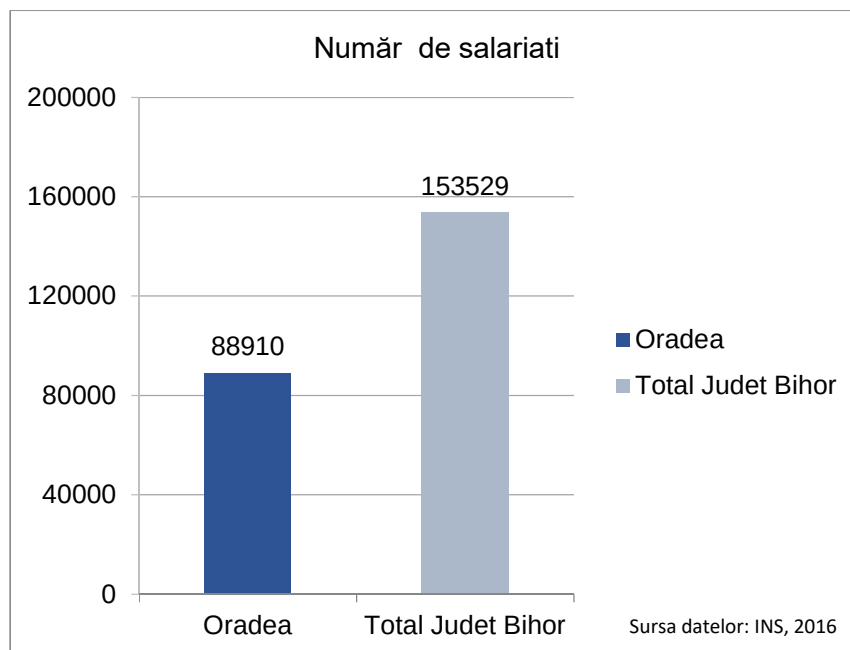

Figura 54 – Distribuție salariați oraș – județ
57,9% din numărul total al salariaților din județul Bihor au locurile de muncă în Municipiul Oradea în timp ce 36% din populația județului Bihor locuiește în Municipiul Oradea.

65% din cifra de afaceri a firmelor din județul Bihor este realizată de firmele care activează în Municipiul Oradea

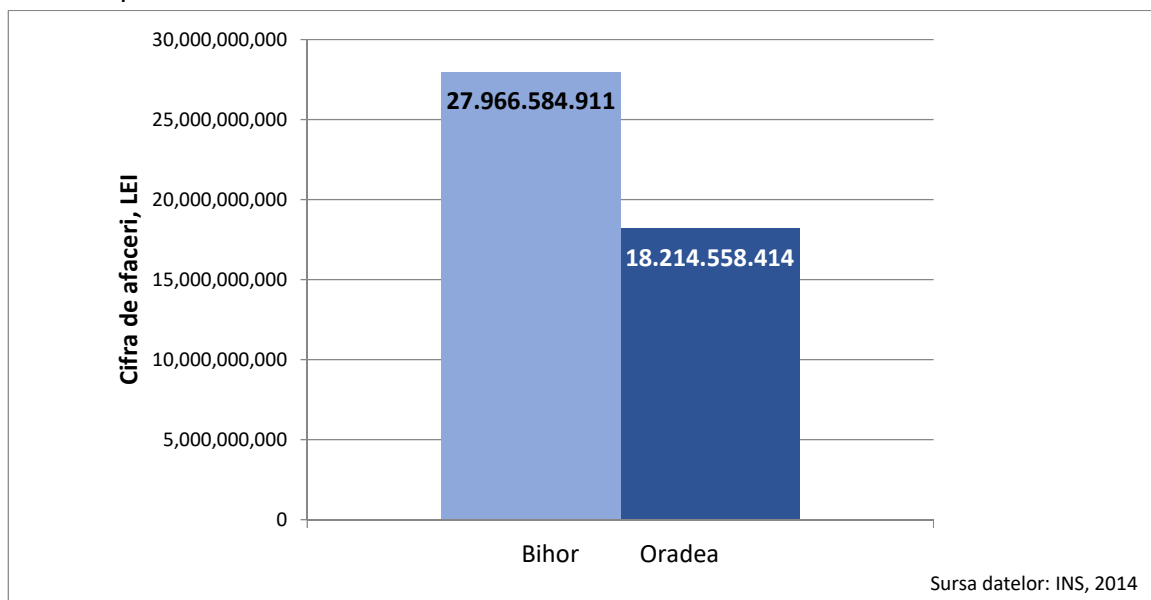

Figura 55 – Distribuția firmelor oraș – județ

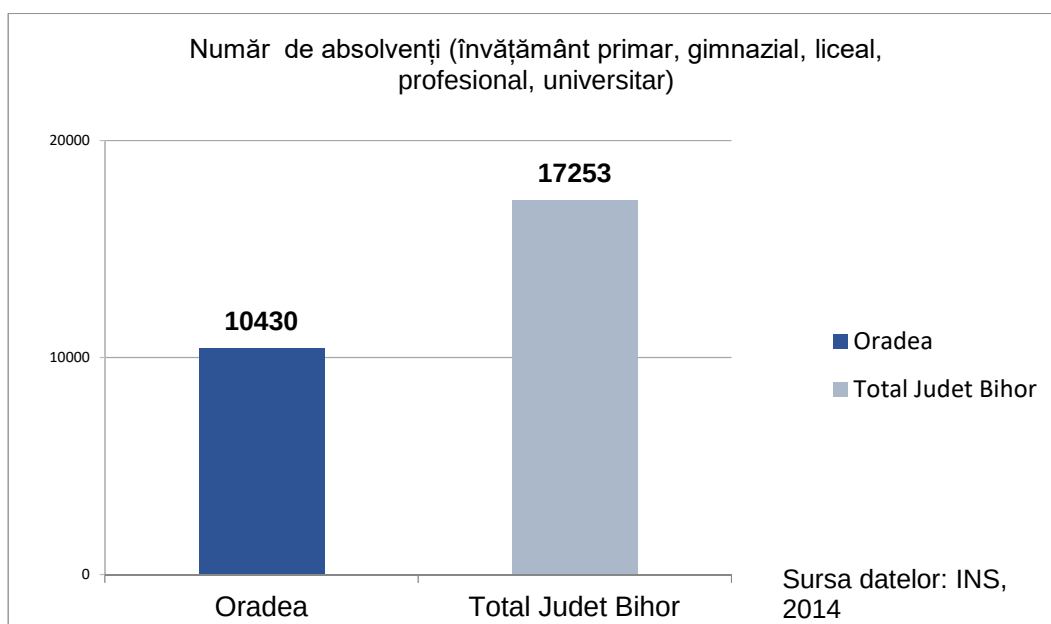

Figura 57 – Distribuție absolvenți – oraș / județ

60,5% din numărul absolvenților (învățământ primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar) din județul Bihor provin din Municipiul Oradea

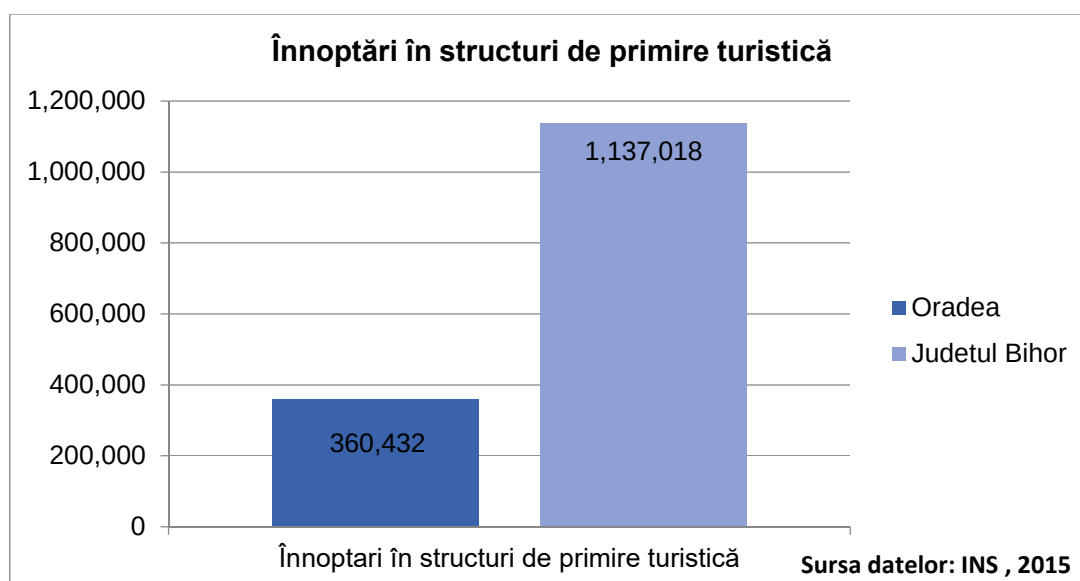

Figura 58 – Distribuție înnoptări oraș / județ

31,7 % din numărul total de înnoptări în structurile de primire turistică din județul Bihor au loc în Municipiul Oradea.

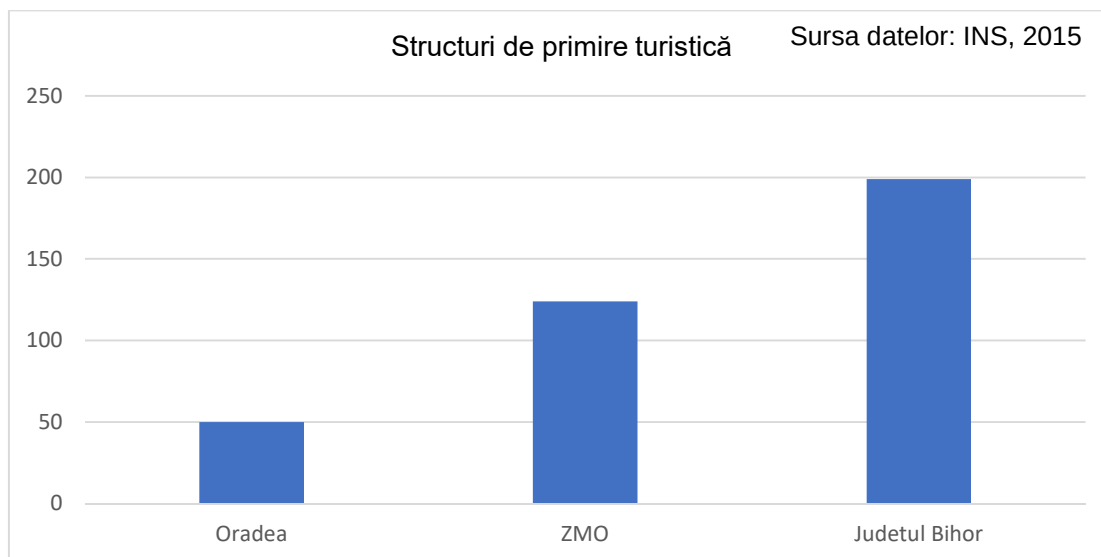

Figura 59 – Distribuție structuri de primire turistică – oraș / ZMO / județ
62,3% din numărul total de structuri de primire turistică din județul Bihor se află în Municipiul Oradea și localitățile din Zona Metropolitană Oradea

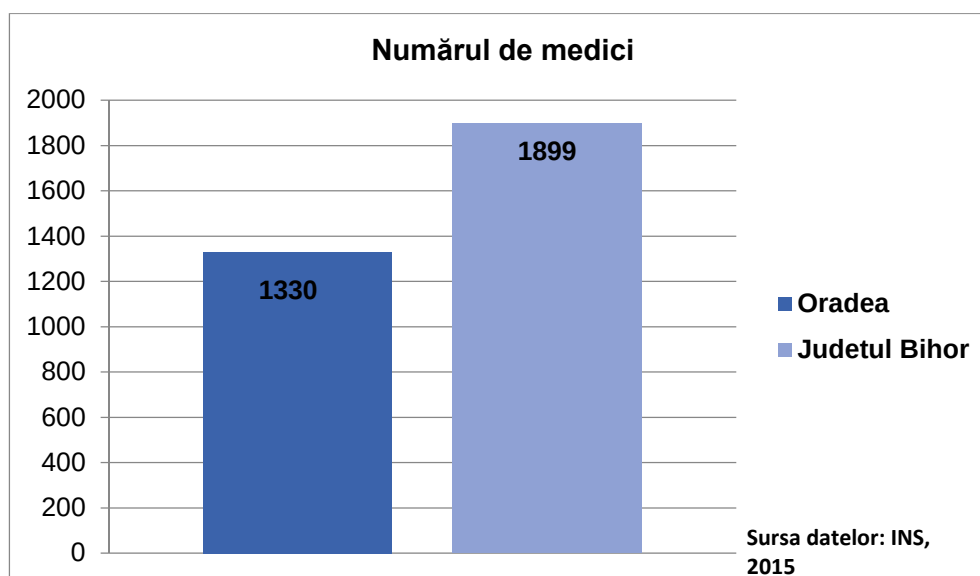

Figura 60 - Distribuție număr de medici – oraș / județ
% din numărul total de medici angajați în sectorul public și privat la nivelul județului Bihor, lucrează în Municipiul Oradea.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
DEMOGRAFIE ✓ Înregistrarea unui grad de îmbătrânire a populației superior celor de la nivelurile județean, regional și național ✓ Rata de dependență demografică se situează sub nivelurile înregistrate în județ, regiune și țară, ceea ce înseamnă că „presiunea” exercitată de populația inactivă economic (tineri și vârstnici), asupra celei active (adulți) este mai scăzută ✓ Rata mortalității infantile este inferioară celei de la nivel zonal sau județean ✓ Înregistrarea unui sold pozitiv al schimbărilor de reședință, prin prisma numărului ridicat de studenți ✓ Existența unei rate a nupțialității superioară celei de la nivel județean, regional și național ✓ Scăderea ratei divorțialității în anul 2014 față de anul 2013	DEMOGRAFIE ✓ Trendul descendent al populației stabile din Oradea, în intervalul 2000 - 2014 și migrarea către zona limitrofă/perirubană - ex. Sânmartin, Oșorhei, Paleu, Sântandrei etc ✓ Distribuția ușor dezechilibrată a populației pe sexe (53% persoane de sex feminin și 47% persoane de sex masculin) ✓ Soldul negativ al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă) ✓ Trendul descendent al ratei nupțialității în ultimii ani ✓ Valoarea ratei divorțialității este superioară celei din Zona Metropolitană Oradea, județul Bihor sau Regiunea Nord – Vest ✓ Sporul natural negativ înregistrat în ultimii ani
ASISTENȚA SOCIALĂ & RESURSA UMANA ✓ Număr mic de romi îndemnizați. ✓ Acordarea unor subvenții angajatorilor pentru tineri angajați ✓ Număr mic de asistați sociali în Oradea	ASISTENȚA SOCIALĂ & RESURSA UMANA ✓ Număr mare de șomeri neindemnizați ✓ Multi dintre aceștia nu sunt în căutarea unui loc de munca ✓ Este dificilă schimbarea profesiei ✓ Prea multe ajutoare sociale ✓ Participări reduse la programe de perfectionare și formare profesională a personalului, datorită resurselor bugetare insuficiente lipsa unui program informatic de gestionare a resurselor umane
TERENURI ȘI LOCUINȚE ✓ Creșterea fondului de locuințe de la nivel zonal ✓ Valoare mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe cap de locuitor, decât la nivel național ✓ Dezvoltarea unui număr ridicat de ansambluri imobiliare ✓ Implementarea programului multianual de reabilitare a fațadelor clădirilor monument istoric ✓ Reabilitarea termică - în anul 2015, a 45 de blocuri prin programe susținute financiar cu fonduri europene	TERENURI ȘI LOCUINȚE ✓ Scăderea numărului de locuințe terminate în anul 2014, față de anii precedenți ✓ Fond de locuințe învechit, locuințe nereabilitate termic ✓ Degradarea unor imobile de locuințe vechi, chiar monumente istorice, proprietate privată, din cauza lipsei banilor pentru repararea și întreținerea acestora ✓ Existența unor zone rezidențiale noi, nesistematizate, cu profil rural, lipsite de infrastructură de bază
INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI ✓ Rețeaua de alimentare cu apă potabilă extinsă și reabilitată (program Ministerul Mediului și MUDP2)	INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI ✓ Probleme de eficiență a sistemului centralizat de termoficare de la nivelul Municipiului Oradea - vechimea instalațiilor, randamentele scăzute etc

✓ Starea tehnică corespunzătoare a Stației de tratare a apei Oradea ✓ Stația de tratare a apelor uzate Oradea, modernizată (trei trepte – mecanică, biologică și terțiară) ✓ Existența mai multor proiecte de modernizare și extindere a infrastructurii tehnico-edilitare ✓ Existența rețelei de gaze naturale, care a cunoscut o dezvoltare în perioada 2005 - 2014 ✓ Existența Master Planului pentru Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul Municipiului Oradea, în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice ✓ Implementarea proiectului de reabilitare a sistemului de termoficare urbană la nivelul Municipiului Oradea ✓ Implementarea proiectului Aparegio, etapa 1 și pregătirea pentru etapa 2 de susținere a investițiilor în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate ✓ Gradul ridicat de modernizare a străzilor orășene ✓ Limitarea dezvoltării suprafeței urbane - intravilan al Mun. Oradea. ✓ Politica de extindere a spațiilor verzi și pentru activități sportive în Oradea. ✓ Existența unei viziuni a ceea ce s-ar putea realiza. ✓ Experiența în accesarea finanțărilor europene (în ultimii ani) ✓ Centura. ✓ Centrul- P-ța Unirii. ✓ Existența unor strategii și demersuri în sensul îmbunătățirii infrastructurii locale ✓ Existența spațiului necesar implementării unor noi soluții de îmbunătățire. ✓ Eligibilitatea pentru atragerea fondurilor europene destinate dezvoltării și modernizării infrastructurii locale ✓ Primăria ✓ Administrația locală ✓ Implementarea unui sistem de stimulare a celor educați și conștienți, respectiv penalizare a celor ignoranți. ✓ Numarul mare al persoanelor cu studii superioare dintre cei încadrați în administrația publică ✓ Dorința constantă de perfecționare ✓ Existența infrastructurii necesare pentru furnizarea de servicii publice actuale și de calitate	✓ Circulație rutieră intensă, în ceea ce privește tranzitul de mărfuri și de persoane; lipsa unor rute ocolitoare ✓ Nevoia dezvoltării de noi piste pentru bicicliști și piste pietonale / promenade, infrastructură care ar fi necesară în vederea diminuării numărului de autoturisme participante la trafic ✓ Existența unui număr important de străzi neasfaltate / nemodernizate sau fără utilități publice ✓ Infrastructură insuficient dezvoltată a trotuarelor ✓ Asigurarea condițiilor de sedii și presiune astfel incat să poată fi asigurată stingerea incendiilor de la hidranții prevăzuți pe aceste rețele. ✓ Asigurarea sursei de rezervă în alimentarea cu energie electrică pentru grupurile de pompare aferente sistemului de alimentare cu apă ✓ Infrastructura existentă eterogenă. ✓ Erori de sincronizare a acțiunilor comune. ✓ Unele străzi au circulația aglomerată. ✓ Existența unor zone supraglomerate ✓ Lipsa amenajărilor pe unele porțiuni, respectiv starea precară ale acestora din alte porțiuni ✓ Existența unor zone cu reglementări legale ✓ specifice ✓ Conectarea mun. Oradea și a Zonei Metropolitane la rețeaua de autostrăzi EU. ✓ Străzile secundare și trotuarele afectate de reabilitarea rețelelor de utilități subterane necesită reabilitări
--	--

- ✓ Dezvoltarea zonelor industriale, a parcurilor industriale

EDUCAȚIE

- ✓ Numărul ridicat de unități și structuri de învățământ
- ✓ Existența unor unități educaționale cu predare în limbile maghiară, germană și engleză
- ✓ Infrastructura școlară bine dezvoltată (terenuri de sport, săli de gimnastică, laboratoare școlare, PC-uri)
- ✓ Implicarea cadrelor didactice și a elevilor în numeroase activități, proiecte și programe instructive și educative locale, județene, naționale și internaționale
- ✓ Implicarea cadrelor didactice în variate cursuri de perfecționare
- ✓ Experiența unităților de învățământ în proiecte finanțate din fonduri naționale și comunitare
- ✓ Incercările reușite de a restructura de a găsi strategii pentru unitățile de învățământ care școlarizează în profesional și tehnic .
- ✓ Perspectiva de a dezvolta infrastructura unităților de învățământ
- ✓ Personal de specialitate
- ✓ Rezistă școli proaspăt construite (Partenie Cosma) sau reabilite (Avram Iancu, Andrei Șaguna) unde sunt condiții bune de a învăța.

CULTURĂ

- ✓ Recunoașterea la nivel național a Municipiului Oradea ca fiind o localitate cu un bogat patrimoniu cultural - Oradea beneficiază de o concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național
- ✓ Numărul ridicat de instituții de spectacole din Municipiul Oradea
- ✓ Existența unor instituții de spectacole cu renume la nivel național: Teatrul „Regina Maria”, Teatrul "Szigligeti Színház", Filarmonica din Oradea etc
- ✓ Numărul mare de muzee și colecții din municipiu, reprezentând peste jumătate din instituțiile de acest gen din județul Bihor
- ✓ Organizarea anuală a unor evenimente cu tradiție, precum: "Toamna Orădeană", "Serbările Cetății" etc

EDUCAȚIE

- ✓ Scăderea numărului de cadre didactice, mai ales a celor din învățământul primar și gimnazial
- ✓ Trendul descendent al populației școlare din ultimii ani, în special în învățământul preuniversitar
- ✓ Aglomerarea sălilor de clasă (număr ridicat de elevi/sală de clasă)
- ✓ Promovabilitatea scăzută la examenul de bacalaureat, în special în anumite unități educaționale
- ✓ Specializări deconectate de la nevoile reale ale pieței forței de muncă
- ✓ Salarii neatractive.
- ✓ Învățământul profesional?
- ✓ Școli postliceale - Ateliere pentru pregătirea practică pentru meserii
- ✓ Utilizarea insuficientă a fondurilor POSDRU și POCU
- ✓ Lipsa practicii
- ✓ Concentrarea elevilor buni în câteva școli.
- ✓ Prea mulți elevi urmează liceele teoretice
- ✓ Slaba calificare a profesorilor
- ✓ Lipsa atelierelor
- ✓ Politizarea excesivă a posturilor de conducere din școli
- ✓ Profesorii și cadrele didactice nu sunt interesate de nevoile de forță de muncă din Oradea, fiind mai mult aplecați spre a avea catedra în detrimentul calității
- ✓ Clădiri ale instituțiilor de învățământ care impun intervenții capitale pentru reabilitare
- ✓ Legislație incoerentă la nivelul ministerului Educației

CULTURĂ

- ✓ Scăderea numărului de biblioteci (școlare) în ultimii ani
- ✓ Trendul descendent al numărului vizitatorilor de muzee și colecții, în perioada 2010 – 2014

✓ Existența unor obiective culturale de importanță deosebită (situri arheologice, așezări, monumente istorice etc) ✓ Caracterul multicultural pronunțat al Municipiului Oradea	
SĂNĂTATE ✓ Numărul mare de unități spitalicești, reprezentând peste jumătate din spitalele din județ ✓ Varietatea ridicată a unităților sanitare: spitale, policlinici, cabinete medicale de familie, cabinete medicale de specialitate, cabinete stomatologice, farmacii și puncte farmaceutice etc ✓ Echipamentele și dotările moderne deținute de unitățile spitalicești din Oradea ✓ Numărul ridicat al personalului medical din instituțiile de specialitate, în comparație cu situația de la nivel județean și național ✓ Existența unui număr ridicat de organizații neguvernamentale cu profil social ✓ Infrastructură dezvoltată de furnizare a serviciilor sociale (58 de unități care vizează copii, persoane cu handicap sau vârstnici) ✓ Funcționarea unui număr de 13 creșe în Municipiul Oradea ✓	SĂNĂTATE ✓ Nivel ridicat de solicitare a unităților sanitare din Oradea, prin prisma deservirii populației din întreaga zonă, nu doar pe cea din municipiu ✓ Reducerea personalului sanitar mediu ASISTENȚĂ SOCIALĂ ✓ Existența cazurilor de copii ai străzii sau de copii abandonați în unitățile sanitare din județ, care provin din Municipiul Oradea ✓ Înregistrarea unui număr ridicat de sesizări la DGASPC Bihor privind cazuri de abuz și neglijență a copilului în Oradea
SALUBRITATE ✓ Gradul ridicat de acoperire a populației cu servicii de salubritate ✓ Existența pe teritoriul Oradiei a singurului depozit ecologic de deșeuri din județ ✓ Existența infrastructurii necesare (pubele, containere), în vederea colectării selective a deșeurilor ✓ Deținerea de către operatorii de salubritate din zonă de echipamente relativ noi și moderne ✓ Existența unei stații de sortare și a unei stații de compostare a deșeurilor ✓ Organizarea unor acțiuni periodice de colectare a DEEE-urilor	SALUBRITATE ✓ Receptivitatea scăzută a populației față de colectarea selectivă a deșeurilor ✓ Recuperarea materială și energetică redusă a deșeurilor, principala modalitate de eliminare a acestora fiind depozitarea ✓ Cantitatea superioară de deșeuri colectată pe cap de locuitor în Oradea, față de media de la nivel zonal
ALTE SERVICII PUBLICE ✓ Funcționarea a două subunități ISU „Crișana”: Detașamentul 1 Pompieri Oradea și Detașamentul 2 Pompieri Oradea ✓ Existența unei unități SMURD și a unei echipe de salvatori de la înec pentru situațiile de urgență ✓ Creșterea numărului de tramvaie care deservește transportul public din municipiu, în ultimii ani	ALTE SERVICII PUBLICE ✓ Numărul insuficient de autobuze și microbuze destinate transportului public al populației ✓ Curațenia ✓ Turismul ✓ Slaba educație a populației în ce privește mediul-colectarea selectivă ✓ Nivelul de implementare al aplicațiilor informatice utilizabile în prezent în administrația publică ✓ Structura de personal , a carei medie de vârstă este ridicată, respectiv slaba mobilitate și perfecționare periodică a acesteia ✓ Dependența de legislație.

DEZVOLTARE ECONOMICĂ ✓ Poziționarea Municipiului Oradea în apropiere de mai multe capitale europene ✓ Accesul facil al investitorilor, atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul Aeroportului Internațional Oradea ✓ Densitatea ridicată a unităților locale active, în comparație cu situația de la nivel județean, regional și național ✓ Diversitate economică ridicată, cu accent pe industrie ✓ Dezvoltarea Parcurilor Industriale ✓ Trendul ascendent al numărului de unități de primire turistică, cu funcțiuni de cazare - creșterea capacității de cazare existente în ultimii ani ✓ Creșterea numărului de sosiri și înnoptări turistice în Zona Metropolitană Oradea ✓ Practicarea mai multor forme de turism la nivel local: turism de afaceri și evenimente, turism de tranzit, turism cultural, turism religios ✓ Funcționarea mai multor structuri de sprijin a afacerilor ✓ Creșterea ponderii sectorului industrial în economia locală ✓ Creșterea ponderii sectorului transport și depozitare ✓ Acordarea de facilități fiscale pentru mediul de afaceri ✓ Centru universitar de tradiție ✓ Existența unor structuri asociative active la nivelul mediului de afaceri	DEZVOLTARE ECONOMICĂ ✓ Plecarea absolvenților liceelor de elită către alte centre universitare ✓ Nivelul scăzut al salariului mediu ✓ Lipsa forței de muncă specializate ✓ Ponderea importantă a sectorului comercial ✓ Ponderea redusă a forței de muncă cu studii superioare ✓ Sectorul IT&C subdezvoltat ✓ Ponderea redusă a întreprinderilor inovative ✓ Existența unor situri industriale abandonate în ciuda accesibilității la utilitățile publice ✓ Nivel scăzut de investiții în cercetare-inovare ✓ Lipsa parcurilor științifice și tehnologice ✓ Lipsa forței de muncă pentru industria prelucrătoare ✓ Structura industriei locale dominată de industria manufacturieră și care necesită forță de muncă slab calificată
SPORT ✓ Existența CSM -ului. ✓ Centrul Olimpic & Bazin Olimpic. ✓ CSM-ul cu rezultate foarte bune - CSM-ul cu secțiile existente oferă corespondența dintre CSS-uri și sportul de performanță	SPORT ✓ Infrastructura sportivă (există dar în condiții precare) ✓ Lipsa echipamentelor sportive de impact internațional (indiferent de categoria de vârstă) ✓ Inexistența unui cadru interrelațional instituțional privind activitatea sportivă ✓ Lipsa sălilor de sport adecvate pentru desfășurarea activităților specifice ✓ Sprijinirea sportului de masă prin implicarea în competițiile sportului școlar.
MEDIU ✓ Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implementare a Directivelor UE ✓ Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor ✓ Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”	MEDIU ✓ Poluarea aerului din cauza circulației rutiere intense, a tranzitului de mărfuri și de persoane, în lipsa unor rute ocolitoare metropolitane ✓ Poluarea aerului din cauza pierderilor de energie, în lipsa unei abordări eficiente din punct de vedere energetic

- ✓ Existența Master Planului pentru proiectul "Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul Municipiului Oradea, în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice"
- ✓ Existența unui plan județean de gestiune a deșeurilor
- ✓ Strategia locală cu privire la dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciului de salubritate din Municipiul Oradea, pentru perioada 2015 - 2025
- ✓ Calitatea bună a apei râului Crișul Repede
- ✓ Existența unui sistem dezvoltat de colectare a deșeurilor municipale la nivelul orașului
- ✓ Existența Depozitului Ecologic Județean, autorizat pentru managementul integrat al deșeurilor, care are în componență: stație de sortare deșeuri reciclabile, stație de compost, stația de concasare beton, sistem captare și valorificare a gazului de depozit, depozit ecologic
- ✓ Încadrarea calității aerului în limitele stabilite prin lege
- ✓ Existența unor piste de bicicletă moderne, care contribuie la reducerea poluării aerului
- ✓ Existența ariilor protejate Natura 2000: ROSCI0050 Crișul Repede amonte de Oradea; ROSCI0098 Lacul Pețea; ROSCI0104 Lunca Inferioară a Crișului Repede; ROSCI0267 Valea Roșie, fără riscuri deosebite
- ✓ Existența unor surse de energie termală regenerabilă – apă geotermală
- ✓ Proiectul privind Reabilitarea sistemului de termoficare urbană și alte proiecte care vizează eficiența energetică și reducerea poluării aerului
- ✓ Existența unui studiu al ADIZMO privind eficiența energetică a clădirilor din centrul istoric al Municipiului Oradea
- ✓ Existența Halde depozitare temporare a deșeurilor periculoase provenite din deșeuri municipale.
- ✓ Existența Stație mobilă de concasare deșeuri din construcții
- ✓ Existența Stație mobilă de concasare deșeuri din construcții
- ✓ Existența infrastructurii necesare colectării separate

DEZVOLTARE METROPOLITANĂ

- ✓ Strategia de dezvoltare

- ✓ Eficiență energetică scăzută la nivelul clădirilor, în special în zonele cu densitate mare a populației, din cauza lipsei izolării termice corespunzătoare, ceea ce duce la consum ridicat de energie termică și poluare a aerului
- ✓ Inexistența unui sistem integrat de management al deșeurilor (stații de transfer, bază materială, operatori pentru procesele de colectare, reciclare, refolosire)
- ✓ Inexistența unui sistem de eliminare a deșeurilor periculoase produse sau depozitate
- ✓ Depozități necontrolate de deșeuri în diferite zone periferice ale Municipiului Oradea
- ✓ Halde de deșeuri industriale cu efecte negative asupra poluării solului și atmosferei
- ✓ Existența a 3 Situri potențial poluate/contaminate rezultate în urma activităților economice de la nivelul Municipiului Oradea
- ✓ Depozitele de zgură și cenușă ale SC. Electrocentrale SA și SC Termoelectrica
- ✓ Evaluarea calității apelor din foraje a indicat o stare chimică slabă la indicatorul Sulfat (SO₄)
- ✓ Pe teritoriul Municipiului Oradea, conform cercetărilor efectuate de OSP, au fost identificate soluri acidificate
- ✓ Spații verzi, perdele de protecție insuficiente
- ✓ Educație deficitară a populației privind gestionarea corectă a deșeurilor (inclusiv deșeurile periculoase de tip baterii), eficiența energetică și protecția mediului în general
- ✓ Număr redus de ONG-uri și activități ale populației în domeniul protecției mediului
- ✓ Neimplicarea / slaba implicare a cetățenilor în colectarea separată a deșeurilor menajere.
- ✓ Legislație de mediu nearmonizată /deficitară
- ✓ Lipsă locație depozitare deșeuri provenite din construcții
- ✓ Lipsă legislație clară în ceea ce privește reutilizarea acestor deșeuri

DEZVOLTARE METROPOLITANĂ

- ✓ Infrastructura rutieră
- ✓ Costuri transport destul de mari pentru forța de muncă din zona metropolitană pentru accesul în parcurile industriale

✓ Poziționare oraș – apropierea de graniță, existența oportunităților de piață transfrontalieră ✓ Avem <u>asociații de Discuții</u> despre mediul de afaceri - clustere ✓ Continuitatea în administrarea orașului ✓ Oradea competitivă – racordarea sistemului de învățământ la economia locală ✓ Accentuarea prezenței mediului de afaceri în elaborarea strategiilor de învățământ dual	✓ Resursa umană pregătită la MO ✓ Lipsă implicare reprezentanți alte localități din zona metropolitană – cu excepția comunei Borș ✓ Poziționarea orașului: piața firmelor din ZMO este înjumătățită ✓ Structuri de inițiativă civică aplicată, comunitară ✓ Oradea→Orădenilor reprezentați în dezbateri = social = media, asociații de proprietari ✓ Lipsă structuri profesionalizate - Clustere ✓ Lipsa unui complex expozițional (multifuncțional) ✓ Inexistența unui parteneriat real cu universitatea
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
DEMOGRAFIE ✓ Susținerea natalității la nivel național prin stimulente guvernamentale (ajutoare pentru copii, alocații etc) ✓ Dezvoltarea economică sustenabilă a Municipiului poate determina reîntoarcerea populației plecată la muncă în străinătate ✓ Pe fondul creșterii numărului de locuri de muncă se poate încuraja stabilirea populației din afară în municipiu, ceea ce va determina o cerere de noi locuințe ✓ Investițiile pentru creșterea calității vieții vor atrage persoane cu studii superioare ✓ Alipirea teritorială Oradea - Sînmartin; Oradea – Oșorhei; Oradea – Sîntandrei	DEMOGRAFIE ✓ Migrarea populației în străinătate ✓ Rata de înlocuire a forței de muncă din municipiu poate duce la crearea unui deficit de forță de muncă ✓ Creșterea semnificativă a ratei divorțialității în perioada 2006 – 2014 ✓ Îmbătrânirea populației pe fondul scăderii numărului de nou născuți ✓ Reducerea numărului stabilirilor de reședință în Oradea, ca urmare a scăderii numărului de studenți
ASISTENȚĂ SOCIALĂ SI RESURSA UMANA ✓ Dezvoltarea de parteneriate între instituțiile publice de profil și ONG-uri ✓ Posibilitatea accesării fondurilor structurale europene ✓ Posibilitatea preluării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la metodologia de abordare a problematicii specifice ✓ Dezvoltarea voluntariatului și a spiritului civic la nivel național ✓ Existența cadrului legislativ care creează facilități pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile, în vederea integrării acestora în societate ✓ Înființarea de cluburi ale pensionarilor unde persoanele vârstnice să poată desfășura activități de socializare ✓ Evoluția favorabilă a economiei . ✓ Angajatorii să sprijine mai mult dezvoltarea profesională a angajaților.	ASISTENȚĂ SOCIALĂ SI RESURSA UMANA ✓ Creșterea numărului de persoane asistate social ✓ Plecarea personalului specializat din sistem ✓ Lipsa finanțării organizațiilor neguvernamentale poate duce la dispariția acestora ✓ Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile ✓ Capacitatea redusă a instituțiilor publice de a cofinanța proiecte sociale ✓ Continuarea declinului Universității din Oradea. ✓ Lipsa mijloacelor financiare de motivare a personalului ✓ Procedura greoaie de angajare a personalului ceea ce duce la neacoperirea nevoilor instituționale

- ✓ Realizarea profilului ocupațional din Bihor
- ✓ Sprijinirea angajării persoanelor cu handicap.
- ✓ Creșterea vârstei de pensionari
- ✓ Să nu se poată cumula pensia cu salariul
- ✓ Condiționarea ajutoarelor sociale de urmarea unor forme de învățământ la seral pentru alfabetizare, sau pentru a învăța o meserie
- ✓ Existența unor programe de finanțare pe fonduri europene în domeniul formării continue a personalului pe domenii de activitate

TERENURI ȘI LOCUINȚE

- ✓ Programele de reabilitare termică a clădirilor, care pot duce la o îmbunătățire a aspectului general al Municipiului Oradea, pe lângă considerentele de mediu care impun astfel de acțiuni
- ✓ Existența terenurilor neexploatare în prezent, dar care ar fi oportune pentru desfășurarea unor investiții
- ✓ Continuarea programului de amenajare spații verzi
- ✓ Construcția de locuințe în parteneriat public-privat sau creșterea numărului celor construite prin ANL

INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI

- ✓ Accesul la Autostrada Transilvania – centura Sîntandrei – Biharia – A3
- ✓ Dezvoltarea rețelei de drumuri și a centurilor ocolitoare
- ✓ Extinderea zonelor verzi prin includerea în această categorie a zonelor împădurite realizarea acceselor și amenajărilor corespunzătoare pentru agrement
- ✓ Deschiderea unor căi de circulație noi care să descongeseze circulația (Ex: Prelungirea str. Gh. Doja până în loc. Ineul de Criș și utilizarea astfel a încă unui pod peste Crișul Repede
- ✓ Existența unor rezerve importante de ape termale.
- ✓ Disponibilitate pentru o parte din Proiecte de surse de finanțare
- ✓ Extinderea infrastructurii aferente Parcului Industrial existent și în permanentă dezvoltare
- ✓ Folosirea surselor de resurse regenerabile pentru furnizarea și îmbunătățirea unor utilități publice Crișul Repede
- ✓ Dezvoltarea unei stații pentru reintroducerea în uz a deșeurilor din construcții
- ✓ Dezvoltarea aplicațiilor informatice pentru colaborarea și redirecționarea preponderent on-line cu cetățeni și pentru reducerea timpilor de lucru
- ✓ Crearea de centre comasate de furnizare a serviciilor publice conexe.

TERENURI ȘI LOCUINȚE

- ✓ Ritmul haotic al construcțiilor private poate afecta potențialul natural al Municipiului Oradea

INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI

- ✓ Reducerea investițiilor publice în infrastructură prin fonduri europene, ca urmare a schimbării priorităților programelor de finanțare
- ✓ Existența zonelor cu risc la alunecări de teren.
- ✓ Exploatarea construcțiilor din categoria celor cu aglomerări de persoane sau a celor care include săli aglomerate a spitalelor, secțiilor, a clădirilor înalte și a construcțiilor pentru comerț ori a celor de producție și depozitare fără a respecta cerințele privind securitatea la incendiu
- ✓ Posibilitatea ca peste 10-15 ani Mijlocul de Transport în Masa de tip Tramvai (necesita linie rigidă) va fi înlocuit cu Mijloc de transport - Vehicule Electrice
- ✓ „Autobuze cu acționare electrică”, Astfel, se vor desființa liniile de tramvai
- ✓ Lipsa de implicare a unor instituții locale în aceste proiecte
- ✓ Nu există garanții ca instituțiile implicate, vor avea bugete satisfăcătoare pentru mentenanța ulterioară implementării (garanție)
- ✓ Lipsa acceptului cetățenilor pentru aplicarea noilor măsuri
- ✓ Modificări legislative
- ✓ Apariția factorilor de mediu capabili să amâne finalizarea la timp util al unor lucrări

✓ Furnizarea de un nou tip de servicii publice în sensul furnizării de informații și de consultări ✓ Construirea Centurii Metropolitane permite ocolirea orașului de către traficul de tranzit ✓ Extinderea și reabilitarea infrastructurii de transport prin intermediul finanțărilor europene nerambursabile	✓ Poluare din renovări de case și refaceri drumuri ✓ Rigiditate în utilizarea unor noi proceduri de lucru ✓ Părerile și prescripțiile înrădăcinate cu privire la administrația publică ✓ Scăderea numărului populației poate duce la scăderea numărului de utilizatori & plătitori ai serviciilor de utilități publice
EDUCAȚIE ✓ Posibilitatea accesării de fonduri structurale sau fonduri guvernamentale în vederea dezvoltării unităților de învățământ ✓ Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între instituțiile educaționale din Oradea și alte unități din țară și străinătate ✓ Posibilitatea preluării și adaptării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la activitățile didactice; ✓ Înființarea unor programe de tip „After school” ✓ Promovarea și dezvoltarea învățământului profesional - parteneriat cu mediul de afaceri pentru dezvoltarea învățământului profesional ✓ Colaborare între mediul de afaceri și școli ✓ Îndrumarea elevilor către profile tehnice ✓ Promovarea în rândul părinților și a elevilor a profilelor tehnice ✓ Implicarea superioară a Universității din Oradea. ✓ Programul de orientare școlară pentru părinți și elevi ✓ Legea 1/2011 ✓ Extinderea cadrului legal pentru obținerea de fonduri extrabugetare . ✓ Accesarea de fonduri nerambursabile pentru reabilitarea clădirilor unde funcționează instituții de învățământ, sanitare, culturale etc	EDUCAȚIE ✓ Slaba motivare a cadrelor didactice poate duce la plecarea profesorilor bine pregătiți din sistem ✓ Creșterea ratei abandonului școlar pe fondul insuficiențelor materiale și financiare ✓ Modificările repetate ale legislației în vigoare duc la scăderea performanțelor școlare ✓ Fluctuația mare a cadrelor didactice ✓ Lipsa manualelor ✓ Transfer la școli de prestigiu ✓ Lipsa continuității la clase ✓ Lipsă forța de muncă calificată ✓ Continuarea politicii actuale bazate pe sprijinirea profilelor teoretice ✓ Lipsa capacității de co-finanțare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii educaționale
CULTURĂ ✓ Creșterea promovării evenimentelor și patrimoniului cultural ✓ Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru infrastructură și activități culturale ✓ Adaptarea fondului de carte din biblioteci la noua tehnologie (creșterea numărului de documente pe suport electronic)	CULTURĂ ✓ Scăderea interesului populației pentru cultură pe fondul dificultăților financiare întâmpinate în ultimii ani ✓ Lipsa interesului tinerilor pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor populare ✓ Degradarea avansată a obiectivelor culturale pe baza lipsei de investiții ✓ Practicarea turismului nedurabil, aspect care poate duce la degradarea patrimoniului cultural ✓ Fonduri europene limitate (insuficiente la nivelul necesităților)
SĂNĂTATE ✓ Existența fondurilor europene pentru reabilitarea structurilor sanitare și dotarea lor corespunzătoare	SĂNĂTATE ✓ Migrarea cadrelor medicale în străinătate ✓ Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire și îmbolnăvire a populației

✓ Implementarea unor campanii de educare a populației cu privire la domeniul sănătății	✓ Posibilitățile limitate ale autorităților publice locale de susținere financiară a investițiilor
SALUBRITATE	SALUBRITATE
✓ Implementarea de campanii de conștientizare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor ✓ Existența fondurilor europene direcționate către proiecte în domeniul salubrității ✓ Dezvoltarea de unități de valorificare energetică și materială a deșeurilor de la nivel zonal	✓ Creșterea cantității de deșeuri generate la nivel municipal pe cap de locuitor ✓ Incapacitatea financiară a agenților economici de a implementa rețele proprii de valorificare energetică și materială a deșeurilor (co-procesare, reciclare, reutilizare)
ALTE SERVICII PUBLICE	ALTE SERVICII PUBLICE
✓ Achiziționarea de mijloace de transport public slab poluante ✓ Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice care înregistrează rate ale infracționalității ridicate	✓ Creșterea ratei infracționalității pe fondul dificultăților financiare întâmpinate de populație ✓ Creșterea poluării mediului pe fondul învechirii parcului auto deținut de serviciile de transport public
DEZVOLTARE ECONOMICĂ	DEZVOLTARE ECONOMICĂ
✓ Potențial de dezvoltare a turismului balnear datorită exploatarei apelor geotermale la nivel local ✓ Reintroducere în circuitul comercial a amplasamentelor fostelor platforme industriale ✓ Reducerea costurilor cu dobânzile - accesibilitatea la credite bancare ✓ Creșterea numărului de investitori ✓ Conectarea turismului balnear și celui urban printr-un calendar de evenimente stabil ✓ Reconfigurarea ramurilor economiei locale ✓ Existența fondurilor europene care sprijină dezvoltarea mediului antreprenorial ✓ Potențialul de dezvoltare logistică a orașului, ca urmare a poziționării în vecinătatea graniței României cu Ungaria - amplasarea la graniță poate facilita dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenți economici și instituții publice din Ungaria ✓ Dezvoltarea de noi locații pentru Parcurile Industriale ✓ Modernizarea și extinderea Aeroportului Internațional Oradea și includerea în ofertă a unor noi destinații ✓ Sporirea dezvoltării economice ca urmare a finalizării marilor proiecte de infrastructură din zonă: autostradă, drumuri expres, drumuri interne ocolitoare și de legătură etc	✓ Instabilitatea legislației fiscale ✓ Putere de cumpărare scăzută ✓ Resurse financiare reduse pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor europene ✓ Migrația forței de muncă calificată spre alte centre urbane

✓ Forța de muncă ieftină poate conduce la înființarea de noi antreprize ✓ Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat ✓ Cooperarea mediului privat cu autoritățile publice locale, cu instituțiile de învățământ superior și centrele de cercetare și dezvoltare ✓ Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM-urilor ✓ Politica Uniunii Europene privind activitățile din domeniul cercetării/inovării în cadrul microîntreprinderilor	
SPORT ✓ Existența bazelor sportive ✓ Gruparea lor pe zone de interes (viitoarea Sală Polivalentă +baza LPS + baza Universității din Oradea); zona de natație; zona de sport de masa (parcuri etc) ✓ Competiții sportive dedicate elevilor dar și competiții care angrenează și familiile acestora.	SPORT ✓ Lipsa de coerență privind organizarea instituțională privind activitatea sportivă ✓ Distrugerea accentuată a infrastructurii sportive. ✓ Lipsa finanțării activităților sportive duc la anularea acestora sau la implicarea unui număr redus de participanți
MEDIU ✓ Operatorii activităților de salubritate (colectare transport și operare depozit) interesați de obținerea de rezultate cât mai bune în ceea ce privește managementul deșeurilor. ✓ Implementarea SMID de către CJ Bihor ✓ Crearea unei stații de tratare și reciclare a deșeurilor din renovări imobile și drumuri poduri	MEDIU ✓ Transmiterea catre APL a plăților în ceea ce privește nerealizarea țințelor de colectare / reducere deșeuri de depozitare
DEZVOLTARE METROPOLITANĂ ✓ Posibilitatea implementării unor circuite turistice în zona metropolitană creerea unor parteneriate internaționale. ✓ Reglementarea unor colaboratori cu investitori din parcul industrial pt a stimula angajarea lor ulterioara + calificarea /specializarea lor/+plata acestora din facultate ✓ Dezvoltare turism tematic ✓ Exploatarea integrată a obiectivelor și oportunităților din turism, adică multe tipuri de turism la un loc, din care poate rezulta șederea pe o durată mai lungă a turiștilor ✓ Avem o universitate de traditie ✓ Revigorarea și sprijinirea meseriilor artizanale ✓ Prelucrarea și procesarea resurselor naturale existente în zona →plusvaloare ✓ Produse agricole și alimentare BIO ✓ Dezvoltarea recentă a aeroportului Oradea	DEZVOLTARE METROPOLITANĂ ✓ Tradiția oricât de mare este, se pierde dacă nu e cultivată și alimentată cu energie și valoare ✓ Salariile mici din aparatul public au scăzut talentul rămas în universitate ✓ Este necesar un influx de bani și energie privată în MO ✓ Numărul scăzut de studenți ✓ Modificări legislative frecvente care nu asigură continuitate, sau implementarea unei strategii de dezvoltare.

✓ Atragerea de noi operatori pe aeroportul Oradea ✓ Organizarea unui centru Internațional de natație, cu competiții de anvergură europeană și mondială ✓ Transformarea aeroportului în unul internațional.	
--	--

CAPITOLUL VI. VIZIUNE. MISIUNE. OBIECTIV GENERAL & OBIECTIVE STRATEGICE

VIZIUNE 2023

- Municipiul Oradea va cunoaște o dezvoltare semnificativă a economiei locale prin atragerea de capital, prin stimularea investițiilor și a activității de cercetare-dezvoltare, prin alinierea întreprinderilor la standarde europene, prin valorificarea poziționării geografice avantajoase și a resurselor locale specifice, precum și prin calitatea crescută a resurselor umane din zonă
- Oradea va oferi locuitorilor săi condiții de viață favorabile, mediu înconjurător nepoluat, servicii publice de calitate și locuri de muncă bine remunerate.
- Oradea va fi inclusă în circuitul turistic european prin consolidarea statutului de destinație turistică cu puternice valențe istorico-culturale și naturale: "*Oradea - Capitala turismului balnear din România*", "*Oradea - Capitala Art Nouveau a României*" și "*Cetatea Oradea - Meridian 0*"

MISIUNE 2023

Misiunea Primăriei Municipiului Oradea este de a stimula creșterea prosperității și a bunăstării cetățenilor din Oradea, prin valorificarea superioară a resurselor existente (capital uman, poziționare geografică avantajoasă, resurse naturale și antropice diversificate), respectând trei principii importante care conduc la dezvoltarea durabilă: solidaritatea între generații, participarea publică la proiectele comunitare și preservarea mediului înconjurător.

OBIECTIV GENERAL 2023

Creșterea standardului de viață al cetățenilor municipiului Oradea, pe parcursul intervalului de timp 2017 – 2023, datorită faptului că Oradea devine un oraș mai **conectat**, mai **competitiv**, mai **inteligent**, cu un **sistem educațional**, **servicii publice și turism de calitate**.

OBIECTIVE STRATEGICE 2023

OS1 - Creșterea competitivității economice a Municipiului Oradea, prin Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local și Dezvoltarea industrială a comunității, cu creșterea numărului de salariați cu 1% și creșterea gradului de ocupare al parcurilor industriale cu 10% până în 2023

OS2 - Realizarea unei infrastructuri de bună calitate și o conectivitate mărită a Municipiului Oradea, prin Dezvoltarea Infrastructurii de transport, a Mobilității urbane, prin Dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare, precum și prin Amenajarea urbanistică, cu creșterea numărului

de străzi asfaltate cu 3% și scăderea emisiilor de CO₂ cu 20% până în 2020 și 40% până în 2030, respectiv creșterea la 95% a populației care beneficiază de sistem de canalizare

OS3 - Îmbunătățirea calității vieții în Municipiul Oradea, prin Îmbunătățirea și creșterea calității serviciilor publice și Creșterea gradului de transparență a administrației publice locale până în 2023

OS4 - Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical, prin dezvoltarea asistenței medicale și dezvoltarea resursei umane din sistemul de sănătate, cu creșterea gradului de calificare a forței de muncă din domeniu cu 2% până în 2023

OS5 - Îmbunătățirea factorilor de mediu, prin Îmbunătățirea managementului deșeurilor și Intervenții pentru adaptarea la schimbările climatice, cu reducerea cu 15% a cantității deșeurilor ce ajung anual la groapa de gunoi (zero waste city).

OS6 - Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local, prin Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic, Crearea de noi atracții turistice, Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive, Valorificarea superioară a resurselor culturale existente și Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului orașului prin promovare turistică, cu creșterea numărului de turiști cu 10% până în 2023.

OS7 - Dezvoltarea resursei umane la nivelul municipiului, prin Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă și Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții, cu creșterea gradului de calificare a forței de muncă cu 2% până în 2023

OS8 – Creșterea gradului de mobilizare a comunității prin Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului și Sprijinirea îmbunătățirii performanțelor școlare până în 2023.

OS9 - Creșterea eficienței consumului energetic prin Creșterea ponderii utilizării energiei regenerabile și modernizarea serviciilor de termoficare, cu 20% până în 2023.

OS10 – Dezvoltare integrată a comunității metropolitane, prin creșterea conectivității metropolitane, atragerea forței de muncă din ZMO în Municipiul Oradea, dezvoltarea de oferte turistice și culturale la nivel metropolitan și adaptarea infrastructurii la proces, până în 2023

CAPITOLUL VII. POLITICI ȘI PROGRAME

POLITICĂ	PROGRAM	MĂSURĂ / Obiectiv Specific
I. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	P1. Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local	1.1. Atragerea investițiilor / investitorilor
		1.2. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor
		1.3. Susținerea activității de Cercetare - Dezvoltare & Inovare
	P2. Dezvoltare industrială	2.1. Dezvoltarea / Extinderea infrastructurii industriale și a platformelor de tip Parc Industrial
II. INFRASTRUCTURA LOCALĂ	P3. Dezvoltarea Infrastructurii de transport. Mobilitate urbană	3.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport aerian
		3.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere
		3.3. Extinderea și dezvoltarea zonelor pietonale și a piețelor publice
		3.4. Dezvoltarea infrastructurii de transport intermodal
		3.5. Dezvoltarea serviciului de transport public
		3.6. Amenajarea și modernizarea pistelor de biciclete și a locurilor de parcare
		3.7. Creșterea siguranței rutiere
	P4. Dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare	4.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de furnizare a apei potabile
		4.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare
	P5. Amenajarea urbanistică	5.1. Dezvoltarea și modernizarea parcurilor, a spațiilor verzi și a locurilor de joacă pentru copii
		5.2. Amenajarea zonelor de agrement
		5.3. Amenajarea și modernizarea piețelor și a târgurilor
		5.4. Extinderea Cimitirului Municipal
		5.5. Creșterea siguranței cetățenilor
III. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	P6. Îmbunătățirea calității serviciilor publice	6.1. Dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală
		6.2. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală
	P7. Oraș Inteligent - SMART CITY	7.1. Dezvoltarea și implementarea strategiei integrate de informatizare a Municipiului Oradea Orizont 2025
	P8. Creșterea gradului de transparență a administrației publice locale	8.1. Îmbunătățirea colaborării între mediul de afaceri și administrația publică locală
		8.2. Îmbunătățirea colaborării între populație și administrația publică locală
	P9. Îmbunătățirea	9.1. Reabilitarea, extinderea și dotarea infrastructurii sanitare
IV. SĂNĂTATE		

	condițiilor de desfășurare a actului medical	9.2.Dezvoltarea unui program de atragere și menținere a personalului medical de calitate
	P10. Dezvoltarea asistenței medicale	10.1. Dezvoltarea serviciilor medicale
		10.2. Dezvoltarea activităților de prevenție prin programe multianuale de educație și informare privind sănătatea
	P11. Dezvoltarea resursei umane din sistemul de sănătate	11.1. Specializarea continuă și perfecționarea personalului medical
V. MEDIU	P12. Îmbunătățirea managementului deșeurilor	12.1. Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor
		12.2. Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor
	P13. Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu	13.1. Intervenții pentru reabilitarea terenurilor degradate și pentru protecția zonelor expuse riscurilor
		13.2. Amenajarea malurilor apelor curgătoare
		13.3. Dezvoltarea de inițiative pentru scăderea poluării fonice
		13.4. Dezvoltarea activităților de educație, informare și implicare a comunității în programe de îmbunătățire a factorilor de mediu
VI. TURISM, CULTURĂ ȘI SPORT	P14. Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic	14.1. Promovarea turistică a Municipiului Oradea, folosind resursele locale
		14.2. Dezvoltarea turismului de evenimente
		14.3. Includerea Municipiului Oradea în circuite turistice naționale și internaționale
	P15. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local	15.1. Îmbunătățirea infrastructurii de acces spre obiectivele turistice
		15.2. Reabilitarea / restaurarea / modernizarea / amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice de patrimoniu
		15.3. Reabilitarea fațadelor clădirilor istorice din zona centrală
	P16. Crearea de noi atracții turistice	16.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice de agrement
		16.2. Valorificarea potențialului balnear al Municipiului Oradea
	P17. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive	17.1. Reabilitarea / extinderea / dotarea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură
		17.2. Reabilitarea / extinderea/ îmbunătățirea dotărilor și a echipamentelor necesare infrastructurii sportive de la nivel local
		17.3. Dezvoltarea și sprijinirea sportului de masă
		17.4. Organizarea de evenimente sportive naționale și internaționale
		17.5. Realizarea unei săli sportive/polivalente/multifuncționale

		17.6. Promovarea activităților sportive în rândul tinerilor, pepiniere sportive
	P18. Valorificarea superioară a resurselor culturale existente	18.1. Dezvoltarea brand-ului municipiului Oradea
		18.2. Organizarea și sprijinirea desfășurării periodice de evenimente culturale
		18.3. Promovarea valorilor multiculturalității, diversității etnice și religioase a orașului
VII. RESURSE UMANE. EDUCAȚIE	P19. Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă	19.1. Dezvoltarea în parteneriat cu mediul academic și cu furnizori privați de formare profesională a unor programe de formare profesională adaptate cererii pieței de muncă de la nivel local
		19.2. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional (Vocațional)
	P20. Dezvoltare Socială	20.1. Dezvoltarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii sociale de la nivel local
		20.2. Dezvoltarea economiei sociale
		20.3. Înființarea de întreprinderi sociale / incubator de afaceri sociale
		20.4. Instruirea (& alfabetizarea) persoanelor provenind din grupuri vulnerabile
	P21. Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului	21.1. Promovarea voluntariatului în domeniul social
		21.2. Susținerea mobilizării comunitare
	P22. Sprijinirea îmbunătățirii performanțelor școlare	22.1. Dezvoltarea și sprijinirea programului școală după școală, pentru toate categoriile sociale
		22.2. Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile
		22.3. Reabilitarea/extinderea / îmbunătățirea dotărilor infrastructurii de învățământ
		22.4. Susținerea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice și a inovării metodice
		22.5. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educaționale
	P23. Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții	23.1. Înființarea unui centru vocațional pentru învățământ alternativ
VIII. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	P24. Creșterea eficienței consumului energetic	24.1. Modernizarea și extinderea iluminatului stradal
		24.2. Reabilitare termică a instituțiilor publice
		24.3. Reabilitare termică a blocurilor de locuințe
	P25. Creșterea ponderii utilizării	25.1. Valorificarea potențialului energetic al resurselor de apă geotermală

	energiei regenerabile	
	P26. Termoficare	26.1. Reabilitare rețele termoficare
IX. DEZVOLTARE METROPOLITANĂ	P27. Conectivitate metropolitană	27.1. Construcția de drumuri de legătură între municipiu și comunele din ZMO (incluzând centura metropolitană)
		27.2. Prelungire linii de autobuz/ tramvai/tren înspre comunele din ZMO
	P28. Atragerea forței de muncă din ZMO în Municipiul Oradea	28.1. Dezvoltarea unui program de atragere și menținere a forței de muncă din ZMO în municipiu
		28.2. Creșterea numărului de locuri de muncă la nivelul municipiului Oradea
	P29. Dezvoltarea de oferte turistice și culturale la nivel metropolitan	29.1. Crearea de circuite turistice la nivel metropolitan
		29.2. Crearea și dezvoltarea de oferte turistice integrate și complementare

Tabel 27 - Politici. Programe. Măsuri.

VII.1 CORELARE CU ALTE DOCUMENTE PROGRAMATICE ABORDAREA STRATEGICĂ PENTRU 2017 - 2023

În abordarea perioadei de programare UE 2017 – 2023, se are în vedere identificarea surselor de finanțare nerambursabilă care vor fi disponibile și la care Municipiul Oradea împreună cu entitățile din subordine sau terți parteneri pot aplica pentru finanțarea investițiilor strategice și prioritare pentru municipiu în domenii precum învățământ, sănătate, cultură și patrimoniu, acțiuni socio-culturale, educaționale și sportive, protecția mediului și eficiență energetică, cercetare – dezvoltare - inovare, competitivitate economică.

Obiectivele de dezvoltare răspund și următoarelor documente de planificare-programare:

Acordul UE de parteneriat pentru România aferent perioadei de programare 2014- 2020;

Strategii naționale:

- Strategia Națională pentru Dezvoltare Regională 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2013-2020;
- Strategia Națională de Reducere a Sărăciei 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Sănătate 2014-2020;
- Strategia Națională de Competitivitate 2020;
- Strategia Energetică a României 2007-2020;
- Strategia Națională privind Schimbările Climatice 2013 – 2020.

Strategii și planuri de dezvoltare de la nivel regional, județean și metropolitan:

- Plan de dezvoltare regională Nord-Vest 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea durabilă a județului Bihor 2014-2020;
- Strategia de dezvoltare a Zonei Metropolitane Oradea;

Planuri și strategii sectoriale:

- Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest pentru orizontul 2020;
- Planul Regional de Acțiune în Învățământul Profesional și Tehnic (PRAI) pentru orizontul 2020.

VII.2. PORTOFOLIU DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2017 – 2023

Acest document se va completa/modifica ulterior de către aparatul tehnic, decizional și deliberativ al P.M.O. în funcție de alte necesități/priorități specifice finanțărilor UE (ghiduri finale de Programe Operaționale, actualizări etc).

Lista de proiecte reprezintă doar principalele proiecte strategice asumate pentru următoarea perioadă 2017 - 2023.

Pe lângă aceste proiecte, se vor pregăti și adăuga și alte inițiative și proiecte care vor completa direcția de dezvoltare stabilită în această strategie.

Proiectele din SIDU Oradea vor fi ordonate după sursa de finanțare identificată:

1. Lista proiectelor finanțabile în cadrul Axei Prioritare 4 a POR 2014-2020, grupate pe Priorități de investiții;
2. Lista proiectelor finanțabile în cadrul altor axe prioritare POR 2014-2020 sau alte Programe Operaționale;
3. Lista proiectelor finanțabile din alte surse de finanțare (buget local, buget național, alți donatori, etc.).

Tabel 28 - CENTRALIZATOR PROIECTE PRIORITARE - SIDU ORADEA 2017-2023

–proiecte Axa 4 POR – aplicant Primăria Municipiului Oradea

POR 4.1: Reducerea emisiilor de carbon în municipiile reședință de județ prin investiții bazate pe planurile de mobilitate urbană durabilă

Nr. crt.	Proiect integrat	Masura	Valoare estimata (euro)	Orizont de implementare	Sursa de finantare
1	Linie nouă de tramvai Calea Aradului - Cantemir	Realizare legatura pe cele trei directii a liniilor tramvai în intersectia între strazile Primariei – Decebal – Calea Aradului și extindere linie noua de tramvai pe traseul Calea Aradului – str.Fagarasului – str.Atelierelor (cu acces depou OTL) și legatura pe toate directiile cu str. D.Cantemir	11.875.412	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
2	Construire linie noua de tramvai și realizarea unei remize de tramvai în partea de vest a Mun. Oradea	Construire linie noua de tramvai și realizarea unei remize de tramvai în partea de vest a Mun. Oradea	1.500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
3	Modernizarea parcului de tramvaie și achizitia de autobuze	Modernizarea parcului de tramvaie din Municipiul Orada	5.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Alinierea parcului de vehicule OTL la cerințele dezvoltării durabile prin achizitie de autobuze	3.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
4	Cresterea mobilitatii urbane in zona centrala a Municipiului Oradea	Construire piste de biciclete	400.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1

		Pietonalizare zona Libertatii, Mun. Oradea	2.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Cresterea mobilitatii pietonale si ciclistice pe malul stang al Crislui Repede in Municipiul Oradea	750.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Reabilitare, modernizare și refacere scuaruri în Piața Ferdinand	3.600.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Amenajare zona pietonala str. Independentei	1.500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Pietonalizare strada Aurel Lazar din Municipiul Oradea	800.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Reabilitare, modernizare strada Vasile Alecsandri, inclusiv prin refacerea rețelei de iluminat public și mobilier urban, localitatea Oradea, Județul Bihor	1.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Dezvoltarea sistemului de transport public local prin construirea podului peste Crisul Repede la fostul Centru de calcul (între str. Plevnei și str. Szigligeti Ede)	4.200.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Dezvoltarea sistemului de transport public local prin construirea pasajului subteran pe sub bld. Magheru pe relația Alea Ștrandului-Parcul Traian	5.000.000	2017-2023	Programul Operational

					Regional 2014-2020 P.I. 4.1
5	Reabilitarea căii de rulare a tramvaiului (concomitent cu „înnierbarea” terasamentului) si cresterea mobilitatii urbane din zona Nufarul - Cantemir	Cresterea mobilitatii urbane din zona Nufarul - Cantemir	2.700.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
		Reabilitarea căii de rulare a tramvaiului (concomitent cu „înnierbarea” terasamentului) si cresterea mobilitatii urbane din zona Nufarul - Cantemir	1.500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
6	Dezvoltarea unui centru utilat cu un sistem de management al traficului general in oras	Dezvoltarea unui centru utilat cu un sistem de management al traficului general in oras	1.200.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
7	Creare sistem “Bike-sharing”	Crearea de puncte pentru inchirierea bicicletelor “Bike-sharing” (Campusul Universitar, Piata Rogerius, Piata Unirii, Gara CFR, Cetate, Palatul Baroc, Lotus Center, Aquapark, Magazinul Crisul, Autogara Nufarul, gradina Zoolgoica)	300.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
8	construirea unui terminal intermodal în zona Gării Centrale	Construirea unui terminal intermodal în zona Gării Centrale	500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
9	Modernizare punct de redresare Cicero	Modernizare punct de redresare in zona Cicero, Mun. Oradea	350.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1

10	Cresterea mobilitatii urbane in Municipiul Oradea prin reabilitarea infrastructurii rutiere	Reabilitarea infrastructurii rutiere (al. Gojdu; str. Spiru Haret; str. Teatrului; str. Patrioților; str. Postăvarului; str. Moscovei; str. G. Coșbuc; str. G. Barițiu; str. Aurel Lazăr; Parcul Traian; str. Ep. Mihai Pavel; str. Jean Calvin; str. Arany Janos; str. IL Caragiale; str. Mihai Eminescu; str. Franz Schubert; str. Snagovului; str. Dunărea; str. Samuil Micu Klein; str. Octavian Goga; str. Vlădeasa; str. Gen. T. Moșoiu si alte strazi adiacente din Municipiul Oradea)	3.795.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
11	Promovarea unui program de reconstrucție a unora dintre elementele infrastructurii rutiere (lărgiri străzi, modificări ale razelor curbilor, modificarea geometriei intersecțiilor pentru creșterea nivelului de serviciu, etc.)	Promovarea unui program de reconstrucție a unora dintre elementele infrastructurii rutiere (lărgiri străzi, modificări ale razelor curbilor, modificarea geometriei intersecțiilor pentru creșterea nivelului de serviciu, etc.) (str. Episcop Ioan Alexi; str. Card. Alex. Todea; str. Cucului; str. Gh. Pituț; str. Ioan Pop Reteganul; str. Macului; str. Caișilor; str. Cireșilor; str. Colinelor; str. Dâmbului; str. Dimitrie Anghel; str. Piersicilor; str. Răspântiilor; str. Renașterii; str. Soarelui; str. Strugurilor; str. Viilor; str. Arinului; str. Cantonului; str. Gh. Doja; str. Livezilor; str. Piatra Craiului; str. Plaiului; str. Rozelor; str. Sofiei si alte strazi adiacente din Municipiul Oradea)	10.500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
12	Continuarea drumului rapid din Municipiul Oradea	REABILITARE STRADA CALEA BIHORULUI – TRONSON POD THEODOR NEȘ - INTERSECȚIE DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE STRADA SUIȘULUI ȘI CALEA BIHORULUI	1.500.000	2017-2023	Programul de Cooperare Transfrontaliera Romania - Ungaria 2014-2020
		Construire drum de legătură între str. Suișului și Calea Bihorului	9.000.000	2017-2023	Buget local
13		Pasaj peste centura la Universitate	5.000.000	2017-2023	Buget local

	Construirea unor pasaje in Municipiul Oradea pentru cresterea mobilitatii urbane	Pasaj suprateran zona Borsului / intermodal - Parc industrial si drum de legatura	5.000.000	2017-2023	Buget local
		Construcția de pasaje supraterane și subterane pentru fluidizarea traficului - pasaj subteran Piața E. Gojdu - Pasaj subteran Piata Cetatii - Pasaj subteran Piata Gojdu - Pasaj subteran giratie - Amenajare locuri de parcare subterane	20.000.000	2017-2023	Buget local
14	Largirea podului Dacia	Largirea podului Dacia	4.000.000	2017-2023	Buget local
15	Reabilitare pod str. Universitatii	Reabilitare pod str. Universitatii	500.000	2017-2023	Buget local
16	Legatura Oradea Sintandrei - trecere cale ferata in zona Cazaban	Legatura Oradea Sintandrei - trecere cale ferata in zona Cazaban	4.000.000	2017-2023	Buget local
17	Largirea la 4 benzi a drumului din str. Stefan cel Mare - Matei Corvin, de sub podul de cale ferata	Largirea la 4 benzi a drumului din str. Stefan cel Mare - Matei Corvin, de sub podul de cale ferata	500.000	2017-2023	Buget local
18	Construirea unor parcare in zona centrala a Municipiului Oradea	Construire parcare zona Vointa, Mun. Oradea	4.000.000	2017-2023	Buget local
		Construire parcare in str. Primariei, Mun. Oradea	4.000.000	2017-2023	Buget local
		Construire parcare in str. Brasovului, Mun. Oradea	4.000.000	2017-2023	Buget local
19	Elaborarea unei serii de proiecte care să aibă drept scop creșterea capacității rețelei majore de străzi	Largirea in scop pietonal a str. Avram Iancu, Mun. Oradea	1.000.000	2024-2030	Buget local
		Lărgirea la 4 benzi a str. Sucevei, Mun. Oradea	1.000.000	2024-2030	Buget local
Subtotal proiecte POR 2014-2020 P.I. 4.1			61.470.412		
Total			124.970.412		

POR 4.2. Realizarea de acțiuni destinate îmbunătățirii mediului urban, revitalizării orașelor, regenerării și decontaminării terenurilor industriale dezafectate (inclusiv a zonelor de reconversie), reducerii poluării aerului și promovării măsurilor de reducere a zgomotului

Nr. crt.	Proiect integrat	Valoare estimata (euro)	Orizont de implementare	Sursa de finantare
1	Coridorul Verde din str. Barcaului, Municipiul Oradea	3.260.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.2
2	Revitalizarea urbana la nivelul Municipiului Oradea (zona Salca, zona Leonardo da Vinci - Romer Floris, zona Ciheiului, zona Veteranilor, zona Grigorescu, zona Apateului, zona Libertatii si alte zone din municipiu)	3.260.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.2
Total		6.520.000		

POR 4.3: Oferirea de sprijin pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din regiunile urbane și rurale

Nr. crt.	Proiect integrat	Valoare estimata (euro)	Orizont de implementare	Sursa de finantare
1	Regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din str. Gutenberg, Municipiul Oradea	1.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.3

2	Regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate prin construcție/reabilitare/modernizare clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale, sociale, recreative și socio-culturale în Municipiul Oradea	1.060.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.3
3	Reabilitarea și refuncționalizarea clădirii Manejului din cadrul Ansamblului „Cazarma Husarilor”, Oradea	1.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.3
Total		3.060.000		

POR 4.4 Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă și

POR 4.5 Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă

Nr. crt.	Proiect integrat	Valoare estimata (euro)	Orizont de implementare	Sursa de finantare
1	Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul Colegiului Tehnic Traian Vuia din Oradea	1.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.4
2	Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul Colegiului Tehnic Mihai Viteazul din Oradea	1.000.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.4

3	Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul Colegiului Tehnic Constantin Brancusi din Oradea	500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.4
4	Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în Municipiul Oradea	500.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.4
5	Construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru educația timpurie antepreșcolară și prescolară în Municipiul Oradea	980.000	2017-2023	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.5
Total		3.980.000		

CAPITOLUL VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII SIDU ORADEA

VIII.1. ANALIZA IMPACTULUI FINANCIAR

Alocarea totală de fonduri structurale și de coeziune pentru România în perioada de programare 2014 – 2023 va fi de aproximativ 43 miliarde Euro (din care peste 22 miliarde de euro sunt alocate pentru politica de coeziune), la care se va adăuga cofinanțarea națională aferentă (buget de stat, bugete locale, contribuții private).

Din inventarul disponibilității surselor viitoare de fonduri nerambursabile, la nivelul municipiului Oradea, menționăm:

- POR - Programul Operațional Regional
- POC - Competitivitate
- ROHU – România - Ungaria
- POCU - Capital uman
- POCA - Capacitate Administrativă
- POIM Infrastructură Mare (transport, mediu)
- *Alte surse de finanțare interne sau externe*

Structura de finanțare conform proiecțiilor actuale ale ghidurilor de finanțare:

- 85% din valoarea eligibilă a proiectului va putea fi atrasă din FEDR
- 13% din fonduri de la bugetul de stat
- 2% de la bugetul local.

Proiecția bugetară 2017 – 2023

Un pas important în analiza sumelor ce pot fi atrase de Municipiul Oradea din fonduri structurale, de coeziune și naționale, pe orizontul de timp 2017 – 2023, este de a determina capacitatea administrației publice locale de a asigura cofinanțarea proiectelor de investiții propuse.

Printr-o alocare de **25%** din excedentul operațional al perioadei 2017 - 2023, Municipiul Oradea poate „disponibiliza” pentru susținerea cofinanțării proprii a proiectelor din fonduri nerambursabile, suma de 160.020.190 lei, reprezentând aproximativ 35.600.000 euro, la un curs mediu de 4,5 lei/euro.

Pentru a stabili nivelul minim, respectiv maxim ce poate fi atras de Municipiul Oradea din fonduri structurale, de coeziune și naționale și ținând cont de experiența din perioada de programare anterioară, am avut în vedere:

- pentru nivelul maxim - cofinanțare 2%+10% neeligibile
- pentru nivelul mediu - cofinanțare 2%+20% neeligibile
- pentru nivelul minim - cofinanțare 2%+30% neeligibile.

Proiecția gradului de îndatorare

În prezent plafonul maxim de îndatorare este reglementat la 30% din veniturile proprii, fapt ce permite luarea în considerare și pentru perioada de programare 2014 - 2023 a posibilității accesării de fonduri rambursabile (credite bancare) pentru asigurarea cofinanțării proprii la proiectele europene.

Scenariul avut în vedere cuprinde contractarea unui credit bancar în anul 2018 cu o valoare de 30.000.000 euro și 10 ani de rambursare, pentru care Municipiul Oradea ar trebui să suporte un serviciu anual suplimentar al datoriei publice de 3.200.000 euro/an.

Costurile împrumutului ar reduce capacitatea de finanțare bazată pe excedentul operațional în anii 2017 - 2023.

Astfel, concluziile la care s-a ajuns în urma proiecțiilor bugetare și analizelor realizate sunt următoarele:

- Municipiul Oradea deține o rezervă de creștere a excedentului operațional pe seama unei colectări îmbunătățite a impozitelor și taxelor locale, a creșterii încasărilor din cotele defalcate din impozitul pe venitul global și optimizării cheltuielilor operaționale.
- Capacitatea municipalității de a susținere a cofinanțării proiectelor europene din veniturile proprii se poate completa cu resursele rambursabile care pot fi atrase.
- Printr-o alocare de 25% din “excedentul operațional”, Municipiul Oradea poate atrage la bugetul municipal 110.000.000 – 300.000.000 euro (min-max) din fonduri structurale, de coeziune și naționale.
- Suplimentar, prin accesarea unui credit bancar de 30.000.000 euro, Municipiul Oradea își poate crește capacitate de susținere a proiectelor europene până la 144.000.000 – 384.000.000 euro (min-max).

Metodologia aplicată

Din punct de vedere metodologic, analiza elementelor financiare necesare planificării investițiilor publice preconizate a se realiza prin cofinanțare la fondurile europene, a avut în vedere următoarele aspecte:

1. realizarea prognozei veniturilor și cheltuielilor bugetului local în perioada 2017 - 2023;
2. determinarea excedentului operațional în vederea finanțării investițiilor, evaluarea cofinanțării locale și a sumelor ce pot fi atrase la bugetul local din fonduri structurale și de coeziune.

Prognoza s-a fundamentat pe premiza că în perioada 2017 – 2023 nu vor apărea schimbări legislative majore cu impact asupra finanțelor locale (atât în privința surselor veniturilor bugetare și a cuantumului acestora, cât și în privința obligațiilor de finanțare a serviciilor publice).

Pentru anii 2017 - 2023 s-a realizat o prognoză a tuturor cheltuielilor bugetare, mai puțin a celor de capital, în așa fel încât la sfârșitul exercițiului de prognoză s-a obținut așa numitul “excedent operațional”, diferență între totalul previzionat al veniturilor și totalul previzionat al cheltuielilor

curente și financiare. Excedentul operațional poate finanța cheltuielile de capital și exercițiul datoriei publice locale.

VIII.2. SELECTARE PROIECTE, MONITORIZARE ȘI EVALUARE STRATEGIE

AUTORITATEA URBANĂ - PRIORITIZARE PROIECTE

Conform Programului Operațional Regional 2014-2020, Documentul Cadru de Implementare a Dezvoltării Urbane Durabile - Axa Prioritară 4 *Sprijinirea dezvoltării urbane durabile - apel de documente strategice por/2016/4*; precum și în conformitate cu prevederile art. 7 (4) al Regulamentului (UE) nr. 1301/2013 este obligatorie implicarea organismelor care gestionează și implementează SIDU în contextul dezvoltării urbane durabile în procesul de implementare și gestionare a fondurilor alocate dezvoltării urbane durabile. Aceasta presupune obligativitatea ca Autoritatea de Management pentru POR să delege atribuții privind managementul și implementarea activităților specifice către organismele care implementează dezvoltarea urbană („Autorități Urbane”), fiind obligatorie cel puțin delegarea atribuției de selectare a operațiunilor (proiectelor).

Atribuțiile delegate Autorităților Urbane sunt limitate la cele privind selectarea proiectelor propuse spre finanțare prin intermediul Axei Prioritare 4 a POR și constau în asigurarea că:

- operațiunile (proiectele) contribuie la îndeplinirea obiectivelor specifice și a rezultatelor din cadrul priorității de investiții în cauză a Axei prioritare 4;
- procedurile și criteriile de selectare sunt nediscriminatorii și transparente și iau în considerare principiile generale stabilite la articolele 7 și 8 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Astfel, în baza unei metodologii și a unor criterii de selecție, elaborate de către Autoritatea de Management pentru POR și aprobate de către Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional 2014-2020, precum și a unei proceduri specifice, Autoritățile Urbane vor selecta proiectele prioritare finanțabile prin intermediul Axei Prioritare 4 a POR.

Prin delegarea funcției de aplicare a procedurilor și criteriilor de selectare a operațiunilor (proiectelor), municipiile reședință de județ, respectiv structura de la nivelul acestora care îndeplinește rolul de Autoritate Urbană, va fi parte integrantă din sistemul de management și control al POR 2014-2020, îndeplinind rolul de Organism Intermediar secundar (de nivel II).

În conformitate cu prevederile art. 7 din Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 și luând în considerare modalitatea de implementare a dezvoltării urbane durabile prin POR 2014-2020, Autoritățile Urbane se vor constitui la nivelul municipiului reședință de județ. După caz, în cazul în care Autoritatea Urbană consideră necesară utilizarea unui sprijin extern, se poate lua în considerare utilizarea expertizei de la nivelul ADI.

Atribuția de selectare strategică a operațiunilor (proiectelor) delegată de către AM POR va fi exercitată de către o structură la nivelul municipiului reședință de județ formată din reprezentanți ai diferitelor structuri interne din cadrul primăriei municipiului reședință de județ, inclusiv din cadrul instituțiilor publice din subordine.

Autoritatea Urbană se înființează la nivelul municipiului reședință de județ prin hotărâre a consiliului local și completată, după caz, de dispoziții ale primarilor. Numărul minim de membrii ai autorității urbane va fi 3. Numărul maxim trebuie să fie impar și se va stabili la nivel local de către municipiile reședință de județ, recomandabil în funcție și de mărimea municipiului reședință de județ și complexitatea structurilor interne din cadrul primăriei.

În acest sens, la nivelul municipiului Oradea, a fost înființată **Autoritatea Urbană pentru SIDU Oradea**, conform *HCLMO 154 din 16.03.2017*. Conform acestui act, Autoritatea Urbană constituită va funcționa în temeiul unui acord de delegare de atribuții încheiat între Autoritatea de Management pentru POR și Municipiul Oradea.

Autoritatea Urbană va avea în componența sa un număr de 3 membri cu drept de vot și două persoane care vor asigura secretariatul acesteia. Membrii autorității urbane vor fi numiți și revocați prin dispoziția Primarului Municipiului Oradea.

Autoritatea urbană va prioritiza și selecta proiectele aferente Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană- SIDU (inclusiv ale Planului de Mobilitate Urbană Durabilă - PMUD) a Municipiului Oradea, finanțate prin intermediul Axei prioritare 4 a POR 2014-2020, în baza unei metodologii și a unor criterii de selecție elaborate de către Autoritatea de Management pentru POR și aprobate de către Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional 2014-2020, precum și a unei proceduri specifice.

Mecanismul de evaluare și selectare a proiectelor, monitorizare și evaluare a implementării SIDU Oradea are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităților propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale direcțiilor de dezvoltare, obiectivelor, țințelor, planurilor de măsuri și acțiuni.

PROCEDURA DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A SIDU

Monitorizarea și evaluarea SIDU presupune monitorizarea indicatorilor SIDU și pachetului aferent de proiecte și, indiferent de sursa de finanțare:

- externă prin Programul Operațional Regional 2014-2020 – prioritățile principale, sau alte surse externe (Programul Operațional Infrastructură Mare, Programul Operațional Competitivitate, Programul de Cooperare Transfrontalieră România - Ungaria 2014-2020, Programul Dunărea, Mecanismul Spațiului Economic European, alte programe gestionate de Comisia Europeană și alți finanțatori).

- interne – buget local, împrumuturi bancare, parteneriate în investiții

Procesul de coordonare a activităților interdependente în vederea asigurării condițiilor optime derulării prezentului pachet de proiecte reprezintă managementul proiectului, o activitate vitală pentru implementarea SIDU. Un management performant, eficient va asigura atingerea țințelor strategice ale dezvoltării SIDU, în conformitate cu standardele impuse, cu indicatorii și calendarul asumat, în limitele bugetului și folosind toate acele resurse de care Municipiul Oradea dispune, impunând un echilibru just între performanța resursei umane, timp și resurse financiare.

Un plan integrat este fără îndoială relevant pentru o zonă de acțiune urbană, pentru administrarea și dezvoltarea sa într-un coerent și eficient mod. Evaluarea justă efectuată în procesul de definire a planului integrat este pilonul esențial al SIDU.

Diagnosticarea și prognoza în elaborare este necesară tocmai pentru a realiza managementul riscurilor SIDU. În vederea evitării unor disfuncționalități, riscuri sau și se vor urmări 3 etape principale:

1. Evaluarea ex-ante: necesară pentru o distribuție adecvată a resurselor, diagnosticarea și prognoza;

2. Evaluarea intermediară – necesară pentru a se determina dacă strategia adoptată și urmărită este cea mai eficientă și modul în care se poate optimiza prin intermediul managementului;

3. Evaluarea ex-post – analizarea output-urilor, rezultatelor și al impactului implementării strategiei.

Informațiile activității de monitorizare și evaluare a implementării strategiei vor fi prezentate sub forma unui raport anual, în baza unui șablon de raportare, structurat pe capitole relevante (ex: activități realizate în perioada de raportare, rezultate obținute, stadiul dezvoltării socio-economice în comparație cu perioada inițială, gradul de realizare a proiectelor propuse etc).

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei va fi realizată în permanență, pe lângă membrii Consiliului Local al Municipiului Oradea, Primaria Municipiului Oradea și Zona Metropolitană Oradea.

Monitorizarea va consta în verificarea implementării activităților, proiectelor și programelor realizate, corelarea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de monitorizare și evaluare etc. Pe lângă evaluarea activității de implementare a strategiei, această activitate contribuie la o îmbunătățire a coordonării proiectelor realizate în profil teritorial.

Resursele umane necesare implementării SIDU vor fi constituite de angajații Primăriei Municipiului Oradea. Resursele financiare, materiale și informaționale vor fi puse la dispoziție de Primăria Municipiului Oradea.

Comisia de monitorizare a SIDU Oradea

Comisia de monitorizare a SIDU Oradea este structura care va realiza monitorizarea SIDU și va fi formată din reprezentanți care vor fi din cadrul următoarelor structuri organizatorice:

- Conducerea Primăriei Municipiului Oradea (primar și viceprimari)
- Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională
- Instituția Arhitectului Șef
- Direcția Economică
- Direcția Tehnică
- Direcția Patrimoniu Imobiliar
- Direcția Juridică
- Direcția Monitorizare Cheltuieli de Functionare și Organizare Evenimente
- Zona Metropolitană Oradea
- Alte instituții din subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea

Comisia de monitorizare a SIDU Oradea va avea următoarea componență:

- a) Reprezentant al conducerii Municipiului Oradea
- b) Responsabil economic
- c) Responsabil juridic
- d) Responsabil tehnic
- e) Responsabil urbanism

Această comisia de monitorizare a SIDU Oradea va fi numită prin dispoziția primarului.

Prin dispoziția primarului va fi numită comisia care va realiza monitorizarea și evaluarea SIDU.

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ A APARATULUI DE SPECIALITATE AL PRIMARULUI

În subordinea directă a Primarului se află:

1. Compartimentul Audit Public Intern
2. Compartimentul de Presă
3. Cabinetul Primarului
4. Compartimentul Management Spitale
5. Instituția Arhitectului Șef cu următoarea componență:

Arhitect Sef

- Biroul G.I.S
- Compartiment Gestionare Date
- Compartiment Autorizări Publicitate

Director Executiv Adjunct

- Serviciul Autorizari Construcții
- Biroul Finalizări Coinstrucții
- Compartiment Aut.Monumente Istoric și Zone Protejate
- Compartiment Autorizări Rețele
- Compartiment Urbanism și Avize

6. Direcția Juridică are în componență:

Director executiv

- Serviciul Juridic – Contencios
 - Compartiment Agricol
 - Biroul Juridic Instituții Subordonate Consiliului Local
 - Compartimentul Contestatii Falimente
- Serviciul Administrație Publică Locală
 - Compartiment Asociații de Proprietari
 - Compartiment Autoritate Tutelară
 - Compartiment Fond Funciar

7. Instituții publice de interes local, fără personalitate juridică: Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor și Muzeul Cetății și Orașului Oradea, aceste instituții fiind organizate sub autoritatea Consiliului Local al Municipiului Oradea, având regulamente de organizare și funcționare proprii.

8. Biroul Achiziții Publice

9. Biroul Resurse Umane

10. Serviciul Relații cu Publicul

11. Direcția Monitorizare Cheltuieli de Funcționare și Organizare Evenimente, cu următoarea componență:

- Biroul IT
- Compartiment Gestionare Cheltuieli și Organizare Evenimente
- Compartiment Protecție Civilă și PSI
- Compartiment Deservire

În subordinea directă a viceprimarilor se află:

1. Direcția Tehnică cu următoarea componență:

Director Executiv al Direcției Tehnice

Director Executiv Adjunct

- Biroul Drumuri Publice
- Compartimentul Investiții și Avizare Lucrări
- Compartimentul Eficiență Energetică

Director Executiv Adjunct

- Serviciul Lucrări și Servicii Publice
 - Compartimentul Spații Verzi
- Compartimentul Protecția Mediului
- Compartimentul Transport Public Local
- Compartiment Gestiune Date

2. Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională, având în componență:

Director Executiv al Management Proiecte cu Finanțare Internațională

Serviciul Elaborare și Dezvoltare Proiecte

- Compartiment Suport Investiții

- Serviciul Implementare Proiecte
- Compartiment Relații Internaționale

3. Direcția Patrimoniu Imobiliar, având în componență:

Director Executiv al Direcției Patrimoniu Imobiliar

- Serviciu Parcări
 - Compartiment Parcări Supraetajate
 - Compartimentul Parcări de Domiciliu
 - Compartiment Ridicări
 - Compartiment Dotări Parcări
 - Compartiment Evidență Încasări și Parcometre
 - Compartiment Control
- Serviciu Management Cetate
 - Compartiment Informare Turistică
 - Birou Întreținere
 - Birou Administrare, Dezvoltare Cetatea Oradea
 - Compartiment Deservire Cetate

Director Executiv Adjunct

- Serviciu Logistică și Urmărire Consumuri Imobile
- Serviciu Locuințe, Spații Comerciale
- Serviciu Cadastru
- Serviciu Terenuri

Director Executiv Adjunct

- Compartiment Tehnic
- Serviciu Administrare Baze Sportive și Agrement
 - Compartiment Orașelul Copiilor
 - Compartiment Baza Tenis
 - Compartiment Sala Sporturilor
 - Compartiment Bazine de Înot
 - Compartiment Stadioane

4. Direcția Economică, având în componență:

Director Executiv al Direcției Economice

Director Executiv Adjunct – domeniul impozite și taxe locale

- Serviciul Incasări-Compensări
- Serviciul Impunere Persoane Fizice
- Serviciul Impunere Persoane Juridice
- Serviciul Executare Silită Persoane Fizice și Juridice

Director Executiv Adjunct – domeniul buget, contabilitate, gestiune contracte, evidență active și datorie publică.

- Serviciul Buget - Ordonanțări
- Serviciul Contabilitate Publică, Situații financiare
- Serviciul Evidență Active, Delegări de Gestiune și Datorie Publică
- Biroul Decontări Contracte

În subordinea directă a Secretarului municipiului Oradea se află Compartimentul Consiliul Local.

Denumirea structurii specializate în atragerea fondurilor nerambursabile

În cadrul organigramei de funcționare a Primăriei Municipiului Oradea, în aparatul de specialitate al primarului a fost organizată și funcționează Direcția de Management Proiecte cu Finanțare Internațională. Direcția se află în directă subordine a primarului municipiului Oradea. Aceasta este formată din: Serviciul Elaborare și Dezvoltare Proiecte, Serviciul Implementare Proiecte, Compartiment Suport Investiții și Compartiment Relații Internaționale.

Aceasta este structura municipală ce are la nivel general responsabilitatea dezvoltării, depunerii și implementării de proiecte cu finanțare nerambursabilă. Structura este nucleu de bază al dezvoltării și în toate activitățile sale beneficiază de sprijinul celorlalte direcții, servicii, birouri sau compartimente din organigrama aparatului de specialitate al primarului (Instituția Arhitectului Șef, Direcția Tehnică, Direcția Juridică, Direcția Economică), dar și de sprijinul celorlalte instituții aflate în directă subordonare a Consiliului Local al Municipiului Oradea și anume: Administrația Imobiliară Oradea, Administrația Social Comunitară Oradea și Poliția Comunitară Oradea precum și al ADI Zona Metropolitană Oradea.

Atribuțiile Serviciului Implementare Proiecte

- a) propune și realizează proiecte care să răspundă necesităților comunității locale, urmărind implementarea proiectelor și evaluarea rezultatelor
- b) stabilește și întreține relații de parteneriat / serviciu cu organizații și instituții locale, naționale și internaționale în vederea absorbției fondurilor structurale, atragerii de noi parteneri, întocmind documentația aferentă
- c) asigură sprijinul necesar procesului de coordonare și implementare eficientă, eficace și transparentă a fondurilor structurale atrase de către municipalitate
- d) traduce dosarele tehnice și anexele aferente cererilor de finanțare în funcție de cerințele specifice, asigurând organizarea internă și pregătind documentele necesare evaluării proiectelor depuse / activităților desfășurate
- e) asigură legătura cu instituțiile vizate în vederea îndeplinirii atribuțiilor legate de întărirea capacității instituționale
- f) asigură realizarea și transmiterea la termenele stabilite a raportărilor privind stadiul de implementare a proiectelor și a activităților realizate
- g) realizează recepția produselor/serviciilor achiziționate în cadrul contractelor încheiate pe proiecte cu finanțare europeană, în care Primăria Municipiului Oradea este beneficiar
- h) asigură activități de interpretariat în cadrul proiectelor și a manifestărilor instituției care necesită acest lucru
- i) asigură implementarea recomandărilor formulate de către organele de control în urma misiunilor de audit/control efectuate la nivelul instituției și care vizează îmbunătățirea activității serviciului
- j) propune modificări/completări la procedurile existente de desfășurare a activității Direcția Management Proiecte cu Finanțare Internațională.
- k) crează și gestionează baza de date cu partenerii reali și cei potențiali din domeniile de interes și din cele sinergetice lor, susținerea legăturilor cu partenerii, asigurarea suportului tehnico-documentar și consultativ, logistic a elaborării și implementării strategiilor pe turism, cultură, educație, a întrunirilor și evenimentelor proprii;
- l) colaborează cu alte instituții locale și naționale, cu domeniile sinergetice ale turismului și culturii în vederea atingerii intereselor comune și promovării / introducerii în circuitul turistic a monumentelor de istorie și de arhitectură, precum și a celor naturale
- m) propune și realizează proiecte pentru infrastructură în domeniul turismului, culturii și regenerării urbane, proiecte care să răspundă necesităților comunității locale, urmărește implementarea proiectelor
- n) traduce dosare tehnice și anexele aferente cererilor de finanțare în funcție de cerințele specifice, asigurând realizarea și transmiterea în termen a raportărilor tehnice / financiare
- o) vizează recepția produselor/serviciilor achiziționate în cadrul contractelor încheiate pe proiecte cu finanțare europeană, în care Primăria Municipiului Oradea este beneficiar
- p) oferă informații și colaborează cu instituții de la nivel regional, național sau internațional în vederea inserției valorilor patrimoniului antropic, cultural și natural local în circuitul de valori regionale, naționale și internaționale

q) girează, alături de alte instituții locale, punerea în practică a strategiilor sectoriale pe domeniul turism, cultură și regenerare urbană, elaborează materiale de promovare.

Atribuțiile Serviciului Elaborare și Dezvoltare Proiecte

- a) oferă consultanță de specialitate către departamentele interne și instituțiile externe care sunt subordonate Consiliului Local și care sunt interesate de intensificarea eforturilor de atragere de surse externe de finanțare pentru susținerea programelor și proiectelor proprii pe obiectivele de infrastructură, obiective de patrimoniu, unități de învățământ, unități de sănătate, centre sociale, infrastructură generală, infrastructură de afaceri, etc., care sunt în proprietatea și administrarea Municipiului Oradea
- b) propune și realizează proiecte în domeniul infrastructurii, proiecte care să răspundă necesităților comunității locale, urmărește implementarea proiectelor derulate
- c) stabilește relații de parteneriat cu organizații și instituții locale, naționale și internaționale în vederea absorbției fondurilor structurale, întocmește documentația aferentă
- d) asigură sprijinul necesar procesului de coordonare și implementare eficientă, eficace și transparentă a fondurilor structurale atrase de către municipalitatea Oradea
- e) traduce dosarele tehnice și anexele aferente cererilor de finanțare în funcție de cerințele Comisiei Europene și partenerii externi implicați în proiectele respective
- f) asigură organizarea internă, pregătește documentele necesare evaluării proiectelor depuse, asigură realizarea și transmiterea la termenele stabilite a raportărilor
- g) întocmește procesele verbale de recepție pentru echipamentele furnizate de operatorii economici contractați pe diverse proiecte cu finanțare europeană de către Primăria Oradea în vederea completării dosarului de contract
- h) asigură implementarea recomandărilor formulate de către organele de control în urma misiunilor de audit/control efectuate la nivelul instituției și care vizează îmbunătățirea activității serviciului

Indicatori de monitorizare ai SIDU

<i>Politică</i>	<i>Program</i>	<i>Indicator de monitorizare al SIDU</i>	<i>Unitate de măsură</i>	<i>Frecvență</i>
I. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	P1. Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local	Investitori atrași în cadrul structurilor de sprijinire a afacerilor din Mun. Oradea	Număr	anuală
	P2. Dezvoltare industrială	Structuri de sprijinire a afacerilor înființate	Număr	anuală
II. INFRASTRUCTURĂ LOCALĂ	P3. Dezvoltarea Infrastructurii de transport. Mobilitate urbana	Lungime drumuri construite	Km	anuală
		Lungime drumuri reabilite	Km	anuală
		Lungime drumuri modernizate	Km	anuală
		Lungime piste de biciclete construite	Km	anuală
		Suprafață pietonală construită / reabilitată	Mp	anuală
		Centre intermodale construite	Număr	anuală
		Tramvaie modernizate	Număr	anuală
		Autobuze achiziționate	Număr	anuală
		Lungime linii de tramvai construite / reabilite	Număr	anuală

			Km	anuală
	P4. Dezvoltarea infrastructurii de apă și canalizare	Rețele de apă modernizate Rețele de apă construire Rețele de canalizare modernizate Rețele de canalizare construire	Număr Număr Număr Număr	Anuală anuală anuală anuală
	P5. Amenajarea urbanistică	Spații verzi create	Hectare	anuală
III. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	P6. Îmbunătățirea calității serviciilor publice	Angajați din cadrul Primăriei Municipiului Oradea care au participat la cursuri de perfecționare profesională	Număr	anuală
	P7. Oraș Inteligent - SMART CITY	Aplicarea strategiei integrate de informatizare a Municipiului Oradea	Procent	anuală
	P8. Creșterea gradului de transparență a administrației publice locale	Număr de dezbateri publice organizate	Număr	anuală
IV. SĂNĂTATE	P9. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical	Suprafață de infrastructură sanitară creată Suprafață de infrastructură sanitară reabilitată	Mp Mp	anuală anuală
	P10. Dezvoltarea asistenței medicale	Programe de educație și informare privind sănătatea	Număr	anuală
	P11. Dezvoltarea resursei umane din sistemul de sănătate	Angajați din cadrul unităților sanitare din subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea care au participat la cursuri de perfecționare profesională	Număr	anuală
V. MEDIU	P12. Îmbunătățirea managementului deșeurilor	Gradul de reciclare	Procent	anuală
	P13. Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu	Suprafață revitalizată din punct de vedere urban Suprafață ecologizată	Mp Mp	anuală anuală
VI. TURISM, CULTURĂ și SPORT	P14. Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic	Evenimente culturale și artistice desfășurate	Număr	anuală
	P15. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local	Obiective turistice de patrimoniu restaurate	Număr	anuală

	P16. Crearea de noi atracții turistice	Noi atracții introduse în circuitul turistic	Număr	anuală
	P17. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive	Suprafață pentru desfășurarea activității sportive construită	Mp	Anuală
		Suprafață pentru desfășurarea activității sportive reabilitată / modernizată	Mp	anuală
		Evenimente sportive organizate	Număr	anuală
	P18. Valorificarea superioară a resurselor culturale existente	Evenimente culturale și artistice desfășurate	Număr	anuală
VII. RESURSE UMANE. EDUCAȚIE	P19. Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă	Unități de învățământ interconectate cu mediul IT	Număr	anuală
	P20. Dezvoltare Socială	Suprafață de infrastructură socială creată	Mp	Anuală
		Suprafață de infrastructură socială reabilitată	Mp	anuală
	P21. Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului	Beneficiari ai proiectelor de regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate	Număr	anuală
	P22. Sprijinirea îmbunătățirii performanțelor școlare	Unități de de învățământ reabilite	Număr	anuală
		Unități de de învățământ echipate	Număr	anuală
	P23. Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții	Persoane care au frecventat activități de învățare pe tot parcursul vieții	Număr	anuală
VIII. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	P24. Creșterea eficienței consumului energetic	Suprafață clădiri reabilite pentru creșterea eficienței consumului energetic	Mp	anuală
	P25. Creșterea ponderii utilizării energiei regenerabile	Ponderea utilizării energiei regenerabile	Procent	anuală
	P26. Termoficare	Rețea termoficare reabilitată	Km	anuală
IX. DEZVOLTARE METROPOLITANĂ	P27. Conectivitate metropolitană	Drumuri legătură construite	Km	anuală
	P28. Atragerea forței de muncă din ZMO în Municipiul Oradea	Angajați din comunele situate în Zona Metropolitană Oradea care lucrează în Municipiul Oradea	Număr	anuală

	P29. Dezvoltarea de oferte turistice și culturale la nivel metropolitan	Oferte turistice create prin parteneriate între Municipiul Oradea și Zona Metropolitană Oradea	Număr	anuală
--	---	--	-------	--------

Managementul riscurilor

Comisia de monitorizare a SIDU Oradea activează pe baza obiectivelor clar stabilite la nivel atât individual, fișa individuală a postului, cât și la nivel de comisie, conform procedurii prezentate la aceasta secțiune a SIDU.

Performanțele sunt monitorizate prin intermediul ședințelor regulate, raportărilor și planuri de remediere rezultate în urma diagnosticării problemelor apărute în implementarea SIDU.

Riscurile sunt analizate sistematic, stând la baza unei diagnoze a auditului intern, iar fiecare dintre politicile, programele, măsurile, proiectele, obiectivele și indicatorii aferenți implementării SIDU

Gradul de risc, diagnoza riscului are în vedere următoarele criterii care o compun:

- întârzierile față de calendarul activităților aprobat și asumat prin contractul de finanțare
- creșterea cheltuielilor neeligibile, care nu pot să fie acoperite din contractul de finanțare pe POR și impactul financiar al acestora
- Scăderea randamentului echipelor de management prin nealocarea sau dislocarea membrilor echipei

Procesul gestionării riscurilor se desfășoară pe parcursul a trei etape principale:

- identificarea;
- evaluarea;
- tratamentul (managementul) riscurilor.

a) Identificarea riscurilor

Riscurile interne sunt legate direct de proiect și pot apărea în timpul fazei de implementare:

- etapizarea eronată a proiectelor;
- fluxul deficitar de informații între entitățile implicate în implementarea SIDU;
- întârzieri în procedurile de achiziții a contractelor de furnizare servicii, bunuri sau lucrări
- executarea defectuoasă a lucrărilor;
- furnizarea unor dotări neconforme;
- neîncadrarea efectuării lucrărilor de către constructor în graficul de timp aprobat și în cuantumul financiar stipulat în contractul de lucrări;
- condiții meteorologice nefavorabile pentru realizarea lucrărilor de construcții;
- lipsa personalului calificat din partea executanților;
- nerespectarea termenelor de plată conform calendarului prevăzut.

Riscuri externe privesc mediul socio – economic și politic, având o influență semnificativă asupra proiectului.

- Riscuri economice;
- Riscuri legislative;
- Riscuri politice.

În etapa de identificare a riscului se vor utiliza lista de control (ce se întâmplă dacă?). Se evaluează pericolele potențiale, efectele și probabilitățile de apariție ale acestora pentru a decide care dintre riscuri trebuie prevenite.

Tot în această etapă se elimină riscurile nerelevante adică acele elemente de risc cu probabilități reduse de apariție sau cu un efect nesemnificativ. Reacția la risc va cupinde măsuri și acțiuni pentru diminuarea, eliminarea sau repartizarea riscului. Măsurile adoptate pentru eliminarea și/sau reducerea riscurilor vor viza atât perioada de execuție, cât și perioada de operare a facilităților nou create.

b) Evaluarea riscurilor

Aceasta etapa este utilă în determinarea priorităților în alocarea resurselor pentru controlul și finanțarea riscurilor. Estimarea riscurilor presupune conceperea unor metode de măsurare a importanței riscurilor precum și aplicarea lor pentru riscurile identificate.

Evaluarea riscurilor presupune cuantificarea dimensiunilor riscurilor potențiale, prin delimitarea riscurilor funcție de gravitatea consecințelor de producere a lor – abordare ordinală.

Abordarea ordinală a probabilității de apariție a riscurilor proiectului s-a făcut funcție de frecvență (probabilitatea de producere a evenimentului) și severitatea consecințelor (impactul pe care îl poate avea asupra proiectului fenomenul vizat). În acest caz, poziționarea riscurilor în diagrama riscurilor este subiectivă și se bazează doar pe expertiza echipei de proiect.

Tabel – Diagrama riscurilor

Probabilitate \ Impact	Scazuta	Medie	Ridicata
Scazut			
Mediu			
Ridicat			

Tratamentul care va fi aplicat riscurilor:

Ignoră riscul
Precauție la astfel de riscuri
Se impune un plan de acțiune

Matricea este folosită în stabilirea strategiei de management astfel:

- riscurile din prima categorie (frecvență mică, severitate redusă) – pentru acest tip se vor stabili tehnici de reținere a riscului;
- pentru riscurile din a doua categorie (frecvență mică și severitate ridicată) se vor stabili tehnici de asigurare, deoarece materializarea lor ar avea un impact foarte puternic asupra proiectului;
- pentru riscurile din a treia categorie (frecvență mare, severitate scăzută) se vor aplica tehnici de control al riscului, în scopul reducerii frecvenței de producere. Tehnicile de control vor fi combinate cu tehnicile de reținere;
- riscurile din ultima categorie (frecvență mare, severitate ridicată) ar trebui evitate.

c) Tratamentul (managementul) riscurilor

Tehnicile de control a riscului ce vor fi aplicate se impart in doua mari categorii:

- tehnici care reduc probabilitatea de aparitie a riscurilor (frecventa);
- tehnici care reduc impactul riscurilor (severitatea).

Din categoria tehnicilor care reduc probabilitatea de aparitie a riscurilor fac parte:

- evitarea riscului;
- prevenirea pierderilor.

Din categoria tehnicilor care reduc impactul riscurilor fac parte:

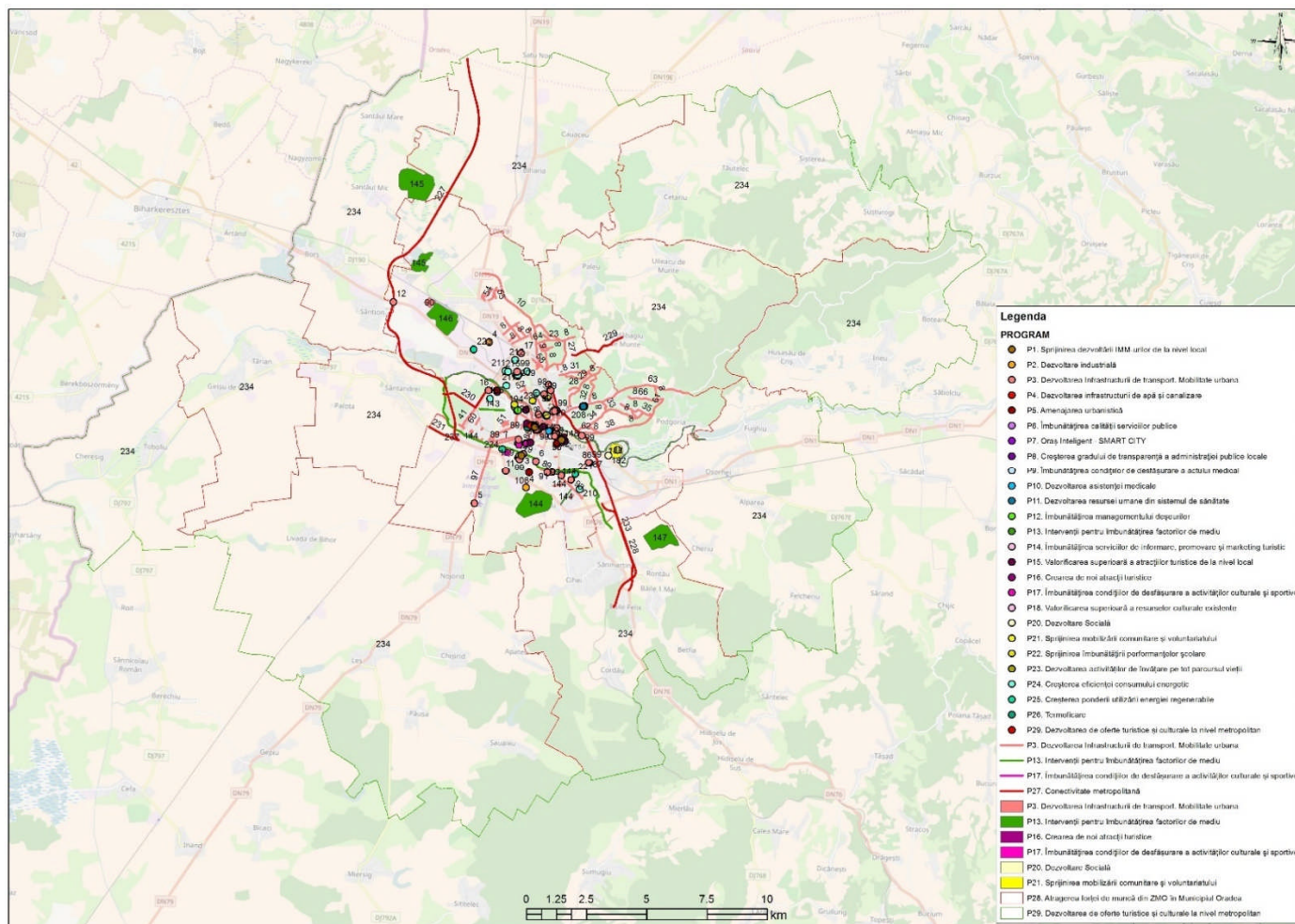
- reducerea pierderilor;
- dispersia expunerilor la pierderi;
- transferul contractual al riscului.

BIBLIOGRAFIE

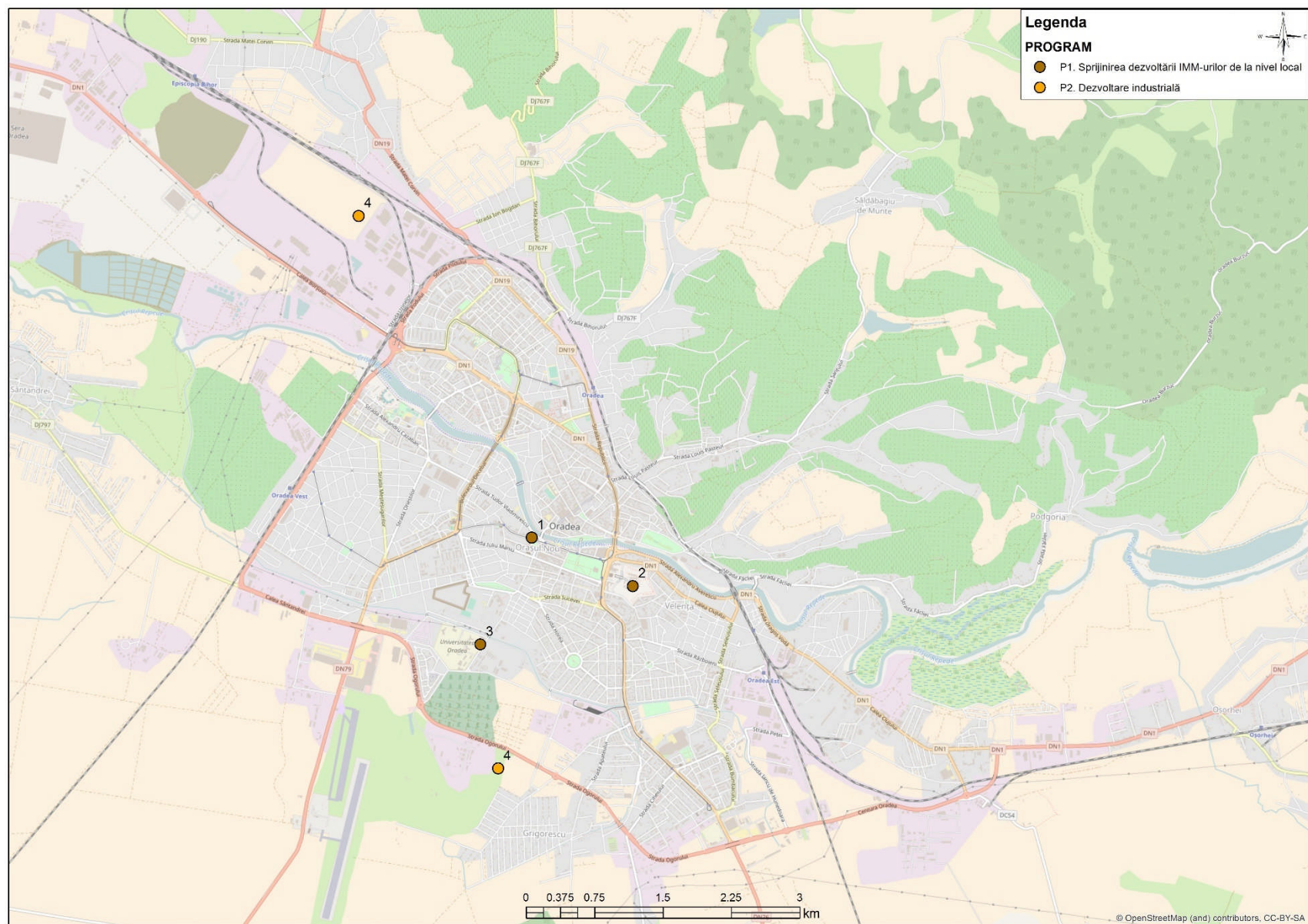
- o <http://cursdeguvernare.ro/monitorul-european-al-educatiei-2016-parasirea-scolii-creste-spredublul-tintei-fixate-de-romania-pentru-2020.html>
- o <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-scoreboard>

ANEXE

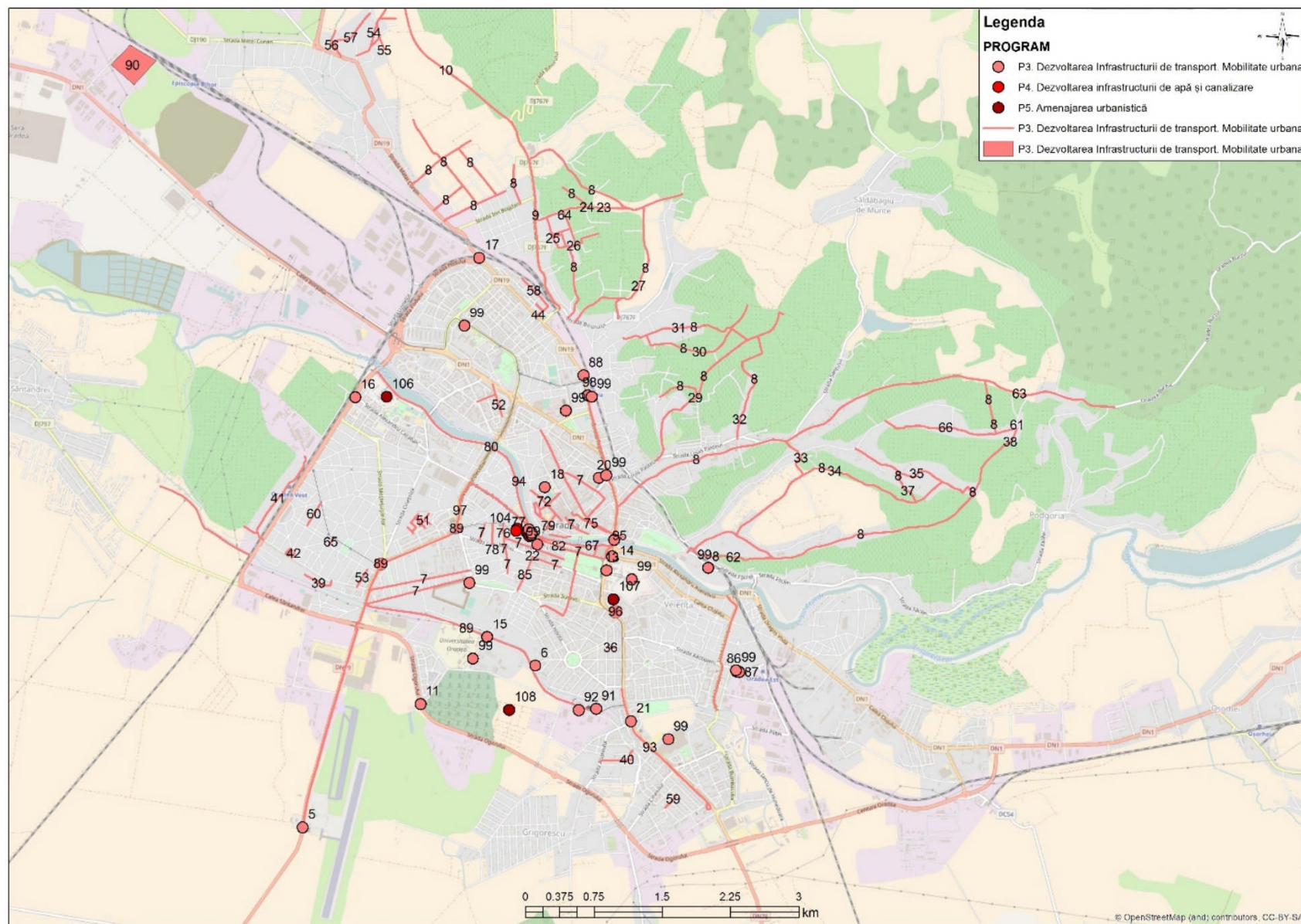
• ANEXA 1 - Hărțile proiectelor prioritare- SIDU- Municipiul Oradea

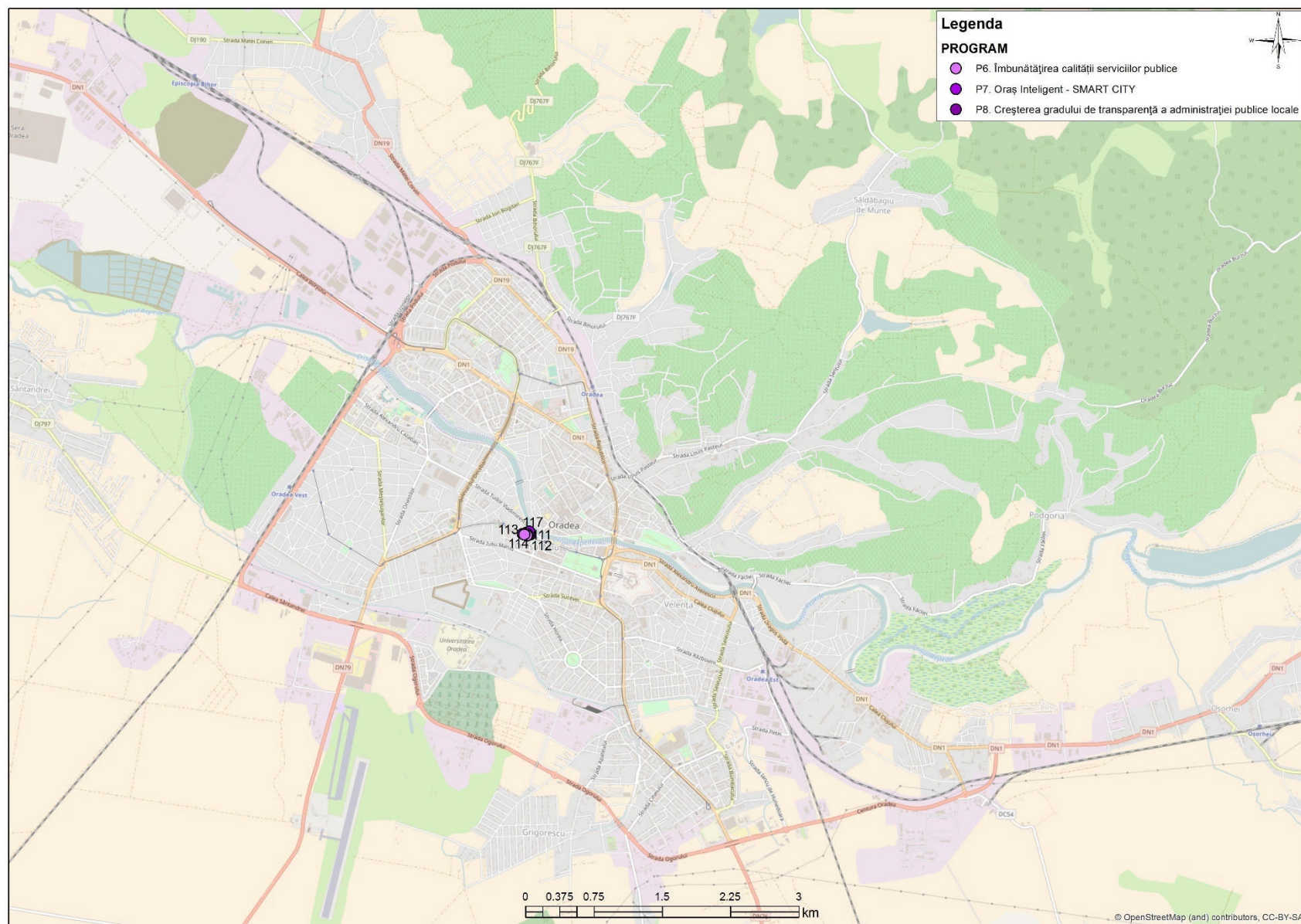
Harta - Totalul proiectelor

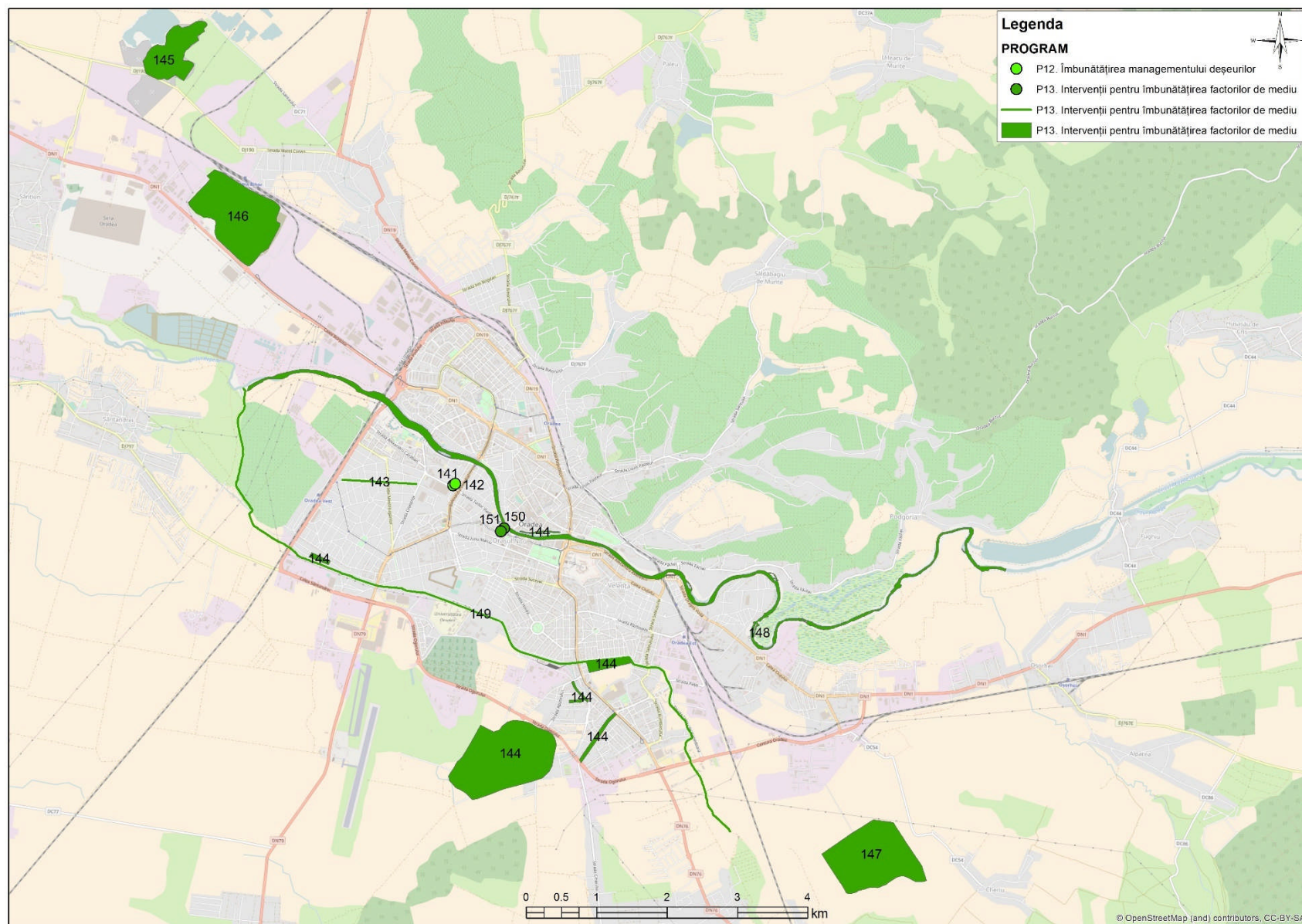
Harta Politica 1 - Dezvoltare economică

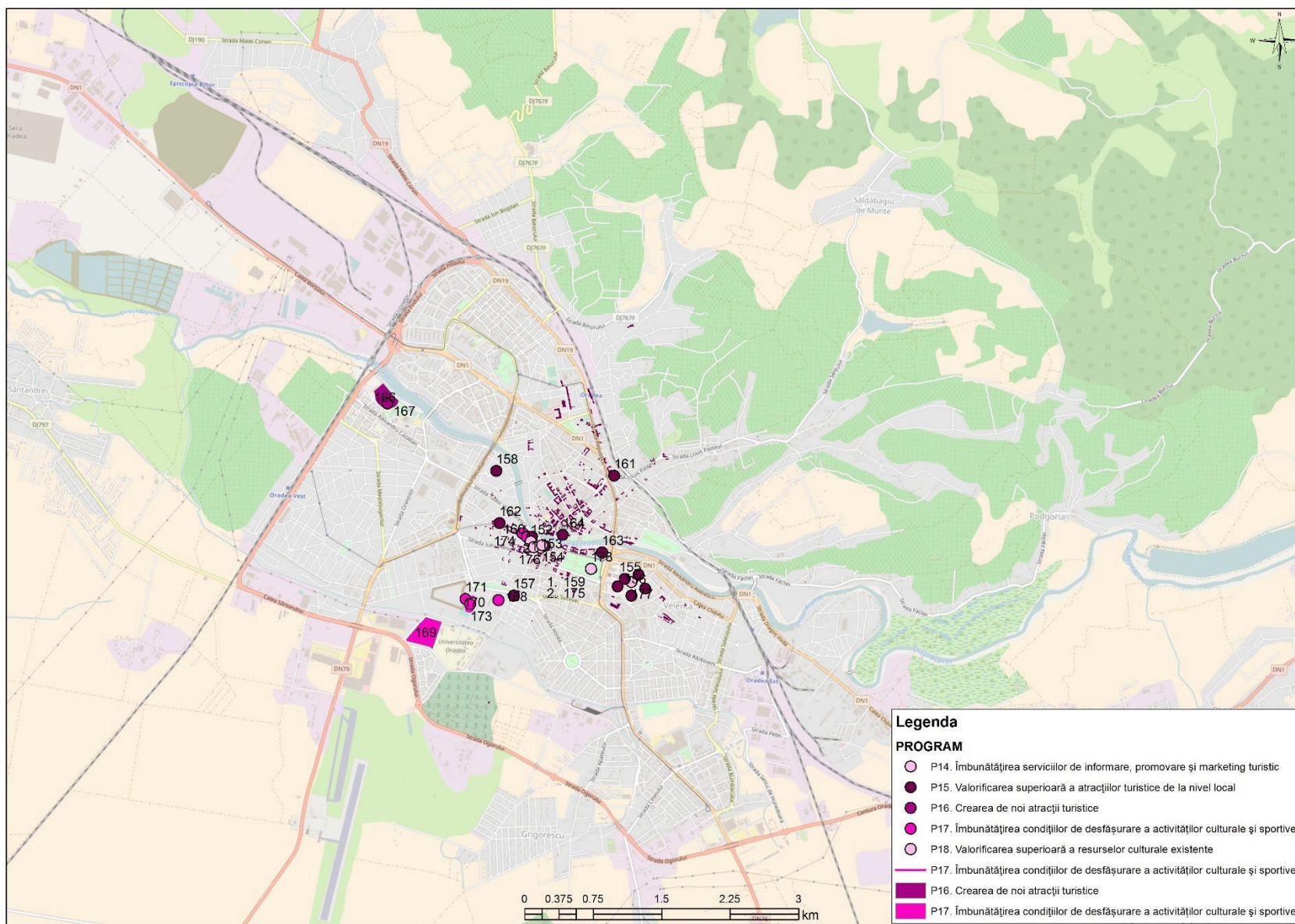
Harta Politică 2 - Infrastructura locală

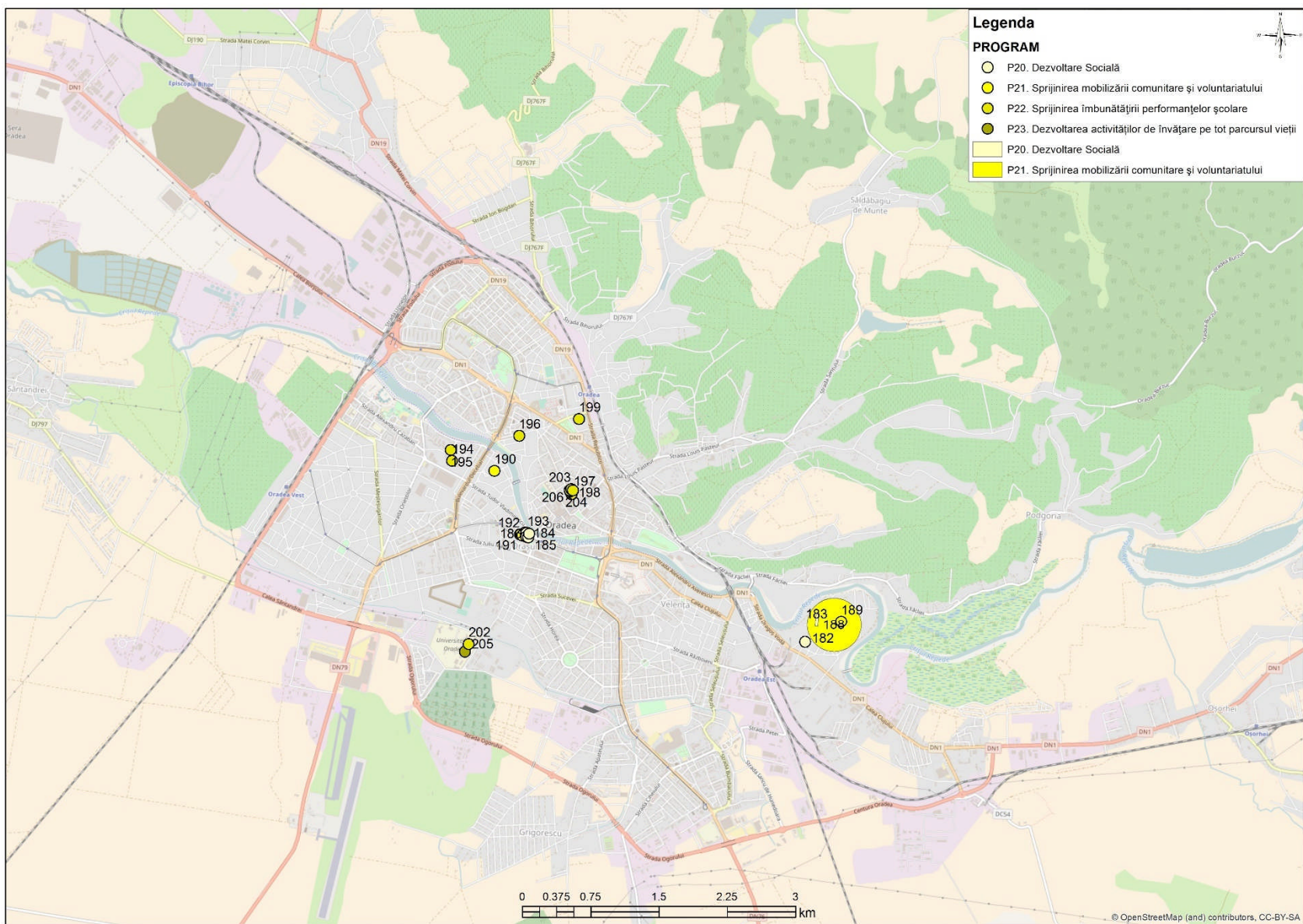
Harta Politică 3 - Administrația publică locală

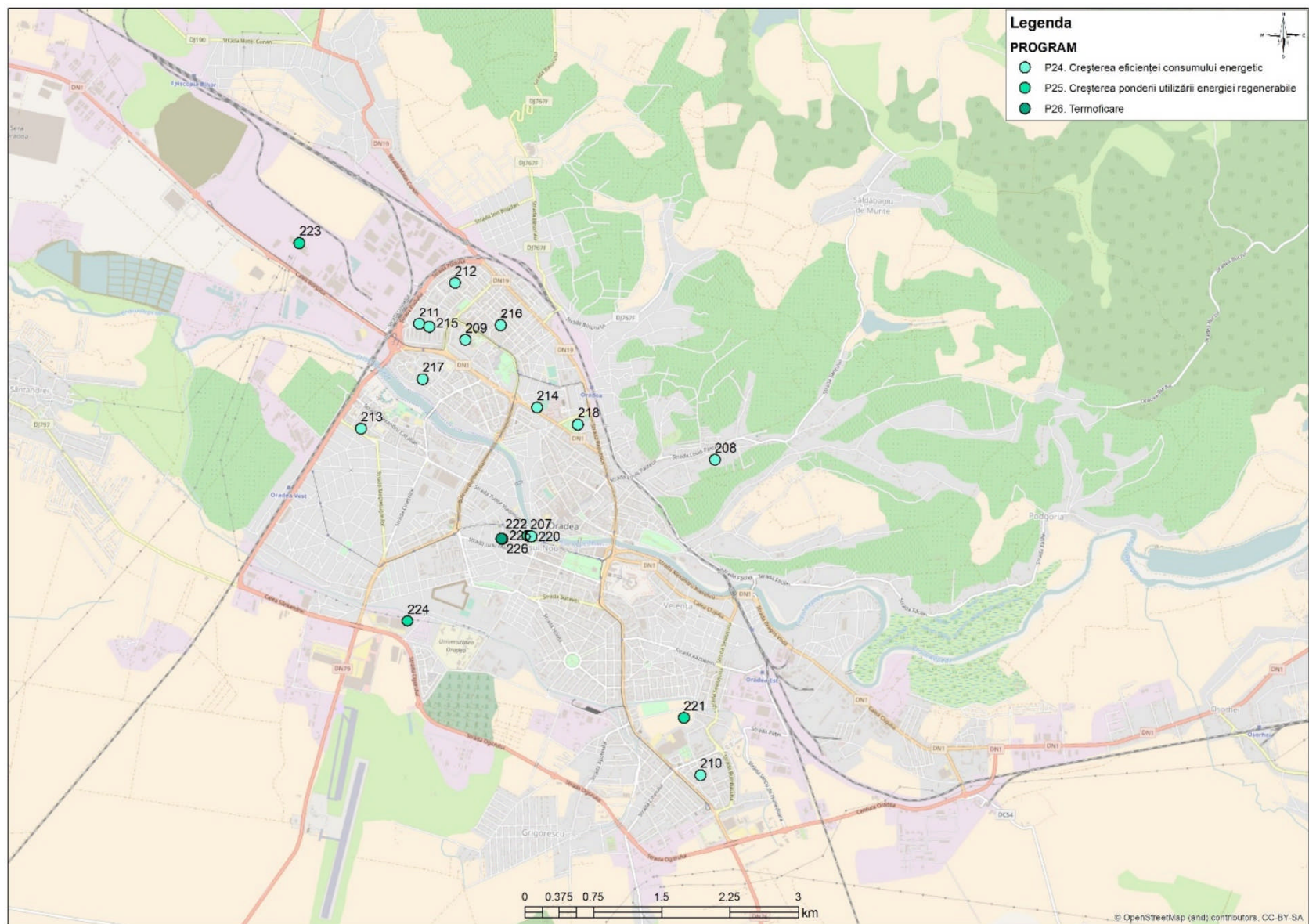
Harta Politică 5 - Mediu

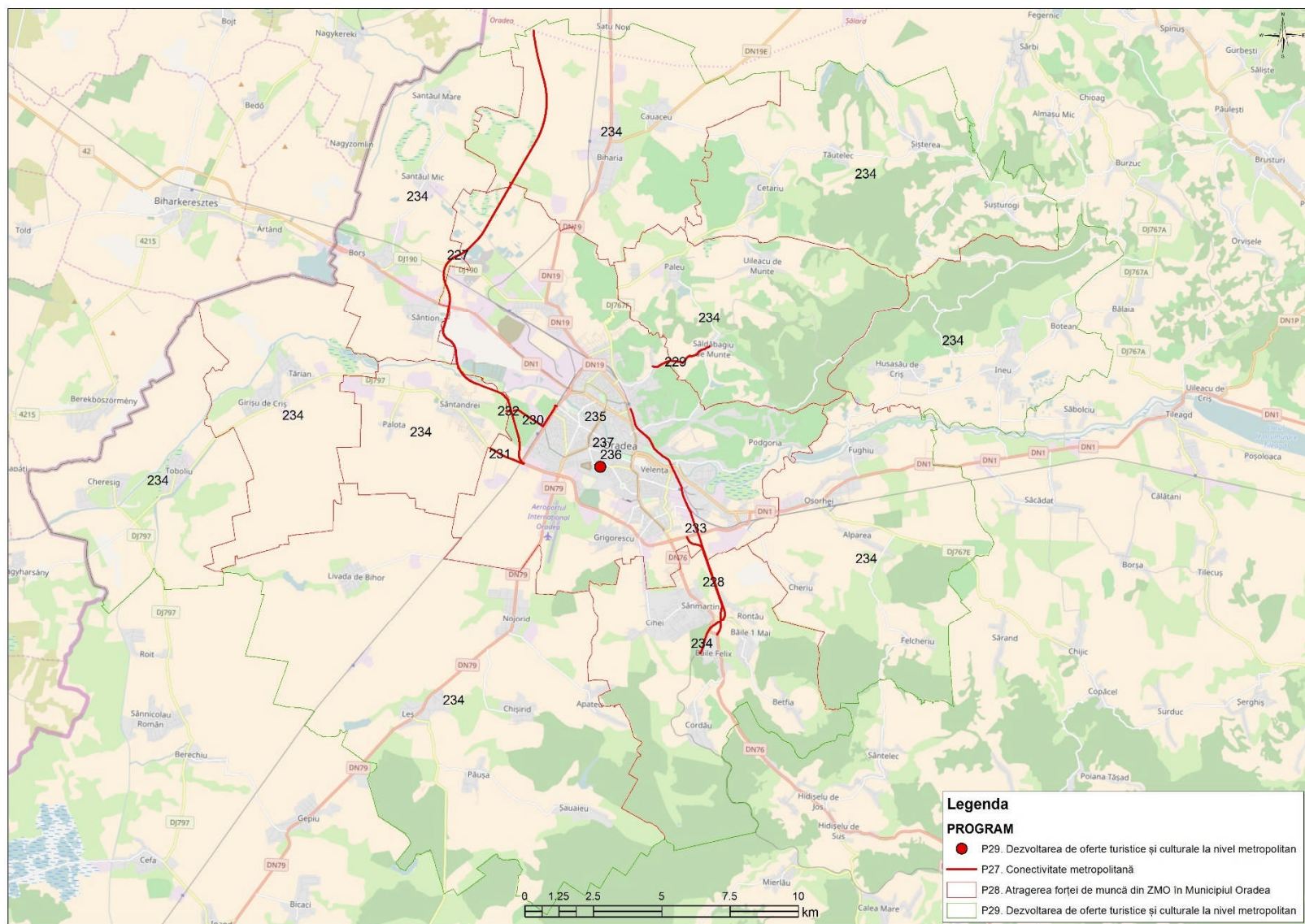
Harta Politica 6 - Turism, cultură și sport

Harta Politică 7 - Resurse umane. Educație

Harta Politică 8 - Eficiență energetică

Harta Politică 9 - Dezvoltare metropolitană

• **ANEXA 2 - OPIS TABELE**

NUMĂR TABEL	TITLU TABEL	CAPITOL / SUBCAPITOL	PAGINA
TABEL 1	Structura procesului de consultare publică SIDU Oradea	CAPITOLUL II. METODOLOGIA DE ELABORARE SIDU A MUNICIPIULUI ORADEA	30
TABEL 2	Dinamica actelor emise de către Instituția Arhitectului Șef Oradea, pe categorii - Sursa: PMO, 2017	III.1.2. TERENURI ȘI LOCUINȚE	35
TABEL 3	Lucrări de întreținere/reparații executate pe străzi modernizate	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	40
TABEL 4	Lucrări de întreținere/reparații pe străzi nemodernizate	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	40
TABEL 5	Evoluția comparativă, pe ani, a situației lucrărilor de investiții pentru străzi / drumuri / sisteme de siguranță a circulației /alte obiective	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	43
TABEL 6	Ritmul de extindere a rețelei	III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE	53
TABEL 7	Branșamente/ Racorduri existente	III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE	54
TABEL 8	Stadiul de îndeplinire a indicatorilor fizici – ETAPA I	III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE	55
TABEL 9	Alocare bugetară – continuare proiect	III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE	56
TABEL 10	Recipientii folosiți de către operatorul SC RER Ecologic Service SA (salubritate stradală, salubritate menajeră) pentru colectarea deșeurilor municipale, în două fracții distincte (fracție uscată și fracție umedă)	III.1.3.4. SALUBRITATE	61
TABEL 11	Recipientii folosiți pentru colectarea deșeurilor reciclabile (pubelă, eurocontainer, container, altele)	III.1.3.4. SALUBRITATE	62
TABEL 12	Cantități deșeuri colectate: tone/ an	III.1.3.4. SALUBRITATE	62
TABEL 13	Cantitățile de Deșeuri de Echipamente Electrice și Electronice colectate în perioada 2012 - 2016	III.1.3.4. SALUBRITATE	63
TABEL 14	Indicatori de performanță Sursa: draftul Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă Oradea	III.1.3.5.A.1. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ	69

TABEL 15	Datele privind consumurile de energie electrică, energie termică sau gaze naturale în clădirile publice municipale, obținute de la direcțiile și serviciile care coordonează și monitorizează direct aceste sectoare, din cadrul Primăriei Municipiului	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	74
TABEL 16	Evoluția consumului de gaze naturale sector rezidențial și terțiar - Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	76
TABEL 17	Evoluția consumului de energie electrică sector rezidențial și terțiar 2014 – 2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	77
TABEL 18	Evoluția consumului de energie termică sectoare rezidențial și terțiar 2012 – 2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	77
TABEL 19	Evoluție indicatori sector transport public 2012-2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	TRANSPORT PUBLIC	78
TABEL 20	Evoluție indicatori sector transport public 2012-2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	TRANSPORT PUBLIC	79
TABEL 21	Procentul tinerilor cu nivel scăzut de cunoștințe	III.1.3.7. EDUCAȚIE	84
TABEL 22	Date statistice Siguranța și ordinea publică	III.1.3.11. SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ	100
TABEL 23	Contravenții 2015 - 2016	III.1.3.11. SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ	101
TABEL 24	Studii / tipuri de șomeri	III.1.4. DEZVOLTARE ECONOMICĂ – FORȚA DE MUNCĂ	107
TABEL 25	Monitorizarea poluantului pulberi sedimentabile	III.2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SURSE DE POLUARE	123
TABEL 26	Stații manuale de monitorizare a calității aerului	III.2. CALITATEA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SURSE DE POLUARE	123
TABEL 27	Politici. Programe. Măsur.	CAPITOLUL VII. POLITICI ȘI PROGRAME	155 - 158
TABEL 28	CENTRALIZATOR PROIECTE PRIORITARE - SIDU ORADEA 2017-2023 – stadiu proiecte Axa 4 POR – aplicant Primăria Municipiului Oradea	VII.2. PORTOFOLIU DE PROIECTE PRIORITARE PENTRU PERIOADA 2017 – 2023	160

• **ANEXA 3 - OPIS FIGURI**

NUMĂR	TITLU	CAPITOL / SUBCAPITOL	PAGINA
Figura 1	Localizarea Municipiului Oradea, în ZMO, în județ, în țară	I.3.3. ORGANIZARE ADMINISTRATIVĂ	17
Figura 2	Distribuția populației pe sexe (Oradea 2016) – sursa: INS	III.1.1. DEMOGRAFIE	31
Figura 3	Distribuția populației pe etnii (Oradea 2011) – sursa: INS	III.1.1. DEMOGRAFIE	32
Figura 4	Distribuția populației în funcție de confesiunea religioasă (Oradea 2011) – sursa: INS	III.1.1. DEMOGRAFIE	32
Figura 5	Distribuția locuitorilor pe grupe de vârstă (Oradea 2011) – sursa: INS	III.1.1. DEMOGRAFIE	33
Figura 6	Graficul pe segmente de autorizare (Oradea 2016) – sursa: PMO	III.1.2. TERENURI ȘI LOCUINȚE	36
Figura 7	Centura Oradea – Calea Aradului – DN 79	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	37
Figura 8	Rețeaua de drumuri în Oradea – sursa: Incertrans PMUD Oradea	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	38
Figura 9	Podul Centenarului. Sursa: PMO	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	38
Figura 10	Permisivitatea rețelei majore în Municipiul Oradea - km rețea majoră la 1000 locuitori Sursa: Planul de Mobilitate Urbană la nivelul polului de dezvoltare urbană Oradea	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	41
Figura 11	Traseul Drumului de legătură între Centura Oradea (sens giratoriu Calea Sântandrei) și Autostrada A3 (Biharia), Sursa: Studiu de Fezabilitate LEGĂTURA CENTURA ORADEA (girație Calea Sântandrei) – AUTOSTRADA A3 (Biharia)	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	44
Figura 12	Traseul Drumului de legătură între Oradea și comuna Oșorhei (sat Fughiu), Sursa: Studiu de Fezabilitate privind modernizarea drumului de legătură dintre Municipiul Oradea și Comuna Oșorhei, județul Bihor	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	45
Figura 13	Traseul Drumului de legătură între DN 19 - str. Suișului - Calea Bihorului, Sursa: Studiu de Fezabilitate privind construcția drumului de legătură DN 19 - strada Suișului - Calea Bihorului, județul Bihor	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	45
Figura 14	Traseul Drumului de legătură între Oradea și comuna Paleu, Sursa: Studiu de Fezabilitate privind modernizarea drumului de legătură dintre Municipiul Oradea și Comuna Paleu, județul Bihor	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	46
Figura 15	Propunere terminal intermodal transport de mărfuri ORADEA – sursa: SF ADLO	III.1.3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	47

Figura 16	Rutele care sunt operate și vor fi operate de pe Aeroportul Oradea în cursul anului 2017.Sursa: http://www.aeroportoradea.ro/ro/	III.1.3.1. INFRASCTURURA RUTIERA- INFRASTRUCTURĂ TRANSPORT AERIAN	48
Figura 17	Rețea de distribuție - Sursa: CAO	III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE	50
Figura 18	Extinderea ariei de operare pe unități administrativ teritorială - Sursa: CAO	III.1.3.2. APĂ-CANALIZARE	51
Figura 19	Stația de tramvai Piața Unirii	III.1.3.3. TRANSPORT PUBLIC	57
Figura 20	Harta rețelei de transport (Oradea) Sursa: S.C. Oradea Transport Local S.A.	III.1.3.3. TRANSPORT PUBLIC	59
Figura 21	Harta traseelor de autobuze (Sînmartin și Borș)- Sursa: S.C. Oradea Transport Local S.A.	III.1.3.3. TRANSPORT PUBLIC	60
Figura 22	Cantitatea de deșeuri municipale amestecate, reciclabile în amestec și stradale în Municipiul Oradea – Sursa: PMO	III.1.3.4. SALUBRITATE	63
Figura 23	Cantitatea de deșeuri reciclabile, colectată pe categorii în Municipiul Oradea Sursa: PMO	III.1.3.4. SALUBRITATE	64
Figura 24	Harta sistemului de termoficare în Oradea	III.1.3.5.A.1. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ	66
Figura 25	Harta punctelor termice în Municipiul Oradea - sursa datelor ADI ZMO (2016)	III.1.3.5.A.1. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ	67
Figura 26	Emisiile de noxe de la sistemul de termoficare	III.1.3.5.A.1. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ	70
Figura 27	Emisii de CO2 provenite de la sistemul de termoficare	III.1.3.5.A.1. ALIMENTAREA CU ENERGIE TERMICĂ	70
Figura 28	Rețeaua de gaze naturale în Municipul Oradea (sursa datelor ZMO, 2016)	III.1.3.5.A.3. INFRASTRUCTURA PENTRU ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE	73
Figura 29	Energia electrică (MWh) sector clădiri publice, Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	75
Figura 30	Energia termică (Gcal) sector clădiri publice, Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	75
Figura 31	Evoluția consumului de gaze naturale sector rezidențial și terțiar - Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	76
Figura 32	Evoluția consumului de energie electrică sectoare rezidențial și terțiar 2014 – 2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	77
Figura 33	Evoluția consumului de energie termică sectoare rezidențial și terțiar 2012 – 2015 Sursa: Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	78
Figura 34	Indicatori sector transport public Oradea 2014, Sursa: draft Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă Oradea	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	79
Figura 35	Consum energetic sector transport public Oradea, Sursa: draft Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă Oradea	III.1.3.5.A.4. CLĂDIRI / ECHIPAMENTE / INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	80

Figura 36	Rata părăsirii timpurii a școlii. Sursa: Eurostat	III.1.3.7. EDUCAȚIE	84
Figura 37	Opțiunile elevilor din clasa a VIII-a, în anul școlar 2015 – 2016 pentru anul școlar 2016 – 2017, privind continuarea studiilor (Sursa CJRAE Bihor)	III.1.3.7. EDUCAȚIE	89
Figura 38	Sinagoga Zion	III.1.3.8. CULTURA	90
Figura 39	Beneficiari din sistemul de protecție specială - Sursa: DGASPC Bihor	III.1.3.9. ASISTENȚĂ SOCIALĂ	97
Figura 40	Persoane încadrate în grad de handicap Sursa: DGASPC Bihor	III.1.3.9. ASISTENȚĂ SOCIALĂ	98
Figura 41	Contravenții 2015 – 2016	III.1.3.11. SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ	100
Figura 42	Amenzi aplicate 2015 – 2016	III.1.3.11. SIGURANȚA ȘI ORDINEA PUBLICĂ	100
Figura 43	ORADEA - SMART CITY	III.1.3.12 ORADEA - SMART CITY	102
Figura 44	Rata șomajului – ianuarie 2017 Sursa: AJOFM Bihor	III.1.4. DEZVOLTARE ECONOMICĂ – FORȚA DE MUNCĂ	107
Figura 45	Tipuri de șomeri – ianuarie 2017 Sursa: AJOFM Bihor	III.1.4. DEZVOLTARE ECONOMICĂ – FORȚA DE MUNCĂ	107
Figura 46	Harta administrativă - Zona Metropolitană Oradea	IV.1. ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ ZONA METROPOLITANĂ ORADEA	128
Figura 47	Utilizarea resurselor geotermale	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	130
Figura 48	Gradul de conectare rutieră a Municipiului Oradea cu localitățile din ZMO și celelalte localități din județul Bihor exprimat în timp	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	131
Figura 49	Girație Calea Sântandrei - DJ 797 Propunere legătură viitor Parc Industrial – Centura Sântandrei	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	132
Figura 50	Propunere legătură– Centura Sântandrei - viitor Parc Industrial - Barcăului (2).	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	133
Figura 51	Drum de legătură: sens giratoriu Real 2 – drum rapid Oradea – DN 1	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A	134

		CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	
Figura 52	Gradul de conectare prin serviciul de transport public a Municipiului Oradea cu localitățile din ZMO și celelalte localități din județul Bihor exprimat în timp	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	135
Figura 53	Fluxuri de trafic în ZMO - Sursa datelor: Recensământ de trafic, Planul de Mobilitate Urbană Oradea (2016)	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	136
Figura 54	Distribuție salariați oraș – județ	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	137
Figura 55	Distribuția firmelor oraș – județ	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	137
Figura 56	Număr de angajați pe zone	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	138
Figura 57	Distribuție absolvenți – oraș / județ	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	139
Figura 58	Distribuție înnoptări oraș / județ	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	139
Figura 59	Distribuție structuri de primire turistică – oraș / ZMO / județ	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	140
Figura 60	Distribuție număr de medici – oraș / județ	IV.2. IMPACTUL MUNICIPIULUI ORADEA ASUPRA DEZVOLTĂRII ZONEI METROPOLITANE ȘI A CELORLALTE LOCALITĂȚI DIN JUDEȚUL BIHOR	140

• ANEXA 4 - LISTA DE PROIECTE

COD PROIECT	POLITICĂ	PROGRAM	MĂSURĂ / Obiectiv Specific	PROIECT	VALOARE ESTIMATĂ milioane lei	ORIZONT DE TIMP IMPLEMENTAR E	Beneficiar	SURSA / SURSE DE FINANTARE
1	I. DEZVOLTARE ECONOMICĂ	P1. Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local	1.1. Atragerea investițiilor / investitorilor	Realizarea unor investitii publice si private in Municipiul Oradea in vederea dezvoltarii capacitatilor de productie si de prestare servicii		2017 - 2023	Municipiul Oradea si companii private	Buget local, Bugete proprii companii private Fonduri structurale Programe guvernamentale
2			1.2. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor	IT HUB - Înființarea unui Incubator Tehnologic și de Afaceri în Oradea (IT HUB). Crearea unui ecosistem IT (IT hub, scoala IT)		2017 - 2023	Municipiul Oradea	ROHU. Buget local. Program guvernamental.
3			1.3. Susținerea activității de Cercetare - Dezvoltare & Inovare	Sprijinirea activitatii de cercetare, dezvoltare si inovare, in vederea cresterii competitivitatii la nivelul Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea, insititute de cercetare, institutii de invatamant superior, companii private	Buget local. Program guvernamental.
4		P2. Dezvoltare industrială	2.1. Dezvoltarea / Extinderea infrastructurii industriale și a platformelor de tip Parc Industrial	Introducere utilități Parc Industrial EBP 2, Introducere utilități Parc Industrial EBP 3, Introducere utilități Parc Industrial EBP 4 – pe centură, aferent tronsonului nou Oradea Borș - Sîntandrei		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local. Program guvernamental.
5	II. INFRASTRUCTURA LOCALA	P3. Dezvoltarea Infrastructurii de transport. Mobilitate urbana	3.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport aerian	Construirea unui sens giratoriu pe DN 79 care să deservească accesul la terminalele de pasageri ale Aeroportului Oradea (cel actual și cel nou proiectat)"		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local. Program guvernamental
6			3.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere	Construire pod peste Peța în zona str. Feldioarei – cart. Ceyrat	0,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
7				Reabilitarea infrastructurii rutiere (al. Gojdu; str. Spiru Haret; str. Teatrului; str. Patrioților; str. Postăvarului; str. Moscovei; str. G. Coșbuc; str. G. Barițiu; str. Aurel Lazăr; Parcul Traian; str. Ep. Mihai Pavel; str. Jean Calvin; str. Arany Janos; str. IL Caragiale; str. Mihai Eminescu; str. Franz Schubert; str. Snagovului; str. Dunărea; str. Samuil Micu Klein; str. Octavian Goga; str. Vlădeasa; str. Gen. T. Moșoiu si alte strazi adiacente din Municipiul Oradea)	17,08	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1

8		Promovarea unui program de reconstrucție a unora dintre elementele infrastructurii rutiere (lărgiri străzi, modificări ale razelor curbilor, modificarea geometriei intersecțiilor pentru creșterea nivelului de serviciu, etc.) (str. Episcop Ioan Alexi; str. Card. Alex. Todea; str. Cucului; str. Gh. Pituț; str. Ioan Pop Reteganul; str. Macului; str. Caișilor; str. Cireșilor; str. Colinelor; str. Dâmbului; str. Dimitrie Anghel; str. Piersicilor; str. Răspânțiiilor; str. Renașterii; str. Soarelui; str. Strugurilor; str. Viilor; str. Arinului; str. Cantonului; str. Gh. Doja; str. Livezilor; str. Piatra Craiului; str. Plaiului; str. Rozelor; str. Sofiei si alte strazi adiacente din Municipiul Oradea)	47,25	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
9		REABILITARE STRADA CALEA BIHORULUI – TRONSON POD THEODOR NEȘ - INTERSECȚIE DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE STRADA SUIȘULUI ȘI CALEA BIHORULUI	6,75			Programul de Cooperare Transfrontaliera Romania - Ungaria 2014-2020
10		Construire drum de legătură între str. Suișului și Calea Bihorului	40,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
11		Pasaj peste centura la Universitate	22,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
12		Pasaj supratran zona Borsului / intermodal - Parc industrial si drum de legatura	22,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
13		Construcția de pasaje supratrane și subterane pentru fluidizarea traficului - pasaj subteran Piața E. Gojdu - Pasaj subteran Piata Cetatii - Pasaj subteran Piata Gojdu - Pasaj subteran giratie - Amenajare locuri de parcare subterane	90,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
14		Largirea podului Dacia	18,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
15		Reabilitare pod str. Universitatii	2,25	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
16		Legatura Oradea Sintandrei - trecere cale ferata in zona Cazaban	18,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
17		Largirea la 4 benzi a drumului din str. Stefan cel Mare - Matei Corvin, de sub podul de cale ferata	2,25	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
18		Construire parcare zona Vointa, Mun. Oradea	18,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
19		Construire parcare in str. Primariei, Mun. Oradea	18,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
20		Construire parcare in str. Brasovului, Mun. Oradea	18,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
21		Cresterea mobilitatii urbane din zona Nufarul - Cantemir	12,15	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
22		Lărgirea la 4 benzi a str. Sucevei, Mun. Oradea	4,50	2024 - 2030	Municipiul Oradea	Buget local
23		MODERNIZARE STRADA PIERȘICILOR - tronson str. Calea Bihorului - strada Izvorului	3,80	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
24		MODERNIZARE STRADA CIREȘILOR - tronson str. Strugurilor - intersecție cu strada Piersicilor	1,90	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
25		MODERNIZARE STRADA VIILOR	2,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
26		MODERNIZARE STRADA DIMITRIE ANGHEL - tronson strada Strugurilor - strada Izvorului	1,75	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
27		MODERNIZARE STRADA CAIȘILOR - tronson strada Izvorului - strada Piersicilor	2,30	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local

28		MODERNIZARE STRADA COLINELOR - tronson strada Doctor Louis Pasteur - strada Răspântiilor	4,20	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
29		MODERNIZARE STRADA DÂMBULUI - tronson strada Bartok Bela - strada Colinelor	0,98	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
30		MODERNIZARE STRADA RĂSPÂNTIILOR	2,60	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
31		MODERNIZARE STRADA RENAȘTERII - tronson strada Nicolae Beldiceanu - strada Răspântiilor	2,7	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
32		MODERNIZARE STRADA SOARELUI - tronson strada Doctor Louis Pasteur - strada Stupilor	1,30	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
33		MODERNIZARE STRADA ARINULUI - tronson strada Calea Adevărului - strada Sofiei	0,60	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
34		MODERNIZARE STRADA SOFIEI	5,20	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
35		MODERNIZARE STRADA PLAIULUI - tronson strada Calea Adevărului - Sofiei	2,80	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
36		Modernizare str Luceafărului	0,16	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
37		MODERNIZARE STRADA ROZELOR	0,75	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
38		MODERNIZARE STRADA PIATRA CRAIULUI	8,10	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
39		Modernizare str Troțușului - tronson cuprins între str Henrik Ibsen și Vetreanilor	0,35	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
40		Modernizare str Romer Floris	0,54	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
41		Modernizare str Corioln Hora	6,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
42		Modernizare str Piața Bobârnei din mun Oradea	0,97	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
43		Modernizare str Lăcrămioarelor	0,51	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
44		Modernizare str Caraiman	0,25	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
45		Modernizare str Sturzuului	0,14	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
46		Modernizare str Sintezei	0,53	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
47		Modernizare str Alexandru Dimitrie Xenopol - brete dintre strada Xenopol și str Chimiei	0,24	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
48		Modernizare str Chimiei	0,24	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
49		Modernizare str Lebedei	0,23	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
50		Modernizare str Potârnicilor	0,07	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
51		Modernizare str Fluierașului	0,31	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
52		Amenajare acces auto și spații de parcare în zona situată între str Bd Dacia - Ctin Brâncuși - Costche Negruzzi - Doina	1,53	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
53		Amenajare căi de acces rutier și spații aferente str Cornițelului	1,03	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
54		Modernizare str Drumul Hotarului	0,88	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
55		Modernizare str Cântărețului	1,70	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
56		Modernizare str Moviliței	0,20	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
57		Modernizare str Dealului	1,23	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
58		Modernizare str Martin Andersen Nexø - tronson cuprins între str Ciprian Porumbescu - pod Theodor Neș	0,37	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
59		Modernizare str Francisc Hubic	0,25	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
60		Modernizare str. Pionierilor	0,44	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local

61		MODERNIZARE STRADA Cartier PODGORIA - tronson strada Piatra Craiului - strada Livezilor	0,32	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
62		MODERNIZARE STRADA CANTONULUI	1,70	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
63		MODERNIZARE STRADA GHEORGHE DOJA - tronson de la zona asfaltată 1500 m	2,90	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
64		MODERNIZARE STRADA STRUGURILOR		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
65		Modernizare str Aviatorilor - tronson cuprins între N Bolcaș și Aviatorilor	0,20	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
66		MODERNIZARE STRADA LIVEZILOR - tronson strada Podgoriei - strada Calea Adevărului	2,90	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
67		REABILITARE STR. ALEEA EMANUEL GOJDU	0,85	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
68		REABILITARE STR. SPIRU HARET	0,22	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
69		REABILITARE STR. TEATRULUI	0,22	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
70		REABILITARE STR. PATRIOȚILOR		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
71		REABILITARE STR. POSTĂVARULUI		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
72		REABILITARE STR. MOSCOVEI		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
73		REABILITARE STR. GEORGE COȘBUC	0,33	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
74		REABILITARE STR. GEORGE BARIȚIU		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
75		REABILITARE STR. PARCUL TRAIAN		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
76		REABILITARE STR. JEAN CALVIN	0,46	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
77		Reabilitarea si modernizarea infrastructurii rutiere din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
78		REABILITARE STR. ARANY JANOS	0,43	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
79	3.3. Extinderea și dezvoltarea zonelor pietonale și a piețelor publice	Reabilitare, modernizare și refacere scuaruri în Piața Ferdinand	16,20	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
80		Cresterea mobilitatii pietonale si ciclistice pe malul stang al Crislui Repede in Municipiul Oradea	3,38	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
81		Pietonalizare zona Libertatii, Mun. Oradea	9,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
82		Amenajare zona pietonala str. Independentei	6,75	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
83		Pietonalizare strada Aurel Lazar din Municipiul Oradea	3,60	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
84		Reabilitare, modernizare strada Vasile Alecsandri, inclusiv prin refacerea rețelei de iluminat public și mobilier urban, localitatea Oradea, Județul Bihor	4,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
85		Largirea in scop pietonal a str. Avram Iancu, Mun. Oradea	4,50	2024 - 2030	Municipiul Oradea	Buget local
86	3.4. Dezvoltarea infrastructurii de transport intermodal	Dezvoltarea unui centru intermodal cu facilitare de acces la transportul rutier și feroviar în Zona Gării C.F.R din Episcopia Bihor	149,33	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local

87			Drumuri colectore și pasaj pentru Centrul de Transport Intermodal	24,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
88			Construirea unui terminal intermodal în zona Gării Centrale	2,25	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
89		3.5. Dezvoltarea serviciului de transport public	Realizare legatura pe cele trei directii a liniilor tramvai in intersectia intre strazile Primariei – Decebal – Calea Aradului si extindere linie noua de tramvai pe traseul Calea Aradului – str.Fagarasului – str.Atelierelor (cu acces depou OTL) si legatura pe toate directiile cu str. D.Cantemir	53,44	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
90			Construire linie noua de tramvai si realizarea unei remize de tramvai în partea de vest a Mun. Oradea	6,75	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
91			Modernizarea parcului de tramvaie din Municipiul Orada	22,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
92			Alinierea parcului de vehicule OTL la cerințele dezvoltării durabile prin achizitie de autobuze	13,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
93			Reabilitarea căii de rulare a tramvaiului (concomitent cu „îmierbarea” terasamentului) si cresterea mobilitatii urbane din zona Nufarul - Cantemir	6,75	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
94			Dezvoltarea sistemului de transport public local prin construirea podului peste Crisul Repede la fostul Centru de calcul (între str. Plevnei și str. Sziligetii Ede)	18,90	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
95			Dezvoltarea sistemului de transport public local prin construirea pasajului subteran pe sub bld. Magheru pe relația Aleea Ștrandului-Parcul Traian	22,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
96			Modernizare punct de redresare in zona Cicero, Mun. Oradea	1,58	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
97			Actualizarea traseului liniei de transport nr. 28 - legatura între Aeroport și Gară cu stabilirea unui traseu și a unui program de transport convenit între OTL și RA Aeroportul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
98			Panouri informare călători		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
99		3.6. Amenajarea și modernizarea pistelor de biciclete și a locurilor de parcare	Crearea de puncte pentru inchirierea bicicletelor “Bike-sharing” (Campusul Universitar, Piata Rogerius, Piata Unirii, Gara CFR, Cetate, Palatul Baroc, Lotus Center, Aquapark, Magazinul Crisul, Autogara Nufarul, gradina Zoolgoica)	1,35	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
100			Construire piste de biciclete	1,80	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
101			Definitivarea unei rețele de piste de biciclete	1,10	2017 - 2023	Municipiul Oradea	ROHU
102		3.7. Creșterea siguranței rutiere	Dezvoltarea unui centru utilat cu un sistem de management al traficului general in oras	5,40	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I. 4.1
103	P4. Dezvoltarea infrastructurii	4.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de	Continuarea lucrarilor finantate in perioada 2007 - 2014 prin programul APAREGIO	202,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POIM

		de apă și canalizare	furnizare a apei potabile					
104			4.2. Extinderea și modernizarea infrastructurii de canalizare	Extindere și modernizare rețele de apă și canal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale, POIM
105		P5. Amenajarea urbanistică	5.1. Dezvoltarea și modernizarea parcurilor, a spațiilor verzi și a locurilor de joacă pentru copii	Crearea unor noi spatii verzi si terenuri de joaca in Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
106			5.2. Amenajarea zonelor de agrement	Construcția unei baze de tratament și agrement la nivelul Ștrandului loșia.		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
107			5.3. Amenajarea și modernizarea piețelor și a târgurilor	Modernizarea pietelor din Municipiul Oradea si relocarea pietei Obor		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
108			5.4. Extinderea Cimitirului Municipal	Extinderea Cimitirului Municipal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
109			5.5. Creșterea siguranței cetățenilor	Dezvoltarea unui sistem de supraveghere video in vederea cresterii sigurantei cetatenilor din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
110	III. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	P6. Îmbunătățirea calității serviciilor publice	6.1. Dezvoltarea, modernizarea și dotarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală	Dezvoltarea infrastructurii in cadrul institutiilor subordonate Consiliului Local al Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
111			6.2. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală	Formare profesionala pentru angajatii din cadrul institutiilor subordonate Consiliului Local al Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
112		P7. Oraș Inteligent - SMART CITY	7.1. Dezvoltarea și implementarea strategiei integrate de informatizare a Municipiului Oradea Orizont 2025	Sistem informatic integrat la nivelul administrației publice locale		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
113				Sistem informatic integrat la nivelul instituțiilor publice aflate în subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea care să cuprindă arhivarea electronică si prelucrarea (circuit electronic al documentelor) și uniformizarea nomenclatoarelor la nivelul serviciilor/direcțiilor din cadrul PMO, stabilirea pe fiecare directie/serviciu a responsabililor pe fiecare funcțiune		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
114				Reconfigurarea rețelei IT din cadrul PMO respectiv conceperea unei aplicatii IT care sa centralizeze datele de la scoli, liceele din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale

115				Achiziție de tehnică de calcul pentru Primăria Municipiului Oradea și instituțiile aflate în subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale	
116		P8. Creșterea gradului de transparență a administrației publice locale	8.1. Îmbunătățirea colaborării între mediul de afaceri și administrația publică locală	Organizarea unor intalniri in vederea cresterii cooperarii intre mediul de afaceri și administrația publică locală din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale	
117			8.2. Îmbunătățirea colaborării între populație și administrația publică locală	Organizarea unor dezbateri publice cu caracter regulat astfel incat deciziile municipalitatii sa fie luate cu consultarea cetatenilor iar transparenta sa creasca		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale	
118	IV. SĂNĂTATE	P9. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului medical	9.1. Reabilitarea, extinderea și dotarea infrastructurii sanitare	Proiect integrat de îmbunătățire a infrastructurii IT la nivelul spitalelor din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale	
119					Extindere Unitate de primire urgente si creare centru Stroke (cladire noua)		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
120					Organizare compartiment de sterilizare centrala in locatia vechiului bloc operator din cladirea din Spitalul Municipal Gavril Curteanu		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
121					Reducerea costurilor de operare la nivelul clădirilor și instalațiilor spitalelor din Municipiul Oradea prin introducerea unui sistem BMS (Building Management System).		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
122					Construcție ambulatoriu Spitalul Județean Oradea (deasupra parcerii de la intrarea UPU)		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
123					Amenajarea și dotarea Centrului Oncologic din cadrul Spitalului Municipal dr. Gavril Curteanu Oradea	6,75	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR / ROHU
124					Construire si dotare centru de medicina nucleară – SPECT CT	4,50	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR / ROHU
125					Construcție corp administrativ Spitalul Municipal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
126					Amenajarea si dotarea ca sectie medicala a locatiei farmaciei din Spitalul Judetean	11,25	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR / ROHU
127					Modernizarea blocurilor operatorii din cadrul secției de Obstetrică și Ginecologie din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
128					Modernizarea blocurilor operatorii din cadrul secției de Urologie din cadrul Spitalului Clinic Județean de Urgență Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
129					Creare laborator robotizat pentru hematologie si biochimie la Spitalul Municipal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
130					Creare laborator robotizat la Spitalul Municipal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
131					Creare laborator robotizat pentru microbiologie la Spitalul Municipal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
132					Reabilitarea Pavilionului III, secția Psihiatrie din cadrul Spitalului Municipal dr. Gavril Curteanu Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU

133				Construirea unui ambulator la Spitalul Judetean Bihor care cuprinde farmacie, laborator - Extindere si modernizare la Spitalul Judetean Bihor	45,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
134				Reabilitare, modernizare, dotare centru de medicina legala la Stationar II	4,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
135				Dotare cu computer tomograf, RMN si accelerator oncologic la Spitalul Municipal		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
136				Construire cladire noua sectie boli infectioase din cadrul Spitalului Municipal dr. Gavril Curteanu Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR / ROHU
137			9.2.Dezvoltarea unui program de atragere și menținere a personalului medical de calitate	Promovarea unui program de oferire de locuințe de serviciu pentru cadrele medicale		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
138		P10. Dezvoltarea asistenței medicale	10.1. Dezvoltarea serviciilor medicale	Reabilitarea și dotarea spațiilor în care funcționează cabinetele medicale școlare de medicină generală și medicină dentară.		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
139			10.2. Dezvoltarea activităților de prevenție prin programe multianuale de educație și informare privind sănătatea	Programe multianuale de educatie si informare privind sanatatea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
140		P11. Dezvoltarea resursei umane din sistemul de sănătate	11.1. Specializarea continuă și perfecționarea personalului medical	Formarea personalului din cadrul unitatilor medicale din subordinea Consiliului Local al Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POCU
141		P12. Îmbunătățirea managementul ui deșeurilor	12.1. Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor	Proiecte de promovare a creșterii gradului de reciclare in randul locuitorilor din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
142			12.2. Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor	Valorificarea materiala a deseurilor prin cresterea gradului de reciclare		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
143		P13. Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu	13.1. Intervenții pentru reabilitarea terenurilor degradate și pentru protecția zonelor expuse riscurilor	Coridorul Verde din str. Barcaului, Municipiul Oradea	14,67	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.2

144				Revitalizarea urbana la nivelul Municipiului Oradea (zona Salca, zona Leonardo da Vinci - Romer Floris, zona Ciheiului, zona Veteranilor, zona Grigorescu, zona Apateului, zona Libertatii si alte zone din municipiu)	14,67	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.2
145				Reabilitarea, închiderea și reconversia funcțională a depozitului de zgură și cenușă aparținând Electrocentrale de la Santăul Mic		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POIM Axa 4.3 - Reducerea suprafețelor poluate istoric
146				Reabilitarea siturilor poluate C0-C3		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POIM Axa 4.3 - Reducerea suprafețelor poluate istoric
147				Ecologizare haldă zgură CET 2		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POIM Axa 4.3 - Reducerea suprafețelor poluate istoric
148			13.2. Amenajarea malurilor apelor curgătoare	Amenajarea malurilor Crișului Repede		2017 - 2023	ABA Crisuri Municipiul Oradea	Buget local
149				Amenajarea malurilor altor ape curgatoare din municipiu		2017 - 2023	ABA Crisuri Municipiul Oradea	Buget local
150			13.3. Dezvoltarea de inițiative pentru scăderea poluării fonice	Realizarea hartii de zgomot si luarea masurilor pentru reducerea poluarii fonice in Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
151			13.4. Dezvoltarea activităților de educație, informare și implicare a comunității în programe de îmbunătățire a factorilor de mediu	Promovarea implicarii comunitatii in programele de protejare a mediului inconjurator		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
152	VI. TURISM, CULTURĂ și SPORT	P14. Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic	14.1. Promovarea turistică a Municipiului Oradea, folosind resursele locale	Înființarea unor puncte de informare și promovare turistică		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
153			14.2. Dezvoltarea turismului de evenimente	Sprijinirea desfasurarii evenimentelor culturale si artistice in vederea cresterii numarului de turisti de evenimente		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
154			14.3. Includerea Municipiului Oradea în circuite turistice naționale și internaționale	Sprijinirea includerii Municipiului Oradea in circuitul turistic european Art-Nouveau		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
155		P15. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local	15.1. Îmbunătățirea infrastructurii de acces spre obiectivele turistice	Crearea, modernizarea si reabilitarea accesului spre obiectivele turistice din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local

156	15.2. Reabilitarea / restaurarea / modernizarea / amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice de patrimoniu	Reabilitarea, restaurarea si refunctionalizarea zidurilor Cetatii Oradea in vederea introducerii in circuitul turistic Cetatea Oradea - Centru multicultural si multiconfesional european- Etapa III. Consolidarea si restaurarea zidurilor Bastioanelor Ciunt si Bethlen respectiv a curtinei nordice si vestice	55,27	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
157		RESTAURAREA, CONSERVAREA SI INTEGRAREA IN CIRCUITUL CULTURAL A OBIECTIVULUI: MUZEUL FRANCMASONERIEI DIN ORADEA	2,55	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
158		Reabilitarea si refuncționalizarea clădirii Manejului din cadrul Ansamblului „Cazarma Husarilor”, Oradea	3,67	2017 - 2019	Municipiul Oradea	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
159		Reabilitare ansamblu cultural Vulturul Negru - Oradea (fostul Cinema Libertatea)	18,00	2018 - 2020	Municipiul Oradea	Buget local
160		Reabilitarea Primariei Oradea (fatada, Sala Mare si holul central)	9,00	2018 - 2020	Municipiul Oradea	Buget local
161		Reabilitarea Stationarului II Spitalul Judetean Oradea	4,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
162		Restaurare Sinagoga de pe str. Primariei, Oradea		2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural Buget local
163		Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea clădirii Colegiului National Mihai Eminescu din Oradea	4,50	2018 - 2020	Municipiul Oradea	Buget local
164		Restaurarea Casei DARVAS - LA ROCHE în vederea valorificării patrimoniului cultural Secession	10,64	2017 - 2019	Municipiul Oradea	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
165		15.3. Reabilitarea fațadelor clădirilor istorice din zona centrală		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural Buget local Ro-HU
166	P16. Crearea de noi atracții turistice	16.1. Dezvoltarea infrastructurii turistice de agrement		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
167		16.2. Valorificarea potențialului balnear		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local Fonduri structurale

		al Municipiului Oradea					
168	P17. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive	17.1. Reabilitarea / extinderea / dotarea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură	Restaurarea și dotarea Muzeului Tarii Crisurilor din str. Armatei Romane, Oradea		2018 - 2020	Consiliul Județean Bihor	POR Axa 5 - Îmbunătățirea mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural
169		17.2. Reabilitarea / extinderea / îmbunătățirea dotărilor și a echipamentelor necesare infrastructurii sportive de la nivel local	Sala de sport polivalenta de 5000 de locuri. Suprafata de 8590 mp. Doua terenuri (principal si secundar) separate prin elemente culisante	99,57	2017 - 2019	Municipiul Oradea	Compania Națională de Investiții
170			Pista pentru atletism realizata in jurul Stadionului Tineretului		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
171			Realizarea unui parteneriat cu LPS Bihor în vederea înființării, administrării unei baze sportive, piste de alergat atletism și bazin acoperit (25m) pentru atletism și inot, capabile să găzduiască competiții si – (Program prin CNI – Liceul Sportiv si Liceul Onisifor Ghibu) - Bazin de inot didactic realizat in perimetrul Liceului Sportiv si va fi utilizat pt. invatarea inotului de catre elevii claselor care sunt in programul sustinut de Primarie		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
172		17.3. Dezvoltarea și sprijinirea sportului de masă	Reabilitarea sălilor de sport și a terenurilor de sport din cadrul școlilor		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
173		17.4. Organizarea de evenimente sportive naționale și internaționale	Organizare de intreceri sportive locale, nationale si internationale		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
174		17.5. Realizarea unei săli sportive/polivalente/multifuncționale	Construcția unui centru multifuncțional sportiv		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
175		17.6. Promovarea activităților sportive în rândul tinerilor, pepiniere sportive	Crearea unor terenuri sportive in cartierele din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
176	P18. Valorificarea superioară a resurselor culturale existente	18.1. Dezvoltarea brand-ului municipiului Oradea	Dezvoltarea brandului municipiului Oradea - capitala Art Nouveau a României		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
177		18.2. Organizarea și sprijinirea desfășurării	Organizarea evenimentelor culturale in cadrul Cetatii Oradea si a altor cladiri de patrimoniu din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale

			periodice de evenimente culturale					
178			18.3. Promovarea valorilor multiculturalității, diversității etnice și religioase a orașului	Organizarea evenimentelor culturale care promoveaza valorile multiculturalitatii din Municipiul Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
179	VII. RESURSE UMANE. EDUCAȚIE	P19. Creșterea calificării și adaptabilității forței de muncă	19.1. Dezvoltarea în parteneriat cu mediul academic și cu furnizori privați de formare profesională a unor programe de formare profesională adaptate cererii pieței de muncă de la nivel local	Organizarea unor programe comune la nivelul școlilor și liceelor pentru a interconecta invatamantul cu mediul IT		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
180			19.2. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional (Vocațional)	Amenajarea și dotarea cu echipamente a spațiilor de joacă exterioare aparținând creșelor		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
181		P20. Dezvoltare Socială	20.1. Dezvoltarea, reabilitarea și extinderea infrastructurii sociale de la nivel local	Centru social multifuncțional pentru vârstnici		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR - Axa 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale
182				Reabilitatea centrului social - Azil de noapte (Gutenberg)	13,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR - Axa 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale
183				Reabilitarea locuințelor sociale de pe strada Voltaire - ex. proiect ASCO - Reabilitarea locuințelor sociale din blocurile Voltaire – zona Velența, locuite de către cetățeni de etnie rromă		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR - Axa 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale
184			20.2. Dezvoltarea economiei sociale	Sprijinirea dezvoltarii economiei sociale la nivelul Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
185			20.3. Înființarea de întreprinderi sociale / incubator de afaceri sociale	Sprijinirea întreprinderilor sociale si a incubatoarelor de afaceri sociale		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
186			20.4. Instruirea (& alfabetizarea) persoanelor provenind din grupuri vulnerabile	Masuri in vederea cresterii nivelului de instruire a persoanelor provenind din grupuri vulnerabile		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale

187	P21. Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului	21.1. Promovarea voluntariatului în domeniul social	Realizarea unui concurs de proiecte pentru finanțarea proiectelor care vizează voluntariatul în domeniul social		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
188			Regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din str. Gutenberg, Municipiul Oradea	4,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.3
189			Regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate prin construcție/reabilitare/modernizare clădiri destinate utilizării publice pentru activități educative, culturale, sociale, recreative și socio-culturale în Municipiul Oradea	4,77	2018 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.3
190			Reabilitarea și refuncționalizarea clădirii Manejului din cadrul Ansamblului „Cazarma Husarilor”, Oradea	4,50	2019 - 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.3
191	P22. Sprijinirea îmbunătățirii performanțelor școlare	21.2. Susținerea mobilizării comunitare	Formarea personalului din cadrul Asociațiilor de Proprietari și dotarea cu echipamente hard și soft dedicat (monitorizare, control)		2017- 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
192		22.1. Dezvoltarea și sprijinirea programului școală după școală, pentru toate categoriile sociale	Dezvoltarea și implementarea programului „after school” pentru elevii romi		2017- 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
193		22.2. Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile	Sprijinirea grupurilor vulnerabile în vederea creșterii accesului la educație		2017- 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
194		22.3. Reabilitarea/extinde rea / îmbunătățirea dotărilor infrastructurii de învățământ	Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul Colegiului Tehnic Traian Vuia din Oradea	4,50	2017- 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.4
195			Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul Colegiului Tehnic Mihai Viteazul din Oradea	4,50	2017- 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.4
196			Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în cadrul Colegiului Tehnic Constantin Brancusi din Oradea	2,25	2017- 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.4
197			Reabilitarea/ modernizarea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul profesional și tehnic și învățarea pe tot parcursul vieții în Municipiul Oradea	2,25	2017- 2023	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.4
198			Construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru educația timpurie antepreșcolară și prescolară în Municipiul Oradea	4,41	2017- 2024	Municipiul Oradea	Programul Operational Regional 2014-2020 P.I.4.5
199			PROIECT TEHNIC PRIVIND REPARATII CAPITALE LA CLADIREA PALATULUI COPIILOR SI ELEVILOR ORADEA		2017- 2025	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale

200				Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ		2017- 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
201				Dotarea cu echipamente IT a unităților de învățământ		2017- 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
202				SMART Campus Universitatea din Oradea	31,50	2017 - 2023	Universitatea din Oradea	POR Axa 10
203			22.4. Susținerea dezvoltării profesionale a cadrelor didactice și a inovării metodice	Proiect privind dezvoltarea profesionala a cadrelor didactice și a inovării metodice		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
204			22.5. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților educaționale	Proiecte integrate (dotare, schimburi de experienta profesionala, schimb de bune practici)		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
205		P23. Dezvoltarea activităților de învățare pe tot parcursul vieții	23.1. Înființarea unui centru vocațional pentru învățământ alternativ	Dezvoltarea unor concepte de tip incubator de afaceri, dar in domeniul cultural si turistic cu implicarea tinerilor absolventi si formarea acestora sau chiar perfectionarea personalului existent in anumite domenii.		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
206				Corelarea ariilor curriculare ale liceelor de specialitate cu viitoarele norme impuse in restaurarea cladirilor		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local, Programe guvernamentale
207	VIII. EFICIENȚĂ ENERGETICĂ	P24. Creșterea eficienței consumului energetic	24.1. Modernizarea și extinderea iluminatului stradal	Reabilitarea, întreținerea și modernizarea infrastructurii de iluminat public		2017 - 2023	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
208			24.2. Reabilitare termică a instituțiilor publice	Creșterea performanței energetice a Spitalului Clinic Județean de Urgență Oradea	35,00	2017- 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
209				Creșterea performanței energetice a Spitalului Clinic Municipal dr. Gavril Curteanu Oradea	35,00	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
210				Creșterea eficienței energetice a cladirilor existente la liceul teoretic O. Ghibu din Municipiul Oradea	9,00	2017 - 2019	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
211				Cresterea eficientei energetice a Gradinitei cu program prelungit nr. 20 din Municipiul Oradea	2,25	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
212				Cresterea eficientei energetice a Gradinitei cu program prelungit nr. 53 din Municipiul Oradea	2,25	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
213				Cresterea eficientei energetice a Gradinitei cu program prelungit nr. 42 din Municipiul Oradea	2,25	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

214		Cresterea eficientei energetice a Scolii gimnaziale Dacia din Municipiul Oradea	5,00	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
215		Cresterea eficientei energetice a Liceului teoretic Lucian Blaga din Municipiul Oradea	5,00	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
216		Cresterea eficientei energetice a Scolii gimnaziale nr. 11 din Municipiul Oradea	5,00	2017- 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
217		Creșterea Eficienței Energetice a Cladirilor aferente Liceului Ortodox "Episcop Roman Ciorogariu" - Municipiul Oradea	2,25	2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
218		Reabilitarea termica a sediului U.M. 0561 Oradea	5,85	2018-2019	UM0561 Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
219		Reabilitarea și eficientizarea energetică a clădirilor aflate în proprietatea Consiliului Județean Bihor Imobilul 313 str. Armatei Române, nr. 1/A, Oradea, Imobil 425 Sediul Administrativ și Ansamblu Rezidențial, str. Universității, nr. 4, Oradea, Imobil 425 Centrul de Orientare, Mediere și Formare Profesională pentru Tineri din jud. Bihor, str. Universității, nr. 4, Oradea, mobil Spitalul Județean de Urgență Oradea, Calea Aradului, nr. 2, Oradea Imobil 594 Spitalul Județean de Urgență, str. Traian Blajovici, nr. 2, Oradea, Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor, str. Adevărului, nr. 8, Oradea Liceul Tehnologic „Ioan Bococi” Oradea, Str. Tudor Vladimirescu, nr. 42, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă nr. 1 Oradea, str. Roman Ciorogariu, nr. 48 Liceul Tehnologic “George Barițiu” Oradea, Str. G. Barițiu, nr. 9, Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Cristal” Oradea, Str. Menumorut, nr. 41, Muzeul Memorial Iosif Vulcan, Oradea, str. Iosif Vulcan, nr. 16, Muzeul Memorial Aurel Lazăr, Muzeul Satului din Stațiunea „Băile 1 Mai”, loc. Haieș, jud. Bihor, Teatrul “Regina Maria” și Teatrul “Szigligeti Szinhaz”, Oradea, Piața Regele Ferdinand I, nr. 6, Filarmonica de Stat Oradea, Școala de Artă „Francisc Hubic” Oradea, str. Moscovei, nr. 5, Hanul Arborele Verde, Teatrul “Regina Maria” și Teatrul “Szigligeti Szinhaz”, str. Vasile Alecsandri, nr. 10, Biblioteca Filiala Băile Felix, com. Sînmartin, Băile Felix, Centrul Militar Județean Bihor, Oradea, str. Dunărea, nr. 2, Centru de Plasament nr. 1 Oradea, str. Traian Lalescu, nr. 3, Centru de Plasament nr. 2 Oradea, str. Feldioarei, nr. 13, Apartament, Oradea, str. Italiană, nr. 37, Centru de Plasament de tip Familial Modul Casa Noastră, str. Ioan Bușieș, nr. 1, Oradea, Aeroportul Oradea, Calea Aradului, Clădire birouri Consiliul Județean Bihor, str. I.C. Brătianu, nr. 8, Oradea, Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Cristal” Oradea, str. Menumorut, nr.14, Imobil Fosta Policlinica de adulti nr.1, Oradea, str. Republicii, nr. 35 Casa de Asigurări de Sănătate, Șoseaua Borșului, nr. 4, Centru		2017- 2023	Consiliul Județean Bihor	Buget propriu POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon

			de plasament de tip familial Trinitata, Oradea, str. Înfrățirii nr. 34, Centru de plasament de tip familial Iepurașii, Oradea, str. Biruinței nr. 20, Centru de plasament de tip familial Pasărea Măiastră, str. Gheorghe Pop de Băsești nr. 14/A, Centru de plasament de tip familial Peștișorul Auriu, Oradea, str.M-șal Al.Averescu nr.31, Centru de plasament de tip familial Steaua Norocoasă, Oradea, str. Thomas Morus nr. 39, Centru de plasament de tip familial Frankfurt, Oradea, str.Kalman Rimanoczy nr.40, Muzeul „Țării Crișurilor” Oradea, str. Armatei Române nr. 1/A, Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” Oradea, str. Armatei Române nr. 1/A, Incubator de Afaceri Euroregional, str. Armatei Române nr.1/A, Centrul Național de Informare Turistică Oradea, str. Patrioților nr. 2, Casă „INIMIOARELE”, Oradea, str. Calea Bihorului nr. 98C, Casă „ALBĂSTRELE”, Oradea, str. Cornului nr. 22, Casă de tip familial pentru copii cu handicap „PITICII”, Oradea, str. Cornului nr. 22, Casă „CIUPERCUȚELE”, Oradea, str. Făcliei nr. 24/B, Casă tip familial pentru copii cu handicap „GHIOCEII”, Oradea, str. Nojoridului nr. 37, Casă „BUBURUZELE”, Oradea, str. Filatov nr. 5/A, Casă de tip familial pentru copii cu handicap „MUGURAȘII”, Oradea, str. Pădurii nr. 5/C, Casă „FLUTURAȘII”, Oradea, str. Piscului nr. 11/B, Casă de tip familial „MIRACOLE”, Oradea, str. Șanțului nr. 25, Casă de tip familial „LICURICII”, Oradea, str. Șanțului nr. 25, Serviciul Județean de Ambulanță Bihor, Oradea, str. Sucevei nr. 24 Universitatea din Oradea, Oradea, str. Universității, nr. 4, Universitatea din Oradea, Oradea, str. Traian Blajovici, nr. 2, Imobil, Oradea, str. Calea Aradului nr.2				
220		24.3. Reabilitare termică a blocurilor de locuințe	Reabilitare termică blocuri de locuințe în Municipiul Oradea		2017 - 2020	Municipiul Oradea	POR Axa 3 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon
221	P25. Creșterea ponderii utilizării energiei regenerabile	25.1. Valorificarea potențialului energetic al resurselor de apă termală	Valorificarea energiei geotermale în asociație cu pompe de căldură și gaze naturale, pentru producerea agentului termic de încălzire și preparare a apei calde de consum la consumatorii cartierului Nufărul I - Oradea	64,76	2017 - 2028	Municipiul Oradea	POIM Axa 6.1 Creșterea producției de energie din resurse regenerabile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, geotermal)
222			Instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire la obiective specifice în municipiul Oradea	4,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	AFM
223			Extinderea utilizarii energiei geotermale in sistemul centralizat de alimentare cu energie termica (SACET) in Municipiul Oradea	22,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	EEA Grants
224			Montarea unor statii de reincarcare pentru vehicule electrice si electrice hibrid plug-in in Municipiul Oradea	1,26	2017 - 2018	Municipiul Oradea	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor - Programului privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în transporturi, prin

								promovarea infrastructurii pentru vehiculele de transport rutier nepoluant din punct de vedere energetic: stații de reîncărcare pentru vehicule electrice și electrice hibrid plug-in
225		P26. Termoficare	26.1. Reabilitare rețele termoficare	Reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul Municipiului Oradea pentru perioada 2009 - 2028 în scopul conformării la legislația de mediu și creșterii eficienței energetice - Etapa II	145,65	2017 - 2028	Municipiul Oradea	POIM Axa 7.1 Creșterea eficienței energetice în sistemele centralizate de transport și distribuție a energiei termice în orașele selectate
226				Automatizare și monitorizare puncte termice		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
227	IX. DEZVOLTARE METROPOLITANĂ	P27. Conectivitate metropolitană	27.1. Construcția de drumuri de legătură între municipiu și comunele din ZMO (incluzând centura metropolitană)	LEGĂTURA CENTURA ORADEA (girație Calea Sîntandrei, Mun. Oradea) – AUTOSTRADA A3 (Biharia)	705,67	2017 - 2023	Municipiul Oradea	POIM Axa 2.1
228				Drum de legatura intre Oradea si Sinmartin	89,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	ROHU - AP2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor Buget local
229				MODERNIZAREA DRUMULUI DE LEGATURA DINTRE MUNICIPIUL ORADEA SI COMUNA PALEU, JUDETUL BIHOR	9,54	2017 - 2023	Municipiul Oradea	ROHU - AP2: Îmbunătățirea mobilității transfrontaliere durabile și eliminarea blocajelor Buget local
230				Construcție drum de legătură între localitatea Sîntandrei și intersecția str. Ovidiu Densușianu cu Str. Al. Cazaban din Mun. Oradea	21,00	2017 - 2023	Municipiul Oradea	ROHU. Buget local. Program guvernamental.
231				Giratie Calea Santandrei din Mun. Oradea - DJ 797		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
232				Propunere legatura – Centura Santandrei - viitor Parc Industrial Iosia - Barcăului; Mun. Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	ROHU. Buget local. Program guvernamental.
233				Modernizarea parcului de tramvaie. Achiziție tram/tren pentru linia feroviară Oradea – Băile Felix	13,50	2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
234		P28. Atragerea forței de muncă din ZMO în Municipiul Oradea	28.1. Dezvoltarea unui program de atragere și menținere a forței de muncă din ZMO în municipiu	Sprijinirea companiilor în vederea atragerii și menținerii forței de muncă din ZMO în Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
235			28.2. Creșterea numărului de locuri de muncă la nivelul municipiului Oradea	Sprijinirea companiilor în vederea creării condițiilor creșterii locurilor de muncă la nivelul Municipiului Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local

236		P29. Dezvoltarea de oferte turistice și culturale la nivel metropolitan	29.1. Crearea de circuite turistice la nivel metropolitan	Colectii itinerante ale muzeelor internationale sau ale altor expozitii tematice, rezultate in urma unor parteneriate.		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local
237			29.2. Crearea si dezvoltarea de oferte turistice integrate și complementare	Crearea ofertei turistice integrate la nivelul Zonei Metropolitane Oradea		2017 - 2023	Municipiul Oradea	Buget local

